

تئوری موسیقی و واژگان موسیقی
به تلاش: pooyahosseini

فهرست مطالب

۱	تئوری موسیقی	۱.۰
۱	مشخصه‌ها (ویژگیهای) صدای موسیقایی	۱.۱.۰
۱	الفبای موسیقی	۲.۱.۰
۱	منابع	۳.۱.۰
۱	جستارهای وابسته	۴.۱.۰
۲	۱ پراکنده	
۲	۱.۱ آپوجیاتورا	۱.۱
۲	۱.۱.۱ پیش‌آ	۱.۱.۱
۲	۲.۱.۱ منابع	۲.۱.۱
۲	۳.۱.۱ پیوند به بیرون	۳.۱.۱
۲	۲.۱ اتوانسیون‌ها و سینفونیاها (ی. س. یاخ)	۲.۱
۳	۱.۲.۱ رسانه	۱.۲.۱
۳	۲.۲.۱ منابع	۲.۲.۱
۳	۳.۲.۱ پیوند به بیرون	۳.۲.۱
۳	۳.۱ بن‌مایه (موسیقی)	۳.۱
۳	۱.۳.۱ منابع	۱.۳.۱
۳	۴.۱ ترکیب الگوریتمیک	۴.۱
۳	۱.۴.۱ مدل‌های ریاضی	۱.۴.۱
۳	۲.۴.۱ سیستم‌های مبتنی بر دانش	۲.۴.۱
۴	۳.۴.۱ گرامر	۳.۴.۱
۴	۴.۴.۱ متدهای تکاملی	۴.۴.۱
۴	۵.۴.۱ سامانه‌های یادگیری	۵.۴.۱
۴	۶.۴.۱ سامانه‌های ترکیبی	۶.۴.۱
۴	۷.۴.۱ کاربردها	۷.۴.۱
۴	۸.۴.۱ منابع	۸.۴.۱
۴	۵.۱ جامعه باربد	۵.۱
۴	۱.۵.۱ منابع	۱.۵.۱
۴	۶.۱ درجه (موسیقی)	۶.۱
۴	۱.۶.۱ منابع	۱.۶.۱
۵	۷.۱ کنترپوان	۷.۱
۵	۱.۷.۱ منابع	۱.۷.۱
۵	۸.۱ دو (نت موسیقی)	۸.۱

۵	منابع	۱.۸.۱
۵	ر (نت موسیقی)	۹.۱
۵	منابع	۱.۹.۱
۵	ریتم	۱۰.۱
۵	ریتم ها	۱.۱۰.۱
۵	ریتم در دیگر هنرها	۲.۱۰.۱
۶	پانویس	۳.۱۰.۱
۶	منابع	۴.۱۰.۱
۶	سل (نت موسیقی)	۱۱.۱
۶	منابع	۱.۱۱.۱
۶	سلفژ	۱۲.۱
۶	منابع	۱.۱۲.۱
۶	سی (نت موسیقی)	۱۳.۱
۶	منابع	۱.۱۳.۱
۶	فا (نت موسیقی)	۱۴.۱
۷	منابع	۱.۱۴.۱
۷	فلسفه موسیقی	۱۵.۱
۷	منابع	۱.۱۵.۱
۷	قانون صوتی اهم	۱۶.۱
۷	منابع	۱.۱۶.۱
۷	لا (نت موسیقی)	۱۷.۱
۷	منابع	۱.۱۷.۱
۷	موزیکولوژی	۱۸.۱
۷	دامنه موضوعات	۱.۱۸.۱
۷	زمینه های موسیقی شناسی	۲.۱۸.۱
۸	حرفه موزیکولوژیست	۳.۱۸.۱
۸	چه نیازی به موزیکولوژی است؟	۴.۱۸.۱
۸	پانویس	۵.۱۸.۱
۸	منابع	۶.۱۸.۱
۸	موسیقی تصادفی	۱۹.۱
۸	پیشگامان موسیقی تصادفی	۱.۱۹.۱
۸	جستارهای وابسته	۲.۱۹.۱
۸	منابع	۳.۱۹.۱
۹	پیوند به بیرون	۴.۱۹.۱
۹	موسیقی شناسی قومی	۲۰.۱
۹	تاریخچه	۱.۲۰.۱
۹	رویکرد	۲.۲۰.۱
۹	گرایش ها	۳.۲۰.۱
۹	پیوند به بیرون	۴.۲۰.۱
۹	منابع	۵.۲۰.۱
۹	می (نت موسیقی)	۲۱.۱

۱۰	منابع	۱.۲۱.۱
۱۰	هنگام	۲۲.۱
۱۰	جستارهای وابسته	۱.۲۲.۱
۱۰	منابع	۲.۲۲.۱
۱۰	گام (موسیقی)	۲۳.۱
۱۰	جستارهای وابسته	۱.۲۳.۱
۱۰	گام بزرگ نسبی	۲۴.۱
۱۰	منبع	۱.۲۴.۱
۱۰	گام دیاتونیک	۲۵.۱
۱۰	جستارهای وابسته	۱.۲۵.۱
۱۰	منابع	۲.۲۵.۱
۱۱	گام مینور	۲۶.۱
۱۱	گونه‌های گام مینور	۱.۲۶.۱
۱۱	منابع	۲.۲۶.۱
۱۱	گام کروماتیک	۲۷.۱
۱۱	گام کوچک نسبی	۲۸.۱
۱۱	منبع	۱.۲۸.۱

۲ آکوردها

۱۲	آکورد	۱.۲
۱۲	آکوردشناسی	۱.۱.۲
۱۲	تاریخچه	۲.۱.۲
۱۲	پانویس	۳.۱.۲
۱۲	پاور کورد	۲.۲
۱۲	شناخت	۱.۲.۲
۱۳	تئوری	۲.۲.۲
۱۳	پیشینه	۳.۲.۲
۱۳	پانویس	۴.۲.۲
۱۳	منبع	۵.۲.۲

۳ ارتفاع

۱۴	ارتفاع (موسیقی)	۱.۳
۱۴	منابع	۱.۱.۳
۱۴	باس-باریتون	۲.۳
۱۴	منابع	۱.۲.۳
۱۴	بمل	۳.۳
۱۴	گام‌های بمل‌دار	۱.۳.۳
۱۴	منابع	۲.۳.۳
۱۴	دیز	۴.۳
۱۴	محدوده صوتی	۵.۳
۱۵	نمایش نت " دو " وسط در چهار منطقه صوتی در موسیقی	۱.۵.۳
۱۵	منبع	۲.۵.۳

۱۶	۴	فاصله های موسیقی
۱۶	۱.۴	پرده (موسیقی)
۱۶	۱.۱.۴	جستارهای وابسته
۱۶	۲.۱.۴	منابع
۱۶	۲.۴	دوم نیم‌بزرگ
۱۶	۱.۲.۴	جستارهای وابسته
۱۷	۲.۲.۴	منابع
۱۷	۳.۴	ربع پرده
۱۷	۴.۴	سوم بزرگ
۱۷	۱.۴.۴	جستارهای وابسته
۱۷	۲.۴.۴	منابع
۱۷	۵.۴	سوم بیش‌بزرگ
۱۷	۱.۵.۴	جستارهای وابسته
۱۷	۲.۵.۴	پانویس
۱۸	۳.۵.۴	منابع
۱۸	۶.۴	سوم نیم‌بزرگ
۱۸	۱.۶.۴	جستارهای وابسته
۱۸	۲.۶.۴	منابع
۱۸	۷.۴	فاصله (موسیقی)
۱۸	۱.۷.۴	فاصله در موسیقی قدیم
۱۸	۲.۷.۴	منابع
۱۹	۸.۴	هم‌صدا
۱۹	۱.۸.۴	جستارهای وابسته
۱۹	۲.۸.۴	منابع
۱۹	۹.۴	پرده (موسیقی)
۱۹	۱.۹.۴	جستارهای وابسته
۱۹	۲.۹.۴	منابع
۱۹	۱۰.۴	پنجم درست
۲۰	۱.۱۰.۴	جستارهای وابسته
۲۰	۲.۱۰.۴	منابع
۲۰	۱۱.۴	چهارم درست
۲۰	۱.۱۱.۴	جستارهای وابسته
۲۰	۲.۱۱.۴	منابع
۲۱	۵	گونه های صدا
۲۱	۱.۵	آلتو
۲۱	۱.۱.۵	منابع
۲۱	۲.۵	آواز
۲۱	۱.۲.۵	پیشینه آواز در ایران
۲۲	۲.۲.۵	پانویس
۲۲	۳.۲.۵	منبع
۲۲	۳.۵	باریتون

۲۲	پانویس	۱.۳.۵
۲۲	منابع	۲.۳.۵
۲۲	باس	۴.۵
۲۲	منابع	۱.۴.۵
۲۲	تنور (صدا)	۵.۵
۲۳	منابع	۱.۵.۵
۲۳	سوپرانو	۶.۵
۲۳	منابع	۱.۶.۵
۲۳	مدزو سوپرانو	۷.۵
۲۳	منابع	۱.۷.۵
۲۴	۶ تنالیت‌ها	
۲۴	دو ماژور	۱.۶
۲۴	جستارهای وابسته	۱.۱.۶
۲۴	منابع	۲.۱.۶
۲۴	ر ماژور	۶.۲
۲۴	منابع	۶.۲.۱
۲۴	سی بمل ماژور	۶.۳
۲۵	منابع	۶.۳.۱
۲۵	فا ماژور	۶.۴
۲۵	فهرست قطعات فا ماژور	۶.۴.۱
۲۵	منابع	۶.۴.۲
۲۵	لا ماژور	۶.۵
۲۵	منابع	۶.۵.۱
۲۵	می بمل ماژور	۶.۶
۲۶	منابع	۶.۶.۱
۲۷	۷ ریتم	
۲۷	ضرب (موسیقی)	۷.۱
۲۷	انواع ضرب بر اساس علامات ایتالیایی	۷.۱.۱
۲۷	برمبنای دو مد آهسته و تند	۷.۱.۲
۲۷	ضرب هم‌گذر	۷.۲
۲۸	منابع	۷.۲.۱
۲۸	مترونوم	۷.۳
۲۸	منابع	۷.۳.۱
۲۸	کسر میزان	۷.۴
۲۸	انواع کسر میزان	۷.۴.۱
۲۸	منابع	۷.۴.۲
۲۸	گیتار ریتم	۷.۵
۳۰	۸ حرکت‌های رقص	
۳۰	آلماند	۸.۱

۳۰	منابع	۸.۱.۱
۳۰	حرکت های رقص تکنو	۸.۲
۳۰	منابع	۸.۲.۱
۳۰	روبات (رقص)	۸.۳
۳۰	جستارهای وابسته	۸.۳.۱
۳۰	منابع	۸.۳.۲
۳۱	شش-قدم	۸.۴
۳۱	منابع	۸.۴.۱
۳۱	قر سربالا	۸.۵
۳۱	رواج	۸.۵.۱
۳۱	پانویس	۸.۵.۲
۳۱	مون‌واک (رقص)	۸.۶
۳۱	منابع	۸.۶.۱
۳۱	پیوند به بیرون	۸.۶.۲
۳۱	هد زدن	۸.۷
۳۲	پیشینه	۸.۷.۱
۳۲	تاثیرات بر روی سلامتی	۸.۷.۲
۳۲	گونه‌ها	۸.۷.۳
۳۲	پانویس	۸.۷.۴
۳۲	منابع	۸.۷.۵
۳۳		۹ مایه
۳۳	دایره پنجم‌ها	۹.۱
۳۳	منابع	۹.۱.۱
۳۳	مایه	۹.۲
۳۳	منابع	۹.۲.۱
۳۳	کلید (موسیقی)	۹.۳
۳۴	محل قرارگیری روی حامل	۹.۳.۱
۳۴	کلیدها به تفکیک	۹.۳.۲
۳۷	کلیدهای دیگر	۹.۳.۳
۳۸	تاریخچه	۹.۳.۴
۴۰	استفاده‌های دیگر	۹.۳.۵
۴۰	جستارهای وابسته	۹.۳.۶
۴۰	پانویس	۹.۳.۷
۴۱	References	۹.۳.۸
۴۱	Further reading	۹.۳.۹
۴۲		۱۰ تاریخ موسیقی
۴۲	تاریخ موسیقی	۱۰.۱
۴۲	پیدایش موسیقی در ملل	۱۰.۱.۱
۴۲	اندوگونس	۱۰.۱.۲
۴۳	موسیقی، زمان	۱۰.۱.۳

۴۳	.....	موسیقی یا زبان	۱۰.۱.۴
۴۴	.....	پیدایش سازهای موسیقی	۱۰.۱.۵
۴۴	.....	جستارهای وابسته	۱۰.۱.۶
۴۴	.....	منابع	۱۰.۱.۷
۴۴	.....	موسیقی اسلامی	۱۰.۲
۴۴	.....	تاریخچه	۱۰.۲.۱
۴۵	.....	دیدگاه اسلام به موسیقی	۱۰.۲.۲
۴۵	.....	جستارهای وابسته	۱۰.۲.۳
۴۵	.....	منابع	۱۰.۲.۴
۴۵	.....	موسیقی دوره باروک	۱۰.۳
۴۵	.....	دوره‌های زمانی	۱۰.۳.۱
۴۶	.....	ویژگی‌های موسیقی باروک	۱۰.۳.۲
۴۷	.....	بعضی از آهنگسازان دوره باروک	۱۰.۳.۳
۴۷	.....	منابع	۱۰.۳.۴
۴۷	.....	موسیقی دوره کلاسیک	۱۰.۴
۴۷	.....	نام	۱۰.۴.۱
۴۷	.....	زمینه تاریخی و اجتماعی	۱۰.۴.۲
۴۸	.....	نشانه‌های سبک موسیقی کلاسیک	۱۰.۴.۳
۵۰	.....	منابع	۱۰.۴.۴
۵۰	.....	منابع	۱۰.۴.۵
۵۰	.....	پیوند به بیرون	۱۰.۴.۶
۵۰	.....	موسیقی رمانتیک	۱۰.۵
۵۱	.....	نام	۱۰.۵.۱
۵۱	.....	نشانه‌های رمانتیسیم	۱۰.۵.۲
۵۱	.....	دوگانگی رمانتیک	۱۰.۵.۳
۵۲	.....	جامعه و فرد	۱۰.۵.۴
۵۲	.....	انسان و طبیعت	۱۰.۵.۵
۵۲	.....	علم و غیرعلم	۱۰.۵.۶
۵۲	.....	ملی‌گرایی و احساسات بین‌المللی	۱۰.۵.۷
۵۳	.....	آهنگ‌سازان	۱۰.۵.۸
۵۳	.....	موسیقی‌دانان بزرگ دوره رمانتیک	۱۰.۵.۹
۵۴	.....	مراجع	۱۰.۵.۱۰
۵۴	.....	منابع	۱۰.۵.۱۱
۵۴	.....	موسیقی رنسانس	۱۰.۶
۵۵	.....	ویژگی‌های موسیقی رنسانس	۱۰.۶.۱
۵۵	.....	موسیقی مذهبی در دوره رنسانس	۱۰.۶.۲
۵۵	.....	موسیقی غیر مذهبی در دوره رنسانس	۱۰.۶.۳
۵۶	.....	منابع	۱۰.۶.۴
۵۶	.....	موسیقی عصر نو	۱۰.۷
۵۶	.....	تاریخچه	۱۰.۷.۱
۵۷	.....	تعاریف	۱۰.۷.۲

۵۷	هنرمندان تاثیرگذار و تم‌های نیو ایج	۱۰.۷.۳
۵۸	سایر عناوین	۱۰.۷.۴
۵۸	جستارهای وابسته	۱۰.۷.۵
۵۸	منابع	۱۰.۷.۶
۵۸	مطالعه بیشتر	۱۰.۷.۷
۵۹	پیوند به بیرون	۱۰.۷.۸
۶۰	۱۱ نت نویسی	
۶۰	نت‌نویسی	۱۱.۱
۶۰	پانویس	۱۱.۱.۱
۶۰	پیوند به بیرون	۱۱.۱.۲
۶۰	جستارهای وابسته	۱۱.۱.۳
۶۰	پنج خط حامل	۱۱.۲
۶۰	ترمولو	۱۱.۳
۶۱	منابع	۱۱.۳.۱
۶۱	تنظیم (موسیقی)	۱۱.۴
۶۱	جستار وابسته	۱۱.۴.۱
۶۱	پانویس	۱۱.۴.۲
۶۱	دو دیز	۱۱.۵
۶۱	سازبندی	۱۱.۶
۶۱	علامت عرضی	۱۱.۷
۶۱	جستارهای وابسته	۱۱.۷.۱
۶۱	منابع	۱۱.۷.۲
۶۲	فورته	۱۱.۸
۶۲	منبع	۱۱.۸.۱
۶۲	گوئیدو د آرتزو	۱۱.۹
۶۳	منابع	۱۱.۹.۱
۶۳	پیوند به بیرون	۱۱.۹.۲
۶۳	میزان (موسیقی)	۱۱.۱۰
۶۳	انواع میزان	۱۱.۱۰.۱
۶۳	میزان لنگ (مختلط)	۱۱.۱۰.۲
۶۳	جستارهای وابسته	۱۱.۱۰.۳
۶۳	پانویس	۱۱.۱۰.۴
۶۳	نغمه‌نگاری موسیقی ایرانی	۱۱.۱۱
۶۴	تاریخچه	۱۱.۱۱.۱
۶۵	نشان‌گذاری	۱۱.۱۱.۲
۶۵	علامت‌های خاص زیر و بمی	۱۱.۱۱.۳
۶۵	پانویس	۱۱.۱۱.۴
۶۵	منابع	۱۱.۱۱.۵
۶۶	پیوند به بیرون	۱۱.۱۱.۶
۶۶	نت	۱۱.۱۲
۶۶	حامل و نام‌نت‌ها	۱۱.۱۲.۱

۶۶	علامت‌های تغییردهنده	۱۱.۱۲.۲
۶۷	جستارهای وابسته	۱۱.۱۲.۳
۶۷	منابع	۱۱.۱۲.۴
۶۷	کتاب‌شناسی	۱۱.۱۲.۵
۶۷	پیوند به بیرون	۱۱.۱۲.۶
۶۸	۱۲ هارمونی	
۶۸	هارمونی	۱۲.۱
۶۸	کنسیونانس و دیسیونانس	۱۲.۱.۱
۶۸	تریاد	۱۲.۱.۲
۶۸	آریژ	۱۲.۱.۳
۶۸	منابع	۱۲.۱.۴
۶۸	آریژ	۱۲.۲
۶۸	منابع	۱۲.۲.۱
۶۹	هارمونی (رود آیلند)	۱۲.۳
۶۹	جستارهای وابسته	۱۲.۳.۱
۶۹	منابع	۱۲.۳.۲
۶۹	یکصدایی	۱۲.۴
۶۹	منابع	۱۲.۴.۱
۶۹	چندصدایی	۱۲.۵
۶۹	منابع	۱۲.۵.۱
۶۹	دگرصدایی	۱۲.۶
۶۹	منابع	۱۲.۶.۱
۷۰	۱۳ بافت موسیقی	
۷۰	لحن (موسیقی)	۱۳.۱
۷۰	منابع	۱۳.۱.۱
۷۱	۱۴ فرم‌های موسیقایی	
۷۱	اپرا	۱۴.۱
۷۱	ریشه کلمه	۱۴.۱.۱
۷۱	بخش‌های مختلف اپرا	۱۴.۱.۲
۷۱	برخی آثار مشهور	۱۴.۱.۳
۷۲	جستارهای وابسته	۱۴.۱.۴
۷۲	منابع	۱۴.۱.۵
۷۲	ارتوریو	۱۴.۲
۷۲	ویژگی‌ها	۱۴.۲.۱
۷۲	پیوند به بیرون	۱۴.۲.۲
۷۲	جستارهای وابسته	۱۴.۲.۳
۷۲	منابع	۱۴.۲.۴
۷۲	پرلود	۱۴.۳
۷۳	منابع	۱۴.۳.۱

۷۳	پیش‌نوا	۱۴.۴
۷۳	منابع	۱۴.۴.۱
۷۳	تناوب‌خوانی	۱۴.۵
۷۳	جستارهای وابسته	۱۴.۵.۱
۷۳	منابع	۱۴.۵.۲
۷۳	سمفونی	۱۴.۶
۷۳	منابع	۱۴.۶.۱
۷۳	سونات	۱۴.۷
۷۳	سازبندی سونات	۱۴.۷.۱
۷۴	منابع	۱۴.۷.۲
۷۴	فوگ	۱۴.۸
۷۴	ساختار فوگ	۱۴.۸.۱
۷۴	منابع	۱۴.۸.۲
۷۴	کانن (موسیقی)	۱۴.۹
۷۴	منابع	۱۴.۹.۱
۷۴	کنسرتو	۱۴.۱۰
۷۴	منابع	۱۴.۱۰.۱
۷۵	کنسرتو ویلن شماره ۱ موتسارت	۱۴.۱۱
۷۵	پانویس	۱۴.۱۱.۱
۷۵	منابع	۱۴.۱۱.۲
۷۵	مینوئت	۱۴.۱۲
۷۵	منابع	۱۴.۱۲.۱
۷۵	نغمه معرف	۱۴.۱۳
۷۵	منابع	۱۴.۱۳.۱
۷۵	واریاسیون (موسیقی)	۱۴.۱۴
۷۵	فُرم واریاسیون	۱۴.۱۴.۱
۷۶	منابع	۱۴.۱۴.۲
۷۶	دونوازی	۱۴.۱۵

۱۵ فرم پلی فونیک ۷۷

۷۷	انوانسیون	۱۵.۱
۷۷	فرم	۱۵.۱.۱
۷۷	تاریخچه	۱۵.۱.۲
۷۷	واژه‌نامه	۱۵.۱.۳
۷۸	منابع	۱۵.۱.۴
۷۸	پیوندهای بیرونی	۱۵.۱.۵

۱۶ فرم های ترانه ۷۹

۷۹	آریتا	۱۶.۱
۷۹	منابع	۱۶.۱.۱
۷۹	آواز نهنگ‌ها	۱۶.۲
۷۹	منابع	۱۶.۲.۱

۷۹	پیوند به بیرون	۱۶.۲.۲
۷۹	اسلو جم (موسیقی)	۱۶.۳
۸۰	برخی از آهنگ های اسلو جم	۱۶.۳.۱
۸۱	منابع	۱۶.۳.۲
۸۲	بند برگردان	۱۶.۴
۸۲	ترانه شناسه	۱۶.۵
۸۲	نمونه ها	۱۶.۵.۱
۸۲	منابع	۱۶.۵.۲
۸۲	تصنیف	۱۶.۶
۸۲	تصنیف در ایران	۱۶.۶.۱
۸۳	منابع	۱۶.۶.۲
۸۳	زنگوله (راديو)	۱۶.۷
۸۳	منابع	۱۶.۷.۱
۸۳	سرود روحانی	۱۶.۸
۸۴	ریشه	۱۶.۸.۱
۸۴	سرودخوانی مسیحی	۱۶.۸.۲
۸۴	پانویس	۱۶.۸.۳
۸۴	پیوند به بیرون	۱۶.۸.۴
۸۴	گفت‌آواز	۱۶.۹
۸۴	۱۶.۱۰ لالایی	۱۶.۱۰
۸۴	پیوند به بیرون	۱۶.۱۰.۱
۸۴	منابع	۱۶.۱۰.۲
۸۴	موسیقی سازی	۱۶.۱۱
۸۵	جستارهای وابسته	۱۶.۱۱.۱
۸۵	منبع	۱۶.۱۱.۲
۸۵	نسخه بازخوانی	۱۶.۱۲
۸۵	منابع	۱۶.۱۲.۱
۸۶	۱۷ فرم های موسیقی کلاسیک غربی	
۸۶	اتود	۱۷.۱
۸۶	منابع	۱۷.۱.۱
۸۶	توکاتا	۱۷.۲
۸۶	منابع	۱۷.۲.۱
۸۶	کاپریس (موسیقی)	۱۷.۳
۸۷	منابع	۱۷.۳.۱
۸۷	کانتاتا	۱۷.۴
۸۷	پی‌نوشت	۱۷.۴.۱
۸۷	منابع	۱۷.۴.۲
۸۷	پیوند به بیرون	۱۷.۴.۳
۸۷	نوکتورن	۱۷.۵
۸۷	تاریخچه	۱۷.۵.۱
۸۷	آهنگسازان اصلی نوکتورن	۱۷.۵.۲

۸۷	پانویس	۱۷.۵.۳
۸۷	منابع	۱۷.۵.۴
۸۸	۱۸ دیگر واژگان موسیقی	
۸۸	آهنگساز	۱۸.۱
۸۸	جستارهای وابسته	۱۸.۱.۱
۸۸	پانویس	۱۸.۱.۲
۸۸	منابع	۱۸.۱.۳
۸۸	اپوس	۱۸.۲
۸۹	منابع	۱۸.۲.۱
۸۹	ارکستر	۱۸.۳
۸۹	تاریخچه	۱۸.۳.۱
۸۹	سازبندی ارکستر	۱۸.۳.۲
۹۰	ارکستر در گذر زمان	۱۸.۳.۳
۹۰	جستارهای مربوطه	۱۸.۳.۴
۹۰	منابع	۱۸.۳.۵
۹۰	پیوند به بیرون	۱۸.۳.۶
۹۰	ارکستر مجلسی	۱۸.۴
۹۰	منبع	۱۸.۴.۱
۹۰	پارتیتور	۱۸.۵
۹۰	منابع	۱۸.۵.۱
۹۱	ترجمه چند رسانه‌ای	۱۸.۶
۹۱	تشریح	۱۸.۶.۱
۹۱	منابع	۱۸.۶.۲
۹۲	تکنوازی	۱۸.۷
۹۲	منابع	۱۸.۷.۱
۹۲	رپرتوار	۱۸.۸
۹۲	منابع	۱۸.۸.۱
۹۲	رودسته	۱۸.۹
۹۲	رودسته اسکلوید	۱۸.۹.۱
۹۲	نگارخانه	۱۸.۹.۲
۹۳	پانویس	۱۸.۹.۳
۹۳	منابع	۱۸.۹.۴
۹۳	رهبر ارکستر	۱۸.۱۰
۹۳	شیوه کار	۱۸.۱۰.۱
۹۳	پیشینه	۱۸.۱۰.۲
۹۳	منابع	۱۸.۱۰.۳
۹۳	جستارهای وابسته	۱۸.۱۰.۴
۹۳	زمینه موسیقایی	۱۸.۱۱
۹۳	منابع	۱۸.۱۱.۱
۹۳	ساخته موسیقایی	۱۸.۱۲
۹۴	منابع	۱۸.۱۲.۱

۹۴	۱۸.۱۳ سری (موسیقی)
۹۴	۱۸.۱۳.۱ جستارهای وابسته
۹۴	۱۸.۱۳.۲ منابع
۹۴	۱۸.۱۴ سنکپ
۹۴	۱۸.۱۴.۱ جستارهای وابسته
۹۴	۱۸.۱۴.۲ منابع
۹۴	۱۸.۱۵ فهرست اصطلاحات موسیقی
۹۴	۱۸.۱۵.۱ نت‌واره‌ها
۹۴	۱۸.۱۵.۲ نشانه‌ها
۹۵	۱۸.۱۵.۳ واژه‌های سرعت اجرا
۹۵	۱۸.۱۵.۴ واژه‌های لحن اجرا
۹۵	۱۸.۱۵.۵ گونه‌های موسیقی
۹۵	۱۸.۱۵.۶ اصطلاحات آهنگسازی
۹۶	۱۸.۱۵.۷ دیگر اصطلاحات
۹۶	۱۸.۱۵.۸ اصطلاحات موسیقی ایرانی
۹۶	۱۸.۱۵.۹ جستارهای وابسته
۹۶	۱۸.۱۵.۱۰ پیوند به بیرون
۹۶	۱۸.۱۵.۱۱ منابع
۹۶	۱۸.۱۶ قطعه (موسیقی)
۹۶	۱۸.۱۶.۱ منابع
۹۶	۱۸.۱۷ کرن
۹۶	۱۸.۱۷.۱ جستارهای وابسته
۹۶	۱۸.۱۷.۲ منابع
۹۶	۱۸.۱۸ لندلر
۹۶	۱۸.۱۸.۱ منابع
۹۶	۱۸.۱۹ موومان
۹۷	۱۸.۲۰ هفت‌درجه‌ای
۹۷	۱۸.۲۰.۱ منابع

۱۹ منابع متن و تصویر، مشارکت‌کنندگان و مجوزها

۱۰۰	۱۹.۱ متن
۱۰۷	۱۹.۲ تصاویر
۱۱۵	۱۹.۳ محتوای مجوز

۱.۰ تئوری موسیقی

سیستم هجایی

در سیستم هجایی اسامی نت های موسیقی بصورت زیر می باشد. (از چپ به راست بخوانید) Do Re Mi Fa Sol La Si

۳.۱.۰ منابع

<http://www.harmonytalk.com>

● Essentials of Music Theory by Surmani, Andrew, Karen Farnum, and Manus, Alfred Publishing, ۲۰۰۶

● The Chord Wheel: The Ultimate Tool for All Musicians by Jim Fleser, Hal Leonard Corporation publishing, ۲۰۰۰

/ تئوری بنیادی موسیقی - پرویز منصوری /
/ تئوری موسیقی - مصطفی کمال پورتراب /

۴.۱.۰ جستارهای وابسته

- موسیقی
- نت
- آهنگ‌ساز
- تاریخ موسیقی

تئوری موسیقی نظریه‌ای درباره مکانیک موسیقی و نحوه کارکرد موسیقی است. تئوری موسیقی از قرنهای گذشته ابداع شده و به تدریج کامل‌تر شده‌است. تئوری موسیقی شامل تحلیل نت‌های ملودی و نیز بررسی آنها از نظر ریتم و هارمونی (هماهنگی) اجزاء آن می‌باشد. ممکن است صداها در ملودی همدیگر را تقویت یا تضعیف کنند که در این صورت هارمونی‌های متفاوتی خواهند داشت. در تئوری موسیقی به بررسی پویایی و دینامیک موسیقی نیز می‌پردازند و آن بستگی به نرمی یا سختی اصوات و نت‌ها دارد. می‌توان تئوری موسیقی را براساس روابط ریاضی نیز مطرح کرد. در این صورت قوانین موجود در ریاضی در تئوری موسیقی به‌کار می‌رود.

تئوری موسیقی شاخه‌ای تخصصی از رشته موسیقی است و کسی که در این زمینه کار می‌کند باید با انواع صدای نت‌ها، فاصله‌ها، میزان ترکیب‌ها و پرده‌های موسیقی آشنا باشد. اهمیت تئوری موسیقی به قدری است که نوازنده، آهنگ‌ساز و رهبر ارکستر که در این زمینه کار نکرده‌اند از نظریه‌دان یا تئوریسین موسیقی که در این زمینه کار می‌کند جدا در نظر گرفته می‌شوند.

صدا و ریتم مهمترین عناصر تئوری می‌باشند. اهمیت اصوات در موسیقی مانند اهمیت رنگ در نقاشی است. ولی از هر صوتی نمی‌توان در موسیقی استفاده کرد. از نظر موسیقیدان‌ها صداها به دو دسته تقسیم می‌شوند. صداهای موسیقایی و صداهای غیرموسیقایی. صداهای موسیقایی دارای مشخصه‌هایی است که در ادامه به آن اشاره خواهد شد و اگر صدایی این مشخصه‌ها را نداشت صدای غیرموسیقایی محسوب می‌شود.

۱.۱.۰ مشخصه‌ها (ویژگیهای) صدای موسیقایی

نواک - زیر و بمی: مسلماً صداهای موسیقایی می‌توانند در سطح‌های مختلف زیر و بمی حاصل شوند. مثلاً می‌دانید که صدای آقایان از صدای خانم‌ها و کودکان بم تر است و صدای خانم‌ها و کودکان نسبت به صدای مردان زیر تر است. از نظر فیزیک، زیر و بم بودن صداها با تعداد ارتعاش آنها در ثانیه سنجیده می‌شود که به آن فرکانس (بسامد، تواتر) گفته می‌شود و با واحد هرتز (Hz) اندازه‌گیری می‌شود. بنابراین هر چه فرکانس یک صدا بیشتر شود (یعنی تعداد ارتعاش آن در واحد ثانیه بیشتر شود) صدا زیرتر می‌شود و بالعکس. صدای آقایان نسبت به صدای خانم‌ها فرکانس کمتری دارد. به این (زیر و بم) بودن صدا نواک می‌گویند.

دیرند - کشش: به مدت زمان شنیده شدن یک صوت موسیقایی (ارزش زمانی) دیرند (کشش) صدا می‌گویند و با واحد ثانیه (s) اندازه‌گیری می‌شود. مثلاً اگر آرشه ویولن را مدت درازی روی سیم ویولون بکشیم صدای حاصل البته کشیده‌تر از صدایی است که با کشیدن آرشه به مدت کمتر پدید می‌آید.

شدت - بلندی: صداهای موسیقی ممکن است نسبت به یکدیگر ضعیف‌تر یا قوی‌تر باشند مثلاً اگر مضراب سنتور را یک بار با ملایمت و بار دیگر به قوت روی سیم ساز ضربه بزنیم، صدای دومی شدیدتر از صدای اولی خواهد بود. شدت یک صوت موسیقایی را با واحد دسی بل (db) اندازه‌گیری می‌کنند.

طنین - رنگ صوت: طنین یا رنگ صوت عاملی است که صدای سازهای مختلف را از یکدیگر تفکیک می‌کند. به عنوان مثال می‌توانیم صدای ساز تار را از صدای ساز سه تار و یا صدای ساز ویولن را از صدای ساز کمانچه تشخیص دهیم. طنین یک ساز به شکل جعبه تشدید صدای ساز بستگی دارد. دقیقاً همین تفاوت (جنس صدا) را طنین و رنگ می‌گویند.

۲.۱.۰ الفبای موسیقی

برای نوشتن و خواندن یک قطعه موسیقی باید علائمی بکار برد. در موسیقی به حروف الفبای موسیقی نت می‌گویند. اسامی نت های موسیقی در دو سیستم ارائه می‌شوند. 1 - سیستم هجایی 2 - سیستم الفبایی

فصل ۱

پراکنده

۱.۱ آپوجیاتورا

۲.۱.۱ منابع

- [1] خبرگزاری ایسنا: تازه‌ترین واژه‌های مصوب فرهنگستان زبان. بازدید: فوریه ۲۰۱۵.
- [2] واژه‌های مصوب فرهنگستان تا پایان دفتر یازدهم فرهنگ واژه‌های مصوب.
- [3] کمال پورتراب، مصطفی. تئوری موسیقی. تهران: نشر چشمه، ۱۳۶۸.
- [4] واژه‌های مصوب فرهنگستان تا پایان دفتر یازدهم فرهنگ واژه‌های مصوب.

- حنانه، مرتضی، گام‌های گمشده، سروش، تهران، ۱۳۶۷
- منصوری، پرویز. تئوری بنیادی موسیقی. تهران: نشر کارنامه، ۱۳۸۸. شابک ۹۶۴-۴۳۱-۰۰۷-۱-۱.

۳.۱.۱ پیوند به بیرون

- آپوجیاتورا در ویکی‌پدیا انگلیسی

۲.۱ انانسیون‌ها و سینفونیاها (ی. س. باخ)

انانسیون‌ها و سینفونیاها، BWV 801-772 که همچنین تحت عنوان انانسیون‌های دو و سه صدایی شناخته می‌شوند، مجموعه‌ای از سی قطعه کوتاه برای سازهای کلایه‌ای می‌باشد که توسط یوهان سباستین باخ (1685-1750) تصنیف شده است و شامل 15 انانسیون (قطعات دوصدایی کنترپوانی) و 15 سینفونیا (قطعات سه صدایی کنترپوانی) می‌باشد. این قطعات توسط باخ برای تعلیم موسیقی به شاگردانش تصنیف گردیده است.

باخ در مورد این مجموعه می‌گوید: "شیوه‌ای صحیح برای آموزش به نوآموزان سازهای کلایه‌ای - به ویژه مشتاقان فراگیری - که نه تنها باعث توانمندی شاگرد در نواختن قطعات دو صدایی می‌شود، بلکه سبب می‌شود با پیشرفتهای بعدی بتواند به خوبی از پس سه صدایی ملزم هم برآید و در طی این مسیر نه تنها ایده‌های (انانسیون‌های) خوبی بدست می‌آورد، بلکه می‌تواند آنها را به خوبی نیز به‌روراند. در کنار همه اینها شاگرد به شیوه نواختن کانتابیل نائل خواهد شد و همزمان خواهد توانست به خوبی برای تصنیف قطعات نیز آماده گردد. □"

هر دو گروه این قطعات در گام‌های بالارونده نوشته شده است و هر کدام هشت گام ماژور و هفت گام مینور را پوشش می‌دهد.

انانسیون‌ها در کونتن تصنیف شده‌اند و از سوی دیگر کار تصنیف سینفونیاها، احتمالاً تا آغاز عصر لایپزیگ به طول انجامیده است.

به رنگ‌های ثانوی و نُت‌های تزئینی در موسیقی، **آرایه** [1] یا **نت زینت** می‌گویند.

یکی از اصطلاحات مربوط به آرایه‌ها، پیش‌آی (آپوجیاتورا) است. پیش‌آی یک نت زینت است که در جای نغمه اصلی، در آغاز ضرب ظاهر و سپس جذب آن می‌شود.

۱.۱.۱ پیش‌آ

پیش‌آ، نغمه ناملازم از یک آکورد است که در ضرب قوی ظاهر می‌شود و به‌صورت بالارونده یا پایین‌رونده بر روی نغمه ملایم ضرب نسبتاً ضعیف‌تر همان آکورد حل می‌شود. [2]

این اصطلاح موسیقی با نام‌های «اپوژیاتور» (به انگلیسی: appoggiatura) نیز شناخته می‌شود و نت کوچکی است که به فاصله متصل قبل از نت اصلی قرار گرفته و به وسیله خط اتصال کوچکی به آن متصل می‌شود؛ که اگر بالاتر از نت اصلی باشد پیش‌آی فوقانی و چنانچه پایین‌تر از آن باشد پیش‌آی تحتانی نام دارد. این نت نصف ارزش نت اصلی را در ضرب‌های ساده و دو سوم ارزش نت اصلی را در ضرب‌های ترکیبی دارد. [3] در مثال زیر یک پیش‌آی فوقانی نشان داده شده است:

نحوه اجرای مثال فوق به شکل زیر است:

توجه شود که در بیشتر موارد «پیش‌آ» بالاتر از نت اصلی قرار می‌گیرد (پیش‌آی فوقانی) که در این صورت «پیش‌آ» به صورت دیاتونیک (به شکل ساده) به کار می‌رود. در صورتی که اگر «پیش‌آ» پایین‌تر از نت اصلی قرار گیرد (پیش‌آی تحتانی) می‌تواند به صورت کروماتیک یا دیاتونیک بالا برود یعنی «پیش‌آی تحتانی» می‌تواند به صورت ساده یا دیز یا حتی دابل دیز به کار رود. در بسیاری از موارد «پیش‌آی تحتانی» با نت اصلی نیم پرده فاصله دارد.

دو پیش‌آ که یکی از آنها بالاتر و دیگری پایین‌تر، با فاصله پیوسته از نت اصلی، قرار می‌گیرند را **پیش‌آی مضاعف** می‌گویند. [4]

۱.۲.۱ رسانه

مدل‌های ترکیب الگوریتمیک

۲.۲.۱ منابع

یک متد جامع برای طبقه بندی الگوریتم‌های ترکیب در گروه‌های مختلف وجود دارد. یک راه برای این انجام کار نگاه کردن به روش‌هایی است که یک الگوریتم در فرایند ترکیب شرکت می‌کند. نتایج این پردازش می‌تواند به دو مرحله تقسیم شود: (۱) موسیقی ساخته شده توسط کامپیوتر (۲) موسیقی ساخته شده با کمک رایانه.

وقتی که الگوریتم قادر است که در طول ایجاد فرایند قدرت انتخاب داشته باشد، موسیقی می‌تواند توسط رایانه ساخته شود. راه دیگر برای طبقه بندی الگوریتم‌های ترکیب، آزمودن نتایج فرایندهای ترکیب قطعات موسیقی است. الگوریتم‌ها می‌توانند هم (۱) اطلاعات نت‌ها (نت موسیقی برگه‌ای) را برای سایر آلات موسیقی فراهم کنند و هم (۲) یک روش مستقل برای ترکیب صداها (اجرای آهنگ) فراهم آورند.

گرچه عمومی ترین روش برای طبقه بندی الگوریتم‌های موسیقی، طبقه بندی توسط ساختار الگوریتم‌ها و روش پردازش اطلاعات موزیکال است. یکی از تقسیم بندی‌های مفصل شامل ۶ مدل نسبتاً هم‌پوشانی شده است:

- مدل‌های ریاضی
- سامانه‌های مبتنی بر دانش
- گرامر
- روش‌های تکاملی
- سامانه‌های یادگیری
- سامانه‌های ترکیبی

۳.۲.۱ پیوند به بیرون

- مشارکت کنندگان ویکی‌پدیا، «Inventions and Sinfonias»، ویکی‌پدیای انگلیسی، دانشنامه آزاد (بازیابی در ۲۶ آوریل ۲۰۱۱).
- Mutopia's editions of Bach's Inventions and Sinfonias
- History and analysis of Bach's inventions
- Bach – Inventions (43:26 minutes) at BBC's Discovering Music: Listening Library
- Overview of Inventions from Tim Smith's Website
- Graphical Motif Extraction of the Inventions and Sinfonias

۳.۱ بن‌مایه (موسیقی)

بن‌مایه یا **تونیک** (به انگلیسی: tonic) که به آن **نت پایه** نیز می‌گویند، نخستین نت هر گام موسیقی است.

مرتضی حنانه معتقد است که مفهوم نت شاهد در موسیقی ایرانی همان تونیک در موسیقی غربی است.

۱.۳.۱ منابع

- حنانه، مرتضی، گام‌های گمشده، سروش، تهران، ۱۳۶۷

۴.۱ ترکیب الگوریتمیک

۱.۴.۱ مدل‌های ریاضی

مدل‌های ریاضی مبتنی بر معادلات ریاضی و پیشامدهای تصادفی هستند. متعارف ترین روش برای ساخت آهنگ‌ها از طریق ریاضی، فرایندهای تصادفی است. در مدل‌های تصادفی یک قطعه موسیقی به عنوان نتیجه متدهای غیرقطعی ترکیب می‌شود. فرایند ترکیب تا اندازه‌ای با استفاده از توزین احتمال رویدادهای تصادفی توسط آهنگساز، کنترل می‌شود. مثال‌های برجسته‌ای از الگوریتم‌های تصادفی، زنجیر مارکوف و کاربردهای مختلف توزیع نرمال می‌باشند. الگوریتم‌های تصادفی اغلب باهمدیگر به همراه دیگر الگوریتم‌ها در فرایندهای تصمیم‌گیری استفاده می‌شوند.

موسیقی همچنین از طریق نموده‌های طبیعت ساخته می‌شود. این مدل‌های بی‌نظم ترکیب‌های موسیقی را از الهامات موزون و ناموزون طبیعت می‌سازند. برای مثال از سال ۱۹۷۰ برخال‌ها به عنوان مدلی برای ترکیب‌های الگوریتمیک مورد مطالعه قرار گرفتند.

به عنوان مثالی برای ترکیب‌های قطعی از طریق مدل‌های ریاضی، دائرةالمعارف آن‌لاین توالی اعداد صحیح، یک انتخاب را برای اجرای یک توالی عددی به عنوان موسیقی فراهم می‌نماید. (این دائرةالمعارف هر عدد صحیح را بر روی یک کی برد موسیقی ۸۸ کلید با محاسبه پیمانه عددی ۸۸ به یک نت موسیقی تبدیل می‌کند.)

۲.۴.۱ سیستم‌های مبتنی بر دانش

یک راه برای ساخت ترکیب‌های موسیقی، مجزا کردن کد یک ژانر موزیکال و استفاده از این کد برای استفاده در یک ترکیب مشابه است. سیستم‌های مبتنی بر دانش برپایه مجموعه‌ای از آرگومان‌های از پیش ساخته که می‌توانند برای ترکیب آثار هنری جدید با سبک و ژانر مشابه استفاده شوند، عمل می‌کنند. معمولاً این کار با استفاده از مجموعه‌ای از آزمایشات و قوانین که نیاز هست برای یک ترکیب موسیقی به وقوع بپیوندد، به انجام می‌رسد.

ترکیب الگوریتمیک، تکنیکی برای استفاده از الگوریتم‌ها برای ساخت موسیقی می‌باشد. الگوریتم‌ها (یا در پایین ترین سطح، مجموعه‌ای از قواعد رسمی) سده‌ها است که برای ساخت موسیقی استفاده شده اند؛ برای مثال روش‌هایی که برای طرح ریزی صدا در صنعت ترکیب الحان غربی استفاده می‌شود، می‌توانند به طرح‌ریزی الگوریتمی کاهش پیدا کنند. این اصطلاح، برای استفاده از روش قراردادی و رسمی برای ساخت موسیقی بدون مداخله انسان با معرفی روال‌های تصادفی یا استفاده از رایانه‌ها رزرو شده است.

یک تمایز اساسی بین آهنگسازانی که از روش‌های مجهول (مثل روش تصادفی) برای ساخت موسیقی استفاده می‌کنند و آن‌هایی که از روال‌هایی که نتایج قطعی تولید می‌کنند استفاده می‌کنند، امکان دادن یک ورودی ثابت به الگوریتم است.

بسیاری از الگوریتم‌های که ارتباط موزیکال فوری و بی‌واسطه ندارند، توسط آهنگسازان به عنوان یک الهام خلاق برای موسیقی شان استفاده می‌شوند. الگوریتم‌های مانند برخال‌ها، L-system، مدل‌های آماری و داده‌های اختیاری (مانند اشکال آماری، مختصات جغرافیایی) به تفاسیر موسیقایی مشروعیت می‌بخشند. موفقیت یا شکست این روال‌ها به عنوان منابعی برای موسیقی خوب به طور گسترده‌ای وابسته به سیستم نگاشتی است که برای ترجمه اطلاعات غیر موزیکال به یک جریان داده موزیکال، توسط آهنگسازان مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۳.۴.۱ گرامر

۸.۴.۱ منابع

A Few Remarks on Algorithmic Composition by
Martin Supper. Computer Music Journal ۲۵
(۲۰۰۱) ۴۸-۵۳ http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Algorithmic_composition

موسیقی می‌تواند بعنوان یک زبان با گرامر مشخص آزموده شود. ترکیب‌های موسیقی با ساختن اولین گرامر موسیقی که برای ایجاد قطعات موسیقی قابل درک استفاده می‌شوند، ایجاد می‌شوند. گرامر غالباً شامل قواعدی برای ترکیب‌های موسیقی سطح کلان می‌باشد؛ برای مثال هارمونی و ریتم نسبت به نت‌های منفرد، ترجیح داده می‌شوند.

۵.۱ جامعه باربد

جامعه باربد توسط اسماعیل مهرتاش در سال ۱۳۰۵ در خیابان لاله‌زار تهران تأسیس شد. که در آنجا تار، تصنیف و آواز و ردیف موسیقی را آموزش می‌دادند.^[1]

دانش آموختگان جامعه باربد:

- شهروز ملک‌آرایی (زاده ۱۳۲۰ در تهران) دوبلور باسابقه و بازیگر ایرانی
- مهری مهرنیا (۱۳۰۶ - ۳۰ بهمن ۱۳۸۷) بازیگر قدیمی سینما، تئاتر و تلویزیون

همکاران جامعه باربد:

- ملوک ضرابی (زاده ۱۲۸۹ خورشیدی، ۱۹۱۰ - درگذشته ۱۳۷۸ خورشیدی، ۱۹۹۹)
- رشید اصلانی متولد ۱۳۱۰ در تهران، درگذشته ۲۹ مرداد ۱۳۸۱ بازیگر تئاتر
- رضا کرم‌رضایی (زاده ۱۳۱۶ - درگذشته ۱۴ فروردین ۱۳۸۹) بازیگر، نمایش‌نامه‌نویس و کارگردان و مترجم ایرانی
- نعمت‌الله گرجی (۱۳۰۵ - ۱۳۷۹) بازیگر تئاتر، سینما، تلویزیون ایرانی
- علی نصیریان (زاده ۱۵ بهمن ۱۳۱۳) بازیگر تئاتر، سینما و تلویزیون ایرانی.

۱.۵.۱ منابع

- [1] «زندگینامه: اسماعیل مهرتاش (۱۲۸۳-۱۳۵۹)». همشهری آنلاین، ۲ تیر ۱۳۸۹. بایزینی شده در شهریور ۱۳۹۰.

۶.۱ درجه (موسیقی)

در تئوری موسیقی، **درجه** عبارت است از نام یک نت در یک گام نسبت به نت پایه آن گام.^[1] درجه‌ها در گام به سه شکل نمایش می‌یابند:

- با استفاده از اعداد رومی: I, II, III, ...
- با استفاده از اعداد عربی: ۱, ۲, ۳, ...
- با استفاده از نامشان: پایه (بنمایه)، روپایه، میانی، زیرنمایان، نمایان، رونمایان، محسوس، هنگام

۱.۶.۱ منابع

- [1] پورتراب، مصطفی. تئوری موسیقی. انتشارات چنگ، ۱۳۶۳.

۴.۴.۱ متدهای تکاملی

متدهای تکاملی آهنگسازی بر پایه الگوریتم‌های ژنتیک هستند. ترکیب‌های موسیقی با استفاده از مفاهیم فرایند تکاملی ساخته می‌شوند. از طریق تغییرات و انتخاب‌های طبیعی راه حل‌های مختلفی در جهت ایجاد یک قطعه موسیقی مناسب استنتاج می‌شوند. واکنش‌های تکراری الگوریتم‌ها راه حل‌های بد را حذف می‌کند و راه حل‌های جدیدی را ایجاد می‌کنند. نتایج پردازش‌ها توسط یک کارشناس (یک بخش حیاتی الگوریتم که کیفیت ترکیب‌های ایجادشده را کنترل می‌کند) نظارت می‌شوند.

۵.۴.۱ سامانه‌های یادگیری

سامانه‌های یادگیری برنامه‌هایی هستند که هیچ نوع دانشی از ژانر موسیقی که با آن کار می‌کنند به آنها داده نشده‌است در عوض، آنها نت‌های آموزشی را از نت‌های نمونه فراهم شده توسط کاربر یا برنامه نویس جمع آوری می‌کنند. سپس نت‌های داخل قطعات موسیقی، مشابه نت نمونه پردازش می‌شوند. این متد ترکیب الگوریتمیک به شدت با مدل‌سازی الگوریتمی سبک‌ها، ابتکار ماشین و برخی از مطالعات مانند علوم آگاهی و شبکه‌های طبیعی مرتبط است.

۶.۴.۱ سامانه‌های ترکیبی

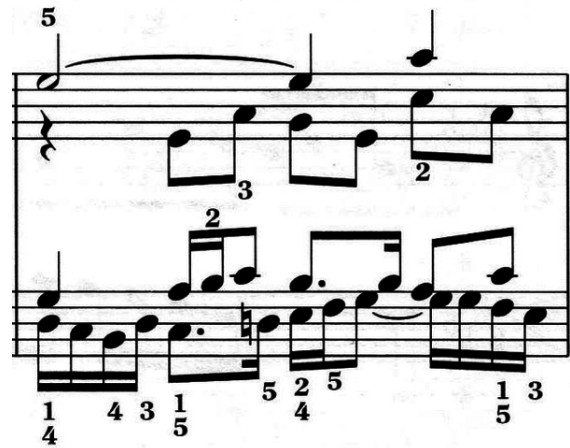
برنامه‌های مبتنی بر یک مدل الگوریتمی منفرد به ندرت در ایجاد نتایج صحیح و راضی‌کننده به موفق می‌رسند. به همین دلیل الگوریتم‌هایی از انواع مختلف باهمدیگر استفاده می‌شوند تا توانایی‌ها را تلفیق کنند و نقطه ضعف‌ها را کاهش دهند. ایجاد سیستم‌های ترکیبی برای ساخت موسیقی زمینه را برای ترکیب الگوریتمیک فراهم کرد و بسیاری از راهکارهای کاملاً تازه و نورا برای ساختن آهنگ‌ها ایجاد می‌کند. تنها مشکل اصلی سیستم‌های ترکیبی، پیچیدگی در حال رشد آنها و احتیاج به منابعی برای ترکیب و تست این الگوریتم هاست.

۷.۴.۱ کاربردها

تکنیک‌های الگوریتمیک در تعدادی از سیستم‌ها که برای اجرای مستقیم موسیقی در نظر گرفته شده‌اند، با استفاده از تکنیک‌های الگوریتمیک برای تولید ابتکاراتی با بی نهایت متغیر بر روی یک نت از پیش تعیین شده به کار گرفته می‌شوند.

یک نمونه اولیه در سال ۱۹۸۲، بازی رایانه‌ای Ballblazer برای شرکت Lucasfilm Games بود. جایی که رایانه بر روی یک نت جاز که توسط متخصص موسیقی بازی‌ها، Peter Langston ساخته شده، تعبیه شده‌است. بعدها در آن شرکت که اخیراً به اسم LucasArts نام گذاری مجدد شده‌است، یک موتور الگوریتمیک برای بازی Dark Forces تولید شد. سیستم‌های تولید موسیقی مشابه، توجه‌هایی را به آهنگسازان برجسته بوجود آورد. Brian Eno تعدادی آثار هنری را برای سیستم تولید موسیقی SSEYO's Koan پدید آورده که تغییرات محدودی برای صفحات وب و دستگاه‌های موبایل را به وجود آورد.

۷.۱ کنترپوان

۱.۹.۱ منابع

- فارابی، ابونصر. کتاب موسیقی کبیر. ترجمه آذرتاش آذرنوش. چاپ اول. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۷۵. ISBN 964-426-010-4
- وزیری، علینقی. تئوری موسیقی. انتشارات صفی‌علیشاه، ۱۳۷۱.

۱۰.۱ ریتم

ضرب‌آهنگ یا **ریتم** (به فرانسوی: Rythme) به معنی توالی ضربه‌های آهنگ که برای موزون کردن نوای موسیقی به کار می‌رود.^[1] به عبارت دیگر تکرار بی‌درپی یک حرکت پایدار در زمان مشخص را در موسیقی **وزن** یا **ریتم** می‌نامند.

۱.۱۰.۱ ریتم‌ها

ریتم و حالت‌های مختلف آن در تمام عناصر طبیعی و اتفاقات و انرژی‌های آزادشده در محیط پیرامون و نیز حتی در مفاهیم و تصورات ذهنی نفوذ دارد. به عبارت دیگر ریتم از اجزاء پراهمیت subjective و objective است. هرچیزی که وجود دارد از ریتمی درونی تشکیل شده و همچنین در روند تکامل درگیر ریتم‌های خارجی و بیرونی نیز می‌گردد و در نهایت مجموعه‌های منظم بزرگتری را شکل می‌دهند. این ریتم‌ها از انرژی‌هایی برخوردار هستند که در صورت همخوانی با ریتم‌های پیرامون در یکدیگر تافته شده و انرژی‌های همسوی بزرگتری را آزاد می‌کنند و نیز اگر با یکدیگر همسویی و همخوانی نداشته باشند در صورت مواجهه قطعاً به یکدیگر آسیب می‌زنند و در روند حرکت یکدیگر اختلالاتی ایجاد می‌کنند. گردش زمین به دور خود و خورشید، فصول مختلف سال، باروری گیاهان و درختان، و ضربان قلب، از شناخته شده ترین ریتم‌های منظم طبیعت هستند. زندگی روزمره و مسائل مرتبط و حتی زمینه‌های مختلف فعالیت بشری نیز شامل ریتم‌هایی منظم، متناوب و تکاملی هستند.

۲.۱۰.۱ ریتم در دیگر هنرها

واژه ریتم یا ضرب‌آهنگ در تئوری هنرهای تجسمی نیز به کار می‌رود و معنایی تصویری دارد. تکرار متوالی عنصرهای بصری در تابلو یا فضای بصری، ریتم بصری را به وجود می‌آورد. ریتم بصری را می‌توان در چند دسته بررسی کرد.^[2]

- تکرار یکنواخت: تکرار یک عنصر بصری، مثلاً یک سیب به طور یکنواخت و متوالی.^[2]
- تکرار متناوب: تکرار یکنواخت یک عنصر بصری، اما همراه با تغییرات متناوبی که هر بار توجه بیننده را به یک حرکت یا عنصر میانی جلب کند.^[2]
- تکرار تکاملی: عنصرهای بصری از یک حالت آغاز شده و با ضرب‌آهنگی به حالت نهایی می‌رسند و مسیر تغییر و تکامل آنها دارای ریتم است.^[2]

ریتم موجی: بیشتر حاصل حرکت‌های منحنی خط و سطح است.

گزیده‌ای از فوگ شماره ۱۷ باخ، نمونه‌ای از کنترپوان پخش

کنترپوان (به فرانسوی: counterpoint) اصطلاحی در موسیقی اختلاط دو یا چند خط لحنی با توجه به استقلال هر یک از آنها و اصول فنی حاکم بر این اختلاط است.

کنترپوان از لحاظ لغوی به معنای نت درمقابل نت است.^[1] در این فن، تأکید بر روند افقی نت‌هاست نه بر روند عمودی. هر یک از نت‌هایی که با هم نواخته می‌شوند دارای ریتم و تم مستقل از هم هستند، ولی در کلیت آهنگ، دارای هارمونی‌اند.

کنترپوانی که در آن بخش یا بخش‌های پایینی می‌توانند با بخش یا بخش‌های بالایی جابه‌جا شوند کنترپوان معکوس‌شدنی نامیده می‌شود. کنترپوان معکوس‌شدنی دوصدایی را کنترپوان دوتایی می‌نامند.^[2]

۱.۷.۱ منابع

- [1] دانشنامه بریتانیکا
[2] فرهنگستان زبان فارسی.

۸.۱ دو (نت موسیقی)

دو (به انگلیسی: Do) با نماد C نام اولین نت از نت‌های موسیقی است.

۱.۸.۱ منابع

- فارابی، ابونصر. کتاب موسیقی کبیر. ترجمه آذرتاش آذرنوش. چاپ اول. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۷۵. ISBN 964-426-010-4
- وزیری، علینقی. تئوری موسیقی. انتشارات صفی‌علیشاه، ۱۳۷۱.

۹.۱ ر (نت موسیقی)

به انگلیسی Re - به لاتین D
نام یکی از نت‌های موسیقی

مجموعه‌ای از نت‌ها به صورت پی‌درپی و پشت‌سرهم و با رعایت قوانین نت‌ها و سکوت‌ها معرفی کرد. پایه یادگیری سلفژ دانستن ارزش زمانی هر نت است و در کنار این باید ارزش زمانی هر سکوت را نیز بدانیم.

۳.۱۰.۱ پانویس

[1] «لغت نامه دهخدا». ۸ خرداد ۸۷. بازبینی شده در ۲۰ ژوئن ۲۰۰۸.

[2] عبدالمجید حسینی‌راد، ص ۹۴.

علم سلفژ در موسیقی

به‌طور خلاصه، خواندن و نوشتن نت‌های موسیقی را که اغلب با آموزش تئوریک همراه است «سلفژ» می‌گوییم. ۳ رکن اساسی را می‌توان در آن تفکیک نمود که عبارتند از: خواندن (نت خوانی) نوشتن (دیکته موسیقی) تئوری موسیقی که مفهوم سلفژ را می‌توان به مورد اول نزدیک‌تر دانست. سلفژ از دروس مهم و همیشگی هنرستان‌ها، دانشگاه‌ها و کنسرواتورهای موسیقی دنیاست و تمام نوازندگان، خوانندگان، آهنگ‌سازان، تنظیم‌کنندگان موسیقی و رهبران ارکستر و تمام فعالان عرصه موسیقی باید تسلط کامل بر روی این درس داشته‌باشند.

در سلفژ سه مبحث به‌طور متناوب و جداگانه آموزش داده می‌شوند:

۱. صداخوانی (به ایتالیایی: *cantati*) (کانتاتی)

۲. وزن خوانی (به ایتالیایی: *parlati*) (پارلاتی)

۳. دیکته موسیقی (به انگلیسی: *music dictation*)

۱- کانتاتی *cantati* (صداخوانی): کانتاتی به معنی خواندن صدا و فرانس می‌کند که صدای هر نت دقیقاً آن گونه که هست بخواند؛ یعنی به طوری که اگر نت "دو" به همراه پیانو خوانده شود، صدایی که از حنجره فرد خارج می‌شود دقیقاً با پیانو یکسان است. در نهایت، هنرجو در این درس توانایی خواندن انواع نت را به‌طور دقیق و در گام‌های مختلف پیدا می‌کند.

۲- پارلاتی *parlati* (وزن خوانی): جهان را ریتم به نظم کشیده، و موسیقی بدون ریتم حکم نقاشی بدون قلم و رنگ را دارد. از این رو مطالعه انواع وزن‌ها و الگوهای ریتمی برای هر علاقه‌مند به موسیقی بسیار مهم و ضروری است. وزن خوانی (پارلاتی) در واقع همان خواندن کشش نت‌هاست.

۳- دیکته موسیقی *music dictation*: در دیکته، دیکته ریتم و دیکته صدا به‌طور متناوب کار می‌شود، و هنرجو با ممارست و تمرین فراوان، توانایی نوشتن نت موسیقی‌ای را که می‌شنود پیدا می‌کند.

۱.۱۲.۱ منابع

۱۳.۱ سی (نت موسیقی)

سی (به انگلیسی: Si) که در لاتین با نماد B، و در آلمان با H نشان داده می‌شود، نام هفتمین نت از نت‌های موسیقی است.

۱.۱۳.۱ منابع

• فارابی، ابونصر. کتاب موسیقی کبیر. ترجمه آذرتاش آذرنوش. چاپ اول. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۷۵. ISBN 964-426-010-4

• وزیری، علینقی. تئوری موسیقی. انتشارات صفی‌علیشاه، ۱۳۷۱.

۱۴.۱ فا (نت موسیقی)

به انگلیسی Fa - به لاتین F

نام یکی از نت‌های موسیقی

• حسینی‌راد، عبدالمجید. مبانی هنرهای تجسمی (قسمت اول). شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران، ۱۳۸۲.

• دهخدا، علی‌اکبر، لغتنامه دهخدا.

۱۱.۱ سل (نت موسیقی)

سل یا س (به انگلیسی: Sol) (به لاتین: G) نام نت پنجم در موسیقی با بسامد پایه ۱۲٫۲۵ هرتز است.

نامگذاری

در کشورهایی مانند ایتالیا، فرانسه و ایران برای نامگذاری نت‌های موسیقی از نامگذاری هجایی استفاده می‌شود. نت سل در این نامگذاری با Sol نمایش داده می‌شود.^[1]

در کشورهایی مانند انگلستان، آمریکا، آلمان و اتریش نامگذاری به صورت الفبایی است. در این نامگذاری نشان نت سل G می‌باشد.^[1]

کلید سل

در اول هر خط حاملی، یک کلید موسیقی قرار می‌گیرد که این کلید برای شناختن نام نت‌ها بر روی خط حامل به کار برده می‌شود.

علامت کلید سل، شکل تغییر یافته G می‌باشد.^[2]

۱.۱۱.۱ منابع

[1] تئوری بنیادی موسیقی

[2] اصطلاحات جهانی و لغات رایج ایتالیایی در موسیقی

• فارابی، ابونصر. کتاب موسیقی کبیر. ترجمه آذرتاش آذرنوش. چاپ اول. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۷۵. ISBN 964-426-010-4

• وزیری، علینقی. تئوری موسیقی. انتشارات صفی‌علیشاه، ۱۳۷۱.

• منصور، پرویز. تئوری بنیادی موسیقی.

• کودکا، رافائل (نویسنده). ناصری، فریدون (مترجم). اصطلاحات جهانی و لغات رایج ایتالیایی در موسیقی.

۱۲.۱ سلفژ

سلفژ (به فرانسوی: Solfège) در موسیقی، تکنیکی آموزشی برای آموزش نواک و آواز خوانی است که در آن هر نت میزان با سیلاب خاصی که سیلاب سلفژ (یا سلافا سیلاب) نامیده می‌شود، خوانده می‌شوند. هفت سیلاب که عملاً استفاده می‌شوند عبارتند از: دو، ر، می، فا، سل، لا، سی (یا تی). برای سلفژ تعاریف متعددی بیان می‌شود. سلفژ را می‌توان خواندن

۱۸.۱ موزیکولوژی

۱.۱۴.۱ منابع

موزیکولوژی یا موسیقی‌شناسی (به انگلیسی Musicology) شاخه‌ای از دانش موسیقی است که در آن به مطالعه منطقی، استدلالی و علمی مباحث موسیقی پرداخته می‌شود.^[۱]

موزیکولوژی از دو کلمه یونانی (μουσική) (mousikē)، به معنای «موسیقی»، و (λογία) (logia)، به معنی «مطالعه بر روی» تشکیل شده‌است. کسی که به مطالعه این علم می‌پردازد، موزیکولوژیست یا موسیقی‌شناس نامیده می‌شود.

در علم موزیکولوژی کلیه مطالعات و تحقیقات از طریق روش‌های سیستماتیک به صورت مشاهده‌های علمی و آزمایشگاهی صورت می‌گیرد و از نتایج آن یکسری از واقعیت‌های علمی استخراج می‌شود.

۱.۱۸.۱ دامنه موضوعات

بر اساس تعریف فوق، دامنه موضوعاتی که در این علم مورد بررسی قرار می‌گیرد بسیار وسیع می‌باشد. از بررسی موسیقی ملل گرفته تا تئوری‌های پیچیده موسیقی و مسایل مربوط به سازها.

در تعریفی دیگر ریشه‌های موسیقی شناسی عبارت است از: تاریخ، مطالعات فرهنگی، فلسفه، مطالعات جنسیتی، زیبایی‌شناسی، نشانه شناسی، نژادشناسی و صوت‌شناسی

۲.۱۸.۱ زمینه‌های موسیقی شناسی

اولین و مهمترین بحثی که در این علم مطرح می‌شود یافتن پاسخ این سؤال است که: **موسیقی چیست؟**

به طور کلی می‌توان در سه زمینه به این سؤال پاسخ داد:

۱-زمینه تاریخی

در تاریخ موسیقی کدام ساختار از ترکیب صداها، موسیقی نامیده می‌شود؟ چرا و چگونه ایده‌ها، نحوه تولید و نوازندگی موسیقی در فرهنگ‌های مختلف، متفاوت شده است؟

چه فرمهایی از موسیقی به عنوان فرمها و ریشه‌های اصلی شناخته شده‌اند و چرا؟

به چه علت برخی از آهنگ‌ها و ملودی‌ها در ذهن و روح مردم جاودانه می‌مانند؟

۲-زمینه تئوری

در تولید موسیقی چه عواملی درگیر هستند؟

چه ارتباطی میان عوامل تولید کننده موسیقی وجود دارد که به آن چنین کیفیتی می‌دهد؟

چگونه می‌توان موسیقی را تحلیل منطقی نمود؟

مدلها و سیستمهایی که باعث می‌شوند دوره‌ها و یا فرهنگ‌های مختلف در تاریخ موسیقی شکل بگیرند کدام است؟

۳-زمینه فرهنگی تربیتی

موسیقی با دنیای انسانی چه ارتباطی دارد و چگونه آنرا تحت تأثیر قرار می‌دهد؟

چرا انسان باید در زندگی خود از موسیقی استفاده کند؟

چرا انسان به یادگیری موسیقی علاقه نشان می‌دهد؟

که به این بخش (زمینه فرهنگی تربیتی) از تحقیقات موزیکولوژی، آنتروپولوژی (anthropology) موسیقی ویا انسان‌شناسی موسیقی نیز

• فارابی، ابونصر. کتاب موسیقی کبیر. ترجمه آذرتاش آذرنوش. چاپ اول. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۷۵. ISBN 964-426-010-4

• وزیر، علینقی. تئوری موسیقی. انتشارات صفی‌علیشاه، ۱۳۷۱.

۱۵.۱ فلسفه موسیقی

فلسفه موسیقی بررسی سؤالات بنیادی در زمینه موسیقی‌ست، از جمله اینکه

• تعریف موسیقی چیست (شرایط لازم و کافی برای تشخیص موسیقی)

• رابطه موسیقی و ذهن چیست؟

• تاریخ موسیقایی راجع به جهان چه اطلاعاتی به ما می‌دهد؟

• رابطه موسیقی و عواطف چیست؟

• در حوزه موسیقی، معنا چیست؟

۱.۱۵.۱ منابع

• نشست فلسفه هنر و موسیقی

• فلسفه موسیقی در دانشنامه فلسفی استنفورد

• گزارش تصویری / نشست فلسفه هنر، فلسفه موسیقی

۱۶.۱ قانون صوتی اهم

قانون صوتی اهم یا **قانون فاز اهم** بیان می‌کند که گوش صداها را موزیکال را بصورت مجموعی از هارمونیک‌های خالص می‌شنود. این قانون توسط فیزیکدان آلمانی گئورگ اهم در سال ۱۸۴۳ ارائه شده است.^[۱]

۱.۱۶.۱ منابع

http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Ohm%27s_law_of_acoustic_law&oldid=541685647 [1]

۱۷.۱ لا (نت موسیقی)

به انگلیسی La - به لاتین A

نام یکی از نت‌های موسیقی

۱.۱۷.۱ منابع

• فارابی، ابونصر. کتاب موسیقی کبیر. ترجمه آذرتاش آذرنوش. چاپ اول. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۷۵. ISBN 964-426-010-4

• وزیر، علینقی. تئوری موسیقی. انتشارات صفی‌علیشاه، ۱۳۷۱.

۱۹.۱ موسیقی تصادفی

گفته می‌شود.

موسیقی تصادفی یا **موسیقی شانسی** (به انگلیسی: Chance Music)، در واکنش به موسیقی سریالیسم و در تضاد با آن پدید آمد. در این سبک از موسیقی، آهنگساز با روشی‌هایی تصادفی به گزینش تنها (اصوات) زیر و بم، ریتم‌ها و رنگ‌های صوتی می‌پردازد. در این گونه آثار ممکن است از اجراکنندگان خواسته شود تا ترتیب و آرایش مواد موسیقایی و یا حتی بخش عمده مواد موسیقایی را خود انتخاب کنند.

برای نمونه، ممکن است آهنگساز پاساژی کوتاه از اثر را به نگارش در آورد و از اجراکننده بخواهد آن را به ترتیب خود بنوازد و یا امکان دارد با اشاره به گروهی از صداهای زیر و بم، اجراکننده را در ابداع الگوهای ریتمیک بر آن مبنای راهنمایی کند.

۱.۱۹.۱ پیشگامان موسیقی تصادفی

جان کیج، مشهورترین و تأثیرگذارترین خالق موسیقی تصادفی (شانسی)، دربارهٔ موسیقی‌اش چنین می‌گوید: «تلاش می‌کنم تا ابزار بیانیم در آهنگسازی را چنان تربیت دهم که هیچ تصویری از آنچه ممکن است رخ دهد نداشته باشم... مقصود من، حذف مقصود است.»

از جمله آثار اینگونه موسیقی می‌توان به اثری با عنوان چشم‌انداز خیالی شماره ۴ از جان کیج، که برای دوازده دستگاه رادیو ساخته شده‌است، اشاره کرد. پارتیتور این اثر دارای راهنمایی‌های دقیقی برای اجراکنندگان (دو نفر برای هر رادیو) است تا رادیو را با چرخاندن موج‌یاب آن بر طول موج ایستگاه‌های مختلف و با شدت صدای گوناگون تنظیم کنند. البته تمام این راهنمایی‌ها با روش‌های تصادفی برگزیده شده‌اند. در این راهنمایی‌های اجرایی، هیچ نشانی از توجه به طول موج ایستگاه محلی یا زمان اجرا دیده نمی‌شود.

در سال‌های میانی دههٔ ۱۹۵۰، آهنگسازانی همچون پیر بولز فرانسوی و کارل هاینز اشتوکهاوزن آلمانی، با سرمشق گرفتن از موسیقی کیج، به ارائهٔ عناصر تصادفی در آثار خود پرداختند.

این نوع موسیقی مدعی است که یک تن (صدا) یا ترتیبی از صداها، از نظر تأثیر، همان قدر بامعناست که هر صدا یا ترتیب دیگر.

۲.۱۹.۱ جستارهای وابسته

- فهرست سبک‌های موسیقی
- اصطلاحات موسیقی
- تئوری موسیقی
- سازها
- اپرا
- نت

۳.۱۹.۱ منابع

- کیمی، ین، راجر. ترجمه: یاسینی، حسین. درک و دریافت موسیقی. چاپ پنجم تهران: نشر چشمه، ۱۳۸۴.
- مشارکت‌کنندگان ویکی‌پدیا، «Aleatoric_music»، ویکی‌پدیای انگلیسی، دانشنامهٔ آزاد (بازیابی در ۶ سپتامبر ۲۰۱۱).
- مشارکت‌کنندگان ویکی‌پدیا، «John Cage»، ویکی‌پدیای انگلیسی، دانشنامهٔ آزاد (بازیابی در ۶ سپتامبر ۲۰۱۱).

۳.۱۸.۱ حرفهٔ موزیکولوژیست

اگر به نمونه سئوالاتی که در بالا مطرح شد دقت کنید مشاهده می‌کنید که با وجود سادگی، ارائه پاسخ منطقی و استدلالی به آنها کاری بسیار دشوار است به شکلی که عموماً یک موزیکولوژیست معتبر از لحاظ تحصیلات علمی باید حداقل دارای مدرک دکترا بوده و سالها تجربه مطالعه و تحقیق در این زمینه‌ها را داشته باشد.

فعالیت یک موزیکولوژیست بیشتر در مراکز دانشگاهی و مدارس موسیقی بعنوان استاد می‌باشد. همچنین آموزش و پژوهش در زمینه‌های مختلف مانند تدریس تاریخ موسیقی، استاد راهنما جهت پژوهش‌های موسیقی و انتشار مقاله‌های علمی موسیقی از دیگر فعالیت‌های یک موسیقی‌شناس است.

بعضی از موزیکولوژیست‌ها در زمینهٔ خواندن، ترجمه و حتی اجرای نوشته‌های بسیار قدیمی موسیقی متخصص هستند، برخی در زمینه موسیقی مشرق زمین به درجه تخصص می‌رسند، برخی در زمینه‌های فلسفهٔ موسیقی به درجه‌های بالای تخصص نایل می‌شوند و خلاصه هر یک از آنها ممکن است در یکی از بی‌نهایت زمینه موجود تحقیقی در موسیقی کسب مهارت و تخصص نمایند.

البته ذکر این مورد ضروریست که همه موزیکولوژیست‌ها در دانشگاه‌ها مشغول فعالیت نیستند، بسیاری از معروفترین و حرفه‌ای‌ترین آنها بعنوان نویسنده با معتبرترین نشریات موسیقی همکاری کرده و به انتشار مقالات و نقدهای علمی در آنها می‌پردازند.

همکاری با موزه‌های تاریخی و فعالیت‌های باستان‌شناسی نیز از دیگر کارهایی است که یک موزیکولوژیست می‌تواند به آنها بپردازد.

۴.۱۸.۱ چه نیازی به موزیکولوژی است؟

برای بسیاری از علاقمندان به موسیقی عموماً این سؤال مطرح می‌شود که با وجود مشکلات و نیازهای علمی در جهان، چه نیازی به این است که یک نفر وقت خود را صرف تحصیل در این رشته نماید؟

پاسخ بسیار ساده است، همانطور که نیاز به تحقیقات تخصصی در زمینهٔ علوم پزشکی وجود دارد در زمینهٔ موسیقی نیز به چنین تحقیقات تخصصی و علمی نیاز است. چرا که در طول دوران زندگی بشر بر روی کرهٔ زمین از زمان پیدایش بشر تا به امروز، همواره موسیقی به عنوان ابزاری برای رسیدن به آرامش، شادی و سلامت روحی انسان کاربرد داشته و همانقدر که سلامت جسمی انسان اهمیت دارد سلامت روحی نیز حایز اهمیت است و موزیکولوژی می‌تواند کمک‌های بسیاری در این زمینه انجام دهد.

۵.۱۸.۱ پانویس

- [1] «موزیکولوژی». گفتگوی هارمونیک، ۱۴ اسفند ۱۳۸۴. بازیابی‌شده در ۷ خرداد ۱۳۹۲.

۶.۱۸.۱ منابع

- مشارکت‌کنندگان ویکی‌پدیا، «Musicology»، ویکی‌پدیای انگلیسی، دانشنامهٔ آزاد (بازیابی در ۷ خرداد ۱۳۹۲).
- همشهری آنلاین

۴.۱۹.۱ پیوند به بیرون

• The music of chance | Music | The Guardian

• موسیقی پست مدرن (II)

۲۰.۱ موسیقی‌شناسی قومی

موسیقی‌شناسی قومی یا **اتنوموزیکولوژی** عبارتست از بررسی «موسیقی غیرغربی»، «موسیقی قومی» یا «موسیقی جهانی» و مطالعه انسان شناختی موسیقی به مثابه یک پدیده خاص فرهنگی و جنبه ای جهانشمول از رفتار اجتماعی انسان.

۱.۲۰.۱ تاریخچه

موسیقی‌شناسی قومی از طریق بررسی های اواخر قرن ۱۹ درباره گام های نامتعارف آسیایی در اروپا و بررسی های مربوط به موسیقی سرخپوستی در امریکا پدید آمد. دهه ۱۹۵۰ به این سو، فرآیندی تدریجی برای ادغام روشنگری هایی که از طریق موسیقی‌شناسی تطبیقی عرضه شده اند وجود داشته و در آنها بر گردآوری، مستندسازی، نظام مندی، دسته بندی، آوانگاری و تحلیل همراه با انسان‌شناسی موسیقی تأکید شده است؛ این تأکید بر دوره های گسترده کار میدانی، مشاهده مشارکتی، یادگیری مهارت های آوازخوانی و سازنوازی به دست پژوهشگران و جستجو برای یافتن کارکردهای اجتماعی موسیقی نیز صورت گرفته است. خاستگاه اصطلاح «اتنوموزیکولوژی» به دانش پژوه هلندی یاب کونست (1950) نسبت داده می شود که آن را در عنوان فرعی کتاب خود *موزیکولوژیکا: بررسی ماهیت اتنوموزیکولوژی*، مسائل آن، روش ها و شخصیت های شاخص آن (Amsterdam 1950) به کار برده است. در زبان های اروپایی معادل است با اصطلاح فرانسوی *ethnomusicologie* اصطلاح ایتالیایی *ethnomusicologia*، اصطلاح آلمانی *ethnomusikologie* یا *musikethnologie* و اصطلاح لهستانی *ethnographia muzyczna*. اصطلاح «اتنوموزیکولوژی» را برخی از صاحب نظران در جمهوری چک و اسلواکی و در هلند به کار گرفته اند. در آلمان و در اتریش برخی از دانش پژوهان هنوز هم به جای آن از عبارت *Vergleichende Musikwissenschaft* (به معنی «موسیقی‌شناسی تطبیقی») استفاده می کنند تا بر قرابت این دانش با آثار اشتومپف، هورنبوستل (برلین)، و لاک (وین) تأکید کرده باشند. دانش پژوهان روس، بلغار، و اوکراینی میان (Ethnomuzikal'naya) (به معنی «موسیقی‌شناسی قومی») و (Ethnografiya Muzikal'naya) به معنی «قوم نگاری موسیقایی» 0 تمایز قائل می شوند که این دومی به خصوص معادل با *Muzikal'naya fol'koristka* در نظر گرفته می شود. از دهه ی 1980، اصطلاح *minze yinyuexue* در برابر «اتنوموزیکولوژی» در چین پذیرفته شده است. تاویل های قومی و منطقه ای نیز از این اصطلاح وجود دارد. برای نمونه، در اندونزی هم دانش پژوهان غربی و هم دانش پژوهان بومی که در غرب تحصیل کرده اند، اتنوموزیکولوژی را با بررسی و پژوهشی در موسیقی هنری اندونزی یکسان می شمارند، در حالی که در آکادمی جاوه ی مرکزی همین اصطلاح به معنای بررسی موسیقی در دیگر جزایر اندونزی به کار می رود.^[1]

۲.۲۰.۱ رویکرد

موسیقی‌شناسان قومی تلاش می کنند «فرهنگ های موسیقی» را به مثابه نظام هایی کامل توصیف کنند، اما گرایش عمومی در جهت پژوهش های معطوف به مسائل نظری خاص، از قبیل نقش موسیقی در درمان، نقش فرهنگی و نمادپردازی آلات موسیقی، و رابطه زیباشناسی موسیقایی، ارزش ها، و قدرت اجتماعی، سوق یافته است. موسیقی‌شناسان قومی، هم خود را بیش از پیش به مسائل اخلاقی کار میدانی و سیاست های بازنمود، موسیقی جمعیت های مهاجر، رابطه میان موسیقی، قومیت و هویت در ساختن مکان

و مطالعه درباره موسیقی های عامیانه در سراسر جهان معطوف داشته اند.^[2] رویکردهای موسیقی‌شناسی قومی به اجرای موسیقی، عموماً موزی با سایر شاخه های انسان‌شناسی حرکت کرده است؛ تقریباً هر مرحله از تکامل دانش انسان‌شناسی همتای خود را در نشریات اتنوموزیکولوژی داشته است، از تکامل گرایشی و اشاعه گرایشی تا عملکرد گرایشی، ساختار گرایشی، شناخت شناسی مردمی، نقد ادبی و فراتر از آن. اتنوموزیکولوژی نیز بحث های داخلی خود را تولید کرده است، به ویژه در ارتباط با تحلیل صدا و ارتباط رشته با سایر علوم انسانی و جامعه شناسی.^[3] به لحاظ تاریخی اتنوموزیکولوژی عمدتاً رشته ای در دانشگاه های ایالات متحده آمریکا، کانادا و اروپا بوده است. متخصصان اتنوموزیکولوژی در رشته های مردم شناسی یا موسیقی، و گاه در هر دو رشته، پرورش می یابند. پژوهش های مربوط به این رشته در دپارتمان های موسیقی یا مردم شناسی، در موزه های قوم نگاری و در انستیتو های تحقیقاتی آکادمی های ملی علوم، که به ویژه در اروپای شرقی یافت می شوند، صورت می گیرند. پیش از سال های جنگ جهانی دوم مردمانی از کشورهای غربی شامل قوم شناسان، فولکلوریست ها، روان شناسان، فیزیک دانان، میسیونرهای مذهبی، روحانیان، کاشفان، ماموران دولتی و سرانجام علاقه مندان، تحقیقات موسیقایی کثیری را به انجام رسانده اند و تأثیرات چندگانه ای هم در داخل و هم در خارج از فضای آکادمیک پدید آورده اند که بر اندیشه ی معاصر مؤثر واقع شده است. این دیگ درهمجوش شامل چهره های برجسته ای است که همزمان به عضویت رشته های گوناگون دانش پذیرفته شده اند. به عنوان نمونه، اتنوموزیکولوگ ها و دانشی پژوهان علوم مردمی (فولکلوریست ها) به یک میزان پایه گزارای رشته های خود را به پیشگامانی همچون سسیل جی. شارپ، گرد آورنده ی آوازهای محلی انگلیس، چارلز سیگر آمریکایی، یا بلا بارتوک و زولتان کودای مجار، به رغم نحوه ی درک فردی این شخصیت ها از رشته ی علمی خود، نسبت می دهند.^[4]

۳.۲۰.۱ گرایش ها

دو گرایش عمده در این موسیقی‌شناسی قومی وجود دارد. گرایش اول که به موسیقی‌شناسی متمایل است، اتنوموزیکولوژی را زیر شاخه موسیقی‌شناسی می داند. در مقابل رویکرد دیگر به فرهنگ گرایش دارد و این علم را زیر شاخه انسان‌شناسی می داند.^[5]

۴.۲۰.۱ پیوند به بیرون

- پایگاه موسیقی‌شناسی قومی
- اتنوموزیکولوژیوبلاگ دانشجویان رشته اتنوموزیکولوژی دانشگاه هنر تهران

۵.۲۰.۱ منابع

[1] The new grove dictionary of music and musicians, 2nd edition. 2001

[2] موسیقی‌شناسی قومی انسان‌شناسی و فرهنگ

[3] انسان شناسی(27): اتنوموزیکولوژی (موسیقی‌شناسی قومی) انسان‌شناسی و فرهنگ

[4] اتنوموزیکولوژی

[5] اتنوموزیکولوژی - اتنوموزیکولوژی چیست

۲۱.۱ می (نت موسیقی)

به انگلیسی Mi - به لاتین E

نام یکی از نت‌های موسیقی

- گام دیاتونیک
- گام کروماتیک
- گام مینور
- گام ماژور
- گام بزرگ نسبی
- گام کوچک نسبی

۱.۲۱.۱ منابع

- فارابی، ابونصر. کتاب موسیقی کبیر. ترجمه آذرتاش آذرنوش. چاپ اول. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۷۵. ISBN 964-426-010-4
- وزیر، علینقی. تئوری موسیقی. انتشارات صفی‌علیشاه، ۱۳۷۱.

۲۲.۱ هنگام

۲۴.۱ گام بزرگ نسبی

هنگام ^[1] یا **اکتاو** (به انگلیسی: Octave) گاه به اختصار به صورت Λ و $P\Lambda$ نیز نوشته می‌شود در زبان لاتین یعنی عدد هشت. اکتاو در موسیقی نشان‌دهنده ۷ نت پایه‌ای موسیقی: Do, Re, Mi, Fa, Sol, La, Si و نت هشتم که تکرار نت Do اول با فاصله ۷ نت است می‌باشد.^[2] هر ساز دارای دامنه خاصی از لحاظ تکرار این نت‌ها می‌باشد و دامنه سازها را اغلب با شمارش مجموع این هشت نت که برابر با یک اکتاو می‌باشد می‌سنجند. بدیهی‌ست که سازهای مختلف دارای تعداد اکتاوهای مختلف می‌باشند.

در واقع بازه اصوات موسیقی به زیربازه‌هایی به نام هنگام بخش می‌شود. یک هنگام بازه فرکانسی را شامل می‌شود که فرکانس انتهای آن دو برابر فرکانس ابتدای آن است. پس فرکانس هر نت ۲ برابر فرکانس نت همنام خود در اکتاو قبلی است (برای نمونه، لا در اکتاو ۳ فرکانس ۴۳۷ هر تز، و «لا»ی اکتاو ۴ فرکانسی برابر ۸۷۴ هر تز دارد). فرکانس نت‌هایی که با فاصله یکسان از نظر موسیقی به ترتیب دنبال هم قرا می‌گیرند، تشکیل تصاعد هندسی می‌دهند.

۱.۲۴.۱ منبع

- وجدانی، بهروز. فرهنگ تفسیری موسیقی، چاپ اول، مؤلف، ۱۳۸۱.

۲۵.۱ گام دیاتونیک

گام دیاتونیک گامی است که از پنج پرده و دو نیم پرده تشکیل شده که در آن، نیم‌پرده‌ها بیشترین فاصله را از یکدیگر دارند.^[1]

دانگ یا تتراکورد (به انگلیسی: Tetracorde) ترکیبی از چهار نت پی در پی است که حدود آن یک فاصله چهارم درست را تشکیل بدهد. هر گام دیاتونیک شامل دو دانگ است که به وسیله یک فاصله یک فاصله دوم بزرگ (یک پرده) از هم جدا شده‌اند.

گام ماژور گامی دیاتونیک است که در آن فاصله تمام درجه‌ها یک پرده‌است به جز فاصله بین درجه سوم و چهارم و فاصله بین درجه هفتم و هشتم، که نیم پرده هستند. گام ماژور استوار شده بر روی نت «دو» به صورت «دو-ر-می-فا-سل-لا-سی-دو» است.

گام مینور طبیعی گامی دیاتونیک است که در آن فاصله‌های نیم پرده، به ترتیب بین درجه‌های دوم و سوم و درجه‌های پنجم و ششم قرار گرفته‌اند. گام مینور طبیعی بر روی نت «لا» به صورت «لا-سی-دو-ر-می-فا-سل-لا» است. این گام در واقع متناظر با گام ماژور دو است که از نت ششم شروع شده و تا هشت درجه دنبال شده باشد.

۱.۲۵.۱ جستارهای وابسته

- گام کروماتیک
- گام ماژور
- گام مینور
- مقام
- دانگ

۲.۲۵.۱ منابع

[1] پورتراب، مصطفی. تئوری موسیقی. انتشارات چنگ، ۱۳۶۳.

۱.۲۲.۱ جستارهای وابسته

- گام

۲.۲۲.۱ منابع

[1] برابرینهاد فرهنگستان زبان فارسی.

[2] دانشنامه بریتانیکا

۲۳.۱ گام (موسیقی)

گام (به فرانسوی: gamme) توالی چند نت است که به ترتیب ارتفاع مرتب شده‌اند. گام ممکن است بالارونده یا پایین‌رونده باشد، یعنی ارتفاع نت‌ها در آن به ترتیب صعودی یا نزولی مرتب شده‌باشد.

به عبارت دیگر، به صداها یا نت‌هایی که به‌صورت متصل میان فاصله اکتاو قرار دارند گام گفته می‌شود. برای مثال، گام «لا» از نت «لا» شروع شده و پس از پیمودن فاصله‌هایی (پرده‌هایی) به اکتاو یا فاصله هشتم (نت «لا»ی بعدی) می‌رسد.

تعریف کلی‌تر: مجموعه‌ای از چند فاصله صوتی نسبت به یک صوت پایه که برای انسان خوشایند است. از این تعریف چنین برمی‌آید که هر فاصله‌ای برای گوش انسان خوشایند نیست و لذا صوت (بسامد) پایه قراردادی است؛ مثلاً نت لا 440Hz.

۱.۲۳.۱ جستارهای وابسته

- اکتاو

۲۶.۱ گام مینور

درست، ششم و هفتم بزرگ و هشتم درست. روشن است که حالت پایین رونده آن مانند گام مینور تئوریک خواهد بود.

گام مینور یا گام کوچک نوعی گام دیاتونیک است که درجه سوم آن نسبت به تونیک دارای فاصله سوم کوچک می‌باشد.

۲.۲۶.۱ منابع

- تئوری موسیقی نوشته مصطفی کمال پورتراب
- ویکی‌پدیای انگلیسی

۱.۲۶.۱ گونه‌های گام مینور

در موسیقی غربی سه گونه گام مینور (کوچک) رایج است که عبارت‌اند از:

۲۷.۱ گام کروماتیک

گام مینور تئوریک (کوچک نظری)

گام کروماتیک گامی است که تمامی ۱۲ نت گام معتدل غربی را شامل می‌شود. تمام نت‌های این گام نیم‌پرده با یکدیگر فاصله دارند.

درست، سبسم و هفتم کوچک و هشتم درست. نام دو مرور به این سخن است: C D E F G A B C (بنابراین گام مینور تئوریک نسبی آن به این ترتیب می‌شود: A B C D E F G A (لا درجه ششم گام دو ماژور است).)

تمام گام‌های دیگر در سنت موسیقی غربی زیرمجموعه این گام هستند.

۲۸.۱ گام کوچک نسبی

گام مینور هارمونیک (کوچک هماهنگ)

گام کوچک نسبی یا گام مینور نسبی، گامی است در موسیقی که اگر درجه ششم گام بزرگ (گام ماژور) را مبدأ قرار داده و گامی جدید بسازیم، آن با همان علامات ترکیبی، گام کوچک نسبی خواهد بود.

۱.۲۸.۱ منبع

- وجدانی، بهروز. فرهنگ تفسیری موسیقی، چاپ اول، مؤلف، ۱۳۸۱.

گام مینور هارمونیک در تنالیته لا

هرگاه درجه هفتم گام کوچک نظری (تئوریک) را برای ایجاد محسوس (سانسیبل) نیم پرده کروماتیک بالا ببریم، به گام مینور هارمونیک تبدیل می‌شود. در این گام فاصله بین درجات ششم و هفتم یک و نیم پرده است. در نتیجه شامل سه نیم پرده در میان درجات دوم و سوم، پنجم و ششم و هفتم و هشتم خواهد بود و فاصله‌های درجات آن نسبت به تونیک به ترتیب عبارت‌اند از: دوم بزرگ، سوم کوچک، چهارم و پنجم درست، ششم کوچک، هفتم بزرگ و هشتم درست.

برای نمونه در تنالیته لا مینور، مینور هارمونیک به این شکل خواهد بود: A B C D E F G# A

گام مینور ملودیک (کوچک نغمگی)

گام مینور ملودیک در تنالیته لا

هرگاه درجه ششم و هفتم گام کوچک نظری را در حالت بالا رونده نیم پرده کروماتیک بالا ببریم و در حالت پایین رونده مجدداً آن‌ها را پایین بیاوریم، گام مینور ملودیک به وجود می‌آید که فاصله درجات آن در حالت بالارونده نسبت به تونیک از این قرار است: دوم بزرگ، سوم کوچک، چهارم و پنجم

فصل ۲

آکوردها

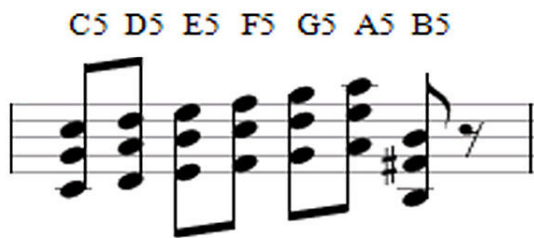
۱.۲ آکورد

پاور کورد می 5 نواختن های گوناگون هر کدام با یک اکتاو فاصله

آکورد (به فرانسوی: Accord) به نواختن همزمان چند نت با هم آکورد گفته می‌شود. آکوردها به منظور ایجاد هارمونی در آهنگ استفاده می‌شوند. به بیان دیگر به چند صدا که در یک زمان با هم شنیده می‌شوند آکورد می‌گویند، که اگر از فواصل سوم روی هم تشکیل شده باشد آن را به حالت پایگی گویند.^[1] آکورد را متناسب با گام‌های موسیقی می‌سازند و معمولاً در سازهای زهی و کلاویه دار دیده می‌شود، امروزه خیلی از آهنگ‌ها را با آکورد می‌نوازند.

۱.۱.۲ آکوردشناسی

پاور کوردهای مشهور: از چپ به راست: دو 5 - ر 5 - می 5 - فا 5 - سل 5 - لا 5 - سی 5

آکوردشناسی علم شناسایی آکوردهای مختلف و وجه تمایز و وجه تسمیه آنهاست. ساده‌ترین آکوردها، آکورد سه‌صدایی (تریاد) است که از یک نت به نام نت پایه (Tonic) و نت دیگری بنام میانی (که نسبت به پایه فاصله سوم دارد) به نام سوم آکورد و نتی که با پایه فاصله پنجم دارد دومینانت (به نام پنجم آکورد) تشکیل شده‌است. اگر یک فاصله سوم به بالای سومین (آخرین) نت آکورد سه‌صدایی (تریاد) اضافه شود آکورد چهارصدایی و با اضافه شدن یک فاصله سوم دیگر به بالای آکورد چهارصدایی آکورد پنج‌صدایی به وجود می‌آید.^[1]

۲.۲ پاور کورد

پاور کورد (به انگلیسی: Powerchord) در موسیقی به آکوردی گفته می‌شود که تنها شامل نت ریشه آکورد و فاصله پنجم باشد. پاور کورد به آکورد پنجم (به انگلیسی: fifth chord) نیز شهرت دارد. این آکورد بیشتر توسط نوازندگان گیتار و با گیتار الکتریکی که به یک آمپلی فایر مجهز به افکت دیستروشن باشد، نواخته می‌شود. پاور کوردها یکی از عناصر کلیدی و پرکاربرد در موسیقی راک و متال هستند.^[1]

۱.۲.۲ شناخت

هنگامی که دو یا چند نت تحت تاثیر افکت دیستروشن نواخته می‌شوند، افکت دیستروشن که در رنج صداهای بالا تغییری ایجاد نمی‌کند باعث می‌شود که هارمونی‌های جدیدی به طول موج اصوات اضافه شود بطوریکه فرکانس آنها متفاوت شنیده خواهد شد.^[2]

اما اگر یک آکورد معمولی مانند لا ماژور یا مینور را تحت همین افکت بنوازیم، تاثیرات هارمونی افکت بر روی اصوات باعث ایجاد اصواتی ناخوشایند و درهم می‌شود.^[3] اما در یک پاور کورد به علت تناسبی که میان فرکانس‌های نت ریشه و فاصله پنجم آن وجود دارد (نسبت ۳:۲)، استفاده از دیستروشن نه تنها باعث بوجود آمدن اصوات مشوش نمی‌شود بلکه اصوات تولید شده

۲.۱.۲ تاریخچه

کلمه آکورد به معنی در تعادل بودن می‌باشد...

۳.۱.۲ پانویس

انواع آکورد ۱- آکورد مینور آکوردهایی هستند که از قرار گرفتن دوفاصله سوم اولی کوچک (یک و نیم پرده ای) و دومی بزرگ (دو پرده‌ای) نسبت به نت پایه ساخته می‌شوند. مثال آکورد لا مینور (لا... دو... می) لا... دو (سوم کوچک) دو... می (سوم بزرگ)

۲- آکوردهای ماژور آکوردهایی هستند که از قرار گرفتن دو فاصله سوم اولی بزرگ و دومی کوچک نسبت به پایه ساخته می‌شوند. مثال آکورد دو ماژور (دو... می... سل) دو... می (سوم بزرگ) می... سل (سوم کوچک)

ادامه دارد ۳- آکوردهای کاسته. ۴- آکوردهای افزوده. ۵- آکوردهای سون (۷) و...

[1] تئوری موسیقی نوشته مصطفی کمال پورتراب، نشر چشمه ۱۳۷۴

سریع پاور کوردها در اجرا بود، چیزی که بعدها در ریفهای هارد راک مرسوم شد.

در ایجاد محبوبیت هر چه بیشتر پاور کوردها در میان موسیقیدانان راک و متال، گروه‌های دوران اولیه متال مانند بلک سبث و دیپ پرپل نقش اساسی داشته‌اند.

۴.۲.۲ پانویس

- [1] «واژه نامه اصطلاحات گیتار». بازبینی‌شده در ۲۸-۱۲-۲۰۰۹.
- [2] داگ کالتر. ۲۹۳. ISBN 0-87930-566-5. *Digital Audio Processing*.
- [3] «دیستروشن-فیزیک هوی متال». بازبینی‌شده در ۲۸-۱۲-۲۰۰۹.
- [4] (به انگلیسی: dyad)

۵.۲.۲ منبع

- مشارکت‌کنندگان ویکی‌پدیا، «Power chord»، ویکی‌پدیای انگلیسی، دانشنامهٔ آزاد (بازیابی در ۲۸ دسامبر ۲۰۰۹).

بسیار به صوت واقعی نزدیک هستند. در واقع طیف صدا توسط دیستروشن تقویت می‌شود و صوتی پر حجم‌تر تولید می‌شود طوری که در ذهن تداعی کننده صدایی بس قوی تر از صدای تولید شده بدون دیستروشن است. اگر میزان دیستروشن (به اصطلاح گین) را بالا برده شود، فرکانس پایه آکورد به اندازه یک اکتاو پایین‌تر (بم‌تر) از نت ریشه پاور کورد بدون دیستروشن شنیده خواهد شد و این نیز به تقویت حس قوی تر این آکورد کمک می‌کند.

اگرچه که نواختن یک پاور کورد بدون دیستروشن، به علت همان تناسب میان نت ریشه و فاصله پنجم، همچنان حس قوی را تداعی خواهد کرد.

شکل آسان انگشت‌گذاری این آکوردها نیز یکی از دلایل محبوبیت آنها در میان نوازندگان گیتار راک و هوی متال است چرا که این شکل آسان باعث تسریع نواختن آکوردها، تغییر آکورد و جابجایی میان ریتم و ملودی می‌شود.

۲.۲.۲ تئوری

در تئوری کلاسیک موسیقی عنوان آکورد دادن به پاور کوردها اشتباه است چرا که اصولاً یک آکورد باید حداقل دارای ۳ درجه از یک گام باشد و این در حالیست که پاور کوردها تنها از دو نت تشکیل می‌شوند. از همین رو همیشه عنوان پاور کورد به آنها داده نمی‌شود و بعضاً شاهد آن هستیم که عناوینی چون داید^[4] و یا درجه به آنها داده می‌شود. اما همچنان عنوان پاور کورد عنوان پذیرفته شده در موسیقی پاپ و راک است، به ویژه در سبک‌هایی چون هارد راک، هوی متال، پانک راک و دیگر سبک‌های مشابه این نام کاملاً جا افتاده و تثبیت شده است. همچنین این نام تا حدی نیز توسط نوازندگان کیبورد و سینت‌سایزر به کار گرفته می‌شود.

پاور کوردها با گذاشتن یک 5 پس از نام نت ریشه پاور کورد مربوط نشانده گذاری می‌شود. به عنوان نمونه دو پاور کورد را C5 می‌نگارند و این به علت وجود نت ریشه دو (C) و فاصله پنجم آن که سل (G) می‌باشد است. گاهی پاور کورد را بدین صورت می‌نوازند که نت ریشه یا فاصله پنجم را به اندازه یک اکتاو جابجا می‌کنند که این مسئله سبب می‌شود صدایی در کوک اصوات بالا به گوش برسد و از آن حس قوی اندکی کاسته شود.

پاور کوردها نه ماژور هستند و نه مینور، و این به علت فقدان همان نت سوم است که پیشتر بدان اشاره شد.

باینکه پاور کوردها اغلب با دیستروشن همراه می‌شوند ولی بعضی از نوازندگان گیتار تصریح می‌کنند که یک پاور کورد همیشه یک پاور کورد است چه با دیستروشن و چه بدون آن.

۳.۲.۲ پیشینه

در مورد پیدایش دقیق و پیشینه اولین استفاده از پاور کوردها یک اجماع واحد وجود ندارد و نظریه‌های گوناگونی پیرامون این مسئله وجود دارد. با این حال در عرف مشهور است که لینک ری در قطعه بی کلام مشهورش به نام «شکایت» در ۱۹۵۸ از پاور کورد استفاده کرده است. ری اولین کسی بود که از دیستروشن استفاده کرد، او در استودیو فردریکسبورگ در ویرجینیا با پر کردن سرخ آمپلی فایر با مدادی توانست صدای دیستروشن را تولید کند. او آفریننده افکت‌هایی چون اوردرایو و فاز برای گیتار الکتریک بود، همچنین او اولین کسی بوده است که در ملودی از پاور کورد استفاده کرد.

اگرچه که رد پای استفاده از پاور کوردها را در دوران قدیمی تر نیز می‌توان یافت، زمانی که موسیقی جنبه تجاری کمتری نسبت به امروز داشت. رابرت پالمر شرح می‌دهد که نوازندگان گیتار بلوزی که در استودیوی سان رکوردز در اوایل دهه ۵۰ کار می‌کردند با نام‌های ویلی جانسن و پت هیر، اولین کسانی بودند که از پاور کورد در آثار موسیقی‌شان بهره بردند. او دو قطعه «چند سال بیشتر» (ضبط شده در ۱۹۵۱) و «بلوز نخ نما» (ضبط شده در ۱۹۵۴) را که توسط جانسن اجرا شده‌اند شاهد این ادعای خود می‌داند.

از ترانه‌های مشهور دیگر می‌توان به «تو واقعا مرا داری» از د کینکس یاد کرد که در ۱۹۶۴ منتشر شد. در این ترانه بوضوح می‌توان شاهد تغییر

۱.۵.۳ نمایش نت " دو " وسط در چهار منطقه صوتی در موسیقی

کلید های مختلف برای استفاده در هر منطقه صوتی (موسیقی) و نمایش نت " دو " وسط در هر کدام از این مناطق صدائی

صفحه کیلید پیانو و نمایش محل قرار گرفتن نت " دو " وسط در پیانو (به رنگ زرد)

همانگونه که در تصاویر بالا مشاهده می شود نت " دو " وسط با هر کلید در جاهای مختلف بر روی پنج خط حامل قرار می گیرد (اما در واقع تمامی آنها یک صدا است)

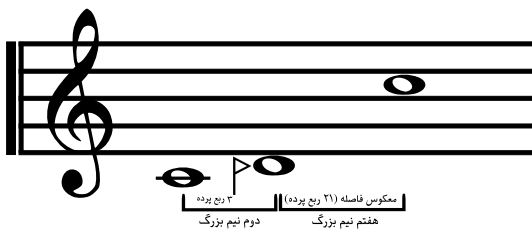
۲.۵.۳ منبع

- وب گاه " گفتگوی هارمونیک "

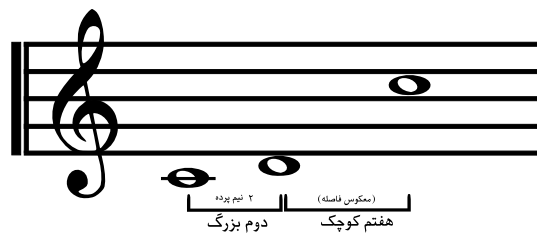
فصل ۴

فاصله های موسیقی

۱.۴ پرده (موسیقی)

فاصله دوم نیم بزرگ در خط حامل به همراه معکوس آن

فاصله دوم بزرگ در خط حامل به همراه معکوس آن

۲.۴ دوم نیم بزرگ

دوم نیم بزرگ فاصله‌ای در موسیقی است که از ۲ نت تشکیل شده و بین آن نت‌ها، ۳ ربع پرده موجود باشد. به بیان دیگر، فاصله دومی را که از ۳ ربع پرده تشکیل شده باشد، دوم بزرگ گویند. مانند فاصله بین دو تا ر کرن؛ چرا که فاصله بین دو تا ر کرن از ۲ نت تشکیل شده (دو، ر کرن) و این فاصله دارای ۳ ربع پرده است (دو -> دو سُر -> دو دیز -> ر کرن). در مقایسه با فاصله مشابه در نظام موسیقی نیم پرده‌ای، «دوم نیم بزرگ» یک فاصله دوم بزرگ است که ربع پرده از آن کم شده باشد.

فاصله دوم نیم بزرگ مختص موسیقی ایرانی و دیگر نظام‌های موسیقایی است که از واحد فواصل ربع پرده‌ای استفاده می‌کنند. وضع کردن اصطلاح نیم بزرگ (آوردن «نیم» در عبارت دوم بزرگ) اولین بار توسط روح الله خالقی انجام شد.

دوم بیش کوچک نیز فاصله‌ای معادل و برابر با دوم نیم بزرگ است و عبارت از یک فاصله دوم کوچک (مانند دو تا ر بمل) است که به آن یک ربع پرده اضافه شده باشد (دو تا ر کرن). این فاصله در تقسیم‌بندی لحاظ نمی‌شود و برای جلوگیری از تکرار و پرهیز از اشتباه، حذف شده است.

فاصله‌های مترادف دوم نیم بزرگ، یکم بیش افزوده و سوم کم کاسته هستند که هر سه از ۳ ربع پرده تشکیل شده‌اند.

فاصله دیگری در موسیقی ایرانی با پسوند «نیم بزرگ» نامگذاری نشده است. چرا که «نیم بزرگ» خود صورت جایگزین «کم بزرگ» است که برای جلوگیری از اشتباه شدن فاصله معکوس آن (بیش کوچک) با فاصله حذف شده «بیش کوچک» به کار می‌رود. در معکوس کردن این فاصله، عبارت «نیم بزرگ» به همین صورت باقی خواهد ماند و تغییری نمی‌کند.

معکوس فاصله دوم نیم بزرگ، هفتم نیم بزرگ است.

پرده (تمام پرده) (به انگلیسی: whole tone) یا **دوم بزرگ** (به انگلیسی: major second) فاصله‌ای در موسیقی است که معادل ۲ نیم پرده باشد. به بیان دیگر، فاصله دومی که از ۲ نیم پرده تشکیل شده باشد را دوم بزرگ گویند. مانند فاصله بین دو تا ر؛ چرا که فاصله بین دو تا ر از ۲ نت تشکیل شده (دو، ر) و این فاصله دارای ۲ نیم پرده است (دو -> دو دیز -> ر). بر این اساس که هر نیم پرده برابر با ۱۰۰ سنت است، فضای بین دو نت ابتدایی و پایانی در یک فاصله دوم بزرگ، ۲۰۰ سنت می‌باشد.

دوم افزوده، دوم کوچک و دوم کاسته نیز فاصله‌های دوم هستند با این تفاوت که از تعداد نیم پرده متفاوتی تشکیل شده‌اند. دوم افزوده دارای ۳ نیم پرده (مانند فاصله بین دو تا ر دیز)، دوم کوچک دارای ۱ نیم پرده (مانند دو تا ر بمل) و دوم کاسته دارای ۰ نیم پرده (دو دیز تا ر بمل) است.

فاصله‌های دیگری که با پسوند «بزرگ» نامگذاری شده‌اند، سوم بزرگ، ششم بزرگ و هفتم بزرگ هستند.

معکوس فاصله دوم بزرگ، هفتم کوچک است.

۱.۱.۴ جستارهای وابسته

- دوم نیم بزرگ
- دوم بیش بزرگ (فاصله‌های اضافه شده در نظام موسیقی ایرانی)

۲.۱.۴ منابع

۱.۲.۴ جستارهای وابسته

- دوم بیش بزرگ

- مصطفی کمال پورتراب. «فصل سوم». در *تئوری موسیقی*. ویرایش ویرایش ۲. چاپ سی و یکم. تهران: نشر چشمه، سال انتشار. صفحه ۸۵. ISBN 964-6194-27-3.

۲.۲.۴ منابع

فاصله‌های دیگری که با پسوند «بزرگ» نامگذاری شده‌اند، دوم بزرگ، ششم بزرگ و هفتم بزرگ هستند.

معکوس فاصله سوم بزرگ، ششم کوچک است.

• روح‌الله خالقی. «فصل پنجم: فواصل موسیقی ایرانی». در نظری به موسیقی ایرانی. چاپ دوم. تهران: رهروان پویش، ۱۳۸۶. صفحه ۹۷. ISBN 964-96826-0-0.

۱.۴.۴ جستارهای وابسته

• سوم نیم‌بزرگ

• سوم بیش‌بزرگ

• مصطفی کمال پورتراب. «فصل سوم». در تئوری موسیقی. ویرایش ویرایش ۲. چاپ سی و یکم. تهران: نشر چشمه، سال انتشار. صفحه ۸۵. ISBN 964-6194-27-3.

۳.۴ ربع پرده

(فاصله‌های اضافه شده در نظام موسیقی ایرانی)

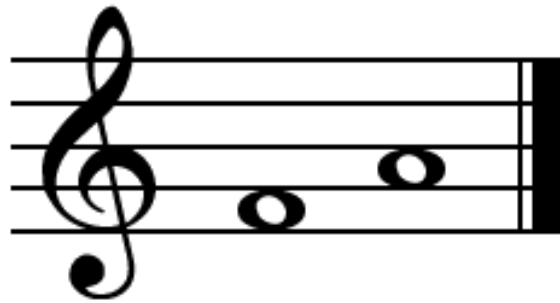
نوعی فاصله موسیقایی است که تحت عنوان میکرو تون *micro tone* طبقه بندی می‌شود. ربع پرده کوچک‌تر از نیم پرده می‌باشد. در موسیقی ایرانی مقدار دقیقی برای این فاصله تعیین نشده‌است اما با توجه به تئوری اعتدالی علی‌نقی وزیری می‌توان آن را معادل با ۲۵ سنت (cent) گرفت. موسیقی ترکی و عربی نیز آن را ۲۴ سنت گرفته‌اند.

۲.۴.۴ منابع

• مصطفی کمال پورتراب. «فصل سوم». در تئوری موسیقی. ویرایش ویرایش ۳. چاپ سی و یکم. تهران: نشر چشمه، سال انتشار. صفحه ۸۵. ISBN 964-6194-27-3.

۴.۴ سوم بزرگ

۵.۴ سوم بیش‌بزرگ

سوم بیش‌بزرگ فاصله‌ای در موسیقی است که از ۳ نت تشکیل شده و بین آن نت‌ها، ۹ ربع پرده موجود باشد. به بیان دیگر، فاصله سومی را که از ۹ ربع پرده تشکیل شده باشد، سوم بیش‌بزرگ گویند. مانند فاصله بین دو تا می سُرِی؛ چرا که این فاصله از ۳ نت تشکیل شده (دو، ر، می سُرِی^[۱]) و این فاصله دارای ۹ ربع پرده است (دو -> دو سُرِی -> دودیز -> ر کرن -> ر سُرِی -> ر دیز -> می کرن -> می سُرِی -> می سُرِی). در مقایسه با فاصله مشابه در نظام موسیقی نیم پرده‌ای، «سوم بیش‌بزرگ» یک فاصله سوم بزرگ است که ربع پرده به آن اضافه شده باشد.

فاصله سوم بیش‌بزرگ مختص موسیقی ایرانی و دیگر نظام‌های موسیقایی است که از واحد فواصل ربع پرده‌ای استفاده می‌کنند. وضع کردن اصطلاح بیش‌بزرگ (آوردن «بیش» در عبارت سوم بزرگ) اولین بار توسط روح‌الله خالقی انجام شد.

فاصله مترادف سوم بیش‌بزرگ، چهارم کم‌درست است که از ۹ ربع پرده تشکیل شده‌است.

فاصله‌های دیگری که در موسیقی ایرانی با پسوند «بیش‌بزرگ» نامگذاری شده‌اند، دوم بیش‌بزرگ، ششم بیش‌بزرگ و هفتم بیش‌بزرگ هستند. در معکوس کردن این فاصله، عبارت «بیش‌بزرگ» به کم کوچک تبدیل خواهد شد.

معکوس فاصله سوم بیش‌بزرگ، ششم کم کوچک است.

۱.۵.۴ جستارهای وابسته

• سوم نیم‌بزرگ

فاصله سوم بزرگ ملودیک بین نت‌های فا و لا در خط حامل.

سوم بزرگ فاصله‌ای در موسیقی است که از ۳ نت تشکیل شده و بین آن نت‌ها، ۲ پرده (یا ۴ نیم پرده) موجود باشد. به بیان دیگر، فاصله سومی که از ۴ نیم پرده تشکیل شده باشد سوم بزرگ گویند. مانند فاصله بین دو تا می؛ چرا که فاصله بین دو تا می از ۳ نت تشکیل شده (دو، ر، می) و این فاصله دارای ۴ نیم پرده است (دو -> دودیز -> ر -> ر دیز -> می). براین اساس که هر نیم پرده برابر با ۱۰۰ سنت است، فضای بین دو نت ابتدایی و پایانی در یک فاصله سوم بزرگ، ۴۰۰ سنت می‌باشد.

• بطور کلی اگر به فاصله های بزرگ یا درست نیم پرده کروماتیک اضافه شود به فاصله افزوده تبدیل میگردد.

• بطور کلی اگر از فاصله های کوچک یا درست نیم پرده کروماتیک کسر شود به کاسته تبدیل میشود.

• بطور کلی اگر از فاصله بزرگ نیم پرده کروماتیک کسر شود به فاصله کوچک تبدیل میشود.

۲.۵.۴ پانویس

[1] گرچه نت می سُرِی در موسیقی ایرانی مورد استفاده نیست، ولی از نظر تئوری، فاصله بین نت‌های می و فا را به دو قسمت تقسیم کرده و این نت، ربع پرده از می بالاتر و ربع پرده از فا پایین‌تر است.

سوم افزوده، سوم کوچک و سوم کاسته نیز فاصله‌های سوم هستند با این تفاوت که از تعداد نیم پرده متفاوتی تشکیل شده‌اند. سوم افزوده دارای ۵ نیم پرده (مانند فاصله بین دو تا می دیز [فا])، سوم کوچک دارای ۳ نیم پرده (مانند دو تا می بمل) و سوم کاسته دارای ۲ نیم پرده (دو دیز تا می بمل) است.

۳.۵.۴ منابع

- روح‌الله خالقی. «فصل پنجم: فواصل موسیقی ایرانی». در نظری به موسیقی ایرانی. چاپ سوم. تهران: رهروان پویش، ۱۹۸۶. صفحه ۱۰۳. ISBN 964-96826-0-0.
- مصطفی کمال پورتراب. «فصل سوم». در تئوری موسیقی. ویرایش ویرایش سوم. چاپ سی و یکم. تهران: نشر چشمه، سال انتشار. صفحه ۸۵. ISBN 964-6194-27-3.

۲.۶.۴ منابع

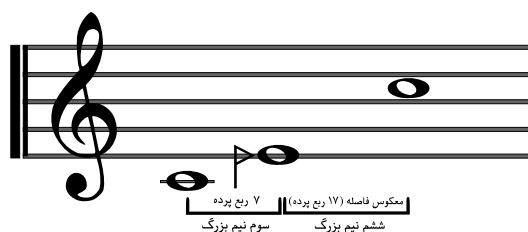
- روح‌الله خالقی. «فصل پنجم: فواصل موسیقی ایرانی». در نظری به موسیقی ایرانی. چاپ سوم. تهران: رهروان پویش، ۱۷۸۶. صفحه ۹۷. ISBN 964-96826-0-0.
- مصطفی کمال پورتراب. «فصل سوم». در تئوری موسیقی. ویرایش ویرایش ۷. چاپ سی و یکم. تهران: نشر چشمه، سال انتشار. صفحه ۸۵. ISBN 964-6194-27-3.

۷.۴ فاصله (موسیقی)

فاصله، گام یا بُعد در موسیقی امروزه به مفهوم فاصله مابین دو نت یا نت‌های موسیقی با توجه به نسبت فرکانس موجود بین آنها است.^[۱]

فاصله دو صوت موسیقی نسبت بسامدهای آنها (یعنی ارتعاشات آنها در ثانیه) است که معمولاً بسامد بیشتر را به بسامد کمتر تقسیم می‌کنند. از جنبه فیزیکی، فاصله دو صوت را می‌توان نسبت ارتفاع‌های آنها نیز تعریف کرد. اهمیت فواصل اصوات در موسیقی ناشی از این است که احساس ناشی از استماع متوالی یا همزمان دو صوت بستگی به فاصله آنها دارد و اگر بسامد آنها چنان تغییر کند که نسبت دو بسامد ثابت بماند، این احساس تغییر نمی‌کند. شیوه دیگر برای اندازه‌گیری فاصله‌ها که امروزه عمومیت یافته فرضیه سنت است که بر پایه آن اکتاو به ۱۲۲۰۰ سنت تقسیم می‌شود.^[۲]

۶.۴ سوم نیم‌بزرگ

فاصله سوم نیم‌بزرگ در خط حامل به همراه معکوس آن

۱.۷.۴ فاصله در موسیقی قدیم

موسیقی‌دانان قدیم ایران از آنجا که هنوز فرکانس شناخته نشده بود، برای مشخص کردن موقعیت، نغمه‌ها را از روی جایگاه آنها روی وتر یا سیم شناسایی می‌کردند. در گذشته پس از حنجره و حلق انسان، کامل‌ترین سازهایی که می‌تواند همه نغمه‌ها را ایجاد کند سازهای رشته‌ای و در میان آنها عود بود بنابراین در این گونه دسته‌بندی، فاصله یا محل هر نغمه روی رشته یا سیم معلوم و طبعاً شامل درازایی می‌شد و هر بعد با نسبتی که همان نسبت طولی بود مشخص می‌گردید.^[۳] ابعاد در موسیقی قدیم بر پایه انواع بزرگ (کبری)، کوچک (صغری)، ملایم (مطبوع) و ناملایم (نامطبوع) تقسیماتی داشته است.^[۱]

ابن‌نصر فارابی در کتاب موسیقی کبیر درباره بعدهای موسیقی چنین آورده است:^[۴]

اگر دو نغمه مقترن در طبقه (درجه صوتی) یگانه‌ای قرار گیرند، مطلقاً یک نغمه به شمار آیند، اما گاه دو نغمه در دو طبقه (درجه) قرار گیرند و میان مرتبه نغمه زیر و مرتبه نغمه بم فاصله‌ای از حیث زیری و بمی (حدث و ثقل) پدید آید که مقدار آن، فزونی نخستین نغمه بر نغمه دوم یا کاستی دومین از نخستین (از نظر حدث) است. ما این فاصله را که میان این دو از نظر حدث (زیری) یا از نظر ثقل (بمی) موجود است «بعد صوتی» خوانیم.

۲.۷.۴ منابع

- [1] ستایشگر، مهدی. واژه نامه موسیقی ایران زمین جلد اول. چاپ دوم. تهران: اطلاعات، ۱۳۸۱. ص ۱۵۲. ISBN 964-423-305-0.
- [2] دایرةالمعارف فارسی، سرواژه: فاصله [فاصله موسیقی].
- [3] بینش، محمد تقی. شناخت موسیقی ایران. چاپ دوم. دانشگاه هنر، ۱۳۸۲. ص ۱۷. ISBN 964-6218-04-0.

سوم نیم‌بزرگ فاصله‌ای در موسیقی است که از ۳ نت تشکیل شده و بین آن نت‌ها، ۷ ربع پرده موجود باشد. به بیان دیگر، فاصله سومی را که از ۷ ربع پرده تشکیل شده باشد، سوم نیم‌بزرگ گویند. مانند فاصله بین دو تا می کُرَن؛ چرا که فاصله بین دو تا می کُرَن از ۷ نت تشکیل شده (دو، ر، می کُرَن) و این فاصله دارای ۷ ربع پرده است (دو - دو سُرِی - دو دودیز - ر کُرَن - ر - ر سُرِی - ر دیز - می کُرَن). در مقایسه با فاصله مشابه در نظام موسیقی نیم پرده‌ای، «سوم نیم‌بزرگ» یک فاصله سوم بزرگ است که ربع پرده از آن کم شده باشد.

فاصله سوم نیم‌بزرگ مختص موسیقی ایرانی و دیگر نظام‌های موسیقایی است که از واحد فواصل ربع پرده‌ای استفاده می‌کنند. وضع کردن اصطلاح نیم‌بزرگ (آوردن «نیم» در عبارت سوم بزرگ) اولین بار توسط روح‌الله خالقی انجام شد.

سوم بیش کوچک نیز فاصله‌ای معادل و برابر با سوم نیم‌بزرگ است و عبارت از یک فاصله سوم کوچک (مانند دو تا می بمل) است که به آن یک ربع پرده اضافه شده باشد (دو تا می کُرَن). این فاصله در تقسیم‌بندی لحاظ نمی‌شود و برای جلوگیری از تکرار و پرهیز از اشتباه، حذف شده است.

فاصله‌های مترادف سوم نیم‌بزرگ، دوم بیش افزوده و چهارم کم کاسته هستند که هر سه از ۷ ربع پرده تشکیل شده‌اند.

در موسیقی ایرانی فاصله دیگری جز دوم نیم‌بزرگ با پسوند «نیم‌بزرگ» نامگذاری نشده است. چرا که «نیم‌بزرگ» خود صورت جایگزین «کم‌بزرگ» است که برای جلوگیری از اشتباه شدن فاصله معکوس آن (بیش کوچک) با فاصله حذف شده «بیش کوچک» به کار می‌رود. در معکوس کردن این فاصله، عبارت «نیم‌بزرگ» به همین صورت باقی خواهد ماند و تغییری نمی‌کند.

معکوس فاصله سوم نیم‌بزرگ، ششم نیم‌بزرگ است.

۱.۶.۴ جستارهای وابسته

- سوم بیش بزرگ

گویند. مانند فاصله بین دو تا ر؛ چرا که فاصله بین دو تا ر از ۲ نت تشکیل شده (دو، ر) و این فاصله دارای ۲ نیم پرده است (دو -> دودیز -> ر). بر این اساس که هر نیم پرده برابر با ۱۰۰ سنت است، فضای بین دو نت ابتدایی و پایانی در یک فاصله دوم بزرگ، ۲۰۰ سنت می‌باشد.

دوم افزوده، دوم کوچک و دوم کاسته نیز فاصله‌های دوم هستند با این تفاوت که از تعداد نیم پرده متفاوتی تشکیل شده‌اند. دوم افزوده دارای ۳ نیم پرده (مانند فاصله بین دو تا ر دیز)، دوم کوچک دارای ۱ نیم پرده (مانند دو تا ر بمل) و دوم کاسته دارای ۰ نیم پرده (دو دیز تا ر بمل) است.

فاصله‌های دیگری که با پسوند «بزرگ» نامگذاری شده‌اند، سوم بزرگ، ششم بزرگ و هفتم بزرگ هستند.

معکوس فاصله دوم بزرگ، هفتم کوچک است.

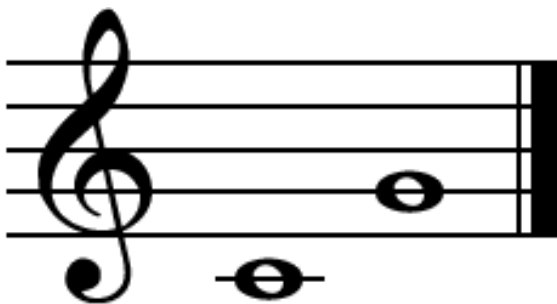
۱.۹.۴ جستارهای وابسته

- دوم نیم‌بزرگ
- دوم بیش‌بزرگ (فاصله‌های اضافه شده در نظام موسیقی ایرانی)

۲.۹.۴ منابع

- مصطفی کمال پورتراب. «فصل سوم». در تئوری موسیقی. ویرایش ویرایش ۲. چاپ سی و یکم. تهران: نشر چشمه، سال انتشار. صفحه ۸۵. ISBN 964-6194-27-3

۱۰.۴ پنجم درست

فاصله ملودیک پنجم درست بین نت‌های دو و سل

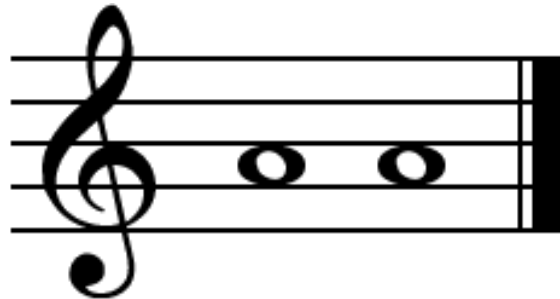
پنجم درست فاصله‌ای در موسیقی است که از پنج نت تشکیل شده باشد و بین آنها سه پرده و یک نیم پرده (در مجموع ۷ نیم پرده) موجود باشد. به بیان دیگر، فاصله پنجمی که از ۵ نیم پرده تشکیل شده باشد را پنجم درست گویند. مانند فاصله بین دو تا سل؛ چرا که فاصله بین دو تا سل از پنج نت تشکیل شده (دو، ر، می، فا، سل) و این فاصله دارای ۷ نیم پرده است (دو -> دودیز -> ر -> ردیز -> می -> فا -> فادیز -> سل). بر این اساس که هر نیم پرده برابر با ۱۰۰ سنت است، فضای بین دو نت ابتدایی و پایانی در یک فاصله پنجم درست، ۷۰۰ سنت می‌باشد.

پنجم افزوده و پنجم کاسته نیز فاصله‌های پنجم هستند با این تفاوت که از تعداد نیم پرده متفاوتی تشکیل شده‌اند. پنجم افزوده دارای ۸ نیم پرده و پنجم کاسته دارای ۶ نیم پرده است.

فاصله‌های دیگری که با پسوند «درست» نامگذاری شده‌اند، یکم درست، چهارم درست و هشتم [درست] هستند. معکوس فاصله پنجم درست، چهارم درست است.

[4] فارابی، ابونصر محمدبن محمدبن طرخان. کتاب موسیقی کبیر. چاپ اول. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، پاییز ۱۳۷۵. ص ۵۳. ISBN 964-426-010-4

۸.۴ هم‌صدا

فاصله یکم درست بین دو نت لا

یکم درست یا هم‌صدا اصطلاحی در موسیقی است که به فاصله بین دوت هم‌نام و هم بسامد گفته می‌شود. به عبارت دیگر، فاصله یکم بین دو نت موسیقی که دارای صفر نیم پرده باشند را یکم درست می‌گویند.

به عنوان مثال، فاصله بین نت دو و یک نت دوی دیگر به صورت ملودیک یا آرمونیک در کنار آن، «یکم درست» است. در این حالت، فاصله بین نت دو و نت دو دیز، یکم افزوده و برابر با نیم پرده است. در فاصله‌های یکم، فقط الفاظ «درست»، «افزوده» و «کاسته» کاربرد دارند.

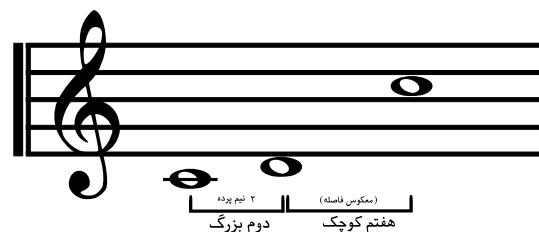
۱.۸.۴ جستارهای وابسته

- یکم افزوده
- یکم کاسته

۲.۸.۴ منابع

- مصطفی کمال پورتراب. «فصل سوم». در تئوری موسیقی. ویرایش ویرایش ۲. چاپ سی و یکم. تهران: نشر چشمه، سال انتشار. صفحه ۸۵. ISBN 964-6194-27-3

۹.۴ پرده (موسیقی)

فاصله دوم بزرگ در خط حامل به همراه معکوس آن

پرده (تمام پرده) (به انگلیسی: whole tone) یا دوم بزرگ (به انگلیسی: major second) فاصله‌ای در موسیقی است که معادل ۲ نیم پرده باشد. به بیان دیگر، فاصله دومی که از ۲ نیم پرده تشکیل شده باشد را دوم بزرگ

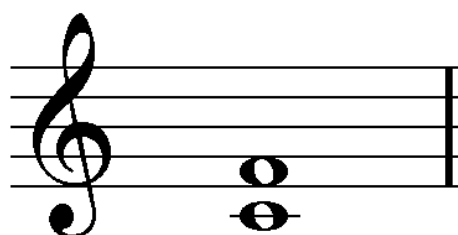
۱.۱۰.۴ جستارهای وابسته

- پنجم کم درست
- پنجم بیش درست

۲.۱۰.۴ منابع

- مصطفی کمال پورتراب. «فصل سوم». در تئوری موسیقی. ویرایش ویرایش ۲. چاپ سی و یکم. تهران: نشر چشمه، سال انتشار. صفحه ۸۵. ISBN 964-6194-27-3.

۱۱.۴ چهارم درست

فاصلهٔ آرمونیک چهارم درست بین نت‌های دو و فا

چهارم درست فاصله‌ای در موسیقی است بین آنها دو پرده و یک نیم پرده (در مجموع ۵ نیم پرده) موجود باشد. به بیان دیگر، فاصلهٔ چهارمی که از ۵ نیم پرده تشکیل شده باشد را چهارم درست گویند. مانند فاصلهٔ بین دو تا فا؛ چرا که فاصلهٔ بین دو تا فا از چهار نت تشکیل شده (دو، ر، می، فا) و این فاصله دارای ۵ نیم پرده است (دو - دودیز - ر - ردیز - می - فا). برای این اساس که هر نیم پرده برابر با ۱۰۰ سنت است، فضای بین دو نت ابتدایی و پایانی در یک فاصلهٔ چهارم درست، ۵۰۰ سنت می‌باشد.

چهارم افزوده و چهارم کاسته نیز فاصله‌های چهارم هستند با این تفاوت که از تعداد نیم پردهٔ متفاوتی تشکیل شده‌اند. چهارم افزوده دارای ۶ نیم پرده و چهارم کاسته دارای ۴ نیم پرده است.

فاصله‌های دیگری که با پسوند «درست» نامگذاری شده‌اند، یکم درست، پنجم درست و هشتم درست [درست] هستند.

معکوس فاصلهٔ چهارم درست، پنجم درست است.

۱.۱۱.۴ جستارهای وابسته

- چهارم کم درست
- چهارم بیش درست

۲.۱۱.۴ منابع

- مصطفی کمال پورتراب. «فصل سوم». در تئوری موسیقی. ویرایش ویرایش ۲. چاپ سی و یکم. تهران: نشر چشمه، سال انتشار. صفحه ۸۵. ISBN 964-6194-27-3.

فصل ۵

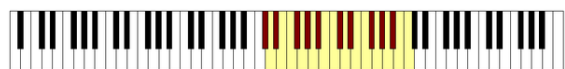
گونه های صدا

۱.۵ آلتو

۲.۵ آواز

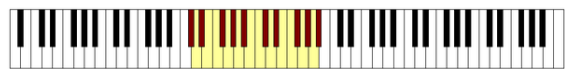
کاترین فری، خواننده فرانسوی

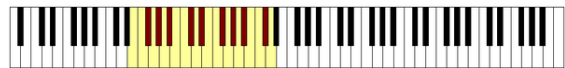
سوپرانو

آلتو

تنور

باس

آواز (به انگلیسی: Vocal music) گونه‌ای از موسیقی است که توسط یک یا چند خواننده و با یا بدون همراهی سازهای مختلف اجرا می‌شود، به‌شکلی که محوریت قطعه بر آواز خواندن باشد.

۱.۲.۵ پیشینه آواز در ایران

در فرهنگ‌ها مطلق صوت و صدا ذکر شده‌است، اما در موسیقی به‌معنی عام سرود، آهنگ و بانگ موزون زیر و بمی که از گلوئی انسان و یا از سیم انواع سازها برآید، تعبیر شده‌است.

در بعضی از ردیف‌های موجود، از جمله ردیف مهدی قلی هدایت، واژه آواز در کنار گوشه‌های دیگر و به‌صورتی قرار گرفته که به‌نظر می‌رسد آواز، نام یک گوشه بوده‌است. البته در متون نظم و نثر گذشته واژه آواز به هریک از دستگاه‌های موسیقی و شعب آن اطلاق می‌شد و گاهی نیز معنای نواختن از آن مستفاد می‌گردید.

زمانی آواز قبل از نام مقام‌ها و گوشه‌ها قرار می‌گرفت، و چنان‌که از صفحات ضبط‌شده پیداست، آواز منصوری، آواز حاجیانی، آواز راک و... ثبت شده‌است.

در نخستین متن‌های تجلی این اصطلاح (آواز) نسخه دست‌نویس ماهور است که در سال ۱۹۱۱ م توسط سالار معزز در لایپزیک چاپ شده‌است که در آن آواز بختیاری، آواز بیات ترک و... ثبت شده‌است.

بعدها کلمه دستگاه را به‌جای آواز برگزیدند و فرصت شیرازی نیز در این باره

آلتو نام گونه‌ای از صدا در موسیقی است. در ایتالیایی به معنای صدای بلند است. اما در موسیقی به معنای صدای آواز یا ساز موسیقی بین تنور و سوپرانو، با گستره تقریبی سل ۳ تا ر ۵ است. وقتی این کلمه پسوند نام یک ساز باشد مانند ساکسوفون آلتو، به اندازه‌ای بزرگ‌تر از سوپرانو اشاره دارد. صدای آلتوی مردانه سنتی در اپرای اولیه، کرهای کلیسای انگلیکان، کوارتتهای مخصوص صدای مردانه و انجمن‌های کرال به کنترتنور نیز معروف‌اند. نوع شیپورمانند و تیز آن که از اجزای الحاقی گستره صدای مردانه بالا (آلتو) برشمرده می‌شود را خوانندگان به صورت فالستو(فوسه) تولید می‌کنند. این واژه به مثابه شکل اختصاری کنترتنور نیز به کار می‌رود که گستره بم(کنترتنور) صدای زنانه است و نمونه‌اش صدای خواننده انگلیسی کتلین فریر است که صدایی غنی با طنینی پر دارد؛ هم چنین «هایده» خواننده معروف ایرانی نیز از این صدای بی نظیر برخوردار بوده است. از خوانندگان ایرانی با صدای آلتو می‌توان دلکش را نام برد. آلتو همچنین نام فرانسوی ویولا نیز است در مطالعه هارمونی معمولاً چهار قسمت صدایی مورد استفاده قرار می‌گیرد، به‌نام‌های سوپرانو، آلتو، تنور و باس.^[۱]

۱.۱.۵ منابع

[1] دانشنامه دانش‌گستر، موسسه علمی- فرهنگی دانش‌گستر، ۱۳۸۹. ص ۳۹۲.

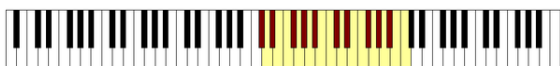
۱.۳.۵ پانویس

[1] □□□□□□□□

۲.۳.۵ منابع

مشارکت‌کنندگان ویکی‌پدیا، «Baritone»، ویکی‌پدیای انگلیسی، دانشنامه آزاد (بازیابی در ۱۵ سپتامبر ۲۰۱۰).

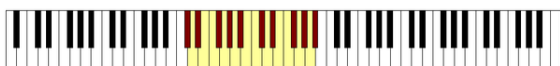
۴.۵ باس

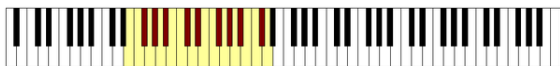
سوپرانو

آلتو

تنور

باس

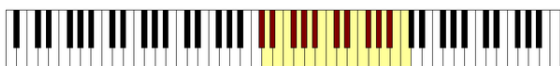
باس نام بازه‌ای از صدا در موسیقی و گونه‌ای از صدای بسیار بم مردان در خوانندگی و اپرا است.^[1]

در مطالعه هارمونی معمولاً چهار قسمت صدایی مورد استفاده قرار می‌گیرد، به‌نام‌های سوپرانو، آلتو، تنور و باس.

۱.۴.۵ منابع

[1] دانشنامه بریتانیکا

۵.۵ تنور (صدا)

سوپرانو

آلتو

در کتاب بحورالاحان مطالبی عنوان کرده‌است.

امروزه، علاوه بر معنای عام، معنای خاصی از واژهٔ آواز در موسیقی ایران ثبت شده، و آن پنج آواز، یعنی افشاری، ابوعطا، بیات ترک، دشتی و بیات اصفهان است، و این به آن معنا نیست که مجاز نباشیم بیات کرد را آواز بیات کرد بنامیم، زیرا بعضی تقسیم‌بندی‌ها به‌تناسبِ ذوق و سلیقه یا به‌طور سماعی انجام گرفته و نه بر مبنای علمی.

آواز در موسیقی ایران وزن (میزانی) خاصی نیست و اجرای موزون آواز به ذوق و تخصص خواننده و نوازنده منوط و وابسته است (وزن آواز در موسیقی ایران مقوله‌ای جداگانه است).

دیگر از خصوصیات آواز در موسیقی ایران، مدت معین تحریر، نحوهٔ درآمد و فرود، اوج و حسیض، انتخاب شعر و ادای مفهوم صحیح واژه‌ها و رعایت تناسب حالات است. تناسب در آوازها موجب زیبایی در استماع است؛ چه، آوازها دارای کیفیات گوناگونی هستند، مانند آهستگی، بلندی، نرمی، سختی، جنبش، نشاط و...

آواز به‌معنی وزن هم ذکر شده. در تعریف هزج آمده: «آواز هفدهم از هفده بحر اصول». آواز را از لحاظ علمی می‌توان تسلسل «ملودی-مدل»ها در حول یک یا چند نت معین به نام شاهد نامید.

از مهم‌ترین مهنرنگاره‌های خنیاگری (موسیقی) در جهان، باید از آنچه در چوغامیش خوزستان برجای مانده یاد کرد که در سال‌های ۱۹۶۱-۱۹۶۶ م یافت شده‌است. این مهنرنگاره ۳۴۰۰ساله، سیمایی از بزم رامشگران را نشان می‌دهد. در این بزم باستانی، دسته‌ای خنیاگر (نوازنده) دیده می‌شوند که هر کدام به نواختن سازی سرگرم هستند. چگونگی نواختن و نشستن این رامشگران نشان می‌دهد که آنان نخستین دستهٔ خنیاگران (ارکستر) جهان هستند. در این گروه رامشگران، می‌بینیم که نوازنده‌ای چنگ و دیگری شیپور و آن دیگر تنبک می‌نوازد. چهارمین رامشگر در این میان، خواننده‌ای است که آواز می‌خواند.^[1]

۲.۲.۵ پانویس

[1] هفته‌نامهٔ ارمداد، شنبه ۲۵ آذر ۱۳۹۱، سال سیزدهم، شمارهٔ ۲۸۸، ص ۶.

۳.۲.۵ منبع

• ستایشگر، مهدی. واژه‌نامهٔ موسیقی ایران زمین، جلد اول. چاپ دوم. تهران: اطلاعات، ۱۳۸۱. ISBN 964-423-305-0.

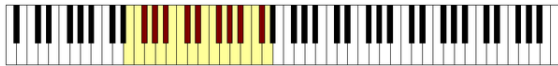
۳.۵ باریتون

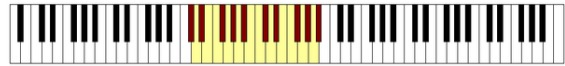
باریتون

باریتون (به انگلیسی: Baritone) گونه‌ای از صدای مردانه در خوانندگی است که بین صداهای باس و تنور جای می‌گیرد. باریتون شایع‌ترین گونهٔ صدای آوازی میان مردها است.

واژهٔ باریتون در کلمهٔ یونانی باریتونوس^[1](به‌معنی صدای عمیق یا سنگین) ریشه دارد. نُت قطعه‌هایی که برای خوانندگان باریتون نوشته می‌شوند معمولاً برای گروه گر حد فاصل فای دوم و چهارم و برای خوانندگان اپرا مابین سل دوم و چهارم در نظر گرفته می‌شود.

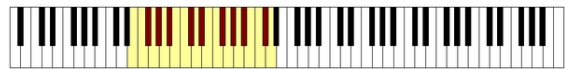

باس

تنور

سوپرانو نام بازه‌ای از صدا در موسیقی و گونه‌ای از صدای بسیار زیر (متضاد بَم) زنانه در خوانندگی و اپرا است.^[1] در مطالعه هارمونی معمولاً چهار قسمت صدایی مورد استفاده قرار می‌گیرد، بنام‌های سوپرانو، آلتو، تنور و باس. فاصله بین بخش‌های سوپرانو و تنور معادل ۳+۸ می‌باشد؛ بنابراین بهتر است بصورت میزان دوم نوشته شود. از خوانندگان ایرانی زن با صدای سوپرانو می‌توان حمیرا و دریا دادور را نام برد.

باس

تنور (Tenor) نام بازه‌ای از صدا در موسیقی و گونه‌ای از صدای مردانه در خوانندگی و اپرا است.^[1]

۱.۶.۵ منابع

[1] دانشنامه بریتانیکا

۷.۵ مدزو سوپرانو

متزو سوپرانو

متزو سوپرانو نام بازه‌ای از صدا در موسیقی و گونه‌ای از صدای زنانه در خوانندگی و اپرا است.

متزوسوپرانو (متسوسوپرانو) در زبان ایتالیایی به معنی سوپرانوی متوسط است. این صدای خوانندگان زن، از سوپرانو بم‌تر و از کنترآلتو زیرتر می‌باشد. متزو سوپرانو معمولاً بین نت لای پایین دوی متوسط تا ۲ اکتاو بالاتر فرض می‌شود

(A۳ تا A۵ اگر دوی متوسط را C۴ در نظر بگیریم .)

۱.۷.۵ منابع

Wikipedia contributors, «Mezzo-soprano», • Wikipedia, The Free Encyclopedia, <http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Mezzo-soprano&oldid=194085374> (accessed February ۲۹, ۲۰۰۸).

در مطالعه هارمونی معمولاً چهار قسمت صدایی مورد استفاده قرار می‌گیرد، به‌نام‌های سوپرانو، آلتو، تنور و باس.

تنور به زیرترین نوع صدای مردان گفته می‌شود که به طور معمول دامنه آن بر اساس کلید سل، از نُت دو زیرخط اول تا لا بالای خط پنجم است، با این تفاوت که صدا دهنده‌گی آن یک اکتاو بم‌تر (از سوپرانو) می‌باشد. به عبارت دیگر محدوده صدای تنور در کارهای کرال معمولاً بین C3؛ یا دو یک اکتاو بم تر از دو میانی (C4) و لا بالاتر از دو میانی (A4) است. البته حداکثر این دامنه در کارهای سولو به دو بالاتر از دو میانی (C5) نیز می‌رسد. بالاترین نتی که ممکن است یک تنور قادر به خواندن آن باشد، نت F۵ است که فا بعد از فا میانی (F4) است.^[2]

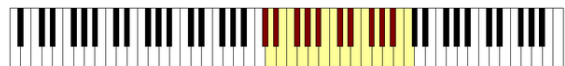
این نوع صدا در آواز مردان در موسیقی ایرانی اهمیت فوق العاده‌ای دارد و می‌توان گفت که بیشتر آوازخوانهای مرد ایرانی صدایی از همین نوع را دارند که به‌عنوان مثال از طاهر زاده، دردشتی، تاج اصفهانی و شجریان در موسیقی اصیل و آقایان ابراهیم حامدی، فریدون فروغی، فرهاد مهرداد، نصرالله معین، محمد اصفهانی و امید سلطانی و سیاوش قمیشی در موسیقی پاپ می‌توان نام برد.

۱.۵.۵ منابع

[1] دانشنامه بریتانیکا

[2] «Tenor». Wikipedia, the free encyclopedia. ۱۷ ژوئیه ۲۰۱۱.

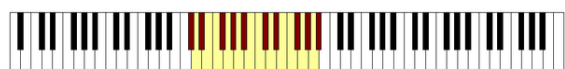
۶.۵ سوپرانو

سوپرانو

آلتو

تنور

فصل ۶

تنالیتها

۱.۶ دو ماژور

- پورتراپ - مصطفی کمال، تئوری موسیقی، ویراست سوم، چاپ • تهران نشر چشمه ۱۳۸۵ سی و یکم تابستان

۶.۲ ماژور ر

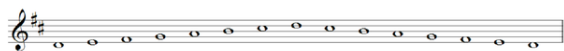
دیز فا می، ر نت‌های از که ر پایه با تنالیتها است (ماژور D (یا ماژور ر است. دیز ۲ شامل آن ترکیبی علامت و شده تشکیل دیز دو و سی، لا، سل ساز این ساختار دلیل به ویلن قطعات برای مناسبی بسیار تنالیت ماژور ر باز دست‌های سیم می‌شوند. کوک می لا ر سل آن سیم‌های که است، ویژه‌ای طرز به که می‌شود تولید صدایی و می‌کنند تشدید را ر سیم صدای است. درخشان

تنالیه دوره‌ها تمام کلاسیک آهنگسازان از بسیاری که نیست تصادفی بنابراین ویلن‌های کنسرتو مانند کرده‌اند، انتخاب ویلن کنسرتو نوشتن برای را ماژور ر (۱۸۰۶)، (بتهوون)، (۱۷۷۵، ۴، شماره ۱۷۷۵، ۲، شماره (موتسارت)، (۱۸۷۸)، (چایکوفسکی)، (۱۸۷۸، برامس)، (۱۸۱۷، ۱۰، شماره) (پاگانینی)، (۱۹۳۱)، (استراوینسکی) و (۱۹۱۷، ۱۰، شماره) پروکوفیف

می‌باشد. مناسب هم گیتار قطعات برای تنالیت این

از بسیاری روی این از می‌شد، نامیده شکوه تنالیته باروک دوره در ماژور ر لئوپلد)، (۲، شماره مولتر مانند بودند؛ تنالیته این در ترومپت کنسرتوهای ترومپت سونات‌های از بسیاری، توری جوزیه و (۲، شماره تلمان، موتزارت، پورسل، فرانچسکینی، کورلی ترومپت سونات‌های مانند بودند ماژور ر در هم غیره. و توری

از عظیمی بخش هستند. ماژور ر در هایدن سمفونی ۱۰۴ از سمفونی ۲۳ هستند. ماژور ر در موتسارت نشده گذاری شماره سمفونی‌های

سل کلید در ماژور ر پایین‌رونده و بالاونده گام

۶.۲.۱ منابع

آزاد دانشنامه انگلیسی، ویکی‌پدیای «ماژور ر» ویکی‌پدیا، مشارکت‌کنندگان (۲۰۱۱، اوت ۱۴ در (بازیابی

۶.۳ ماژور بمل سی

از که بمل سی پایه با تنالیتها است (B-flat major) (ماژور بمل سی ترکیبی علامت و شده تشکیل لا و سل، فا، بمل می، ر، دو، بمل سی نت‌های است. بمل یک شامل آن

گام دو ماژور یا دو بزرگ یک گام موسیقایی بر پایه نت «دو» و طبق فواصل گام ماژور در موسیقی اروپایی است. هرگاه نیم پرده های گامی بین فواصل (سوم و چهارم) و (هفتم و هشتم) قرار داشته باشد آن گام ماژور است. در گام ماژور فاصله بین نت‌ها به این ترتیب است:

پرده، نیم‌پرده، پرده، پرده، نیم‌پرده. در نتیجه گام دو ماژور از ترتیب نت‌های دو - ر - می - فا - سل - لا - سی و اکتاو دو تشکیل شده و مایه‌نمای آن دارای هیچ علامت بمل یا دیزی نیست. گام کوچک نسبی آن لا مینور است.

کلیدهای سفید پیانو بر گام دو ماژور منطبق هستند. گام دو ماژور یکی از پرکاربردترین گام‌های موسیقی است.

از بین ۱۰۴ سمفونی هایدن بیست تای آن در دو ماژور نوشته شده‌اند، که دومین گام پر استفاده توسط هایدن است (و اولین آن ماژور) موتسارت به همراه هایدن بیشتر ساخته‌های خود را برای مراسم عشاء ربانی در دو ماژور نوشتند.

فرانتس شوبرت دو سمفونی در دو ماژور دارد که یکی با نام «دو ماژور کوچک» شناخته می‌شود و دیگری «دو ماژور بزرگ».

موسیقی‌دانان بسیاری اشاره کرده‌اند که هر کلید موسیقی احساسات خاصی را به ذهن می‌آورد. آهنگساز آمریکایی باب دیلن گام دو ماژور را «کلید قدرت، و همچنین کلید افسوس» می‌داند. آهنگسازان فرانسوی مانند مارک آنتوان از گام دو بزرگ به عنوان یک کلید برای موسیقی شاد می‌نگرند، اما هکتور برلیوز در سال ۱۸۵۶ آن را «مهم؛ اما راکد و کسل‌کننده» دانسته‌است.

در کاتالوگ‌های موسیقی که قطعات را براساس کلید مرتب می‌کنند، چه بر اساس نیم‌پرده باشد چه به‌ترتیب دایره پنجم‌ها (از گام‌های دیاتونیک)، تقریباً همیشه با قطعاتی از دو ماژور آغاز می‌شوند.

۱.۱.۶ جستارهای وابسته

- گام
- گام دیاتونیک
- گام مترادف

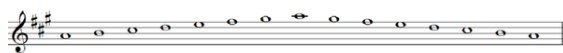
۲.۱.۶ منابع

Wikipedia contributors, [C] major, Wikipedia, The Free Encyclopedia, http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=C_major&oldid=415616273 (accessed March 5, 2011).

است. مینور لا آن موازی تنالیتیه و مینور دیز فا آن همسایه تنالیتیه تعداد دارای تنالیتیه‌ای از تر متداول سمفونیک ادبیات در تنالیتیه این گرچه ماژور سل از کمتر تنالیتیه این در شده نوشته های سمفونی است، دیز بیشتر بروکنر ۶ شماره سمفونی بتهوون اثر ۷ شماره سمفونی هستند. ماژور ر یا را رمانتیک دوره ماژور لا سمفونی‌های مندلسون اثر ۶ شماره سمفونی و لا در دو هر موتسارت کلارینت کوپنتت و کلارینت کنسرتو می‌شوند. شامل ماژور لا تنالیتیه از بیشتر داشت علاقه موتسارت کلی طور به و هستند ماژور بمل‌دار. گام‌های کنار در کند استفاده کلارینت برای

یوهانس می‌گیرد. قرار استفاده مورد بیشتر مجلسی موسیقی در ماژور لا نوشته‌اند. ویلن برای ماژوری لا سونات‌های فرانک سزار و برامس

برای مناسب تنالیتیه‌ای ماژور لا بود معتقد شوبرت دانیل فردریش کریستین طراوت کردن، سفر هنگام معشوق دوباره دیدار امید معصومه، عشق بیان است. خدا به اعتماد و جوانی

سل کلید در ماژور لا رونده پایین و بالارونده گام

منابع ۶.۵.۱

- انگلیسی ویکی‌پدیای

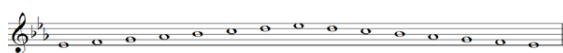
ماژور بمل می ۶.۶

و دو بمل سی بمل لا سل فا بمل می نت‌های شامل ماژور بمل می گام است. سی و لا می، نت‌های در بمل علامت سه دارای تنالیتیه این می‌شود. ر

است. مینور بمل می آن موازی تنالیتیه و مینور دو آن همسایه تنالیتیه

کار به قهرمانانه و حماسی موسیقی‌های در اغلب ماژور بمل می تنالیتیه می‌گردد. بر تنالیتیه این از بتهوون استفاده نوع این به آن دلیل که می‌رود، تنالیتیه این در همه او، بزرگ سونات و امپراطور کنسرتو، اروتیکای سمفونی است. ماژور بمل می در نیز بتهوون ۱۰ شماره سمفونی همچنین هستند. عنوان به را ماژور بمل می گالتاتزی فرانچسکو هم بتهوون از پیش حتی اما می‌شناخت. جدی و باشکوه بسیار حماسی، تنالیتیه‌ای

هایدن جوزف ترومپت کنسرتو و موتسارت هورن کنسرتوهای همه بنابراین هورن برجسته تم با بروکنر آنتون ۴ سمفونی و هستند ماژور بمل می در این در که دیگری حماسی قطعه است. چنین نیز اول موومان در خود تم است. اشتراوس ریچارد اثر قهرمان یک زندگی است شده نوشته تنالیتیه ماژور بمل می در هولست گوستاو اثر سیاره‌ها ژوپیتتر موومان از حماسی و است ماژور بمل می در هم مالر ۸ شماره حماسی و عظیم سمفونی است. می‌یابد. پایان تنالیتیه این در نیز او ۲ شماره سمفونی

سل کلید در ماژور بمل می رونده پایین و بالارونده گام

عظیم موسیقی‌های در فقط کلاسیک دوره در ماژور بمل می گفت نمی‌توان که بود تنالیتیه‌ای ماژور بمل می می‌گرفت قرار استفاده مورد برنجی بادی انتخاب این بار ده می‌کرد، انتخاب خود زهی کوارتت‌های برای اغلب هایدن سی در یعنی دومینانت در را آهسته موومان تنالیتیه بار هر و گرفت صورت نوشت. ماژور بمل

است. مینور بمل سی آن موازی تنالیتیه و مینور سل آن همسایه تنالیتیه

کلارینت همانند است، بادی سازهای برای مناسبی تنالیتیه ماژور بمل سی بمل. سی های فلوت و سوپرانو ساکسفون تنور، ساکسفون ها، ترومپت ها،

دیگر) کس هر (یا او سمفونی اولین عنوان به هایدن اثر ۹۸ شماره سمفونی آن در نیز را ترومپت و تیمپانی بخش او که شود می شناخته تنالیتیه این در است. برده کار به

هستند. ماژور بمل سی در موتسارت پیانوهای کنسرتو از کنسرتو پنج

منابع ۶.۳.۱

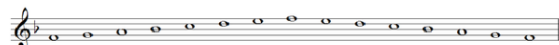
- ویکی‌پدیای «B-flat major» ویکی‌پدیا، مشارکت‌کنندگان (۲۰۱۳، ژوئن ۲۲ در (بازیابی آزاد دانشنامه انگلیسی،

ماژور فا ۶.۴

سی لا سل فا نت‌های از که فا پایه با ایست تونالیتیه ماژور) F (یا ماژور فا بمل یک شامل آن ترکیبی علامت و است شده تشکیل می و ر دو بمل می‌باشد.

است. مینور فا آن موازی تونالیتیه و مینور ر آن همسایه تونالیتیه

توبای و فا ترومپت فا، هورن انگلیسی هورن سازهای پایه تونالیتیه ماژور فا ماژور دو در سازها این برای ماژور فا قطعه‌های بنابراین است؛ باس واگنر نت از پایین تر کامل پنجم فاصله یک اینها از بسیاری می‌شوند. نوشته بالاتر چهارم فاصله یک که فا ترومپت استثنای به می‌دهند، صدا شده نوشته می‌دهد. صدا

سل کلید در ماژور فا رونده پایین و بالارونده گام

ماژور فا قطعات فهرست ۶.۴.۱

- وان لودویگ - "پاستورال" ۶۸ اپوس ماژور فا در ۶ شماره سمفونی بتهوون
- برامس یوهانس - ۹۰ اپوس ماژور فا در ۳ شماره سمفونی
- شوستاکوویچ دیمیتری - ۲ شماره پیانو کنسرتو
- ویوالدی آنتونیو - (پاییز) ۸ اپوس ماژور فا در ۳ شماره کنسرتو

منابع ۶.۴.۲

- انگلیسی ویکی‌پدیای

ماژور لا ۶.۵

دیز دو سی لا نت‌های از که لا پایه با تنالیتیه‌ایست) ماژور A (یا ماژور لا دیز ۳ شامل آن ترکیبی علامت و شده تشکیل دیز سل و دیز فا می ر است.

۶.۶.۱ منابع

- انگلیسی ویکی پدیای

فصل ۷

ریتم

- *Andante moderato* – *Andante* (69–72) آهسته‌تر کمی (دقیقه بر ضرب)
- *Andante* – *Andante* (۷۳–۷۷) (قدم زدن قدم سرعت با هماهنگ (دقیقه) بر
- *Andantino* – *Andante* (مواقع بعضی گرچه) *Andante* (۷۸–۸۳) (شود گرفته *Andante* آهسته‌تر کمی معنای به می‌تواند (دقیقه بر ضرب ۸۳)
- *Marcia moderata* – *Moderato* (۸۳–۸۵) مارش حالت در میانه، و معتدل (دقیقه) بر ضرب
- *Moderato* – *Moderato* (۸۶–۹۷) معتدل و میانه (دقیقه) بر ضرب

سریع:

- *Accelerando* – تدریجی فرآینده سرعت
- *Allegretto* – *Allegretto* (۹۸–۱۰۹) سریع معتدل طور به (دقیقه) بر ضرب
- *Allegro* – *Allegro* (۱۰۹–۱۳۲) شتابناک و تند سریع، (دقیقه) بر ضرب
- *Vivace* – *Vivace* (۱۳۲–۱۴۰) سریع و سرزنده (دقیقه) بر ضرب
- *Vivacissimo* – *Vivacissimo* (۱۴۰–۱۵۰) سرزنده و سریع بسیار (دقیقه) بر ضرب
- *Allegrissimo* – *Allegrissimo* (۱۵۰–۱۶۷) سریع بسیار (دقیقه) بر ضرب
- *Presto* – *Presto* (۱۶۸–۱۷۷) سریع خیلی (دقیقه) بر ضرب
- *Prestissimo* – *Prestissimo* (۱۷۸) سریع بشدت (دقیقه) بر ضرب

آهسته ریتمی که می‌شود گفته موسیقی تمپوهای از یکی به **آداجیو** ۱. هفتاد متوسط طور به آداجیو قطعه یک ضرب‌آهنگ دارد. سنگین و دقیقه‌است. در ضرب

است. آلبینونی اثر مینور سل در آداجیو آداجیوها، معروفترین از یکی

۷.۲ هم‌گذر ضرب

هم‌گذر ضرب ریتمی، مغایر الگوهای از همزمان استفاده به موسیقی، در در نت دو مثال برای می‌شود. گفته *cross-rhythm* یا *cross-beat* (۸۶. برابر در ۴۳ میزان مثال برای مغایر آکسان‌های یا (تریوله) نت سه برابر

۷.۱ (موسیقی) ضرب

قطعه‌های اجرای سرعت از معیاری، **Tempo**: ایتالیایی (به تمپو یا ضرب احساس بر و دارد موسیقی اجرای در زیادی اهمیت ضرب است. موسیقی دوره از پیش تا اروپایی موسیقی قطعات تمپوی می‌گذارد. تأثیر از ناشی بعد به دوره آن از بود. معلوم و ثابت کمابیش قطعه، نوع به بسته، کلاسیک پارتیتور آغاز در آهنگ‌سازان و شد رایج آهنگساز برای اثر تمپوی تعیین می‌نوشتند. ایتالیایی، عبارات با معمولاً را، خود نظر مورد تمپوی وزن نگاه‌داشتن برای را مترونوم نام به دستگاهی نوآموزان، ویژه به نوازندگان، می‌برند. بکار قطعه

۷.۱.۱ ایتالیایی علامات اساس بر ضرب انواع

هاروارد موسیقی لغت‌نامه اساس بر ایتالیایی موسیقی ضرب علامات تعاریف ایتالیایی زبان برخط لغت‌نامه یا و

۷.۱.۲ تند و آهسته مد دو بر مبنای

آهسته:

- *Larghissimo* – *Larghissimo* (آرام خیلی خیلی) (کمتر) و دقیقه بر ضرب ۱۹
- *Grave* – *Grave* (دقیقه) بر ضرب ۲۰–۴۰ (رسمی و آرام)
- *Lento* – *Lento* (دقیقه) بر ضرب ۴۰–۴۵ (آرام)
- *Largo* – *Largo* (دقیقه) بر ضرب ۴۵–۵۰ (تسریع حال در)
- *Larghetto* – *Larghetto* (دقیقه) بر ضرب ۵۰–۵۵ (بیشتر سرعت با تسریع)
- *Adagio* – *Adagio* (آسان) و "راحت لفظی، تحت صورت (به باشکوه و آرام) (دقیقه) بر ضرب ۵۵–۶۵
- *Adagietto* – *Adagietto* (دقیقه) بر ضرب ۶۵–۶۹ (آهسته از سریعتر)

۷.۴ میزان کسر

Time: انگلیسی (به میزان کسر نام به کسری عدد با را میزانها موسیقی در ضرب تعداد کسر صورت ساده؛ میزان‌های می‌کنند. در مشخص *signature*) (برای می‌دهد. نشان را گرد) نت به آن (نسبت ضرب شکل کسر، مخرج و هر که می‌دهد نشان را دوضربی میزان یک ۴ روی ۲) ۲/۴ کسر نمونه عددها این نوشتن است. گرد) نت 1/4 (سیاه نت یک با برابر آن ضرب صورت به دیگر کشورهای در و نیست بودنشان کسری از نشان هم روی بر [1] می‌شود. تلفظ غیره و دو، چهار، شش

ضرب‌های تغییر یا و کند دنبال را ساده ریتم یک موسیقی اینکه به بسته در دارد. وجود میزان کسر از مختلفی گونه‌های باشد، داشته را مختلفی در لنگ. و ترکیبی ساده، دارد: وجود میزان نوع سه کلی طور به موسیقی هاست. نت ی ساده های شکل از یکی ضرب، هر کشش ساده، های میزان ضرب، هر کشش ترکیبی، های میزان در و... چنگ سفید، سیاه، مانند: دار نقطه سفید یا دار نقطه سیاه مانند: است. دار نقطه نت یک معادل

۷.۴.۱ میزان کسر انواع

- ساده
- ترکیبی
- لنگ

ضرب تعداد نمایانگر بالایی عدد ساده، های میزان در: **ساده میزان کسر** ی دهنده نشان پایینی عدد و باشد 4 یا و 3 2، اعداد تواند می که است بیانگر 3/8 ی ساده کسر مثلا است. گرد) نت به (نسبت ضرب هر کشش نت کشش ی اندازه به آن ضرب هر که است بالایی) (عدد ضربی سه میزان 2/2، 2/4، 2/8، 3/2، 3/4، 3/8، 4/2، 4/4 و 4/8 همگی میزان همگی پایینی، عدد که شود دقت ها نت ی ساده های شکل از یکی ضرب، هر کشش که شود می موجب باشد. و...) چنگ سفید، سیاه،

یک معادل ضرب، هر کشش ترکیبی، های میزان در: **ترکیبی میزان کسر** توان می ها میزان این در را ضرب هر دلیل همین به و است دار نقطه نت های ضرب تعداد یافتن برای کرد. تقسیم مساوی قسمت و... 3، 6، 12، به 6/8، میزان در مثلا کنیم. می 3 بر تقسیم را بالایی عدد ترکیبی، میزان کشش هر که دید باید حال 3). عدد بر 6 (تقسیم است. ضربی 2 میزان یک پایینی عدد برابر 3 ترکیبی، های میزان در است. قدر چه ضرب هر (دیرند) می 1/8 برابر سه 6/8، میزان کسر در یعنی ضرب. هر کشش با است برابر با است برابر که گرد) نت 1/8 تا (سه چنگ نت سه عبارتی به 3/8 شود یک معادل آن، ضرب هر است ضربی دو میزانی 6/8 پس دار. نقطه سیاه 9/8، 9/4، 6/16، 6/8، 6/4، های میزان کسر است. دار نقطه سیاه نت هستند. ترکیبی همگی 9/16، 12/4، 12/8، 12/16

۷.۴.۲ منابع

- [1] 1368. چشمه، نشر 2. ویرایش موسیقی. تئوری کمال. مصطفی پورتراب، [28 ISBN 964-6194-27-3.

۷.۵ ریتم گیتار

ریتیمیک آکوردهای اجرای وظیفه ریتیم گیتار موسیقی گروه‌های در کنار در معمولا دارد. عهده بر را سازها دیگر و خواننده با همراهی‌کننده به نیازی ریتیم گیتار نوازندگی می‌شود. نواخته نیز لید گیتار ریتیم، گیتار

۷.۲.۱ منابع

«هنر». نشریه: در مهدی، پورمحمد، مترجم: موسیقی تاریخ پالم: کینگ، ۱۸۱۱ ص ۶۶ شماره - ۱۳۸۴ زمستان

۷.۳ مترونوم

مکانیکی مترونوم

میلادی ۱۸۱۴ سال در بار اولین **Métro**: فرانسوی (به **مترونوم** شد. معرفی و ساخته **ملنسل یوهان آلمانی** مخترع دست به

ایجاد پی‌درپی و یک‌نواخت ضربات که موسیقیست تمرینی ابزار یک مترونوم این دهد. یاری موسیقی قطعه یک ریتیم نگه‌داشتن در را نوازندگان تا می‌کند مترونوم‌ها اغلب می‌شوند. **سنجیده** (BPM) دقیقه در ضرب یکای با ضربه‌ها تولید دقیقه) در (ضرب ض.د.دق ۲۵۰ تا ۳۵ گستره در ضرباتی قادرند ضربه‌ها و گام حفظ به کمک مترونوم، استفاده مورد رایج‌ترین کنند. است. موسیقی دشوار قطعات تمرین و یادگیری ضمن

می‌کند ارائه نوازنده به را نوسانی و خطا بدون و صحیح ریتیم تنها نه مترونوم کندترین از مختلف ریتیم‌های از هر یک ضربی محدوده و زمانی دایره بلکه **Allegro**، **Allegro**، **Adagio**، **Largo** (لارگو مانند سریع‌ترین تا می‌گذارد. نوازنده اختیار در را غیره و **Presto**) (پرستو

مکانیکی. مترونوم و دیجیتالی مترونوم از: عبارتند آن انواع

۷.۳.۱ منابع

- انگلیسی ویکی‌پدیای

گیتار ریتم نواختن با آوازشان خوانندگان برخی و ندارد چندانی تمرکز می‌کنند. همراهی

۸ فصل

رقص های حرکت

های حرکت تکنو در)، techno dance: انگلیسی (به تکنو های حرکت به که است بدن های قدرت نیازمند آنها از بعضی که دارد وجود مختلفی سرعت مند نیاز برخی و میشود گفته) Power (پاور های حرکت اصطلاح های حرکت تکنو در میشود. همچنین گفته ریزه آنها به که است مهارت و تحقیر و گرفته تمسخر به حریف تیم یا شخص که دارد وجود آمیزی توحین میشود. گفته) Fuck (فاک آن به که شود

پاور

است تر سخت ریزه های حرکت از مراتب به پاور های حرکت در بیشتری های امتیاز ریزه های حرکت که آنجاست جالب اما دارد مسابقات

، توماس ، اگروول ، سوپ از: عبارتند پاور های حرکت ترین معروف ، مستر ، ترک ایر ، هزار سه ، هزار دو ، نایتی ، مته ، هداسپین و... هوایی های حرکت ، سکه ، جامپ ، اسپین هند ، ترک ، عقربی

ریزه

آن قسمت ترین مهم و است مهم بسیار مسابقات در ریزه را کامل امتیاز که باشد ای گونه به باید که است شخص استایل حرکت یک روز هر و است زیاد بسیار ریزه حرکات بگیرد. تعداد از: عبارتند آنها ترین معروف که میشود اضافه جدید

که و... ایکس ، یو ، ادی ، شمع ، هالوبک ، سایچیر ، ایرچیر ، ساعتی می بوجود را جدید حرکت یک و شون می ترکیب یکدیگر با اینها ی همه آورند

۸.۲.۱ منابع

۸.۳ (رقص) روبات

آن در رقصنده که است رقصی سبک نام) Robot: انگلیسی (به روبات این دهد. انجام روبات یک حرکات همانند را خود رقص که می کند سعی ترانه اجرای هنگام در آن از ۵ جکسون که رسید معروفیت به زمانی رقص کردند. استفاده ماشین رقص

۸.۳.۱ وابسته جستارهای

مونواک

۸.۳.۲ منابع

انگلیسی، ویکی پدیای «، Robot (dance)» ویکی پدیا، مشارکت کنندگان (۲۰۱۱ فوریه ۲۲ در (بازیابی آزاد دانشنامه

۸.۱ آلمان

آلمانی ملی یا روستایی رقص یک از که ۴-۴ ضرب با رقصی موسیقی آلمان سنت در رقص موسیقی شکل محبوب ترین شکل این است. گرفته ریشه است. باروک

۸.۱.۱ منابع

۱۳۷۵، اول: چاپ میرزاصالح، غلامحسین ترجمه باخ. دنیس. آرنولد، نو. طرح نشر تهران:

۸.۲ تکنو رقص های حرکت

تکنو های حرکت

Minnie the Moocher (1932)

برنامه ویژه در (۱۳۶۲ فروردین ۵ (۱۹۸۳ مارس ۲۵ در جکسون مایکل ۲۴ سن در می شد مشاهده بیننده میلیون ۴۷ توسط که «۲۵ موتاون» گذاشت. نمایش به «جین بیلی» ترانه اجرای هنگام را مون واک رقص سالگی هنری امضای که است جهان رقص های شده ترین شناخته از یکی مون واک مایکل [1] دارد.

۸.۶.۱ منابع

تایم مجله. (انگلیسی) برقصیم» مون واک جکسون، مایکل همانند «چطور [1] ۲۰۱۱. آگوست ۹ در بازبینی شده ۲۰۰۹ ژوئن ۲۵

۸.۶.۲ بیرون به پیوند

- مون واک برای مردم از ناسا دعوت

۸.۷ زدن هد

موسیقی ریتم با همرا زدن هد مشغول هدبنگرها

هوادران میان در رایج رقص نوعی) **Headbanging**: انگلیسی (به **زدن هد** هماهنگ که سر شدید دادن تکان با که است متال هوی و راک موسیقی اصطلاحا موسیقی نوع این هوادران می شود. انجام است، موسیقی ضرب با نامند. می هدبنگر را خود

۸.۴ شش-قدم

دنس بریک در راک داون حرکتی) **Six Step**: انگلیسی (به **قدم شش** گونه بدین است معروف نیز "ساعتی" حرکت به که است بریک) (رقص جهت با مخالف یا موافق قدم شش پا، و دست چهار صورت به شخص که پا) و دست (چهار خود اول حالت به و می دارد بر ساعت عقربه های حرکت می شود. داده آموزش حرکت این جلسات اولین در معمولاً می گردد. بر

۸.۴.۱ منابع

۸.۵ سربالا قر

سریعی حرکت های انجام با رقصنده آن در که است رقص نوعی **سربالا قر** قوز اندکی که حالی در می دهد حرکت پایین و بالا به را خود نشیمن گاه [1] باشد. جذاب جنسی نظر از که گونه ای به کرده

۸.۵.۱ رواج

آکسفورد انگلیسی فرهنگ می گویند. **Twerking** آن به انگلیسی زبان در سایر س مایلی [2] کرد. خود واژه نامه وارد را **Twerk** فعل ۲۰۱۳ سال در رابین با همراه آهنگی اجرای هنگام در ۲۰۱۳ ام تی وی جایزه مراسم در داشت. همراه به انتقادهایی که داد انجام را سربالا قر حرکت تیک

۸.۵.۲ پانویس

[1] "twerk". Oxford Dictionary Online. Retrieved 17 December 2013.

[2] "Selfie is Oxford Dictionaries' word of the year". The Guardian, 19 November 2013. Retrieved 17 December 2013.

۸.۶ (رقص) مون واک

می گذارد نمایش به را مون واک حرکت جکسون مایکل

یک نام ماه پیمایی): فارسی (به) **Moonwalk**: انگلیسی (به **مون واک** خورشیدی) ۶۰ (دهه میلادی ۸۰ دهه اوایل در که است رقص تکنیک مشهور رقص توسط رقص این رسید. شهرت به جکسون مایکل توسط ثبت جکسون مایکل نام به را آن ها بعد که شد ساخته بیلی بیل آمریکایی عقب به خاص شیوه ای به را پاهایش رقصنده رقص، تکنیک این در کردند. قدم حال در که می کند القا را حس این بیننده به که طوری می دهد هل است. پشت سمت به زدن

۸.۷.۴ پانویس

۱۶-۱۲- در بازیینی شده. پرپل» دیپ وب‌گاه در گیلان یان با «مصاحبه [1] ۲۰۰۹.

۱۶- در بازیینی شده. بالسامو» تری پیرامون گیتار اولتیمیت وب‌گاه «گزارش [2] ۱۲-۲۰۰۹.

۸.۷.۵ منابع

- ویکی‌پدیای «Headbanging» ویکی‌پدیا، مشارکت‌کنندگان • (۲۰۰۹ دسامبر ۱۷ در (بازیابی آزاد دانشنامه انگلیسی،

زند می هد سن روی بر نوازندگی با همراه که گیتاری نوازنده

۸.۷.۱ پیشینه

۱۹۶۹ در زلیین لد کنسرت تماشاچیان توسط زدن هد بار اولین برای پارتی تی بوستون اجرای میان در گرفت. صورت آمریکا تور در میلادی ریتم با همرا سرشان دادن تکان به شروع سن مقابل حضارد و شنوندگان کردند. موسیقی

دارد امکان که شد مدعی مصاحبه‌ای طی در موتورهد گروه خواننده لمی باشد. شده اتخاذ موتورهدبنگر نام با گروهی از بار اولین برای هدبنگر عنوان

دارد امکان آیا شد سؤال او از که هنگامی نیز پرپل دیپ خواننده گیلان یان دارد.^[1] امکان یقین بطور این که شد مدعی باشد او اختراع هدزدن که

۸.۷.۲ سلامتی روی بر تاثیرات

دچار زدن هد طی در اونسنس گروه گیتار نوازنده بالسامو تری، ۲۰۰۵ سال همچون هدبنگرها روی بر زدن هد از دیگری عوارض همچنین^[2] شد. سخته است. شده مشاهده گردن شدن دردناک و شدن خشک

۸.۷.۳ گونه‌ها

بودن هوی میزان و ریتم به بستگی و هستند متفاوت زدن هد شیوه‌های با همرا تواند می زدن هد دارد. هدبنگر شخص خود همچنین و آهنگ باشد. دست با شیطان شاخ همچون علایمی دادن نشان یا و بسته چشمان بدن دادن تکان با گردن، از سر دادن تکان بجای هدبنگرها مواقع بعضی سرشان کمر، از بدن کردن پایین و بالا با بطوریکه کنند می کار بدین اقدام است. متفاوت حالت این در هدبنگرها ایستادن نحوه دهند. می تکان نیز را

فصل ۹

مایه

۹.۲ مایه

شامل موسیقی در مایه یا تونالیت (tonalité: فرانسوی) (به تونالیت) موسیقی در اثر هر بنابراین، است. گام یک صداهای نامنظم و منظم ردیف [1] می‌شود. ساخته مشخصی مایه در

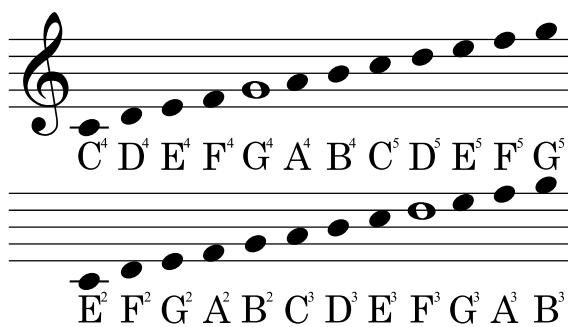
گام گفت می‌توان یا می‌شود؛ ساخته «لا» مایه در آهنگ یک مثال، برای است. «لا» آهنگ این

باشند، داشته اتکا آن به دیگر صداهای که مرکزی، صدای یک دیگر، عبارت به تونالیت مبنای که دارد نام تونیک صدا این می‌شود. (تونالیت) مایه ایجاد باعث است.

۹.۲.۱ منابع

پورتراپ کمال مصطفی، موسیقی تئوری کتاب [1]

۹.۳ (موسیقی) کلید

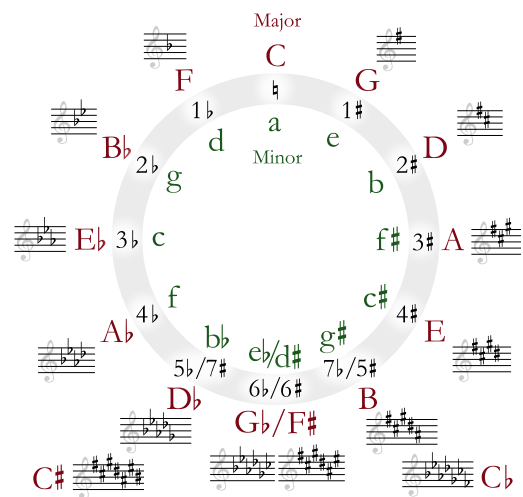
نتها نام با همراه وتریل باس کلیدهای

نوشته [3] نت‌های [2] زیرایی تعیین برای که است موسیقی نشانه یک [1] کلید زیرایی و نام گرفته، قرار حامل اول در خطوط از یکی روی می‌رود. بکار شده نقطه بعنوان خط این می‌کند. تعیین شده واقع خط آن روی که را نت‌هایی استفاده خطوط بین یا خطوط از یک هر روی تنها اسامی تعیین برای راهنما میان فواصل به خطوط بجای که می‌شود استفاده کلید یک فقط می‌شود. می‌کند. اشاره خطوط

و فا کلید دو، کلید می‌رود: بکار مدرن موسیقی نویسی نت در کلید نوع سه هستند خطی برای متفاوتی نت کننده تعیین کلیدها از یک هر سل. کلید می‌گیرند. قرار آن روی که

خطوط بقیه گرفت، قرار حامل خطوط از یکی روی کلیدها این از یکی هرگاه می‌شوند. خواننده دارند آن با که رابطه‌ای به توجه با خطوط میان و

۹.۱ پنجم‌ها دایره

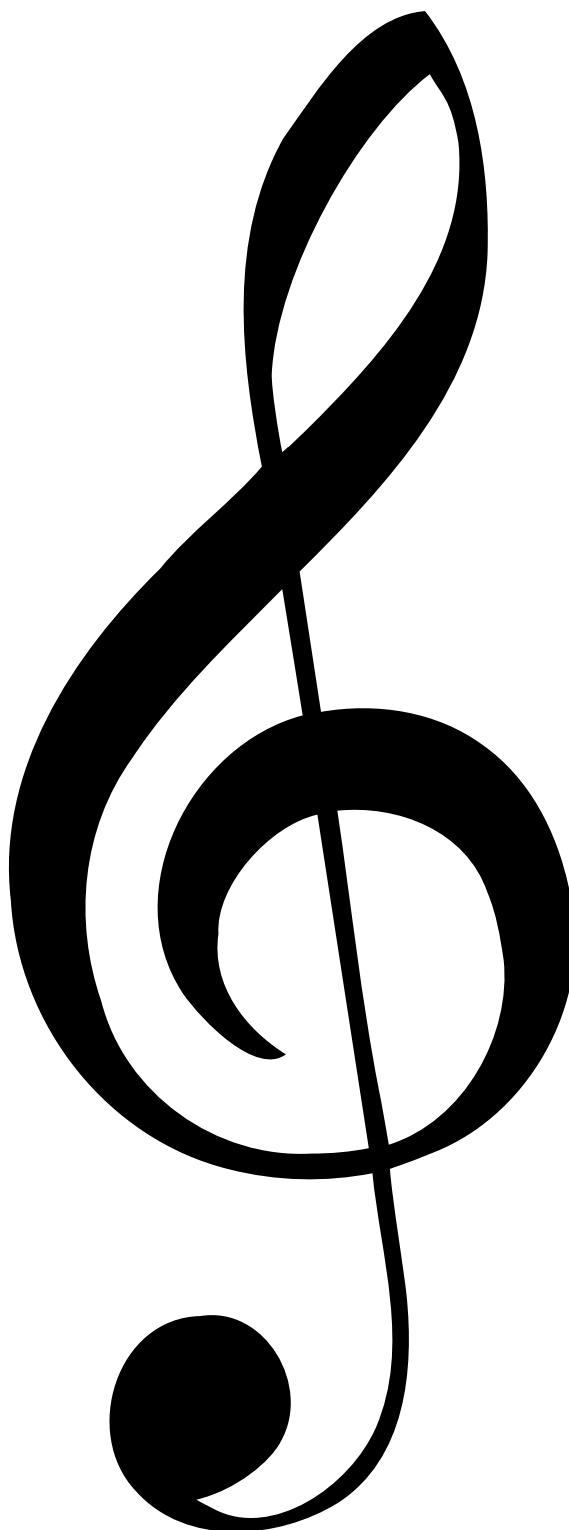
می‌دهد نشان را مینور و ماژور گام دو هر که پنجم‌ها دایره

در چهارم‌ها دایره (یا Circle of fifths: انگلیسی) (به پنجم‌ها دایره) گام در نت ۱۲ میان رابطه بیان به که می‌شود گفته نموداری به موسیقی در که است آکوردی توالی‌های مهم‌ترین از توالی این [1] می‌پردازد. کروماتیک ساعت‌گرد به‌طور دایره این بر روی اگر دارد. وجود موسیقی سبک‌های تمامی که می‌شود آغاز خود از پیش گام پنجم درجه با جدید گام هر کنیم حرکت حرکت پادساعت‌گرد اگر و بوده‌است، همین نیز دایره این نام‌گذاری دلیل هر از اگر می‌شود. آغاز قبلی گام چهارم درجه با به‌دست‌آمده گام کنیم به اصطلاحاً که می‌رسیم نام دو با واحد گام یک به کنیم حرکت جهت دو دارد، ارتباط استفاده‌شده علامت با گام این نام می‌گویند. آنارمونیک آن دارای اگر و ماژور دیز فا آن به باشد دیز شش دارای اگر که بدین‌سان حرکت ساعت‌گرد که زمانی می‌گویند. ماژور بمل سل آن به باشد بمل افزوده بمل یک آن خلاف و می‌شود اضافه دیز یک پله هر در می‌کنیم > پنجم‌ها» «دایره» ref می‌شود.

۹.۱.۱ منابع

ایران. موسیقی تخصصی مرجع پنجم‌ها» «دایره [1]

استفاده امروزه کلید آن که می‌دهد نشان کلید یک نام از بعد * علامت نمی‌شود.

را سازها و صداها تمامی برای موسیقی نوشتن مختلف کلید سه از استفاده آنها، باشند(که داشته متفاوتی بسیار بازه‌های آنها اگر حتی نموده، پذیر امکان باشند).انجام دیگر صداها از پایین‌تر یا بالاتر بسیار صدای تعدادی اگر حتی حامل اینکه بدلیل است، سخت بسیار کلید یک از استفاده با فقط کار این نشان حامل محدوده در که نت‌هایی تعداد و داشته، خط ۵ فقط مدرن ارکستر یک که نت‌هایی تعداد با نزدیکی اضافه، خطوط با حتی می‌شود، داده متفاوت صداها و سازها برای مختلف کلیدهای از استفاده ندارد. می‌نوازد کمترین با حامل محدوده در را تنها راحتی به که می‌دهد را امکان این بالا، بخش‌های برا سل کلید منظور این به نوشت. اضافه خطوط از استفاده استثنای به پایین - بخش‌های برای فا کلید و میانی، بخش‌های برای دو کلید تولید صدایی از متفاوتی نت که انتقالی، بخش‌های از مهم مهمی قسمت اکتاو. در حتی اغلب می‌شود، نوشته می‌کنند

۹.۳.۱ حامل روی قرارگیری محل

بصورت کلیدها از یک هر مختلف، محدوده‌های نوشتن در تسهیل منظور به کلید یک هر چه گیرند. قرار حامل خطوط از یک هر روی می‌توانند تئوری بالاترین برعکس، داشته، را محدوده بالاترین گیرد، قرار پایین‌تر حامل روی داشت. خواهد را پایین محدوده کلید،

حالت پانزده که است معقول داریم، کلید سه و خط، پنج که دلیل این به زائد کلیدهای حال، هر به اینها، از تا شش باشیم. داشته کلیدها از مختلف اول خط روی دو کلید همانند سوم خط روی سل کلید مثال، هستند(برای آن تاریخ طول در که چیزی تمامی می‌ماند، باقی متفاوت کلید نه که است). روی فا کلید پایینی، خط دو روی سل کلید از: عبارتند است شده استفاده "کلید نام به که بالاترین، بجز خطوط تمامی روی دو کلید و بالایی خط سه کاملاً آن این که برای است زائت خط بالاترین روی دو متحرک".(کلید دوی می‌شوند). استفاده گزینه دو هر است؛ سوم خط روی فا کلید با برابر

برای که صوتی محدوده براساس را مختلفی اسامی کلیدها این از یک هر دارند. است، مناسب آنها

ممکن کلید نه

کلید می‌شود: استفاده منظم بشکل کلید چهار فقط مدرن، موسیقی در باس کلید و تربل کلید اینها، از تنور. کلید و آلتو کلید باس، کلید تربل، دارند. را استفاده بیشترین

عمومی کلیدهای

سل کلید

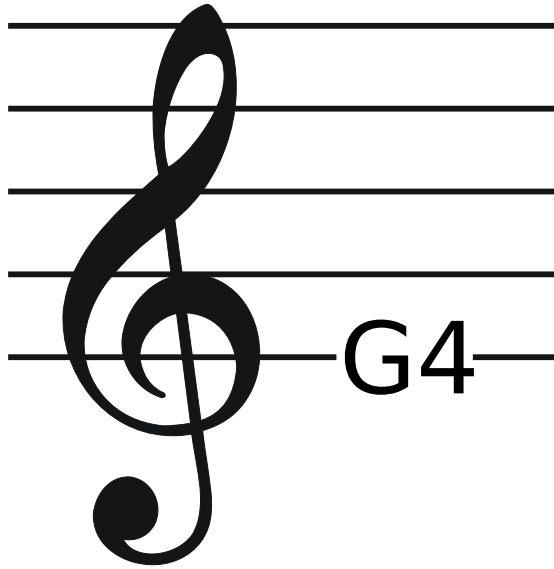
سل کلیدهای

آن به می‌گیرد، قرار حامل خط دومین روی سل کلید وقتی **تربل کلید** تنها و داشته، را استفاده بیشترین امروزه کلید این می‌گویند. تربل کلید

۹.۳.۲ تفکیک به کلیدها

که صداها و سازها از لیستی با همراه کلیدها، از کامل لیست پایین در اصلی محل در کلید هر است. شده آورده می‌شوند، نویسی نت آنها بوسیله است. شده آورده مرجع نت همراه به شده، داده نشان حامل روی خود

French clef

فا کلید

می‌شود. گرفته نظر در مترادف اغلب باس کلید و فا کلید واژه پس

کنتر باسون، باس، کیتار باس، کنتر یوفونیوم، سل، ویلن برای کلید این برای همچنین می‌شود. استفاده تیمپانی و توبا باریتون، ترومبون، باسون، تنو می‌شود. استفاده باس و باریتون صداهای برای و هورن نتهای پایین‌ترین شوند. نوشته حامل یک روی دو هر که می‌شود نوشته باس کلید روی زمانی است. کیبرد و هارپ سازهای برای عمومی حامل در پایین کلید باس کلید

تربل کلید

اصطلاحات دلیل، این به می‌گیرد. قرار استفاده مورد که است سلی کلید به همچنین قبلا می‌شوند. گرفته نظر در معنی هم تربل کلید و سل کلید بخش‌های برای تاریخ طول در تربل کلید می‌شد. شناخته ویلن کلید نام است. می‌شده استفاده بلوغ، از قبل یا تربل صدای

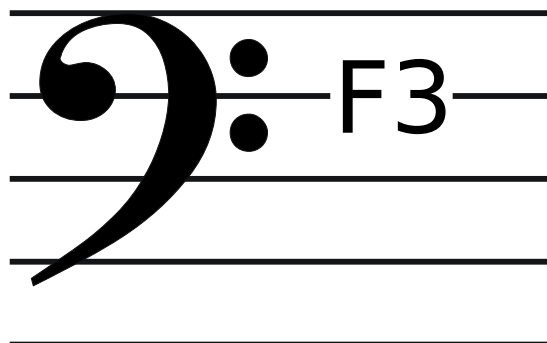
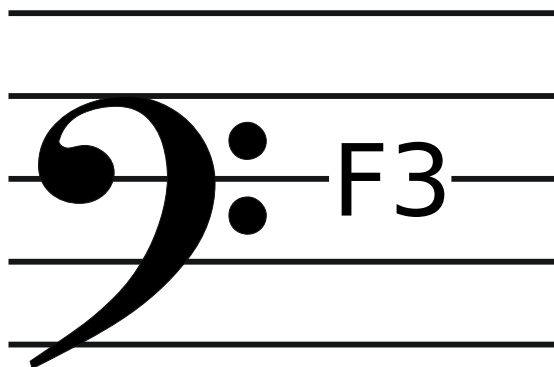
خانواده انگلیسی، هورن ابوا، فلوت، ویلن، تربل: کلید از سازها میان در گاهی یوفونیوم (و کرنٹ، ترمپت، هورن، ساکسفون، خانواده کلارینت، می‌کنند. استفاده گیتار و ریکوردر ماندولین، سیلافون، ویبرافون، باریتون)، کیبرد و هارپ برای که است (بزرگ) عمومی حامل از بالا حامل تربل کلید بالاترین بای تنور، کلید جای به اوقات گاهی همچنین می‌شود. استفاده باس کنتر سل، ویلن مانند می‌شوند اجرا باس کلید با که سازهایی نتهای آلتو ویلن همچنین ترمبون. و باسون می‌دهد)، صدا تر پایین اکتاو یک (که می‌کند. استفاده بالا خیلی نتهای برای تربل کلید از اوقات بعضی (ویولا) استفاده تنور و آلتو کنتر آلتو، سپرانو، متسو سپرانو، صداهای برای تربل کلید اکتاو کلید بوسیله اغلب و می‌دهد صدا پایینتر اکتاو یک تنور صدای می‌شود. می‌شود. داده نشان تربل کلید دو یا است) شده داده توضیح ادامه (در

قرار حامل خط اولین روی تربل کلید وقتی ***فرانسه ویلن کلید** می‌گویند. فرانسوی ویلن کلید آن به می‌گیرد،

استفاده ویلن و فلوت برای آن از سابقاً، نمی‌شود. استفاده دیگر کلید این انتشار فرانسه در هجدهم و هفدهم قرن در که قطعاتی در مخصوصاً می‌شد، همانند در شرایطی حامل روی را نتهای نام آن گیری قرار نوع است. یافته می‌داند. صدا بالاتر اکتاو دو که حالی در می‌داد، قرار باس کلید

فا کلیدهای

آن به گرفته، قرار چهارم خط روی فا کلید وقتی **(Bass) باس کلید** می‌شود، استفاده امروزه که است فا نتهای کلید این می‌شود. گفته باس کلید

Baritone clef

باس کلید

کلید آن به می‌گیرد، قرار چهارم خط روی دو کلید وقتی می‌شود. گفته تنور

نوشته که چیزی از پایین‌تر اکتاو یک باس الکترونیک و باس کنترا باسون، می‌دهند. صدا می‌شوند

یوفونیوم، سل، ویلن باسون، بالایی محدوده نویسی نت برای کلید این از محدوده وسط و پایین در باس کلید از همگی (که ترومبون و باس کنترا مناسب‌تر سل کلید بالا، بسیار صوتی محدوده در و کرده، استفاده صوتیشان اما می‌شد استفاده آوازی موسیقی در تنور بخش برای آن از قبلاً، است). و تریبل کلید اکتاو با می‌شود نوشته تنهایی به وقتی که است زیادی مدت است. شده جایگزین باس کلید با می‌شود، نوشته کلید یک در باس با وقتی می‌دهد. صدا می‌شود نوشته که چیزی از پایین‌تر اکتاو یک باس کنترا

بارتون کلید گیرد، قرار سوم خط روی فا کلی وقتی می‌شود. نامیده

باریتون بخش نوشتن برای آن از قبلاً، نمی‌باشد. استفاده مورد دیگر کلید این است. می‌شده استفاده آوازی موسیقی در

گرفته قرار پنجم خط روی گاهی دو کلید گذشته، در *باریتون کلید دقیقاً دو هر که سوم، خط فای کلید همانند می‌شد، نامیده باریتون کلید و می‌شده؛ استفاده گذشته در بندرت کلید این برابری، این بدلیل بودند. یکی می‌شد. استفاده عوض در فا باریتون کلید

آن به می‌گرفت، قرار پنجم خط روی فا کلید وقتی *پایین باس کلید بوده، تریبل کلید مانده کلید این نت خوانی می‌شد. گفته پایین باس کلید بودند. پایین‌تر اکتاو دو انتها حقیقت در اما

پایین بخش‌های نوشتن برای آن از قبلاً، نیست. استفاده مورد دیگر کلید این شوتر). هنریش کارهای در مثال (برای می‌شد استفاده باس

دو کلیدهای

آن به می‌گیرد، قرار دوم خط روی دو کلید وقتی *سپرانو متسو کلید می‌گویند. سپرانو متسو کلید

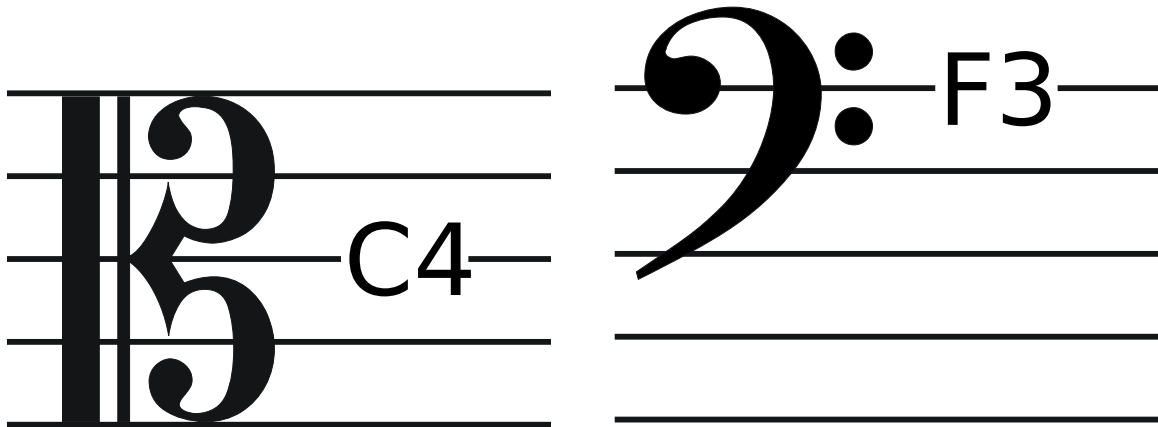
آن به می‌گرفت، قرار حامل خط سومین روی دو کلید وقتی *آلتو کلید وسط دو نت نشانگر خط این دو، کلیدهای تمامی در می‌شد. گفته آلتو کلید است.

برای آوازی موسیقی در آن از قبلاً، نیست. استفاده مورد دیگر این است. می‌شده استفاده سپرانو متسو بخش‌های نوشتن

داگامبا ویلا ویلا، برای اکنون می‌شود) نامیده ویلا کلید نیز (گاهی کلید این برای و آلتو صدای برای آن از قبلاً، می‌شود. استفاده ⁴¹آلتو ترومبون و استفاده ریکورد) و ابوا مانند: (می‌شدند اجرا میانی محدوده در که سازهایی هورن نویسی نت برای پرکلیف سرگتی کارهای در آن از رایج نمونه می‌شد. در نیز کیبرد موسیقی برای گاهی می‌باشد. سمفونی‌هایش در انگلیسی، در کیچ جان ارگ، برای برامس (کراهای است شده استفاده گذشته زمانهای Dream for Piano.)

سپرانو کلید می‌گیرد، قرار اول خط روی دو کلید وقتی *سپرانو کلید می‌شود. نامیده

برای آوازی موسیقی در آن از قبلاً، نیست. استفاده مورد دیگر کلید این است. می‌شده سپرانو استفاده بخش نوشتن

آلتو کلید

باس زیر کلید

۹.۳.۳ دیگر کلیدهای

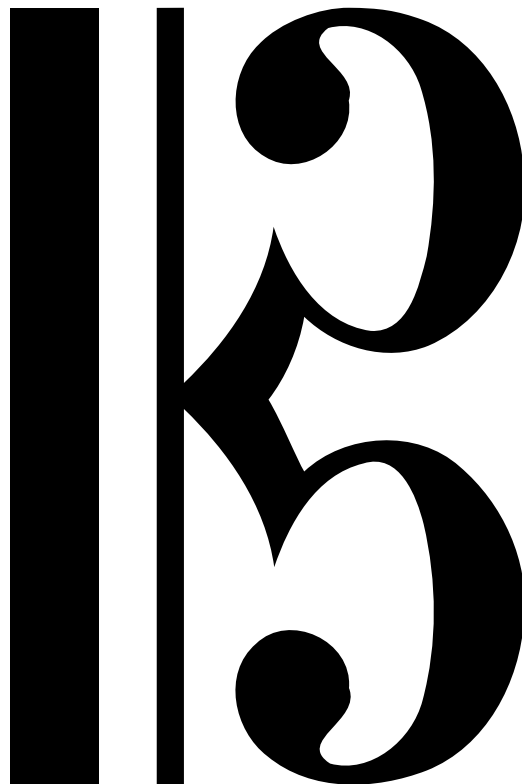
اکتاو کلیدهای

می‌دهند صدا بمتر اکتاو یک که سازهایی برای تریبل کلید از 18 قرن شروع با برای شد. استفاده نیز تنور صدای برای همچنین گیتار؛ مانند شد، استفاده در مخصوصاً شده، استفاده یافته تغییر کلیدهای وقتها بعضی ابهام، رفع کلید شده، داده نشان که همانطور می‌شد؛ نوشته کر گروه برای که متونی می‌شده، گرفته اشتباه تنور کلید با آسانی به که چهارم، و سوم خط میان دو بود. کمیاب که

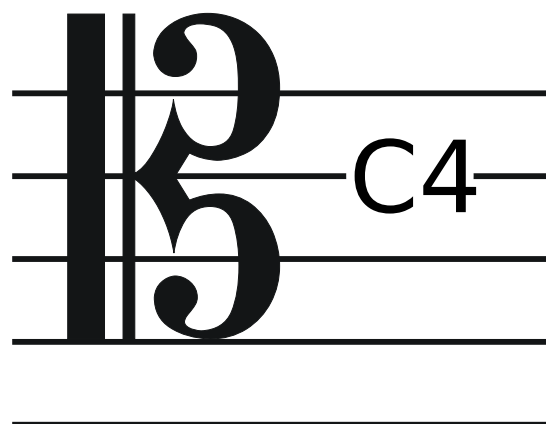
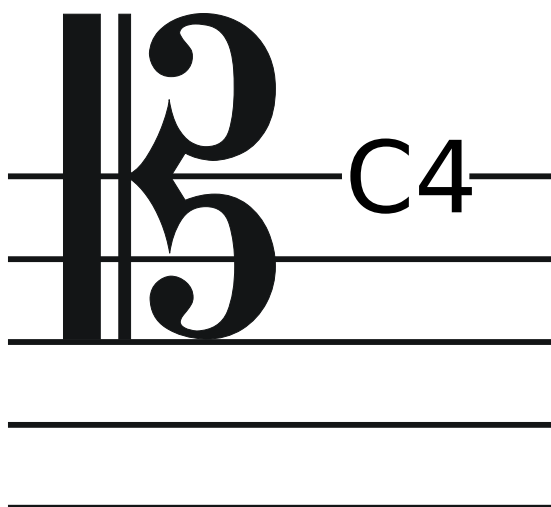
شده تنظیم STAB^[5] بشکل که حالتی در تنور بخش در اغلب مورد این نوشته نت که بود معنی این به آن، پایین اکتاو علامت با تریبل کلید باشد، موسیقی در عموماً واقعی تنور کلید داد. خواهد صدا پایین تر اکتاو یک شده تنور کلید شده "اکتاو تریبل کلید این نگرفته، قرار استفاده مورد آوازی استفاده مورد باریتون هورن برای اوقات بعضی مشابهی کلید می‌شد. نامیده دوبله تریبل کلید از منظور همین برای نسخه‌ها، بعضی در می‌گرفت. قرار می‌شد. استفاده می‌گرفتند- قرار هم روی که سل کلید -دو شده

penny whistle پیکولو؛ برای آن بالای 8 یک با تریبل کلید جریان، دیگر قسمت در محدوده در بادی-چوبی سازهای بخشهای بقیه و سپرانو رکورد، penny whistle می‌شد. نامیده سیرانینو "کلید بعنوان معمول) غیر (بشکل بالا صوتی

یک که فا کلید شود. نویسی نت اکتاو علامت با می‌تواند همچنین فا کلید کنتر و باس دوپل مانده کنتر باس سازهای برای اوقات بعضی شده بم تر اکتاو دست از را خود استفاده باس زیر کلید سنتی شکل و شده استفاده باسون یک که فا کلید از می‌شود. استفاده منظور این برای اصطلاح این که داده، کنتر تنور بخشهای برای بندرت، کاهاً، و باس ریکورد در برای شده زیر تر اکتاو باس خواننده برای می‌شود، شناخته کنتر تنور کلید نام به و شده استفاده هر به است. راحت تر می‌خواند فالست بصورت را بخشهایی وقتی باریتون یا

دو کلید

باریتون کلید

تنور کلید

تبلچر

عادی محل در تبلچر بشکل نویسی نت پرده‌دار، سازهای دیگر و گیتار برای می‌شود. نوشته کلید بجای TAB علامت صورت، این در است. ممکن تنها ساز(چون، سیم هر برای خط یک نیست: عدد پنج لزوماً حامل خطوط تعداد لازم خط پنج سنتی باس برای و خط شش سیمه، شش استاندارد گیتار برای پرده کدام که می‌دهد نشان خطوط روی اعداد می‌شود. گرفته نظر در است) یک حقیقت در کوبه‌ای، کلید همانند TAB، نشانه شود. اجرا باید سیم روی قرار مورد استفاده کلید بجای که است نشانه‌ای ترجیحاً بلکه نیست، کلید می‌گیرد.

تاریخچه ۹.۳.۴

بکار اصل، در کرده‌اند. پیدا تکامل 10 قرن در خطوط، با همزمان کلیدها می‌شد مشخص تنها از یکی با حامل معیار خط کلید، برای خاصی نماد گیری یک برای بزرگ حرف با C کوچک، زیرا حرف (با c و F از: عبارت بودند که یا "کلیدها" مصرف‌ترین پر اینها g. بندرت و می‌شد) استفاده پایین تر آکتاو شکل زمان مرور به بودند. گریگوریان آوازهای نویسی نت در [6]حروف-کلید است. رسیده امروزی شکل به اینکه تا کرده تغییر دیگری فرمهای به حروف

نت از دوره اولین در بویژه می‌شده، استفاده نیز دیگری مختلف کلیدهای خط روی امروزه که نتی (گاما، پایین □ کلید با تنها از بسیار آوازی نویسی حرف با وسط(میانی)، دو بالای سل تا می‌شود) نوشته باس کلید پایینی که نتهایی شده(برای اضافه کوچک b از فرم دو و می‌شده نوشته g کوچک BB. برای چهارگوش و B، >music|b}}{B، برای گرد (میانی)): وسط دوی زیر [7] b و B، a, g, e, D, C, f, c, F، کلیدها: این دوره‌ای، در همچنین می‌شده. استفاده چهارگوش و گرد

بخشهای برای گاهی نامتعارفی کلیدهای 1600، حدود تا پلی فونیک دوره در

قبل مدتها کنترتنور کلید حقیقت در و نادرند(بسیار این‌ها دوی هر حال، تغییر باس کلید شد). معرفی P. D. Q. Bach کارهای در آمیزی تنز بشکل صدای محدوده که آوازی و سازی بخشهای در که است معمول بسیار نیافته اضافه خطوط از تعدادی سادگی به می‌گیرد قرار حامل از پایین تر ظاهراً آنها بطور خطوط روی نت‌های اگر می‌گیرند یاد عمومی بشکل نت هر برای را را نت‌ها اوقات بعضی ناشر یا آهنگساز بود حامل از بالاتر ای ملاحظه قابل می‌نوشت. بم تر آکتاو یک یا نوشته تربل کلید در

خنثی کلید

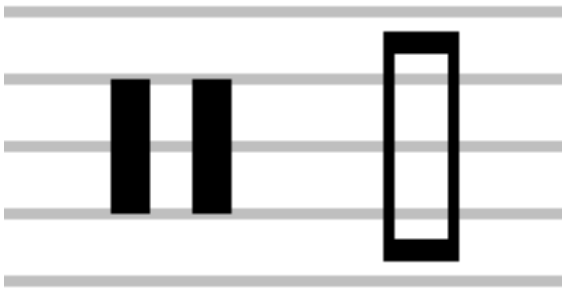
برخورد دو و سل فا، کلیدهای با که شکل آن به کلید کوبه‌ای یا خنثی کلید یک هر که می‌دهد نشان که است ساده قرارداد یک آن نیست. می‌شود، صدای دارای که است مربوط کوبه‌ای ساز به حامل خطوط بین و خطوط از کوبه‌ای و عمومی کیت‌های-درام تعدادی خروجی استثنای به نیست. معینی استاندارد سازها برای خطوط میان و خطوط به مربوط محل‌های مارش، چیزی دادن نشان برای حامل بالای علامتی یا قرارداد اساساً پس نشده‌اند، معین صوت دارای که کوبه‌ای سازهای است. لازم شود نواخته باید که فا) کلید در نویسی تیمپانی(نت و نمی‌کنند، استفاده خنثی کلید از هستند معمولاً عمومی) حامل یا تربل کلید در نویسی (نت مضرابی های کوبه‌ای و می‌شوند. نویسی نت قابلکوک غیر های کوبه‌ای از بغیر خطوطی در

کوبه‌ای سازهای عموماً، ندارد. خط پنج همیشه خنثی کلید با بخش‌های شوند. استفاده می‌توانند نیز دیگر ترکیبات همچنین داشته، خط یک فقط

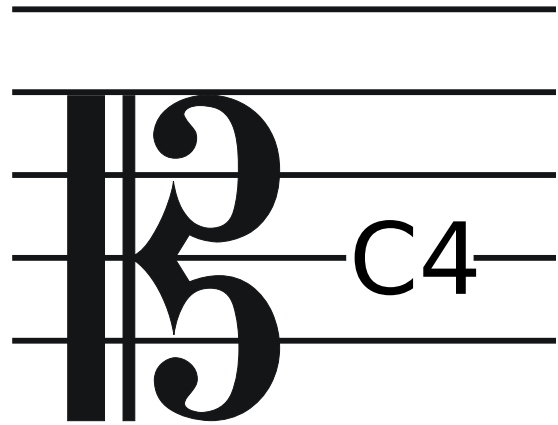
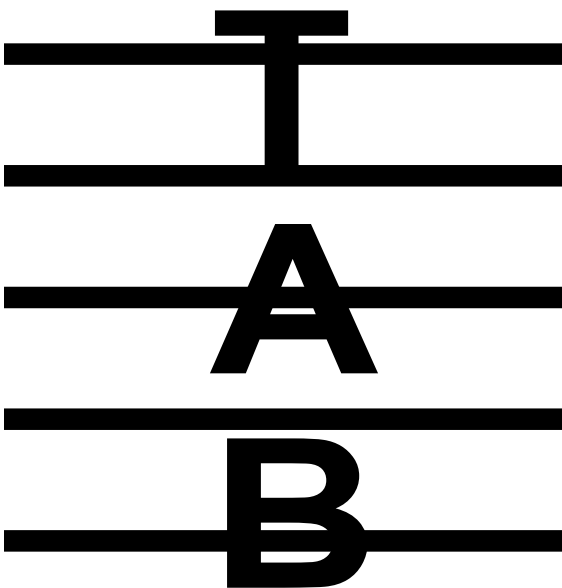
معین صوت فاقد تکنیکهای کوبه‌ای غیر سازهای وقتی گاهی خنثی کلید ویلن، بدنه در زدن ضربه مانند می‌گیرد، قرار استفاده مورد نیز می‌نوازند را یا می‌کوبد پا می‌زند، دست کر گروه وقتی یا آکوستیک گیتار یا سل ویلن بالای شرحی با نرمال سازهای در X با را ریتم اوقات بیشتر اما می‌زند، داد می‌کنند. مشخص مناسب، اجرای برای آن

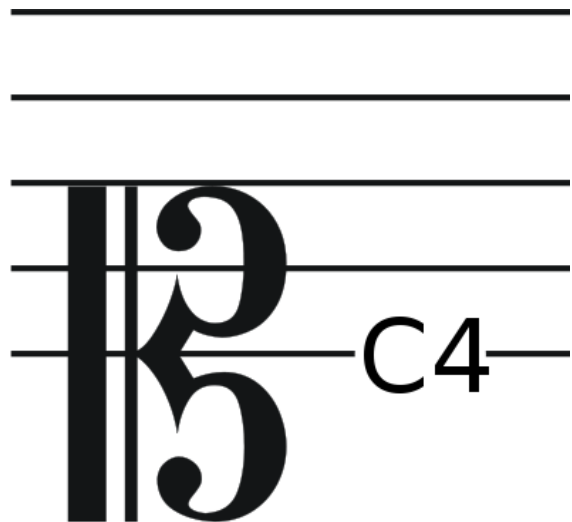
تنور کلید نوع سه

سپرانو متسو کلید

سپرانو کلید

سپرانو کلید

بخشهای برای می‌شد. استفاده صوتی، محدوده پایین بسیار یا بالا بسیار حامل پنج یا چهارم خط خطوط، وسط در (لا گاما کلید پایین، خیلی باس قرن میانه در که رقص کتاب یک در و رو لا د پیره رکونیم در مثال (برای بالا، بسیار بخشهای برای شده‌است)؛ چاپ [18] حسین برادران توسط چاپ 16 مولینر کتاب در مثال) (برای *ff* دوپل فای کلید بالاتر حتی و *d*، ر-بالا کلید حامل بالای و پنجم خط بالای که نتهایی دادن نشان برای) Mulliner) می‌گرفت. قرار استفاده مورد بترتیب می‌گرفتند، قرار تریبل بعد تا فاء، کلید داشت. ادامه اواخر همین تا مختلف کلیدهای شکل تغییرات

- شده. دوبل تریبل کلید یا آن زیر 8 با تریبل کلید تنور =
- چهارم) خط فا (کلید باس کلید باس =

تنور تریبل، کلید با آلتو و سپرانو داد، کاهش حامل دو به را آنها می توان اما می شوند. داده نشان باس، کلید با باس و

است. سابق *G, D* کلیدهای ترکیب نتیجه امروزی سل کلید

۹.۳.۵ دیگر استفاده‌های

داشته، عهده بر 16 قرن پایان تا مدال موسیقی در مهمی نقش کلید ترکیبات پلیفونی در 16 قرن پلی فونیک موسیقی در کلید ترکیبات خاص تاکید و استوار پلاکال مدهای بر سازی پلیفونی در و آونتیک مدهای بر آوازی [10][11] بوده است. پیچیده و علمی موضوعی دقیق مفهوم اما [12][13][14][15] بوده

نوشته متفاوتی کلید در نت که صورتی در نظر بصورت می تواند موسیقی نوازنده A، کلارینت بخش نواختن برای مثال، برای یابد. انتقال باشد شده نماید. تریبل کلید جایگزین را تنور کلید ذهنی بصورت باید B کلارینت با E ساز یک برای تواند می شده نوشته باس کلید با که کنسرتی نت صدا شده اند نوشته که اکتاوی در همیشه (نت‌ها شود. خوانده تریبل کلید مطابق کلید با اجرا هنگام در همیشه باید شده نوشته سر کلید نمی دهند). شود. جایگزین می نوازند که سازی

۹.۳.۶ وابسته جستارهای

- *chiavette*
- *sight transposition*

۹.۳.۷ پانویس

- [1] French: clef- English: Key
- [2] است. صوتی ارتفاع و بسامد فرکانس، منظور
- [3] آنها را نام بلکه نمی دهد نشان را آنها "زیرایی" کلید گفت، می توان صراحتاً مورد استاندارد زیرایی یا کوک سیستم به حقیقی زیرایی می دهد. نشان دارد. بستگی ساز در استفاده
- [4] در اوایل ترمبون بخش 20 قرن تا متناوباً روسی آهنگسازان از بسیاری البته می نوشتند. آلتو کلید با خود کارهای
- [5] باس و تنور آلتو، سپرانو، بشكل شده تنظیم منظور
- [6] *litteræ-clavis* (key-letters)
- [7] Smits van Wasberghe 1951, 33.
- [8] Hiley 2001; P. and B. Hessen 1555.
- [9] Kidson
- [10] Powers, Harold S. (1981). "Tonal Types and Modal Categories in Renaissance Polyphony". *Journal of the American Musicological Society* 34: 428-470.
- [11] Kurtzman, J. G. (1994). "Tones, Modes, Clefs, And Pitch in Roman Cyclic Magnificats of the 16th Century". *Early Music* 22: 641-664.
- [12] Hermelink, S. (1956). "Zur Chiavettenfrage". *Musikwissenschaftlichen Kongress (Vienna)*: 264-271.

فا کلید تغییرات

مانند مذهبی)، آواز (مانند کتابهای نمونه‌ها برخی در 1970 از می شد. نوشته

بشكل اغلب دو کلید 17، و 16 قرنهای در شده چاپ موسیقی نسخه‌های در نوشته (نت می شد نوشته 1639 سال در تنور کلید این مانند چهارگوش،

گوشه دار اشکال به قبلاً دو کلید است): پایین "می" شده بیشتر حتی یا می شود، استفاده هم هنر اوقات بعضی می شد، نوشته متفاوتی قرار استفاده مورد می شد نوشته دست با وقتی K، شکل به و یافته تغییر شکل (در دو کلید گریگوریان، آوازهای مدرن نویسی نت در می گیرد.

می شود. نوشته شکل به فا کلید و (خطی) 4 حامل

در "G" نت نام "Sol." اول شکسته S از احتمالاً سل کلید بالای تریبات است. شده گرفته [9] سلفژ

Latin 18th Century *Adeste Fideles* John F. Wade

نوشته شود. باس کلید و تریبل کلید از استفاده با حامل دو در می تواند آوازی موسیقی

که تمرینی می شد، استفاده آوازی موسیقی نویسی نت برای قبلاً دو کلید اول (کلید خط دو کلید با سپرانو صدای شد. کمتر 19 قرن از بعد تدریج به کلید با تنور صدای آلتو)، سوم (کلید خط دو کلید با آلتو صدای سپرانو)، باس) چهارم (کلید خط فا کلید با باس صدای و تنور) چهارم (کلید خط دو می شد. نوشته

مانند معمولاً موازی حاملهای روی چهاربخشی هارمونی مدرن، چاپهای در می شود: نوشته زیر نمونه‌های

- دوم). خط (سل تریبل کلید سپرانو =
- تریبل. کلید آلتو =

- [13] Smith, A. (1982). "Über modus und Transposition um 1600". *Balsler Jahrbuh für historische Musikpraxis*: 9–43.
- [14] Parrott, Andrew (1984). "Transposition in Monteverdi's Vespers of 1610: an "Aberration" Defended". *Early Music* 7: 490–516.
- [15] Wiering, F. (1992). "The Waning of the Modal Ages: Polyphonic Modality in Italy, 1542-1619". *Ruggiero Giovannelli: Palestrina and Velletri*: 389–419.

۹.۳.۸ References

- Dandelot, Georges. *Manuel pratique pour l'étude des clefs*. Revised by Bruno Giner and Armelle Choquard. Eschig ۱۹۹۹.
- Hessen, Paul and Bartholomeus. ۱۵۵۵. *Viel feiner lieblicher Stucklein, spanischer, welscher, englischer, frantzösischer Composition und Tentz, uber drey hundert, mit sechsen, fünffen, und vieren, auff alle Instrument ... zusammen bracht*. Breslau: Crispin Scharffenberg.
- Hiley, David. ۲۰۰۱. "Clef (i)". *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*, second edition, edited by Stanley Sadie and John Tyrrell. London: Macmillan Publishers.*Kidson, Frank. The Evolution of Clef Signatures. In *The Musical Times*, Vol. ۴۹, No. ۷۸۵ (Jul. ۱, ۱۹۰۸), pp. ۴۴۳–۴۴۴.
- Kidson, Frank. The Evolution of Clef Signatures (Second Article). In *The Musical Times*, Vol. ۵۰, No. ۷۹۳ (Mar. ۱, ۱۹۰۹), pp. ۱۵۹–۱۶۰.
- Morris, R. O. and Howard Ferguson. *Preparatory Exercises in Score-Reading*. London: Oxford University Press, ۱۹۳۱
- Smits van Waesberghe, Jos. ۱۹۵۱. "The Musical Notation of Guido of Arezzo". *Musica Disciplina* ۵:۱۵–۵۳.

۹.۳.۹ Further reading

- Read, Gardner. ۱۹۶۴. *Music Notation: A Manual of Modern Practice*. Boston: Alleyn and Bacon, Inc. Second edition, Boston: Alleyn and Bacon, Inc., ۱۹۶۹, reprinted as A Crescendo Book, New York: Taplinger Pub. Co., ۱۹۷۹. ISBN ۰۸۰۰۸۵۴۵۹۴ (cloth), ISBN ۰۸۰۰۸۵۴۵۳۵ (pbk).

۱۰ فصل

موسیقی تاریخ

دریای ساحل در سیاحت و گردش ضمن او که هنگامی قطعاً برده سرقت به آپولون برادرش از که را گاو بود مدیترانه همچنین، می‌کشد. لاک‌پشت پوسته روی به را آن پوست بود پوست از لاک‌پشت دست‌های که محلی در را گاو این شاخ‌های چوبی، تکه به‌وسلیه سپس می‌کند. سفت می‌آمده بیرون پشت لاک پوست بدنه داخل به شاخ‌ها بالای از را ریسمان‌هایی «لیر» را ساز این نام و می‌کند ساززن به شروع و می‌کند سفت می‌گذارد.

چین

پیش سال ۴۵۰۰ داشتند. آشنایی موسیقی با این از پیش خیلی چینی‌ها اختراع را موسیقی تا داد فرمان^[8] تی هائونک نام به مقتدری پادشاه این، از خردمندان و دانایان مشق سر را جویباران زمزمه و مرغان چهچه و کنند داد. قرار خویش کشور

ژاپن

خرید، خود پناهگاه به و^[9] کرد قهر خورشید الهه روزگاری و روزی ژاپن در نرسید بخاطرشان حبله‌ای این جز ریختند هم روی را عقلشان چه هر مردم حتی کنند، تشویق آمدن بیرون به را او پیوسته، و متوالی الحان سرودن با که فوق‌العاده آوازهای خواندن به مردم، کسوف وقوع هنگام به ژاپن در نیز امروز می‌شوند. متوسل قدیمی

ایران

آنچه از باید جهان؛ در (موسیقی) خنیاگری مهنرنگاره‌های مهمترین از سالهای در که کرد یاد مانده، برجای خوزستان «چوغامیش» در که ساله؛ ۳۴۰۰ مهنرنگاره این است. شده یافت میلادی، ۱۹۶۱-۱۹۶۶ دسته‌ای باستانی، بزم این در می‌دهد. نشان را رامشگران بزم از سیمایی هستند. سرگرم سازی نواختن به کدام، هر که می‌شوند دیده خنیاگر (نوازنده) نخستین آنها، که می‌دهد نشان رامشگران، این نشستن و نواختن چگونگی می‌بینیم رامشگران، گروه این در هستند. جهان خنیاگران (نوازنده) دسته می‌نوازند. «تنبک» دیگر آن و «شپیور» دیگری و «چنگ» نوازنده‌ای که^[10] می‌خواند. «آواز» که است خواننده‌ای میان، این در رامشگر چهارمین

دولت]] انقراض تا ایران سرزمین به آریایی نژاد آمدن از نخست دوره انواع ساسانی دولت انقراض تا ایران سرزمین به آریایی نژاد آمدن از [[ساسانی ایران موسیقی اسلام از پیش و هخامنشیان عصر موسیقی رایج ادوات و سازها پس ایران موسیقی حاضر عصر تا اسلام طلوع از دوم دوره ساسانیان درعهد و هنری علمی انحطاط و شروع ایران اوضاع دگرگونی و مغول هجوم اسلام از از مختصری و قاجاریه پادشاهان و موسیقی هنر وضع و صفوی دولت ظهور حفظ در دارالفنون موزیک شعبه تأثیر دوره این در ایران موسیقی تاریخ^[11] شاه ناصرالدین درزمان ملی موسیقی

۱۰.۱ موسیقی تاریخ

را استفاده کمال ما برای موسیقی منشأ و مبدأ شناختن موسیقی تاریخ بسیاری کمک موسیقی ماهیت شناسایی به نکته این کشف زیرا دربردارد، این در فلاسفه و دانشمندان کنون تا که است دلیل همین به و می‌نماید، هاوس^[2] نیچه^[1]، سپنسر آنها میان از که داشته‌اند، متعددی فرضیات باره برد. نام باید را^[4] هردر و^[3] اِگر

ابتدایی ملل احوال در تحقیق با محققان، و دانشمندان اخیر، دوره‌های در زمینه این در تحقیق برای مطمئن‌تری طریق نیمه‌وحشی، و وحشی پرداختند. باره این در مطالعه به دیگران از قبل فرانسویان برگزیده‌اند.

از بعد و ۱۷۶۷^[5] موسیقی فرهنگ نام به خود اثر در روسو ژاک ژان نخست این ۱۷۸۰^[7] جدید و قدیم موسیقی درباره تحقیقی کتاب در^[6] دولابور او به فرانسویان از پس نیز انگلستان سیاحت‌پیشه مردم کشیدند پیش را بحث علم عنوان تحت آلمانی‌ها اواخر این در و پرداختند موضوع این در تحقیق بخشیدند. بسیاری عمیق رونق تحقیقات این به سنجشی موسیقی

۱۰.۱.۱ ملل در موسیقی پیدایش

۱۰.۱.۲ اندوگونس

است؛ بوده آشنا موسیقی با نئاندرتال انسان که نیست دست در شواهدی اندوگونسها می‌دانند. اندوگونسها از را نی و طبل پیدایش دانان تاریخ ولی عده گرم مناطق در معمولاً می‌کردند. زندگی نی‌زار و گرم و سرد مناطق در آوازهای می‌گذشت نی‌ها بالای از باد زمانیکه می‌روید. تهی میان درختان از موسیقی آلت نی از بار اولین بشر می‌نماید. نی متوجه را بشر خوش آیند درختان در خود منقار توسط که زمانی دارکوب نام به پرندگانی می‌سازد. فرا بشر سپس می‌آمد. بدست آیند خوش آواهای درختان آن از می‌کوبیدند درختان بخصوص بزرگتر چوب بالای کوچک چوب زدن ضربه با که گرفت اول مراحل در می‌آید. دست به خوش آیند صداهای باشد، خالی میانشان که می‌نمود. استفاده شکار و اضطراری مواقع در خطر زنگ مثابه به را طبل بشر نواختن انواع هستند حالتی یا و خطر چه در بدانند دیگران اینکه برای بعداً و خوانی آواز رقص دف نی تاریک شبهای در نمودند. اختراع را طبل‌ها نواختن با بدین ترتیب نمایند. سپری بیداری با را شب تا می‌نمودند پایکوبی ۵۰ مدت در موسیقی انتهای این گردید. در بیشتر تجاربشان شپها در و طبل نی گردید. تبدیل امروزی موسیقی به سال هزار ۷۰ الی

یونان

موسیقی بخشیدن شکرانه به را بازرگانان) و بازرگانی (خدای هرمس یونانی‌ها ما نظر به و بود بازرگانان و بازرگانی خدای هرمس اما می‌کردند. ستایش دور نظر از ولی باشد؛ داشته کاری و سر موسیقی با بتواند که می‌آید بعید بود. نیز دیگر خدایان قاصد و پیک حال عین در او که داشت نباید

خواندن با خود گاوهای و مزارع باوری برای بهار در هستند به که گاوهای گردن به زنگوله آویختن می‌کنند. دعا سروده‌ها، است. دلیل همین به نیز می‌روند چرا

عبادت به کلیسا در کاتولیک‌ها که هنگامی نیز اخیر قرن در جذبه دستخوش می‌افکند طنین ارگ دلنواز صدای و مشغولند می‌گردند. و شور

ملل افسانه‌های و عقاید از بود تاریخچه‌ای گذشت فوق در آنچه می‌کنند زندگی تمدن پائین مراحل در که قبایلی یا قدیمی علوم سیادت عهد در که مردمی ما که بود متذکر باید ولی به کهن افسانه‌های به وجه هیچ به می‌کنیم زندگی طبیعی که را حکمتی و زیبایی می‌کوشیم بلکه نمی‌نگریم تحقیر دیده در یابیم. وجه بهترین به نهفته‌است قصه‌ها این در

۱۰.۱.۳ زمان موسیقی،

می‌گردیدند احساسات دست‌خوش و خارج عادی حال از مردم که وقتی می‌دادند. دلخواه دوامی و کشش اصوات به و می‌کردند بلند را خود صدای داشت. نباید روا زیاد تردید فرضیه این صحت در

آغاز و شروع تاریخ برلین دانشگاه فلسفه سابق استاد [18] شتومیف کارل به و تفهیم تفهیم برای شدند ناگزیر مردم که می‌داند لحظه‌ای از را موسیقی به موسیقی علم که است اصوات همین از او نظر به و شوند متوسل اصوات مختلف قبایل موسیقی در مطالعه آمده‌است. وجود به آن امروزی معنای موجود قبایل این بین که نژادی پیوستگی‌های کشف به را ما است ممکن کند. راهنمایی است

- آواز نوعی به نیز ما روزگار در صحنه روی هنرپیشه‌ها گفتن سخن می‌ماند.
- است. آواز همان هم تازه‌ای لحن واتخاذ واعظ لحن تغییر
- چنین مسلماً می‌پرداختند خدایان نیایش به که هنگامی نیز قدیم ملل می‌کردند.
- وادارشان شوریدگی و هیجان تأثیر تحت سخت عبادت حال در آنان کنند. اظهار نداشت را آن بیان یارای کلمات که را چیزی می‌ساخت
- دانی موسیقی حرفه و نبوده مجاز فرد هر برای موسیقی از استفاده خواندن اینان گردید. طبیبان و جادوگران، معبد کاهنان خاص ساخته منحصر خود به را سازها از برخی نواختن و ترانه‌ها از بسیاری را سازها این به دسترسی حق دیگران که است آشکار البته بودند. القتل واجب می‌افتاد سازها این به زنی چشم اگر حتی و نداشتند می‌شد. شناخته
- احراز وسیله بعضی دست در دیگر چیزهای از خیلی مانند نیز موسیقی شد. امتیازات کسب و تفوق
- سرها میان سری خودشان به موسیقی انحصار با می‌کوشیدند کشی‌ها کنند. ایجاد خودشان برای استثنائی وضعی و مقام و بیاورند بیرون نبردی در بود خدایان عطیه روزگاری که نیز موسیقی پای طریق بدین شد. کشیده بود درگیر طبقاتی امتیازات و قدرت کسب خاطر به که

۱۰.۱.۴ زبان یا موسیقی

خاصی کشش صدائی هر آن در که بود گفتن سخن همان آغاز در موسیقی ثابتی وضع به اندک اندک بعدها اصوات ناپایدار شدن بم و زیر □ می‌یافت بعدها رسانیده‌اند. ثبوت به را نظریه این صحت علمی تحقیقات گرائید. برای می‌کنند؟ پردازی نغمه چرا پزندگان که آمد پیش دیگری پرسش انجام نسل تکثیر خاطر به که مغازله به جزء را مرغان سرائی نغمه دلربائی

شمالی آمریکای

خدایان از یکی جانب از موسیقی که معتقدند شمالی آمریکای قبایل از یکی از پلی او که می‌پندارند چنین و شده‌است مرحمت [12] نسکانی-پوکا بنام با نوازندگی و خواندن آواز موقع در که ساخته‌است نهنگ‌ها و پشت‌ها لاک می‌کند. صعود خورشید آن از استفاده

حبشه

و خواندن خداوند این آنها نظر از و کبوتر بصورت دارند خدائی نیز حبشی‌ها داشته‌است. ارزانی آنان به را موسیقی و آموخته آنها به را نوشتن

ژرمنی

دارد آسائی غول شیپور آسمانها، قاپچی [13] هایمدال ژرمنی افسانه‌های در روز آورد در صدا به را آن هرگاه و کرده‌است دفن الحیات شجره زیر را آن که [موسیقیدانان] و خوانندگان همه روز آن در او و شد خواهد آغاز قیامت خوان آواز و موسیقیدان نیز او خود چون و گرفت خواهد خود پناه در را [14] کرد. خواهد شفاعت آنان برای بوده‌است

موسیقی آمدن پدید، داستان و تاریخ قدیم ملل تمام نحو بدین وسطی قرون در حتی آمیخته‌اند در افسانه‌ها و قصه‌ها با را [16] کاین پسر یوبال را موسیقی که می‌پنداشتند چنین نیز کرده‌است. اختراع

ماداگاسکار

آنرا می‌پنداشتند، خدایان عطیه را موسیقی که دلیل آن به دیگر طرف از توسل با دادند. قرار ماوراءالطبیعه نیروهای و یان خدا به شدن نزدیک وسیله بیماری و مرگ می‌راندند، خود از را حبیثه ارواح و زخم چشم طرفی از آن به طرف از و می‌نمودند، احتزاز حریق و جوی انقلابات از و می‌کردند طرد را خویش مزارع باروری و برکت و باران نزول خدایان، عطفوت جلب برای دیگر مداوای از صحنه‌ای [17]، سبیره نام به مذهبی مبلغین از یکی می‌کردند. دعا بدین بوده‌است آن شاهد و ناظر ماداگاسکار در خود که را موسیقی بوسیله می‌دهد: شرح

را خانه جوال مخصوص طرز به می‌شد برگزار رقص مراسم دوباره «روزی گذاردند چوبی هاوونی توی نقره‌ای سکه یک کنار در آورده حیاط صحن به بزک آوری شگفت طرز به که را بیمارانی کرده پهن حصیری هاون وروی به را فلوت‌ها و بومی گیتارهای، طبل‌ها بعد نشانند، آن روی بودند کرده آنکه حین در زده حلقه بیمار گرداگرد ده ساکنین تمام آوردند. در صدا دست پیوسته کودکان و مردان می‌خواندند یکنواخت آوازی دختران و زنان از و بود شده برگزیده خاص موقع این برای که زنی موقع این در می‌زدند، همین در کرد. آغاز برقص و برخاست می‌آمد نظر به سرشناسی خاندان داشت دست در که بیلی با شده پنهان بیماران سر پشت که زنی احوال ضربه بود، آویخته کهنه‌ای طناب از که تیزی لبه فلزی صفحه بر شدت به وحشتناکی کننده کر صدای و سر بیماران گوش پهلوی بدین‌طریق می‌زد از را خبیث روح می‌توانند نحو بدین می‌داشتند گمان آنان می‌آمد. پدید بیندازند. کنندگان رقص از یکی جان به کرده بیمار خارج بدن

دست‌های می‌گرفت، فزونی طبل‌ها صدای آن هر که احوال این جمیع در دو هر می‌کردند. شرکت آواز در تازه‌ای حنجره‌های و می‌شد کوفته بیشتری همچنان بود برخاسته آوری چندش خراش گوش صدای آنکه وجود با بیمار که تعجبی حال با ناگهان بودند. نشسته خود جای بر حرکت بی و ساکت حلقه در و برخاسته خود جای از بیمار دو هر دیدم بود داده دست من به پرداختند» رقص به نوازندگان

مانده جای بر نیز گارما بروز تا اصوات کننده محسور نیروی تمدن پائین مراحل در که مردمی است هنوز که هم هنوز و

[6] J.B.de labord

[7] essai sur la musique ancienne et moderne

[8] Haong-Ti

[9] می‌باشد خورشید کسوف کرده، قهر الهه از مراد

[10] ص ۲۸۸، شماره سیزدهم، سال ۱۳۹۱، آذر ۲۵ شنبه، مرداد هفته‌نامه ۶.

[11] ۱۳۸۹ دی ۱۵ چهارشنبه، سیما سوم شبکه وبگاه - موسیقی تاریخچه

[12] tezcatinpoca

[13] heimdall

[14] دارد. این به شبیه مضمونی نیز اصرافیل صور داستان

[15] jubal

[16] kain

[17] sibree

[18] carl stumpf

[19] vockslid

۱۰.۲ اسلامی موسیقی

جمله از بسیاری کشورهای عربستان جز اسلامی تمدن دامنه که آن‌جا از با نیز **اسلام جهان در موسیقی** در برمی‌گرفت، را آفریقا و هند، ایران، مصر^[1] است. بوده روبه‌رو گوناگونی و تنوع

۱۰.۲.۱ تاریخچه

ابی‌الدنیا ابن و الهیثمی شهاب‌الدین مانند کسانی اسلام فقهای میان در حرام یا مکروه را آن و می‌دانستند لعب و لهو یکسره را موسیقی که بوده‌اند حالت هرگونه نمی‌تواند موسیقی که بود معتقد فارابی می‌نمودند. تلقی معتقد نیز زیله ابن برانگیزد. شخص در را هیجانی و شور نوع هر یا روحی حال، این با یکشانند. گناه عمل ارتکاب به را شخص می‌تواند موسیقی که بود^[1] است. دانسته جایز را سماع و موسیقی، غزالی محمد ابوحامد

بغداد در موسیقی

حمایت موسیقی از مأمون و هارون‌الرشید چون عباسی خلفای بغداد، در خلافت دربار در موسیقی هم‌چنان منتصر و متوکل زمان در می‌نمودند، ابن‌طاهر چون برجسته موسیقی‌دانان از بسیاری دوره این در داشت. رونق^[1] شدند. خلافت دستگاه جذب برمکی جحظه، جراحی قریص، خزانی

ایرانی موسیقی

ایرانی موسیقی اصلی: نوشتار

زکریای، سرخسی جمله از بودند، ایرانی تبار بغداد، موسیقیدان‌های از بسیاری^[1] نیشابوری راتبه و رودکی، رازی

نیایش خاطر به فقط هم انسان‌ها □ کرد نمی‌توان تعبیر دیگر چیز به می‌گیرد جنس و یکدیگر به که هم علاقه‌ای و عشق بلکه نمی‌خواندند سرود خدایان و مهر جلب اما و می‌کرد؛ تشویق و تحریص اینکار به را آنان داشتند مخالف اولیه اعصار انسان‌های به منحصر تنها دادن سر ترانه مخالف جنس محبت ملی سرودهای و ترانه‌ها همچون نیز وسطی قرون^[19] ملی ترانه‌های نیست هستند. عشقی آوازهای همه و همه کنونی محلی و

و تعقید ندرت به که الفاظی کمک به ساخته‌اند را ترانه‌ها این که مردمی آوردند. مهر سر بر خود با را بار که کوشیده‌اند می‌شود دیده آن در پوشی پرده داشته‌است آن بر را مردم جوئی جفت و ورزی مهر، داروین چارلز گمان به برای آسا سحر وسیله این از و کنند دراز موسیقی سوی به نیاز دست که گیرند. کمک خویش حاجت بر آوردن

۱۰.۱.۵ موسیقی سازهای پیدایش

وسیله ساده‌ترین و انسانی طبیعی حلقوم و سینه، آواز وسیله طبیعی‌ترین داشته نگاه را وزن دستها زدن برهم با انسان است. آدمی دستهای، وزن ایجاد حیوانات شاخ از بشر بعدها می‌کرده‌است. همراهی را آهنگ‌ها و نغمه‌ها و اختراع ونی بوق مانند بادی سازهای داشت. دسترس در که روئیدنیهایی و اعداد و نجومی معتقدات به توجه با سوراخهایی شنوایی حس کمک با و کرد یافته‌است. تکامل گوناگون صورتهای به اکنون که نمود تعبیه آنها در مقدس

کوشید. آنها در تکامل و کرد اختراع را ضربی سازهای و طبل‌ها انواع همچنین

یافته‌اند را ونی چنگ مانند وزهی بادی سازهای، شناسی باستان کاوشهای در سازها اختراع با بشر می‌رسد. میلاد از قبل هزارسال چندین به آنها تاریخ که دلپذیر و مطبوع اوحالت ذهن در که نواهایی و الحان از موسیقی ادوات و برداشته‌است گام آن تکامل درراه پیوسته و نموده تقلید می‌کرد، ایجاد

۱۰.۱.۶ وابسته جستارهای

- موسیقی پیدایش
- موسیقی اصطلاحات
- جهان موسیقی مشاهیر
- موسیقی گروه‌های
- ایرانی خوانندگان فهرست
- موسیقی سبکهای
- ایران موسیقی
- اپرا
- سازها
- موسیقی تئوری
- نت

۱۰.۱.۷ منابع

- [1] spencer
- [2] Nietzsche
- [3] Hausegger
- [4] Herder
- [5] dictionnaire de la musique

گرفتن رونق جهت در علم کسب برای -تشویق ۳ - عاشورایی ۲ - انقلابی ۱ - حماسی ۶ وحدت - ۵ اسلامی - انقلاب شهدای ۴-آموزی - سواد نهضت

عشق در ، خلبانان ، ترانه‌های به میتوان بندی تقسیم این از های نمونه طلبوا وحدت، ی وطن، هفته ، گلستان بردار ، قلم بود که ، حسین باید زنده ، میزیدیر قدرقیر ، نه جالاندئ بولبول ، أخو ، پیروزی علم تحصیل ، العلم کرد. اشاره النبی ، نور ، عاشیق یوموروخلاری

۱۰.۲.۳ وابسته جستارهای

- اسلام طلایی دوران
- موسیقی تاریخ

۱۰.۲.۴ منابع

- [1] ۱۳۸۲ تهران، دانشگاهی نشر مرکز اسلامی. هنرهای میرمحمد. شریف، [1]
- [2] 1392. آبان 6 در بازیابی شده. «حکومت»
- [3] <http://www.hawzah.net/fa/MagArt.html?MagazineArticleID=29082&MagazineNumberID=3868>. الوافی، ۴۳۲ ص، ۶ ج الکافی، «در ۱۳۹۲ فروردین ۱۹ در بازیابی شده «انهاکم : ۳۱۳ ص، ۱۷ ج الشیعه، وسائل؛ ۲۱۱ - ۲۱۰ صص ۱۷، ج والکیرات» الکیرات وعن والمزمار الزفن عن
- [4] <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13910412001415>

۱۰.۳ باروک دوره موسیقی

هوردی باس، ویول لوت، باروک، گیتار ،هارپسیکورد ،ویولن :باروک دوره سازهای گوردی

نظر در ۱۷۵۰ تا ۱۶۰۰ حدود از اروپایی هنری موسیقی در باروک دوره و است ناهنجار و زمخت معنی به و ایتالیایی کلمه‌ای باروک می‌شود. گرفته است. شده گرفته نیافته صیقل مروراید معنی به ایتالیایی در باروک کلمه از این چهره‌های مطرح‌ترین دارد. پلی فونیک بافت اغلب دوره این موسیقی هستند. آلبینونی و هندل ،ویوالدی ،باخ کلاسیک موسیقی از دوره

۱۰.۳.۱ زمانی دوره‌های

این دارد. قرار کلاسیک دوره و رنسانس دوره بین زمانی نظر از دوره این ۱۶۴۰- (میانی)، ۱۶۴۰-۱۶۰۰ (آغازین دوره سه به موسیقی، در را دوره آثار امروزه باین که می‌کنند. تقسیم) ۱۷۵۰-۱۶۸۰ (پایانی و) ۱۶۸۰

مسلمان اسپانیای موسیقی

حمایت موسیقی از اندلس امویان فرمان‌روایی دوران در مسلمان، اسپانیای در بنیاد آوازه‌خوان دختران پرورش برای بسیاری مدارس آمد. عمل به بسیاری می‌شدند؛ اندلس اموی حکمرانان دربار وارد دختران این از بسیاری شد؛ نهاده بربط نوازنده زریاب همچنین بود نسائی بن عباس اندلس خنیاگر بزرگ‌ترین در موسیقایی نظام زیست. می سرزمین این در تبار ایرانی گیتار مخترع و مبتنی فیثاغورس گام‌های بر که بود شرق در رایج عربی نظام همان اندلس بود.^[1]

مسلمان ترکان نزد در موسیقی

از کمال‌الزمان ،سنجر خنیاگر بودند. موسیقی دوست‌داران سلجوقی، ترکان داشت خود دربار در را سیستانی فرخی ،غزنوی محمود بود. او دربار نزدیکان ^[1] می‌پرداخت. ستایشگری به و می‌نواخت نیکو چنگ که

۱۰.۲.۲ موسیقی به اسلام دیدگاه

ابی‌الدین ابن و الهیثمی شهاب‌الدین مانند کسانی اسلام فقه‌های میان در حرام یا مکروه را آن و می‌دانستند لعب و لهو یکسره را موسیقی که بوده‌اند حالت هرگونه نمی‌تواند موسیقی که بود معتقد فارابی می‌نمودند. تلقی معتقد نیز زیله ابن برانگیزد. شخص در را هیجانی و شور نوع هر یا روحی حال، این با بکشاند. گناه عمل ارتکاب به را شخص می‌تواند موسیقی که بود محمد سید ^[1] است. دانسته جایز را سماع و موسیقی ،غزالی محمد ابوحامد مثل هم را آن آلات و موسیقی و نیست مطلق حرمت به قائل غروی جواد و دارد سودبخشی و منفعت جنبه هم که می‌داند وجهی دو پدیده‌ها سایر ^[2] آن. امثال و چاقو مانند باشد آسیب‌رسان و مضر می‌تواند هم

قفندر

و نرد ،نی و ساز ،دف بازی از را «شما که است شده نقل اسلام پیامبر از مضمون این صادق امام از روایت چند در می‌دارم.» باز تنبور و طبل و دایره کار به موسیقی) (آلات تنبک و تار روز چهل که منزلی «در است: رسیده تمام به او و کند می مسلط آن بر قفندر نام به را شیطانی خداوند رود، او از غیرت و حیا آن، از پس دمد، می او در و نشیند می خانه صاحب اندام بگویند اش درباره هرچه نیست مهم برایش که ای گونه به شود، می برداشته ^[3] دهند. انجام ناموشش با هر چه و

ساز دادوستد و آموختن و غنایی، موسیقی شنیدن و نواختن مسلمانان برخی تحریم این برخی برای که می‌دانند، حرام را غنایی» «موسیقی اجرای نیت به «موسیقی است. کوچکی بسیار بخش برخی برای و بزرگی بخش شامل قدرت که درآید حالی به مستمع که می‌شود گفته موسیقی‌ای به غنایی» چه نداند که شود مستولی گونه‌ای به او بر احساسات و شده سلب او از تعقل مستمع فرد عهده به غنایی موسیقی تشخیص می‌کند. چه یا و می‌اندیشد بخش که میدانند جایز و حلال را غنایی موسیقی بجز فقها از بسیاری است. جمله از و ایران رادیوهای در امروزه می‌شود. شامل را موسیقی از بزرگی دارد. فاخری جایگاه ترانه و موسیقی نوا رادیو

همان از اسلامی جمهوری در ایران اسلامی جمهوری در ایران اسلامی گفت میتوان ابتدا کارگردانهای از زاده طالب نادر شد. انقلابی و اسلامی ترانه‌های سرآیدن باعث با انقلاب که: است کرده بیان ای مصاحبه در ایران اسلامی جمهوری مطرح ی ترانه به میتوان اسلامی و انقلابی ترانه‌های اولین از ^[4] شد شروع موسیقی کرد. اشاره شهیدان ای برخیزید و امام ای خمینی کرد. تقسیم دسته چند به میتوان را اسلامی انقلاب در اسلامی موسیقی

پلهای دینامیک

دینامیک پیوسته‌گی از ملودی و ریتم پیوسته‌گی با هم گام باروک، موسیقی داشته نکه ثابت مدت‌ای برای صوتی حجم دیگر، بیان به است. برخوردار نیز سطحی از دینامیک گویی که است چنان و ناگهانی دینامیک، تغییر می‌شود. ضعیف، و قوی میان تبدیل و تغییر این باشد. شده منتقل دیگر سطح به کرشندو با که دینامیک تدریجی دگرگونی است. شده نامیده پلهای دینامیک با نیست. باروک موسیقی شاخص ویژه‌گیهای از می‌آید پدید دی کرشندو و مقصودهای به دست‌یابی برای موسیقی این اجراکننده‌گان بی‌تردید همه این می‌آورده‌اند. پدید دینامیک در را ماهرانه‌ای و ظریف دگرگونی‌های بیانی، بودند (هارپسیکورد) کلاوسن و ارگ باروک، دوره در مهم شستی‌دار سازهای نوازنده داشتند. هم‌خوانی دوره آن موسیقی یک‌نواخت دینامیک با هر دو که انگشت فشار تغییر با امروزی پیانیست مانند نمی‌توانست کلاوسن و ارگ ساز سومین کلاویکورد، آورد. پدید دی کرشندو و کرشندو شستی‌ها، بر دینامیک در تدریجی تغییرهای می‌توانست گرچه دوره، این مهم شستی‌دار mp- تا ppp حدود لدر کوچک محدوده‌ای در تغییرها این اما آورد، پدید بود. ممکن

بافت

موسیقی، این در دارد: پلی‌فونیک بافت اغلب باروک پایانی دوره موسیقی در می‌پردازند. رقابت به شنونده توجه جلب برای ملودیک خط چند یا دو خطها مهم‌ترین معمول طور به باس و سوپرانو ملودیک خطهای میان این سازنده صوتی لایه‌های یا ملودیک، گوناگون خطهای میان تقلید هستند. شده، شنیده خط یک در که ملودی‌ای اغلب است. متداول بسیار بافت، این دوره موسیقی آثار تمام همه، این با می‌شود. ظاهر نیز دیگر خطهای در آوازی موسیقی در ویژه به قطعه یک بافت نیستند. پلی‌فونیک باروک پایانی است ممکن می‌کند، ایجاب را موسیقایی تضاد کلام، حالت دگرگونی‌های که به پرداختن شیوه در باروک آهنگ‌سازان که این دیگر نکته شود. تغییر دچار استفاده به تمایل باخ نمونه، برای بوده‌اند. متفاوت یک‌دیگر با موسیقایی بافت بخش‌های میان تضاد همدل که آن حال داشت، پلی‌فونیک بافت از مداول می‌گرفت. کار به بیش‌تر بسیار را هوموفونیک و پلی‌فونیک

کنتینوئو باسو و آکوردها

زیبایی آن، از پیش یافتند. فزاینده اهمیت‌ای باروک دوره در آکوردها خطهای این هم‌زمان اجرای هنگام که آکوردها، از بیش ملودیک خطهای حکم در فقط آکوردها تعبیری، به بود. توجه مورد می‌آمدند، پدید ملودیک آکوردها باروک، دوره در اما بودند. ملودیک خطهای حرکت جانبی محصول نگارش هنگام آهنگ‌سازان زمان، این از یافتند. معنا نیز مستقل گونه‌ای به در اندیشیدند. نیز باشند هماهنگ آن با که آکوردهایی به ملودیک، خط نگارش به ویژه‌ای آکوردهای توالی‌های با تناسب برای را ملودی گاه آن‌ها واقع، باس، ملودیک خط شد سبب آکوردها به توجه‌ای چنین می‌آوردند. در بافت تمام ترتیب، این به بیابد. تازه اهمیت‌ای بود، هارمونی مبنای که باس خط و آکوردها بر نو تأکید شد. متکی باس ملودیک خط بر موسیقایی همراهی نوعی آن و انجامید باروک موسیقی ویژگی برجسته‌ترین پیدایش به بخش این می‌شود. نامیده شده شماره‌گذاری باس یا کنتینوئو باسو که است هر زیر در نشانه‌هایی (یا عددها که باس ملودیک خط یک از همراهی کننده، آکوردهای تعیین‌کننده عددها آن و می‌یافت، تشکیل بود شده نوشته آن نت اختصار کنتینوئو- شود. نواخته و ساخته نت آن مبنای بر می‌بایست که بودند ساز یک می‌شد: نواخته ساز دو با دست‌کم معمول طور به باسوکنتینوئو- مانند هم، ملودیک ساز یک همراهی به کلاوسن یا ارگ مانند شستی‌دار به که را باس ملودیک خط کلاوسن، یا ارگ نوازنده باسون. یا ویولن‌سل این می‌نواخت. چپ دست با می‌شد اجرا نیز باسون یا ویولن‌سل وسیله اشاره آن به نوشته‌شده عددهای آن چه از پیروی به راست، دست با نوازنده عددها، این می‌کرد. بداهه‌نوازی را ملودیک خطی حتا یا آکوردها داشتند، مشخص را نواختن دقیق شیوه و بودند مبنا آکوردهای یک مشخص‌کننده فقط بود. برخوردار بسیار آزادی از اجرا در نوازنده ترتیب، این به نمی‌کردند.

با آغازین، دوره اما هستند، سبک این آثار معروف‌ترین باروک پایانی دوره موسیقی تاریخ دوره‌های انقلابی‌ترین از یکی مونتوردی چون موسیقی‌دانانی است.

نگاشته احساس و پرشور بسیار متن‌هایی اساس بر موسیقی آغازین، دوره در وجود به را اپرا زمان، آن ایتالیایی موسیقی‌دانان که نیست تعجبی و می‌شد پلی‌فونیک بافت بر را هوموفونیک بافت آهنگ‌سازان آغازین، دوره در آوردند. به موسیقی‌دانان دیگر بار پایانی، دوره در چند هر دادند؛ ترجیح رنسانس آزادی با را دیسونانس‌ها آغازین، دوره آهنگ‌سازان بازگشتند. پلی‌فونی آن که حال می‌شد؛ تأکید نیز صوتی تضادهای بر گرفتند. کار به بیش‌تری مضاعف را آوازخوان ملودی می‌شدند- گرفته کار به -اگر سازها رنسانس، در شنیده ایرانی سنتی موسیقی در موارد اغلب در آن چه (مشابه می‌کردند که ملودیک خطهایی با آوازی صدهای باروک آغازین دوره در اما می‌شود)، می‌شد. همراهی بود، درآمده نگارش به ساز ویژه

در بود، گرفته نشأت ایتالیا از که نوبی موسیقایی سبک باروک، میانی دوره در کلیسایی، یا وسطایی قرون مدهای یافت. گسترش اروپایی کشورهای تمام ویژگی دیگر سپردند. مینور و ماژور گام‌های به را خود جای اندک اندک میان، این در که بود سازی موسیقی بی‌سابقه اهمیت میانی، باروک برجسته بودند. سازها محبوب‌ترین ویولن خانواده سازهای

دوره، این در آمد. پدید هارمونی جنبه‌های از بسیاری پایانی، دوره در دیگر بار دوره، این در یافت. سازی موسیقی هم‌پایه اهمیت سازی موسیقی به باخ، سبب‌استیای یوهان مانند آهنگ‌سازی و گرفت اوج پلی‌فونیک موسیقی رسیدند. امر این در استادی اوج

۱۰.۳.۲ باروک موسیقی ویژگی‌های

حالت یگانگی

آغاز شاد که قطعه‌ای - است حالت یک بیان گر فقط اغلب باروک، قطعه یک احساس، نموده‌ای تجسم برای آهنگ‌سازان می‌ماند. شاد پایان تا می‌شود، ملودیک الگوهای یا ریتم‌ها زبان این در آوردند؛ پدید موسیقایی زبان‌ای مشترک، موسیقایی زبان این داشتند. اشاره معین حالت‌هایی به ویژه‌ای برخوردار خویشاوندی و تشابه از را باروک پایانی دوره موسیقی آثار بیش‌تر هستند. باروک آوازی آثار آن و دارد مهم‌ای استثنای اصل، این البته می‌کند.

ریتم

یک‌نواختی و پیوستگی با چیز هر از بیش باروک، موسیقی در حالت یگانگی شنیده قطعه یک آغاز در که ریتمیکی الگوهای می‌شود. داده انتقال ریتم فراهم ریتم، یک‌نواختی و پیوستگی این می‌شوند. تکرار آن طی در شده‌اند، حرکت می‌کند: خود مطیع را موسیقی که است پیش‌برنده‌ای نیروی آورنده ضرب بر تأکید باروک، موسیقی در می‌شود. وقفه دچار ندرت به پیش‌رونده، است. رنسانس موسیقی آثار اغلب از بیش بسیار

ملودی

ملودی می‌آورد. پدید یک‌نواختی و پیوستگی از حسی نیز باروک ملودی هنگام‌ای حتی و می‌شود شنیده آن در بارها و بارها قطعه یک آغازین ثابت بیش و کم آن سرشت نیز می‌یابد نمود دگرگون‌شده شکلی به که و شده آشکار یافته، گسترش بی‌وقفه ملودی باروک، موسیقی در می‌ماند. یک از اغلب جهت‌دار، حرکت این می‌شود. گشوده آن متفاوت جنبه‌های در موسیقایی ایده یک پیایی تکرار که می‌گیرد، سرچشمه ملودیک سکانس کیفیت‌ای باروک ملودی‌های از بسیاری است. بم‌تر یا زیر‌تر صوتی سطح‌های نیست. آسان آن‌ها سپردن یاد به یا سرایش و دارند، تزیینی و پُرریزه‌کاری از حس‌ای کند، القا متقارن و متوازن حس‌ای که آن از بیش باروک ملودی عبارت‌ای با اغلب کوتاه، عبارت یک می‌آورد. پدید ریتمیک پویایی و گسترش می‌شود. دنبال دارد چلاک و سریع نت‌های از بی‌وقفه جریان‌ای که طولانی

۱۰.۳.۳ باروک دوره آهنگسازان از بعضی

- 1653-1713 - Arcangelo CORELLI - Rome
 1659-1695 - Henry PURCELL - England
 1660-1725 - Alessandro SCARLATTI (father) - Italy
 1660-1741 - Johann Joseph Fux - Austria
 1668-1733 - François COUPERIN ("the Great") - France
 1670-1747 - Giovanni Battista Bononcini - Italy
 1671-1751 - Tomaso ALBINONI - Italy
 1678-1741 - Antonio VIVALDI - Venice
 1679-1745 - Jan Dismas ZELENKA - Prague, Dresden
 1680-1762 - Francesco GEMINIANI - Italy, England
 1681-1767 - Georg Philipp TELEMANN - Germany
 1683-1764 - Jean Philippe RAMEAU - France
 1684-1742 - Bohuslav Matej CERNOHORSKY - "the Bohemian Bach"
 1685-1759 - Georg Friedrich HÄNDEL - Germany, England
 1685-1750 - Johann Sebastian BACH - south Germany
 1685-1757 - Domenico SCARLATTI (son) - Italy, Spain
 1692-1766 - Unico Willem van Wassenaer: the mystery composer - Holland
 1712-1786 - John STANLEY - England

۱۰.۳.۴ منابع

- از شده برگرفته (متن کیمی راجر نوشته موسیقی دریافت و درک (موزیکولونیا سایت)
- از شده برگرفته (متن راهگانی روح‌انگیز نوشته جهان موسیقی تاریخ (آهنگ نت سایت)
- باروک سبک به نگاهی مقاله تاک هارمونی سایت
- (باروک آهنگسازان و موسیقیدانان سایت وب)

۱۰.۴ کلاسیک دوره موسیقی

هنری موسیقی در (Classical Period: انگلیسی) (به کلاسیک دوره نظر از دوره این می‌شود. گرفته نظر در ۱۸۲۰ تا ۱۷۵۰ حدود از اروپایی چهره‌های برجسته‌ترین دارد. قرار رومان‌تیک دوره و باروک دوره بین زمانی، هایدن است، معروف هم وین» کلاسیک «دوره به گاه که کلاسیک، دوره هستند. بتهوون و موتزارت

۱۰.۴.۱ نام

طور به شد موسیقی فرهنگ وارد کجا در و وقت چه کلاسیک کلمه که این [1]نیست. روشن کامل

۱۰.۴.۲ اجتماعی و تاریخی زمینه

بند از اندیشه آزادی یا فکر روشنی جریان با بود مصادف هجدهم قرن و معمولی احساسات نفع به و متفاوتیک علیه طغیانی آن در که خرافات، نفع به و اشرافی تشریفاتی مراسم و آیین علیه عملی، و تجربی روانشناسی امتیازات علیه فردی، آزادی نفع به و خودکامگی علیه ساده، و طبیعی زندگی همگانی. تربیت و تعلیم و مردم مساوی حقوق نفع به و ویژه حق و

در ولتر و مونتسکیو و انگلستان در هیوم و لاک جنبش این رهبران اولین بود، منفی و سلبی نسبتاً ابتدا در روشنگری دوره اصلی نمود بودند. فرانسه با زودی به بود، مانده جای به مخرب منقذان برخوردی از که خلائی اما انسان احساسات یا طبیعی غرایز و طبیعت آن در که شد بر جدیدی ایده یکی روسو ژاک ژان می‌شد. پنداشته درست اعمال و دانش حقیقی منبع سال از بعد که بود روشنگری جریان از جدید شکل این اصلی پیشوایان از گذاشت. جای به آلمانی فیلسوف شاعران و ادبیات بر عمیقی تأثیر ۱۷۶۰ و اصلی پدیده یک خود زندگی، در فردی خوشی‌های و لذت‌ها ستایش [2]است. جریان این مشخص

مختلف زمینه‌های در علمی کشفیات و پیشرفت‌ها صنعتی انقلاب شروع با طبیعی و ساده انسان و گرفت قرار توجه مورد متوسط طبقه گرفت. صورت در سرعت به دوستی انسان ایده‌های شد. هنر و فلسفه توجه مرکزی هسته دوستانه بشر جنبش این به که بزرگانی میان از یافت. گسترش اروپا سرتاسر گوته چون شاعرانی و پروس پادشاه کبیر فردریک از می‌توان کردند، کمک (سمفونی بتهون) سحرآمیز فلوت اپرای (در موتسارت چون آهنگسازانی و برد. نام شادی سرود در شیلر یا ۹ شماره

قدم‌هایی هجدهم قرن آن، به خاص توجه و اجتماع متوسط طبقه ظهور با نوشته‌ها و داستان‌ها برداشت. آنها یادگیری و هنرها کردن عمومی راه در کردند مردم معمولی احساسات و روزانه زندگی تصویر به شروع تدریج به متوسط طبقه عوامل این گرفت. قرار استقبال مورد نیز عامه طرف از که و کرد مطرح فرهنگ و اقتصاد گذاری، سیاست در مهمی قطب عنوان به را مهمی نقش هنر و اجتماعی فرهنگ در که یافتند فرصتی طبقه این افراد همین به و گذاشت تأثیر نیز موسیقی در اقتصادی تغییرات باشند. داشته به اروپا کوچک دربارهای اکثر اپرای سالن‌های و اپرایی کمپانی‌های دلیل آن کم هزینه خاطر به سازی موسیقی ولی شدند تعطیل اقتصادی دلیل از یکی هنری مراکز و انجمن‌ها تشکل در جامعه افراد بود. رایج همچنان در که عمومی کنسرت‌های آنان برای و شدند موسیقیدانان پرقدردت حامیان و شنوندگان افزایش باعث امر این دادند. ترتیب می‌شد فروخته بلیت آنها در گردید، آماتور موسیقی‌دانان رشد همچنین و موسیقی عمومی دوستداران داشتند خود خدمت در را موسیقیدانان موسیقی، حامی اشراف قبلاً که حالی [3]بود. آنها میهمانان و درباریان به منحصر آنها موسیقی شنیدن و

همانند حقیقت در موسیقی که کرد ظهور فکر این موسیقی در بار اولین برای دارد، وجود خودش خاطر به صرفاً بلکه ندارد، هدفی و مقصود هنرها دیگر هنر با کلاسیک دوره از پس موسیقی. هنر خود خاطر به موسیقی یعنی می‌شد. برخورد هنر» خاطر به «هنر ایده پایه بر موسیقی

درباره مجله‌هایی و یافت افزایش وسیعی طور به موسیقی انتشار و چاپ دلخواه موسیقی توانستند آماتور نوازندگان و رسید، چاپ به نیز موسیقی مجلات در نیز را موسیقی بر انتقادات و کنند خریداری راحتی به را خود موسیقی کردن همگانی راه در مهمی قدم‌های خود این که بخوانند مختلف آلمان سازی موسیقی آثار از زیادی تعداد بروکسل و پاریس لندن در بود. جرمانیکا» «لاملودیا عنوان تحت سمفونی‌ها از مجموعه‌ای و رسید چاپ به مجموعه و موسیقی تاریخ کتاب اولین که بود دوره این در رسید. چاپ به یافت. انتشار وسطی قرون موسیقی به راجع مقالات

بودن فرامی‌هنی جهان هجدهم قرن موسیقی خصوصیات مهم‌ترین از یکی کشور یک در که حاکمانی بود. گرابی ملی اختلافات رسیدن حداقل به و آن پادشاهان مثلاً می‌کردند، حکمروایی دیگر کشورهای در بودند آمده دنیا به ولتر. ناپل در اسپانیایی پادشاهان و هلند و سوییس انگلستان، در آلمانی شاعر و بود گزیده اقامت پروس کبیر فردریک دربار در بود فرانسوی که ایتالیایی اپرایی موسیقیدانان ونیز. در آلمانی دربارهای در متاستازیو ایتالیایی

کلاسیک موسیقی در تمپو و میزان ریتم،

آمد، وجود به دوره این اوایل موسیقی سبک در که تغییراتی مشخص‌ترین خود تغییرات این بود. موسیقی متریک عوامل و ریتم در بدعت و نوآوری نمی‌توان را مشخصی کاملاً مرز و حد نتیجتاً که است گذار مرحله چند دارای داشت تسلط کلاسیک دوره سرتاسر در که آنچه اما کرد. تعیین آن برای ریتم‌های و میزانی ۸ یا ۴، ۲ پرودییک و مجزا کاملاً جملات و ملودی‌ها وجود حتی یا و موومان یک مختلف قسمت‌های میان در تشخیص قابل و متفاوت هاست. تم بین

از استفاده گرفت، صورت دوره این در که تغییراتی مهم‌ترین از دیگر یکی مغرب موسیقی کالبد در تازه‌ای خون که بود آثار در فولکوریک موسیقی پرودییک جملات دارای که محلی موسیقی آثار انداخت. جریان به زمین قرار آهنگسازان کار مینای بودند، میزانی) هشت (اغلب قاعده با و منظم آثار در) باواریا منطقه آلمانی رقص‌های (ازندلر از استفاده آن مثال گرفت. به است باروک مینوئت تغییر جریان این دیگر مهم نشانه است. بتهوون کلاسیک. مینوئت

جملات منظم و پرودییک ساختمان حدی تا کلاسیک، دوره اواخر در دقت، و سلیقه حداکثر با موتسارت خصوصاً و هایدن شد. بغرنج‌تر موسیقایی عین در که نوشته‌اند میزانی هشت پرودییک جملات و تناسبات زیباترین موسیقی یکنواخت و موقر همگون ریتم برخلاف هستند. نیز قاعده بی حال امکان که شد آهنگسازی مهم عامل یک ریتم کلاسیک دوره در باروک، آهنگسازان می‌کرد. مهیا را احساس بیان تهذیب و بیشتر چه هر ظرافت طوری به داشتند، ریتم‌ها شکستن و قطع به فراوانی تمایل کلاسیک اولیه در ظریف رابط‌های یا پل سنکپ‌ها - لومباردی ریتم - نقطه‌دار ریتم‌های که هم نئی، سه و دو فیگورهای تناوب و مارش‌ها و رقص‌ها قوی ریتم‌های کنار بود. شده مد تایی سه ریتم با کادانس چنین

ندرت به تمپو کننده مشخص اصطلاحات و نشانه‌ها باروک اواخر موسیقی در و تمپو و بودند ثابت دوره این موسیقی انواع و فرم‌ها زیرا می‌شد، یافت که بود کلاسیک اوایل در می‌شد. فهمیده معمول طور به آنها سرعت صورت به قطعات وسط یا شروع در عباراتی و نشانه‌ها چنین از استفاده اکثر کردند. مراعات آثارشان در را آن آهنگسازان تمام و آمد در قانون و آرام (خیلی لارگو از می‌شوند، برده کار به موسیقی در امروزه که واژه‌هایی مورد کلاسیک دوره در ابتدا تند)، (خیلی پرستو تا (آهسته) آداجیو آهسته)، مانند، معمولی تمپوهای اوایل، در چه گر گرفت. قرار آهنگسازان استفاده اما می‌شد برده کار به تند) (خیلی آلگرو (معمولی)، آندانته (تند)، آلگرو ارجحیت موارد اغلب در متضاد فوق‌العاده تمپوهای کلاسیک دوره اواخر در آداجیو و اول موومان‌های مدراتو تمپوهای هایدن، سمفونی‌های در داشت. در بتهوون دارد. فینال قسمت پرستوهای با زیادی تضاد آهسته، موومان‌های دوره خصوصاً آثارش در مختلف و متضاد فوق‌العاده تمپوهای کارگیری به [7] دارد. فراوانی شهرت نهم سمفونی در و آخر

تنالیتیه و هارمونی

گام (یا لا-ماژور گام از ندردت به آثارشان در کلاسیک دوره آهنگسازان دو-مینور) (یا می-بمل-ماژور از بمل‌دار گام‌های از و فادیز-مینور) آن نسبی آثاری دوره این اندازه به هرگز موسیقی تاریخ تمام در گذاشتند. فراتر پا به امر این علت نشده‌است. نوشته بمل سی و سل فا، ر، تنالیتیه‌های در آهنگسازان ساده‌گرایی دلیل به عمدتاً بلکه نبود، سازها اجرایی تکنیک خاطر فرم، و تمپو ریتم، در سادگی مانند تنالیتیه، بودن ساده زیرا بود. کلاسیک بود. اجتماع توده اکثریت درک به توجه نشانه و جهانی زبان از بخشی

با چشم‌گیری تضاد کلاسیک، دوره در ماژور تنالیتیه‌های فراوان کارگیری به می‌توان ندردت به موتسارت، و هایدن آثار سرتاسر در داشت. باروک دوره حالات و موارد در اغلب مینور تنالیتیه‌های و یافت مینور تنالیتیه در قطعات تنالیتیه از استفاده سوی به گرایش چنین این رفته‌اند. کار به استثنایی شاد و درخشان به کلاسیک دوره آهنگسازان اشتیاق نتیجه می‌توان را ماژور از استفاده وسعت کلاسیک، اواخر به گذار مرحله در دانست. خود آثار بود

سر تا سر بر موسیقی مشترک زبان بودند. کار به مشغول دیگر کشورهای در خاصی قدرت آلمانی آهنگسازان کلاسیک، دوره در بود. حکمفرما اروپا موسیقی سبک بنابراین داشتند، کشورها دیگر موسیقی سبک‌های ترکیب آلمان موسیقی دیگر. کشورهای موسیقی مختلف عوامل از بود ترکیبی آلمان را آن می‌توانستند اروپا گوناگون ملل و کرد پیدا جهانی زبانی دوره این در در گلوک ویلیبالد کریستف شد. اروپایی بشر زبان موسیقی بنابراین بفهمند، بنویسد قوی موسیقی یک داشت آرزو که می‌دارد اظهار نامه‌هایش از یکی باشد مردم همه قبول مورد و کند صحبت دنیا سر تا سر در قلب‌ها تمام با که مشهور اظهار بزادید. را ملل مختلف موسیقی‌های مسخره اختلافات نیز و قابل دنیا تمام در من موسیقایی «زبان است: چنین باره این در نیز هایدن [4] است.» فهم

پیچیدگی‌ها از فارغ و معقول و روشن ساختاری با کلاسیک دوره موسیقی فاقد باروک دوره برخلاف موسیقی نوع این گرفت. شکل فراوان تزیینات و درک قابل شنوندگان عموم برای که کنترپوانتیک پیچیدگی‌های و تزیینات دوره در رایج کنترپوانی موسیقی باره در طعنه به روسو ژاک ژان بود. نیست، سخنرانی دو شنیدن به شبیه هم‌زمان ملودی دو «خواندن می‌گفت: باروک است.» آن، تاثیر به افزودن منظور به زمان، یک در مختلف

تمام ممکن چه هر کردن ساده کلاسیک، دوره اوایل ویژگی مهم‌ترین به ملودی کلاسیک دوره موسیقی در است. سبکی عوامل و موسیقی فرم‌های مهم‌ترین ملودییک تئوری و می‌شود جلوه‌گر پایدار و اساسی عامل یک عنوان تاریخ در بار اولین برای می‌پرداختند. آن به موسیقیدانان که بود مسئله‌ای (همانند پلی‌فونیک اصوات همسازی قطعه، یک زیبایی ملاک دیگر موسیقی دارای اغلب که ملودی آزاد و نامحدود حاکمیت بلکه نبود، باروک) دوره دوره این در می‌کرد. تعیین را موسیقی اثر یک زیبایی بود، ساده‌های همراهی نبود. الزامی نیز همراهی مواردی در حتی که بود زیاد ملودی اهمیت آنقدر واقعاً ملودی یک آیا که بدانید می‌خواهید «اگر گفت عمرش اواخر در هایدن [5] بشنوید.» همراهی بدون را آن باید نه، یا زیباست

کلاسیک موسیقی سبک نشانه‌های ۱۰.۴.۳

می‌شود: تقسیم دسته دو به کلاسیک موسیقی سبک کلی، طور به

و می‌گیرد بر در را ۱۷۷۰ سال‌های تا که کلاسیک اوایل موسیقی سبک ۱۰ فرانسه در خصوصاً روکو سبک است. اکسپرسیو و روکو سبک دو شامل عنوان به اغلب پیشرو) (سبک Style Galant فرانسوی نام و گرفت نضج رواج بعداً که اکسپرسیو سبک بانی می‌شد. برده کار به جایش به آن مترادف حساس (سبک آلمانی زبان در آن معادل و بودند آلمانی آهنگسازان یافت، صدای دو به بخشیدن اهمیت نتیجه و حاصل سبک دو این است. وقار) و اهمیت، باس خط هیجدهم، قرن در اما است. باروک موسیقی در طرفین کننده حمایت صرفاً و داد دست از را خود کنترپوانتیک استقلال و رهبری سبک بودند. هارمونی پرکننده فقط میانی صداها که حالی در شد ملودی ظریف، بسیار سبکی و کرد ظهور اشرافی موقر مجامع در گالات یا روکوکو زینت شیوه همان روکوکو بود. شکوه و پر جلال آسان، شوخ، چابک، دقیق، سوی از عظمت. و بزرگی بدون ولی است باروک دوره حد از بیش آذین و طبقه با بیشتری ارتباط در پرمعنی) و رسا معنی (به اکسپرسیو سبک دیگر برخلاف سبک این بود. بورژواها سبک کل در و داشت قرار جامعه متوسط و عمدی طور به گاهی بلکه نبود، زینت پر و طمطراق پر تنها نه روکوکو بود. ساده آمیزی اغراق

ثابت اصولاً سبک‌ها و فرم‌ها آن در که کلاسیک عظمت دوره سبک ۲. تخیلات از که را رویدادهایی و افکار تا یافتند موقعیتی آهنگسازان مانند، را کلاسیک عظمت دوره نویسان تاریخ دهند. شکل می‌خواست بر آزادشان آهنگسازان تمام که این اول نهاده‌اند: نام وین» کلاسیک «مکتب دلیل دو به موسیقایی عوامل اینکه دوم و کرده‌اند فعالیت اطریش یا وین در آن مهم تأثیرات و یافت راه کلاسیک سبک موسیقی در اطریش) (یا وین در رایج [6] گذاشت. جای به آن بر فراوانی

همه‌ی نقش چنین این ملودی پلی‌فونی موسیقی تاریخ در هرگز زنده‌است. دست‌آوردی و ارزشی درجه‌چنین به ملودی اصالت و تازگی هرگز و نداشته^[11] است. کلاسیک موسیقی روح ملودی نیافته‌است.

تفاوت پیش دوره‌های ملودی‌های با گوناگون جهات از کلاسیک ملودی‌های فیرموس کانتوس ملودی‌های از اغلب قدیمی ملودی‌های تمام دارند. کلی داشتند سنتی حالت حدی تا که خصوصی به ملودیک فرمول‌های یا کورال گرفته صورت تدریج به ملودیک تغییرات که است واضح می‌گیرند. سرچشمه می‌توان را باخ سیاستیان یوهان آثار از بعضی مثلاً است. گذار مراحل دارای و برای راه نیز ایتالیا اپرای البته دانست، کلاسیک و باروک دوره فاصل حد از استفاده و سادگی به گرایش دیگر طرف از و کرد باز ملودیک استقلال هم و طرفین صدای دو اهمیت بود. موثر راه این در فولکلوریک موسیقی تدریج به باروک موسیقی در باس خط کنترپوانتیک استقلال و رهبری چنین خط فرمانبرداری و پیروی شد. ملودی حامی صرفاً باس خط و رفت بین از تدابیر از یکی وسیله به ملودی، از اکمپانیمان) عنوان (به هارمونی و باس مشخص باس آلبرتی نام به کلاسیک دوره کلاویه‌ای موسیقی رایج و مهم به آلبرتی دومینیکو نام به ایتالیایی آهنگساز توسط باس آلبرتی می‌شود. مداوم طور به که شده‌ای شکسته آکوردهای از است عبارت آن و آمد وجود بسیار تدبیر باس آلبرتی می‌شود. تکرار اکمپانیمان صورت به ملودی زیر در بتهون و موتسارت هایدن، وسیله به فقط نه که بود اکمپانیمان برای مفیدی یافت. تداوم نیز نوزدهم قرن تا بلکه گرفت، قرار استفاده مورد

کننده مشخص خصوصیات مهم‌ترین از یکی تم‌ها، یافتن تغییر قابلیت موتیف باروک دوره آثار در آن خلاف بر که است کلاسیک دوره موسیقی عبارت به نمی‌کرد. پیدا خود محتوی یا فرم در تغییری گونه هیچ تم و به باید شده‌است، تشکیل مختلف موتیف‌های از که تمی یا و موتیف دیگر، حال عین در و باشد داشته زیادی تغییرات قابلیت که شود ساخته طریقی و بسط تکنیک همان تدبیر این باشد. نیز تشخیص قابل می‌یابد، تغییر که استفاده تم بالقوه امکانات تمام از آن در که است موتیفی یا تمی گسترش می‌یابند انتقال نیز مختلف تنالیته‌های در موتیف‌ها هنگامیکه البته می‌شود. حفظ کلی در آنها اصلی شخصیت باید زیرا نمی‌کنند، پیدا زیادی تغییرات مومان‌ها همه در بتهون پنجم سمفونی اول مومان اصلی موتیف مثلاً شود. در اکثر تکنیک این است. تشخیص قابل هنوز می‌یابد که تغییراتی رغم علی سونات) - روند فرم (در آخر مومان‌های و سونات) فرم (در اول مومان‌های می‌شد. برده کار به کلاسیک دوره سازی آثار^[12]

کلاسیک دوره مرسوم فرم‌های

وجود به جدید موسیقایی مقوله یا و فرم ندرت به کلاسیک دوره ابتدای در اوورتورهای تر سریع همه از که رفتند بین از قدیمی فرم‌های از برخی آمد. بود. مختلف سازهای برای مجلسی سونات و سویت فرانسوی، ارکستری صحنه روی چه و اجتماع در چه ژانژ، ساراباند، کورانت، آلماندر رقص‌های بودند. مرسوم تغییرات کمی با مینوئت و پولونز، گاوتم ولی افتادند مد از کلاسیک دوره اواخر در نیز مینوئت خود و شد اضافه مینوئت به تریو قسمت کرد. پیدا تغییر اسکرتزو فرم به

محبوبی نمونه پیانو برای واریاسیون سازی، موسیقی مختلف انواع میان در سرگرمی موسیقی عنوان به ابتدا فرم این که شد کلاسیک دوره سرتاسر در در چیره‌دستانه و استادانه قطعه عنوان به بعداً و بورژوا محافل و دربار در استفاده فرم این از کلاسیک موسیقی استادان اکثر می‌شد. اجرا کنسرت‌ها قطعات در نوازی بداهه صورت به را خود قدرت و مهارت اغلب و کرده‌اند مومان یک عنوان به واریاسیون فرم داده‌اند. نشان پیانو ساز برای واریاسیون شد. گرفته کار به سونات و سمفونی در نیز مستقل^[13]

در تغییرات جزئی با کلاسیک دوره اوایل در چنان هم تریوسونات فرم سبک کل در و ماند باقی هارمونی و تند) آهسته، تند، صورت (به مومان‌ها نوع که بود ۱۷۸۰ تا ۱۷۷۰ سال‌های حدود گرفت. خود به کلاسیکی تریوسونات قدیمی نوع جانشین پیانو سونات یا و ساز یک و پیانو برای سونات گردید.

بسیاری استفاده مورد کلاسیک دوره اوایل در نیز باروک گروسو کنسرتو فرم

دوره در هایدن که طور به یافت، افزایش بسیار متنوع و مختلف تنالیته‌های فادیز مانند تنالیته‌هایی از کوارتت‌هایش و پیانو سونات‌های سمفونی‌ها، میانی ارکستر مختلف سازهای برای مشکلی ایجاد بدون مازور - سی یا مازور -^[8] کرد. استفاده

بر دوره این در آلمان شمال و بوهم ایتالیا، آهنگسازان آثار اکثراً هارمونی آهنگسازان است. استوار دومینانت زیر و دومینانت به تونیک حرکت اساس بود دوره اواخر در فقط و بودند محدود هارمونی انتخاب در کلاسیک اوایل کار به منتظره غیر و پیچیده‌تر مدولاسیون‌های و غنی‌تر نسبتاً هارمونی که شد. گرفته

یافت اهمیت اثر یک مومان‌های تنالیته روابط چگونگی کلاسیک دوره در مثلاً شدند. تصنیف مختلف تنالیته‌های در مومان‌ها از یک هر نتیجتاً و داشت مومان‌ها بقیه با متضادی عملکرد سونات، یک آهسته مومان تنالیته مازور تونیک در گاهی یا و نسبی تنالیته در همیشه مینوئت، تریو قسمت و بیشتر هم از دور و متضاد تنالیته‌های رابطه چنین بتهون آثار در بود. مینور یا از دیگر یکی نیز مومان یک میان در متفاوت تنالیته‌های وجود دارد. وجود^[9] است. باروک به نسبت کلاسیک سبک مشخصات

خصوصاً و پلاتی، اسکارلاتی دومینیکو جمله از کلاسیک اوایل آهنگسازان نسبتاً و مستقل ملودیک تم چندین از مومان یک در پرگولزی و سامارتینی در ولی مختلف تنالیته دارای آنها از یک هر که کرده‌اند استفاده متضاد ریتمیک، عوامل شامل یک هر تم این و اصلی‌اند؛ تنالیته با نزدیک ارتباط مشخصه وجه بنابراین هستند هم خود به مختص دینامیک و هارمونیک حوزه‌های آوردن فراهم باروک، با مقایسه در کلاسیک موسیقی سبک مهم تنالیته‌ها تضاد وسیله به که است مومان هر در موسیقایی بیان مختلف با جملاتی و متضاد ریتم‌هایی دارای تنالیته‌ها این از یک هر و می‌شود انجام مختلف تنالیته‌های ارتباط کلاسیسم، عظمت دوره در اند. پرودیک و قاعده رمانتیک دوره تا و آمد در کلی قاعده یک صورت به و منظم مومان هر در تم دو بین تنالیته رابطه، سونات فرم به مومان یک در مثلاً ماند. باقی نیز دو این هایدن آثار از بعضی در البته شد. تثبیت درجه صورت به اصلی اواخر دوره آثار در بود. متضاد تم‌های فاقد هنوز مختلف تنالیته‌های منطقه در ارکستری آمیزی رنگ ارزش با تنالیته‌های تغییر ساختمانی ارزش بتهون بیان قدرت و آمیزی رنگ تقویت برای بیشتر تنالیته تغییر نتیجتاً و آمیخت خصوصاً رمانتیک‌ها در بعداً شیوه (این گرفت قرار استفاده مورد موسیقایی کلاسیک اوایل خلاف شیوه این البته شد). رایج اشتراوس ریچارد و واگنر آثار به را تنالیته تغییرات بیشتر که بود (ویر و شوپرت) رمانتیک‌ها اوایل حتی و می‌بردند. کار به قطعه ساختمانی اصول منظور^[10]

تمی گسترش و بسط تم، موتیف،

مفهوم در تغییر گرفت صورت کلاسیک دوره در که موسیقایی تحولات از یکی صورت این به باروک دوره مرسوم تکنیک است. ملودیک توسعه و ملودی به بلافاصله و می‌کرد معرفی مومان ابتدای در را اصلی تم آهنگساز که بود کامل و مشخص کادانس‌های بدون سکانس‌وار، تکرارهای و شده بافته صورت فوق‌العاده صورت به مومان هر نتیجتاً می‌گرفت. بر در را مومان سرتاسر و می‌آمد وجود به تنالیته‌ای و ملودیک مشخص تضادهای بدون و یکپارچه منظم بندی‌های تقسیم فاقد و قاعده بی اغلب موسیقی جملات ساختمان تنالیته وحدت متد هیچدهم قرن آهنگسازان بودند. خبر و مبتدا صورت به بین متضاد حالت دادن نشان به بیشتر و گذاشتند کنار را باروک تمی و حالت پرداختند. تم‌ها خود بین حتی و مومان یک مختلف قسمت‌های از تدریج به باروک دوره تم‌های بافتن تکنیک و مومان‌ها پیوسته و مداوم با منقطع ملودی‌های و متضاد حالات با مومان‌هایی را جایش و رفت بین میزان) هشت یا شش موارد (گاهی میزانی چهار یا دو اغلب که مجزا جملات قسمت‌های با کامل جملات و پرودیک ساختمان نتیجه در و گرفت بودند، آمدند. وجود به خبر و مبتدا

عوامل جمله از تنالیته و هارمونی میزان بندی، ریتم، استقلال و اهمیت گرچه ملودی وسیله به کلاسیک موسیقی ولی دوره‌است، این هنر کننده مشخص می‌شود، محسوب موسیقی ترکیبی اجزای شاداب‌ترین و ظریف‌ترین از که

- [10] ۱۹۶۳ نیویورک، هنری، پل لانگ غرب، تمدن در موسیقی
- [11] همان کامکار،
- [12] ۱۹۷۳ نیویورک، پالی، آر جی کلاسیک، دوره در موسیقی
- [13] همان راشتون،
- [14] چارلاقی اصغر علی ترجمه کولوسووا، اثر موسیقی، شناخت بر مقدمه‌ای
- [15] همان کامکار،

۱۰.۴.۵ منابع

- کرباسی سیروس ترجمه مارتیروسیان، لوست تالیف موسیقی، تاریخ
- باشی بهزاد ترجمه موسیقی، جامع تاریخ
- عنایت حمید ترجمه رولان، رومن اثر آهنگساز، سه
- حسنی سعدی تالیف معاصر، دوره تا کلاسیک از موسیقی تفسیر
- ۱۳۸۰ تهران، کامکار، هوشنگ تالیف رمانتیک، و کلاسیک موسیقی هنر دانشگاه
- ۱۹۶۰ نیویورک دونالد، گراوت اثر غرب، موسیقی تاریخ
- ۱۹۷۵ نیویورک، فرانک، کرموند کلاسیک،
- راشتون، جی اثر بتهوون، تا گلاک از مختصر تاریخ کلاسیک، موسیقی ۱۹۸۶ لندن،
- ۱۹۶۳ نیویورک، هنری، پل لانگ غرب، تمدن در موسیقی
- ۱۹۷۳ نیویورک، پالی، آر جی کلاسیک، دوره در موسیقی
- راشتون، جی اثر بتهوون، تا گلاک از مختصر تاریخ کلاسیک، موسیقی ۱۹۸۶ لندن،
- اصغر علی ترجمه کولوسووا، اثر موسیقی، شناخت بر مقدمه‌ای چارلاقی

۱۰.۴.۶ بیرون به پیوند

کلاسیک سازدهنی

۱۰.۵ رمانتیک موسیقی

غربی کلاسیک موسیقی از دوره‌ای موسیقی به رمانتیک دوره موسیقی با موسیقی این گشت. آغاز میلادی هجدهم قرن اواخر از که می‌شود گفته کلاسیک دوره از پس زمانی نظر از سبک این است. مربوط رمانتیک نهضت شد. ظاهر آن با تقابل در حدی تا و

توجه خود درونی و شخصی عوامل و احساسات به بیشتر رمانتیک هنرمندان دوردست سرزمین‌های کهن، افسانه‌های رویا، و خیال دنیای آنها داشتند. داشت فاصله روزمره و عادی زندگی از که را عواملی چنین هم و ناآشنا و عقل. آن در که کلاسیک‌ها آثار خلاف بر می‌دادند، قرار آثارشان اصلی هدف رمانتیک هنرمندان آثار دارد، غلبه عواطف و احساسات بر استدلال و منطق است. انسانی عواطف و احساسات از سرشار

کلاسیک دوره کنچرتاته سینفونیا بانی فرم این و گرفت قرار آهنگسازان از صبح سمفونی‌های مثلاً درآمد. سمفونی صورت به بعدها که می‌آید شمار به نیست. گروسو کنسرتو از غیر چیزی هایدن ۸ شماره سمفونی و بعدازظهر مکتب در و یافت ادامه کلاسیک دوره در وقفه‌ای هیچ بدون کنسرتوسلو فرم یافت. بیشتری توسعه موتسارت پیانوهای کنسرتو با خصوصاً وین موسیقی کمال حد به کلاسیک دوره در فرم این که بود بتهوون پیانوهای کنسرتو با اما [14] شد. رمانتیک دوره آهنگسازان برای نمونه‌ای و رسید خود هنری تکامل و

مفهوم در کلاسیک دوره اوایل حتی یا و باروک دوره اواخر در زهی کوارتت ایتالیایی سینفونیا‌های از زهی کوارتت فرم نداشت. وجود خود امروزی گرفته‌است سرچشمه و نیز مکتب دیورتیمنتوهای یا زهی) سازهای (برای و ۱ اپوس کوارتت‌های حتی داشت. موومان پنج یا سه گاهی ابتدا در که دارای می‌نامیدند، دیورتیمنتو یا کاساتسیون را آنها هنوز که هایدن اثر ۲ موومانی چهار اصلی فرم ۳، اپوس کوارتت‌های شروع با اما بود. مینوئت دو ماند. باقی تغییر بدون امروز به تا کلی قاعده یک عنوان به تقریباً و شد ظاهر و زهی کوارتت‌های و سمفونی‌ها اول موومان‌های اساس که (فرمی سونات فرم باروک اوایل در آهسته خیلی و تدریج به می‌داد) تشکیل را پیانو سونات‌های اول قسمت در شد. مشخص کاملاً قسمت سه دارای کل در و آمد وجود به در یا پنجم) (درجه نمایان تنالیه در فرعی تم و تونیک تنالیه در اصلی تم مدیانت درجه در مینور گام در یا پنجم) (درجه مدیانت درجه در مینور گام اکسپوزیسیون را قسمت این اصطلاح در و می‌شود معرفی سوم) (درجه تم‌ها می‌گویند،) گسترش) دولپمان را آن که وسط قسمت در می‌نامند. در می‌کنند. مدولاسیون دیگر تنالیه‌های به و می‌یابند گسترش و بسط و می‌کنند برگشت اصلی تنالیه در تم دو هر (ریکاپیوتولاسیون) آخر قسمت می‌رسد. پایان به اول موومان کوتاه کودا یک با بالاخره

جوزف باید شک بدون را دولپمان و موتیفی گسترش و بسط تکنیک پدر مفهوم در را دولپمان هایدن با خود آشنایی از قبل تا موتسارت دانست. هایدن تکامل را دولپمان اصلی شکل که بود بتهوون ولی بود نگرفته کار به خود کامل اول موومان‌های اکثر ماند. باقی مدت‌ها تا ثابت طور به شکل این و بخشید فرم همین در رمانتیک و کلاسیک دوره سونات‌های و کوارتت‌ها سمفونی‌ها، [15] شد. سازی موسیقی اساس کل در که شده‌اند تصنیف سونات

سازها و ارکستر

در و خانواده یک در سازها زیاد تنوع باروک دوره ارکستر مشخصات از یکی را باخ یا وردی مونته ارکستر که هنگامی بود. مختلف کوک‌های و اندازه مورد امروزه که می‌خوریم بر سازها از تعدادی به دهیم قرار ملاحظه مورد، ویول، ویولادامور، بیکولو ویولون مانند سازهایی ندارند ارکستری استفاده ولی ماندند باقی کلاسیک ارکستر در دیگر سازهای رگورد و عود، کرنر را ترومپت جمله آن از که کردند پیدا تغییراتی عملکرد و ساختمانی نظر از برد. نام می‌توان

۱۰.۴.۴ منابع

- [1] کرباسی سیروس ترجمه مارتیروسیان، لوست تالیف موسیقی، تاریخ
- [2] باشی بهزاد ترجمه موسیقی، جامع تاریخ
- [3] عنایت حمید ترجمه رولان، رومن اثر آهنگساز، سه
- [4] حسنی سعدی تالیف معاصر، دوره تا کلاسیک از موسیقی تفسیر
- [5] همان مارتیروسیان،
- [6] کامکار هوشنگ تالیف رمانتیک، و کلاسیک موسیقی
- [7] ۱۹۶۰ نیویورک دونالد، گراوت اثر غرب، موسیقی تاریخ
- [8] ۱۹۷۵ نیویورک، فرانک، کرموند کلاسیک،
- [9] لندن، راشتون، جی اثر بتهوون، تا گلاک از مختصر تاریخ کلاسیک، موسیقی ۱۹۸۶

وضوح است. کنترل و تمامیت تعادل، و نظم خشک، قواعد جمله از کلاسیک، تیرگی نوعی به را جایش بود کلاسیک‌ها مهم جنبه‌های از که روشنی و به هنرمند شخصیت داد. رمانتیک‌ها در سمبولیک بیان و عمدی ابهام و ترکیب دیگر هم با عموماً هنرها و آمیخت در هنریش محتوای با تدریج بودند آشنا هنرها و علوم دیگر و ادبیات با اکثراً رمانتیک آهنگسازان شدند.^[4] گذاشتند. فراوانی تأثیر یکدیگر در شعر و موسیقی و

و جهان درونی حقایق تجسم و تصور همانا موسیقی که بود معتقد شوینهار و موسیقی گونه آن یعنی، سازی موسیقی^[5] است. همگانی احساسات آنی بیان احساسی ارتباط می‌تواند کلمات از فارغ می‌شود، نوشته سازها برای تنها که کمال سازی موسیقی که است دلیل همین به و کند برقرار زودتر را عاطفی و از آن جدایی سازی، موسیقی انتزاعی حالت است. رمانتیک هنر مطلوب غیرقابل الهام قدرت چنین هم و آن اسرارآمیز جنبه بیرون، جهان عوامل یکی به را آن دارد، مغز بر مستقیمی تأثیر کلمات یاری بدون که مقایسه‌اش کرده‌است. تبدیل نوزدهم قرن هنرهای والاترین از

۱۰.۵.۳ رومانیک دوگانگی

دارد وجود رمانتیک موسیقی در که تناقضاتی و دوگانگی‌ها مهم‌ترین از رمانتیک کامل هنر سازی موسیقی اگر است. کلمات و موسیقی بین رابطه سازی، موسیقی فرم عالی‌ترین یعنی، سمفونی مصنفان بزرگ‌ترین چرا است، یکی دیگر طرف از بودند؟ کلاسیک آهنگسازان بتهوون و موتسارت هایدن، در که است لید نام به آوازی قطعات نوزدهم قرن رایج فرم‌های بارزترین از تازه‌ای درونی اتحاد و همبستگی به ولف هوگو و برامس، شومان، شوپرت آن آهنگسازان سازی موسیقی آثار در حتی یافتند. دست شعر و موسیقی بین احاطه سمفونی دراماتیک روح از بیشتر لید تعزلی و لیریک روح رمانتیک، سمفونی دراماتیک روح از بیشتر لید تعزلی سازی آثار در که همچنان دارد، خصوصاً و هایدن موتسارت، اواخر سازی آثار در که همچنان دارد، احاطه دیگر و ادبی تمایلات مدیون رمانتیک موسیقی است. آشکار امر این بتهوون نوزدهم قرن پیشرو آهنگسازان از زیادی عده است. موسیقی از غیر هنرهای و بودند رمانتیک نویسندگان و شاعران آثار دوستدار و طرفدار بی‌نهایت در و می‌کردند نظر اظهار موسیقی درباره نیز شاعران و نویسندگان این اغلب تحصیل تنها نه واگنر و شومان برلیوز، لیست، مثلاً می‌نوشتند. اثری مواردی فکری هم و دوستی نیز دیگر فیلسوفان و ادیبان با بلکه بودند، ادیب و کرده واگنر و نوشتند موسیقی درباره زیادی مقالات برلیوز و شومان وبر، داشتند. می‌آید، شمار به رمانتیک عظمت دوره آهنگسازان بزرگ‌ترین از یکی که رمانتیک جریان که داشت توجه باید بود. نیز فیلسوف و نویس مقاله شاعر، بر فراوانی تأثیر که نویسندگانی از و داشت وجود ادبیات در موسیقی از قبل از خود که هوفمان، ریختر پل زان به می‌توان داشتند رمانتیک آهنگسازان^[6] کرد. اشاره بایرون لرد و اسکات والتر بودند، اپرا آهنگسازان

از احساسات بیان عامل عالی‌ترین عنوان به سازی موسیقی بین تناقضات دیگر طرف از نوزدهم قرن در موسیقی با ادبیات قوی رابطه و طرف یک قرن در که چنان آن برنامه‌های موسیقی اصطلاح گردید. حل مفهوم در که سازی موسیقی نوع یک از است عبارت گرفت، قرار استفاده مورد نوزدهم مفهوم در نه البته باشد. داستانی حتی یا توصیفی شاعرانه، موضوعاتی دارای طبیعی اصوات و حرکات تقلید یا باروک دوره آثار صوتی تصاویر فیگورهای توانستند رمانتیک‌ها که شیوه‌ای دومین هیجدهم. قرن آثار از بعضی در به بخشیدن اهمیت دهند، آشتی کلمات با را ساز موسیقی آن وسیله به تا شوپرت لیدهای (از است آوازی موسیقی در سازی همراهی قسمت‌های می‌کند). همراهی را واگنر اپراهای که سمفونیک ارکستر

عظیمی بنای یک هر آورد، دست به آثارش نوشتن خلال در بتهوون که تجاری که نوزدهم قرن برنامه‌های موسیقی جمله از رمانتیک، موسیقی برای بود اواسط تا که آهنگسازانی گرفت. سرچشمه او پاستورال سمفونی از مشخصاً بردند، کار به برنامه‌های موسیقی نوشتن در را خود کوشش نهایت نوزدهم قرن دبوسی از می‌توان قرن اواخر در و بودند لیست و برلیوز شومان، مندلسون، کمابیش آهنگسازی هر دوره این در عملاً اما بود. نام اشتراوس ریچارد و^[7] نوشته‌است. برنامه‌های موسیقی

نام ۱۰.۵.۱

اصلی معنی که شده گرفته) romance («رمانس») واژه از رمانتیک صفت که است وسطی قرون وقایع و اشعار قهرمانان یا داستان‌ها از مشتق آن ادبی پادشاه درباره که وسطی قرون اشعار است. می‌شده نوشته رمانس زبان به حدود و بعد به زمان آن از داشتند. شهرت آرتوری رمانس‌های به بودند آرتور ضمنی اشارات گرفت قرار استفاده مورد رمانتیک کلمه که هفدهم قرن اواسط متضاد تصویری و عجیب خیالی، و موهوم افسانه‌ای، دور، خیلی چیزهای به^[1] برداشت. در را حقیقی جهان با

اول است: مفهوم دو دارای معمولاً غربی موسیقی تاریخ از دوره‌ای هر نام این آن در که دوره‌ای کردن تعیین دوم موسیقی، از سبکی کردن مشخص سبک به آن رایج مفهوم در کلاسیک صفت مثال برای دارد. جریان سبک سبک‌ها این که زمانی دوره به چنین هم و بتهوون، موتسارت، هایدن آثار می‌شود. گفته ۱۸۳۰ تا ۱۷۷۰ سال‌های یعنی داشته‌اند، جریان آن در

تاریخ از دوره‌هایی سبک کننده بیان که رمانتیک و کلاسیک واژه‌های کلمه دو هر که این اول دارند. بر در اشکالاتی دلیل دو به هستند، موسیقی متعددی و تر وسیع مفاهیم دارای عمومی تاریخ و زیبا هنر ادبیات، در^[2] هستند. گرفته‌است، قرار استفاده مورد موسیقی تاریخ در آنچه به نسبت

قابل نمونه و برداری نمونه قابل کامل، شده، تمام چیزی می‌توان را کلاسیک از بعضی تعریف این با نامید. شد ارزیابی آن روی از بعدی آثار که قبولی برای ولی نامید کلاسیک می‌توان را پالسترینا مثل موسیقی قدیمی مصنفان نمونه که است بتهوون و موتسارت هایدن، موسیقی این بیستم و نوزدهم قرون می‌آید. شمار به کلاسیک موسیقی

آکوردها، رابطه کلی قواعد هارمونی، اصول دارای مکتب دو هر اینکه وجود با جمله از موارد از بسیاری در واقع در اما هستند، مشترکی مفاهیم و فرم ریتم، سلطه مکتب کلاسیک موسیقی اند. متفاوت موسیقی، فلسفه و فکری اصول در کلاسیک موسیقی است. احساس اصالت مکتب رمانتیک موسیقی و عقل، و عشق و شور بیان در رمانتیک موسیقی و اجزاء، عقلانی وحدت جستجوی خصوصیات از پایانی بی و نامحدودی شگفتی، که بپذیریم اگر است. احساس تر رمانتیک دیگر هنرهای همه از موسیقی بنابراین است، رمانتیک سبک جهان واقعی اشیای از ریتم و صدا مانند موسیقی اصلی عوامل زیرا است، بیان در دیگری هنر هر از را موسیقی که است جدایی همین جداست. تر مناسب هستند رمانتیک عوامل که درونی هیجانان و افکار احساسات، موسیقی زمینه در که پیشرفت‌هایی و فردی تغییرات و تجربیات می‌سازد. سنتی جریانی در همه امروزی شنونده دید از شده‌است مالر تا موتسارت از موسیقی می‌توانست موتسارت اگر مثلاً دارند. قرار مشترک کلی چارچوب و نباید خوشش که این یا ببرد لذت آن از که بود ممکن کند، گوش را مالر^[3] نمی‌بود. غریب و عجیب پدیده‌ای برایش صورت هر در ولی

رمانتیسیم نشانه‌های ۱۰.۵.۲

ممکن زیرا کرد، فرض رمانتیک می‌توان را هنرها تمام کلی مفهوم یک در آن در تغییراتی با و بگیرد حقیقی زندگانی از را اولیه‌اش مواد هنر است باشد. داشته فاصله روزمره زندگی از حدی تا که بسازد تازه و جدید دنیایی رمزی بی و شگفتی و کیفیت بر بیشترش تاکید در رمانتیک هنر لحاظ این از یک به مختص پدیده‌ای رمانتیسیم کلی مفهوم در دارد. فرق کلاسیک هنر با موسیقی تاریخ در گوناگون اشکال با مختلف زمان‌های در بلکه نیست، دوران به نسبت را جدید (هنر نوا آرس دوره مثلاً می‌شود. ظاهر هنرها دیگر و و رنسانس به نسبت را باروک دوره چنین هم یا قدیم) (هنر آنتیکوا آرس می‌توان کلاسیک دوره به نسبت را نوزدهم قرن موسیقی هنر که این یا کرد. فرض رمانتیک

رمانتیک مکتب که حالی در می‌شود توجه فرم به بیشتر کلاسیک مکتب در زیبایی‌های و داده اهمیت درونی حالات و احساسات بیان و مضمون به بیشتر نیستند. مطرح چندان فنی

ویژگی‌های از برخی ساختن دگرگون رمانتیسیم، مشخصات از دیگر یکی

۱۰.۵.۴ فرد و جامعه

پیرامون اجتماع و آهنگساز بین ارتباط رمانتیک، دوگانگی‌های از دیگر یکی مانند را ادبیات و هنر اجتماع بالای طبقات و اشراف هجدهم قرن در اوست. محافل در هنرمندان آثار اکثر و داشتند خود اختیار تحت زمان مظاهر دیگر وجود به اثری آنها سفارش و دستور به فقط نتیجتاً و می‌شد عرضه عده این عام توجه جلب برای مجالی هجدهم قرن آهنگسازان دلیل این به می‌آمد. اشراف از محدودی عده فقط آثارشان شنوندگان نتیجه در و نداشتند مردم بود

شاهزادگان، و اشراف حاکمه قدرت رفتن میان از و فرانسه کبیر انقلاب با آورد. دست به مردم اکثریت خدمت در را خود آزادی توانست موسیقی تمام چه گر بتهون بود. بتهوون شکست را عظیم سد این که کسی اولین قرار خود خدمت در را آنها او ولی داشت معاشرت اشراف و اعیان با عمر رفتن بین از با نوشت. خود احساسات بیان برای را موسیقی نهایت در و داد حضور در موسیقایی آثار عرضه برای راه تنها آهنگسازان از اشراف حمایت کنسرت‌های نتیجه در بود. آهنگساز خود خرج با کنسرت کردن پا بر عام، قابل طور به هم نوزدهم قرن ابتدای در موسیقی فستیوال‌های و اجتماعی کوچک ارکستر یک دارای قصبه‌ای و شهر هر و یافت گسترش ملاحظه‌ای قدرت آنها و نبود زیاد چندان ارکسترها این توسط برنامه‌ها اجرای شد. بسیار موسیقیدانان آثار انتشار نداشتند. را امروزی ارکسترهای عظمت و می‌توانستند آثار اجرای با بیشتر مردم لذا و بود کتاب یک انتشار از تر مشکل موسیقایی الهام برای دوره این آهنگسازان^[8] کنند. برقرار ارتباط آهنگساز با آثارشان که طوری به شدند، فردگرا عملاً و رفته فرو خود درون به بیشتر برای نه می‌نوشتند کنند تحسین را آنها بود ممکن که آیندگانی برای را رمانتیک دوره سرتاسر در فردگرایی بر تاکید این معاصر. دهنده سفارش فرد و اجتماع عظیم توده بین فاصله بر وقت هیچ بنابراین و داشت وجود سولیست دوره این فردگرایی مظاهر از دیگر یکی نشد. زده پلی آهنگساز پیانو در لیست و شوپن بویولن در پاکانی‌نی جمله از آهنگسازان اکثر بودن که هجدهم قرن اپرایی سلو خوانندگان یا سولیست‌ها مقابل در که است را گروه یک که بیستم قرن در ارکستر رهبران یا و بودند گروه جزو عملاً آواز برای نوزدهم قرن آوازی موسیقی بهترین دارند. قرار می‌کنند اداره اقتصادی شرایط عوامل این نتیجه در کر، گروه برای نه شده، تصنیف سولو آهنگساز ناچار به و نهاد ضعف به رو اروپا نقاط دیگر و آلمان در آهنگسازان معاش امرار طریق این از بتواند تا می‌بود چیره‌دست نوازنده‌ای می‌بایست^[9] کند.

۱۰.۵.۵ طبیعت و انسان

قابل طور به اروپا جمعیت نوزدهم، قرن در صنعتی انقلاب نتیجه در تا ۱۸۰۰ بین سالهای در یافت. افزایش شهرها در خصوص به ملاحظه‌ای قسمت نتیجه در و شد برابر چهار پاریس و لندن شهرهای جمعیت ۱۸۸۰ در که کوچک شهرهای و بارگاه‌ها محافل از موسیقیدانان جمله از مردم اعظم بزرگ شهرهای به داشتند نزدیکی رابطه و می‌شناختند را یکدیگر اکثراً آن بیشتر شدند. رها مدرن شهرهای این شلوغی و ازدحام میان در و کردند کوچ جدایی همین نتیجه در و شد جدا طبیعت از تدریج به مردم روزانه زندگی شد. طبیعت شیفته و عاشق انسان که بود

را طبیعت بیشتر دوره این نقاشان و بود منظره‌ای نقاشی عصر نوزدهم قرن مناظر و می‌شد توجه امر این به نیز آهنگسازان آثار در می‌کردند. تصویر به و بتهون اثر پاستورال هایدن، اثر فصل چهار اورتوریو چون موسیقایی پوئم شومان اثر راین و بهار سمفونی‌های، مندلسون اورتورهای آن دنبال وجود با آمدند. وجود به واگنر و وبر اپراهای و لیست و برلیوز سمفونی‌های بلکه نبود، مطرح طبیعت دادن نشان صرفاً رمانتیک آهنگسازان برای این داشت وجود موسیقیدان درونی زندگی و طبیعت بین نزدیکی خویشاوندی^[10] بود. او روح پناهگاه و الهام منبع خود این که

۱۰.۵.۶ غیر علم و علم

موسیقی مقابل، در ولی بود دانش و علم در سریع پیشرفت شاهد نوزدهم قرن سفر ناخودآگاه ضمیر و طبیعت ماوراء به عقلانی مرزهای از همیشه دوره این می‌کرد.

فانتاستیک سمفونی (همانند رویاها از را خود موضوعات اغلب موسیقیدانان کوشش می‌کردند. انتخاب واگنر) اپراهای (مانند اسطوره‌ها یا برلیوز)، عجیب ایده‌های این بتواند که موسیقایی زبان یافتن جهت در آهنگسازان رنگ و ملودی هارمونی، گسترش و توسعه به منجر کند، بیان را خیالی و^[11] شد. ارکستر آمیزی

۱۰.۵.۷ بین‌المللی احساسات و گرایب ملی

ملی‌گرایان بین که بود سیاسی اختلاف قرن، این دوگانه عوامل از دیگر یکی که بود رمانتیک مهم پدیده گرایب ملی فکر داشت. وجود مارکسیست‌ها و موسیقی به نتیجه در و گذاشت جای به دوره این موسیقی بر زیادی اثر مبذول خاصی توجه بود ملی روح بیانگر که محلی آوازهای و فولکلوریک ملی خصوصیات و داشت جهانی زبان که کلاسیک موسیقی خلاف بر شد. تمام برای که حالی در نوزدهم، قرن موسیقی بود، رسیده حداقل به آن در و داشت ملی زبان ولی بود، بین‌الملل واقع در و می‌شد تصنیف بشریت به را خود ملی موسیقی مکتب مختلف کشورهای در آهنگسازان از شماری وجود آوردند.^[12]

خاصیت بر تاکید با ابتدا همان از رمانتیک حرکت **انقلاب و سنت** علیه بود طغیانی رمانتیسم کل در و داشت انقلابی رنگ هنر در اصالت زمان برای هجدهم قرن اواخر تا آهنگسازان کلاسیسم. محدودیت‌های آهنگسازان اما نداشتند، آینده و گذشته به چندان علاقه و می‌نوشتند خود احساس و می‌اندیشیدند آینده نسل قضاوت و آیندگان به بیشتر رمانتیک آهنگسازان از بعضی جریان این با هم‌زمان نداشتند. خود زمان با همدردی زهی کوارتت سمفونی سونات، مانند کلاسیکی فرم‌های از هنوز دوره این موسیقی اساس هنوز کلاسیک‌ها هارمونی سیستم کل در و می‌کردند استفاده برامس مندلسون، جمله از رمانتیک آهنگسازان از بعضی لذا بود؛ رمانتیک می‌نامیدند انقلابی و پیشرو را واگنر و لیست برلیوز، و گرا سنت را بروکنر و داشت؛ وجود شومان در پیشرو و گرا سنت گرایش دو هر که این جالب و گذشته‌است و آینده به توجه رمانتیک حرکت ویژگی‌های از یکی بنابراین چاپ به دوره این در گذشتگان از فراوانی آثار که بود رابطه همین در و به ۱۸۲۹ سال در و شد احیا دوباره باخ اثر ماتیو سن پاسیون رسید. علاقه از آگاهانه نمونه اجرا این آمد. در اجرا به برلین در مندلسیون رهبری نیز آثارش انتشار اولین به ۱۸۵۰ سال در بالاخره که بود باخ موسیقی به ۱۹۶۹ نیویورک، بارزون، ژاک مدرن، و رومانیتیک (کلاسیک، انجامید.

رمانتیک سبک مشخصات و منابع

طریق این از که آزادی و اشراف سلطه زیر از آهنگسازان شدن خارج با دگرگون نیز اصوات مطبوع و موزون ترکیبات و دقیق فرم‌های کردند، کسب گسترش و بسط و هارمونی مثل کلاسیک‌ها کلی اصول حقیقت در شد. که بود دوران این در شد. تکمیل دیگری شکل به بلکه نرفت بین از موتیفی ظهور نظر از ۱۸۳۰ سال‌های آمد. وجود به موسیقی جدید و مختلف انواع خصوصیات مهم‌ترین از یکی این و دارند خاصی اهمیت پیانویی کوتا قطعات مینیاتورها و مجزا قطعات به فوق‌العاده‌ای توجه که بود رمانتیک موسیقیدانان شدید احساسات رمانتیک آهنگسازان دیگر عبارت به قطعه. کل به نه داشتند قالب‌های در نه می‌کردند عرضه تعزلی و کوتاه بیانی در بیشتر را خود درونی در هجدهم، قرن آهنگسازان آثار اکثر سونات، فرم چون بزرگی و پیچیده آثار بیشتر که حالی در بود کوارتت و سمفونی سونات، مومانی، چند فرم‌های کوتاه قطعات، سمفونی‌ها پوئم (مانند مومان یک در رمانتیک‌ها ارکستری می‌شد. تصنیف لید) - سلو آوازهای و پیانویی لیریک قطعات پیانویی،

کشف پیانو در جدیدی سونوریت‌های بنابراین آمد؛ وجود به پیانو ساز چنین وجود به جدید آمیزی رنگ با ارکستری جدید ترکیبات تر مهم همه از و شد کلارینت، به توجه دوره این در ارکستر آمیزی رنگ ویژگی مهم‌ترین آمد. (تاریخ است. هارپ چنین هم و فرانسوی و انگلیسی هورن باس کلارینت بادی و چوبی بادی زهی، سازهای گروه باشی) بهژاد ترجمه موسیقی، جامع صورت به جداگانه‌ای تقسیمات با آنها از بخش هر و شدند تر وسیع برنجی تر کامل رمانتیک‌ها ارکستراسیون بالطبع گرفتند. قرار استفاده مورد دویز برای افزودند. ارکستر به نیز سازهایی و شد تر کلاسیک از تر رنگین و (کنتراناگوت) کنتراباسون و پیکولو سازهای پنجم، سمفونی در بتهون مثال بادی سازهای برای فوق‌العاده اهمیت که واکنر و افزود ارکستر سزاهای به را برای برلیوز کرد. اضافه ارکستر به نیز را کرانگله و واگنری تویای بود قابل کتاب که بود رابطه این در و داد تشکیل عظیمی بسیار ارکستر آثارش اجرای کرد. منتشر ۱۸۴۴ سال در نیز را خود معروف سازشناسی

کلاسیک، فرم‌های اغلب که بود ۱۸۰۰ سال حدود شد، گفته که گونه همان دست از را خود اهمیت غیره و واریاسیون و کوآرتت سمفونی، سونات، مانند هم و پیانویی مستقل و کوتاه قطعات تصنیف به بیشتر آهنگسازان و دادند ویژگی‌های مهم‌ترین از موسیقایی فرم دو این واقع در پرداختند. لید چنین مارتیروسیان، لوست اثر موسیقی، (تاریخ می‌آیند. شمار به رمانتیک دوره تقسیم دسته دو به کل در پیانویی کوتاه قطعات کرباسی) سیروس ترجمه در لیست و سال‌ها در شوپن توسط که ورتوژیته قطعات الف) می‌شوند: لیریک قطعات ب) شدند. ارایه شد اجرا رم کنسرت در بار (اولین کنسرت‌ها در و اند توصیفی ایده یا خصوصی به حالت بیانگر یک هر که دار عنوان چند به قطعات این هستند. اسامی دارای جداگانه، صورت به یا و مجموع و شوبرت والس‌های آن بارز نمونه رقص، موسیقی -۱ می‌شوند. تقسیم دسته شوپن توسط بعدها و بوده فیلد جان آن مبدع که نکتون، -۲ است. شوپن -۴ است. مندلسون آن معرف که کلام، بدون آوازهای -۳ یافت. توسعه دار، عنوان توصیفی قطعاتی -۵ است. شوپن آن بانی که لیریک، اتودهای نیز آن قطعات از یک هر که است شومان اثر کارناوال آن نمونه مهم‌ترین که هستند. خصوصی به ایده یا حالت بیانگر و بوه مختلف اسامی دارای جداگانه ۱۹۶۰ نیویورک دونالد، گراوت اثر غرب، موسیقی (تاریخ

است لید آوازی فرم به دادن اهمیت رمانتیک‌ها مهم مشخصات از دیگر یکی نویسی لید پیانو، ساز اکمپانیان همراهی به سلو آوازی از است عبارت آن و رایج نوزدهم قرن اوایل در که بود آهنگسازی فرم‌های محبوب‌ترین از یکی آورده‌اند. وجود به آثاری زمینه این در رمانتیک آهنگسازان اکثر تقریباً و بود

۱۰.۵.۸ آهنگ‌سازان

می‌شوند. بندی تقسیم زیر صورت به نوزدهم قرن آهنگسازان

- روسینی، شپیر، رمانتیک): از پیش (دوره ۱۸۳۰ تا ۱۸۱۰ سالهای هوفمان وبر، فن ماریا کارل شوبرت، بتهون، اواخر
- مندلسون، شومان، رمانتیک): (دوره ۱۸۵۵ تا ۱۸۳۰ سالهای دونیزتی، بلینی، لیست، شوپن، برلیوز،
- برامس، لیست، اواخر رمانتیک): (عظمت ۱۸۹۰ تا ۱۸۵۵ سالهای ملی. آهنگسازان وردی، جوزپه ولف، هوگو بروکنر، واگنر،
- کلود برامس، اواخر ترستان): (نسل ۱۹۱۰ تا ۱۸۹۰ سالهای وریمس. مکتب راول، موریس اشتراوس، ریچارد مالر، دبوسی،^[14]

۱۰.۵.۹ رمانتیک دوره بزرگ موسیقی دانان

- وبر ون ماریا کارل
- شوبرت فرانتز
- شومان روبرت

که کوتاهی فرم‌های به رمانتیک آهنگسازان شد باعث که عواملی جمله از تأثیر کنند، پیدا گرایش هستند موسیقایی ساختمان‌ی توازن و تقارن دارای موسیقی بود. ایتالیا اپرای ملودی‌های و محلی رقص‌های ترانه‌ها، فراوان دلیل همین به و است متقارن جملات و فرازاها دارای طبیعی طور به رقص هشت جملات (اغلب جمله‌ای تقارن یک از دمانتیک ملودی‌های بیشتر شوپن پیانویی آثار در را تأثیرات این نمونه مهم‌ترین برخوردارند. میزانی) بنابراین کرد؛ مشاهده خوبی به می‌توان والس‌ها و پولونزها مازورکاها، مثل دارد. ملودی ساختمان در کلی تأثیر محلی رقص‌های و ترانه‌ها اشعار فرم موسیقی در ادبیات تأثیر نتیجه که تقارن یک از شومان آثار اغلب ملودی‌های تقسیم دارای او رمینور در تریو اصلی تم نمونه برای است. برخوردار اوست بندهند فرم بر کاملاً ساختمان‌ی لحاظ از که است برابری و مساوی بندی‌های شعر و موسیقی ترکیب از کاملی نمونه شومان آوازهای است. منطبق شعر همین گذاشته‌اند. جای به بسزائی تأثیر نیز او سازی موسیقی در که است پتارکا دل سونته پیانویی قطعه خصوصاً لیست آثار در را موسیقی و شعر رابطه رمانتیک، و کلاسیک موسیقی کرد. مشاهده می‌توان او سمفونی‌های پوئم و رمانتیک‌ها ملودی‌های اغلب کلاسیک، موسیقی همانند بلوم) فردریخ تالیف ولی شده‌اند بنا متقارن و مشخص جمله‌بندی‌های با اکمپانیان روی بر موتیف‌ها از چه و باشند شده تصنیف جملات از چه رمانتیک ملودی‌های ملودی‌های مهم مشخصات از دیگر یکی هستند. کلاسیک‌ها از تر طولانی بزرگی پرش‌های از استفاده دوره این اواخر در خصوصاً رمانتیک موسیقی موسیقایی بیان برای ملودی در افزوده یا کاسته هفتم، ششم، فواصل چون شد. بیشتر ملودی‌ها صوتی وسعت نتیجه در است. بیشتر چه هر

طوری به داشتند، خاصی توجه نیز ملودی‌ها آمیزی رنگ به آهنگسازان آمیزی‌های رنگ میان در و مختلف صوتی مناطق در ملودی یک که آینستاین، آلفرید رمانتیک، عصر در (موسیقی می‌شد. تقسیم سازها مختلف ۱۹۴۷)

با فولکوریک ملودی‌های ناسیونالیستی، گرایش‌های نتیجه در مدال و مینور - مازور گامهای تبادل و قاعده بی جمله‌بندی‌های انحاء قابل و آزادی گذاشت. عمیقی تأثیر رمانتیک ملودی‌های و موسیقی از را رمانتیک موسیقی که است مشخصاتی بارزترین از یکی ریتم بودن تایی سه مقابل در دوتایی هم‌گذر ضرب‌های انواع می‌سازد. جدا کلاسیک و منظم ضرب‌های مقابل در پیانو راست دست قاعده بی سریع پاساژهای و است. شوپن و لیست برامس، آثار برجسته مشخصات از چپ دست قوی

در پیوستگی و وحدت رمانتیک، موسیقی مشخصات مهم‌ترین از دیگر یکی آن بردن کار به و تمی انتقال و تغییر تکنیک وسیله به که قطعه‌است کل تمام در لیست می‌آید. دست به اثر مختلف مکان‌های و مومان‌ها تمام در صورت بدین کرده‌است، استفاده جدید تکنیک این از پوئم‌سمفونی‌هایش به ش یافته تغییر و مختلف اشکال یا اصلی صورت به مشخص تم یک که ویژگی‌های از یکی که یا و مومان‌ها اکثر در یکپارچگی و وحدت ایجاد منظور به واگنر موتیف لایت در فراوانی تأثیرات بعدها است رمانتیک موسیقی هارمونی گسترش و بسط رمانتیک دستاوردهای دیگر از^[13] گذاشت. جای آمیزی رنگ و دیسونانس‌ها) و کروماتیسیم کارگیری به در بیشتر (آزادی کروماتیک، هارمونی‌های است. جدید سونوریت‌های به توجه و ارکستری آکوردهای مبهم، تونالیته‌های درو، مدولاسیون‌های کروماتیک، محسوس‌های مشخص غیر کادانس‌های و هارمونیک غیر نت‌های از آزادانه استفاده پیچیده، تاریخ و محو برای رمانتیک آهنگسازان که هستند عواملی جمله از نامعلوم و تونالیته‌های از اکثراً که کلاسیک‌ها برخلاف می‌گرفتند. کار به تونالیته کردن به را موجود تونالیته‌های تمامی رمانتیک‌ها می‌کردند، استفاده محدودی شد. موسوم رمانتیک تونالیته به مینور - فادیز تونالیته حتی و گرفتند کار رمانتیک موسیقی بارز مشخصات از عموماً و مینور تونالیته‌های بکارگیری تونالیته در کلاسیک سمفونیک آثار از درصد پنج فقط که حالی در زیرا است، از درصد ۷۰ از بیش نوزدهم قرن دوم نیمه در شده‌است، نوشته مینور صورت به ملودی واگنر، تعریف طبق است. مینور تونالیته در سمفونیک آثار محسوب آکورد دهنده ترکیب جزء یک و بود آمده در هرمونی ظاهری نمای هارمونی در هرگز هجدهم قرن در آهنگسازان می‌دانیم، که همانطور می‌شد. در برنداشتند. هفتم‌ها و معمولی آکوردهای بکارگیری از فراتر گامی ملودی و هم و بادی سازهای ساختمان در فراوانی اصطلاحات صنعتی، انقلاب نتیجه

۱۰.۵.۱۱ منابع

- کلباسی سیروس ترجمه مارتیروسیان، لوست تالیف موسیقی، تاریخ
- اصغر علی ترجمه کولوسووا، اثر موسیقی، شناخت بر مقدمه‌ای چارلاقی
- ۱۹۶۹ لاک، دلبلیو ای موسیقی، در رمانتیک نهضت و موسیقی
- ۱۹۶۴ شیکاگو، آبراهام، جرالده موسیقی، سال صد
- ۱۹۶۳ نیویورک، هنری، پل لانگ غرب، تمدن در موسیقی
- ۱۹۶۰ نیویورک دونالد، گراوت اثر غرب، موسیقی تاریخ
- حسنی سعدی تالیف معاصر، دوره تا کلاسیک از موسیقی تفسیر
- باشی بهزاد ترجمه موسیقی، جامع تاریخ
- ۱۹۶۹ نیویورک، بارزون، ژاک مدرن، و رومانیک کلاسیک،
- ۱۹۴۷ آینستاین، آلفرید رمانتیک، عصر در موسیقی
- ۱۹۶۰ نیویورک دونالد، گراوت اثر غرب، موسیقی تاریخ

۱۰.۶ رنسانس موسیقی

موسیقیدانان

هنری موسیقی به (Renaissance Music) انگلیسی: (به رنسانس موسیقی آغاز مورخان (برخی میلادی ۱۶۰۰ تا ۱۴۵۰ سال‌های بین اروپایی، عصر را رنسانس دوره می‌شود. گفته داده‌اند) قرار ۱۴۰۰ از را رنسانس موسیقی دوره این در نامیده‌اند. نیز انسان خلاقیت حیات تجدید یا نوزایی چاپ، اختراع با است. داشته چشمگیری پیشرفت هنرها، دیگر مانند نیز، شده افزوده اجراکنندگان و آهنگسازان شمار بر و یافته بیشتری رواج موسیقی کرده‌ای تحصیل هر از جهانی انسان آرمان با همساز رنسانس دوره در بود. کتاب در کاستیلیونه چنانکه باشد. دیده موسیقی تعلیم که می‌رفت انتظار «نیست. من خوشایند نداند موسیقی که «درباری می‌نویسد: درباریان همسرایان شمار بر زمان، این در و بود موسیقی مهم حامی همچنان کلیسا یافت. انتقال دربارها به کم‌کم موسیقی وجود این با شد. افزوده کلیسا رقابت به یکدیگر با آهنگسازان بهترین تصاحب سر بر شاهزادگان و اشراف به نیز را خود موسیقیدانان دیگر، قلعه به قلعه‌ای از سفر هنگام و می‌پرداختند بود. نوسان در تن شصت تا ده از درباری موسیقیدانان شمار می‌بردند. همراه اجرای به مذهبی آیین‌های و ازدواج مراسم اجتماع‌ها، در شهر موسیقیدانان والاتر شانی از دوره این در موسیقیدانان کلی، طور به می‌پرداختند. موسیقی در موسیقی مهم مرکز به ایتالیا بودند. برخوردار گذشته از بیش درآمدی و موسیقایی حیات اسپانیا و انگلستان آلمان، و بود شده بدل شانزدهم سده پاره د ژوسکن به می‌توان دوره این معروف موسیقیدانان از داشتند. بویایی کرد. اشاره مورلی تامس و ویلکز تامس، پالسترینا دا پیرلوییچی جوانی

- برلیوز هکتور
- برامس یوهانس
- اشتراوس یوهان
- شوپن فردریک
- بروکنر آنتوان
- مندلسون فلیکس
- لیست فرانتس
- واگنر ریچارد
- بیزه ژرژ
- بروکنر آنتوان
- کورساکف ریمسکی
- چایکوفسکی ایلچ پیتر
- راخمانینف سرگئی
- Saint-Saëns سن-سانس کامی

به بیشتر شاید که درخشیدند نیز دیگری آهنگسازان دوره این در همچنین (هر ساراسانه دو پابلو و پاکابینی مانند شوند شناخته بزرگ نوازندگان عنوان ویولن) نوازندگان بزرگ‌ترین از دو

۱۰.۵.۱۰ مراجع

- [1] چارلاقی اصغر علی ترجمه کولوسووا، اثر موسیقی، شناخت بر مقدمه‌ای
- [2] ۱۳۸۰ تهران، کامکار، هوشنگ تالیف رمانتیک، و کلاسیک موسیقی هنر دانشگاه
- [3] کلباسی سیروس ترجمه مارتیروسیان، لوست تالیف موسیقی، تاریخ
- [4] ۱۹۶۹ لاک، دلبلیو ای موسیقی، در رمانتیک نهضت و موسیقی
- [5] ۱۹۶۴ شیکاگو، آبراهام، جرالده موسیقی، سال صد
- [6] ۱۹۶۳ نیویورک، هنری، پل لانگ غرب، تمدن در موسیقی
- [7] ۱۹۶۰ نیویورک دونالد، گراوت اثر غرب، موسیقی تاریخ
- [8] کرباسی سیروس ترجمه مارتیروسیان، لوست اثر موسیقی، تاریخ
- [9] حسنی سعدی تالیف معاصر، دوره تا کلاسیک از موسیقی تفسیر
- [10] باشی بهزاد ترجمه موسیقی، جامع تاریخ
- [11] کرباسی سیروس ترجمه مارتیروسیان، لوست تالیف موسیقی، تاریخ
- [12] ۱۳۸۰ تهران، کامکار، هوشنگ تالیف رمانتیک، و کلاسیک موسیقی هنر دانشگاه
- [13] کرباسی سیروس ترجمه مارتیروسیان، لوست تالیف موسیقی، تاریخ
- [14] ۱۳۸۰ تهران، کامکار، هوشنگ تالیف رمانتیک، و کلاسیک موسیقی هنر دانشگاه

رنسانس موسیقی ویژگی‌های ۱۰۶.۱

موسیقی و کلام

سازی موسیقی به نسبت آوازی موسیقی وسطا، قرون مانند نیز، رنسانس در را موسیقی رنسانس، آهنگسازان است. بوده برخوردار بیشتری اهمیت از جوزیه درمی‌آوردند. نگارش به متن تأثیر و معنا به بخشیدن تعالی برای کلام که «هنگامی می‌نویسد: شانزدهم، سده موسیقی نظریه‌پرداز زارلینو، بگذار است، گونه این از چیزهایی و حسرت دلشکستگی، درد، سوگ، بیانگر نسبت وسطا، قرون آهنگسازان حالیکه در باشد» اندوه از آکنده هارمونی اصطلاح بودند. تفاوت بی‌بیش و کم موسیقی در کلام هیجان تجسم به است، می‌رفته کار به رنسانس آهنگسازان توسط اغلب که **کلام نقاشی** گاه مثال، برای است. شاعرانه ویژه تصویرهای موسیقایی بیان معنای به رونده پایین ملودیک خط یک با، آسمان از هبوط واژه‌های است ممکن برسد. گوش به چابک و تند نت‌های از زنجیره‌ای با دویدن واژه و شود همراه متن تصویری حس از موسیقی پیروی بر که تأکیدی علی‌رغم حال، این با آن با برسد. نظر به آرام و خوددار شاید رنسانس موسیقی داشته، وجود اما است، برخوردار پهنای گستره از احساسات رنسانس، موسیقی در که شدید تضادهای بدون و متوازن متعادل، شیوه‌ای به اغلب احساسات این است. شده بیان ریتم و رنگ‌آمیزی دینامیک،

بافت

کِرال نمونه یک است. فونیک پلی رنسانس موسیقی بافت عمده، طور به تقلید است. آوازی خط شش یا پنج چهار، دارای دوره، این موسیقی از رقص، موسیقی مانند سبک، موسیقی در است. رایج آوازی خطوط میان صوتی کیفیت است. رفته کار به آکوردها، توالی با نیز، هوموفونیک بافت است. غنی‌تر و پرت‌وسطایی قرون موسیقی با مقایسه در رنسانس موسیقی وسعت دوره، این در بار نخستین برای باس صوتی محدوده کارگیری به ملودی خط بر نو تأکید این داد. گسترش اکتاو چهار از بیش به را صوتی آهنگسازان وسطا، قرون در پیشتر، آورد. پدید را تری غنی هارمونی باس، آهنگسازان دوره، این در اما نداشتند. کلی هارمونیک تأثیر به چندان توجه می‌اندیشیدند. نیز آکوردها به جداگانه، ملودیک خط‌های داشتن نظر در با آکوردهای زیرا دارد، آرام و ملایم کیفیتی رنسانس موسیقی صوتی نظر از اغلب تریادهای می‌شدند؛ شمرده پسند مورد و مطلوب پایدار، و کنسونانت موسیقی نداشتند. اهمیتی چندان دیسونانس آکوردهای اما می‌شوند شنیده از اغلب دلیل، همین به نداشت. ساز همراهی به نیازی رنسانس دوره کِرال نام (ساز) همراهی (بی‌کاپلا) کِرال موسیقی **زیرین عصر** عنوان به دوره این می‌شدند. همراه آوازی خط‌های با اغلب سازها همه، این با است. شده برده خط یا می‌شدند، آنها تقویت سبب آوازی خط‌های کردن مضاعف با گاه سازها، خط‌های رنسانس، دوره کِرال موسیقی در می‌نواختند. را غایب آوازخوانی است. کمیاب باشند شده ساخته سازها اجرای ویژه فقط و تنها که اجرایی

ملودی و ریتم

ریتم ملودیک، خطر هر فراوان ریتمیک استقلال دلیل به رنسانس، موسیقی در که هنگامی مشخص. و واضح ضرباهنگی نه و دارد آرام و هموار جریانی اغلب نیمه از شاید دیگر آوازخوانان است، خود ملودیک خط آغاز در آوازخوان یک ریتم می‌باید آوازخوان هر بنابراین باشند؛ گذشته نیز خود ملودیک خط رنسانس موسیقی در آواز اجرای می‌شود سبب که دارد نکه را جداگانه‌ای در بم و زیر الگوهای خواندن اما باشد. برانگیز چالش و انگیز لذت همزمان پایین‌رونده) یا (بالارونده گام با همسو اغلب ملودی، است. آسان ملودی‌ها این می‌کند. حرکت اندک پرش‌هایی با و

رنسانس دوره در مذهبی موسیقی ۱۰۶.۲

هر هستند. رنسانس مذهبی موسیقی فرم‌های ترین اصلی از **مس و موت** دوره **مس و موت** است. طولانی‌تر اثری **مس** اما دارند، مشابهی سبک دو، متن یک بر مبتنی **موت** هستند. کِرال و فونیک پلی اثرهایی رنسانس، و دارد تفاوت معمول **مس** در استفاده **موت**‌های با که لاتین مقدس **دپی آگنوس و سانکتوس** کردو، گلوریا، کایریه، بخش پنج از دوره این **مس** به می‌توان رنسانس مذهبی موسیقیدانان ترین معروف از می‌شود. تشکیل بر (سلام **سیرنا** و **ویرگو ماریا**... آوه **موت** کرد. اشاره **پالستینا** و **پره د ژوسکن** **پالستینا** اثر **مارسلوس** **پاپ** **مس** و **پره د ژوسکن** از **باوقار** **دوشیزه مریم**... می‌روند. شمار به دوره این معروف مذهبی آثار از

رنسانس دوره در مذهبی غیر موسیقی ۱۰۶.۳

آوازی موسیقی

توسعه شد. محبوب شدت به مذهبی غیر آوازی موسیقی رنسانس، دوره در این به بود. موسیقی گسترش رساننده باری عوامل از موسیقی آثار چاپ گرفت. قرار آن دستداران دسترس در آوازی منتخب مجموعه هزاران ترتیب انتظار کرده‌ای تحصیل هر از و بود فراغت زمان مهم سرگرمی موسیقی، مورلی، تامس چنانکه بخواند. موسیقی خط و بنوازد سازی بتواند که می‌رفت پس موسیقی اجرای در مشارکت از خود ناتوانی درباره الیزابت، عصر آهنگساز رسم (مطابق موسیقی کتابچه‌های شام، صرف از «پس می‌نویسد: شام، از و داد من به را آوازی خط یک خانه، بانوی شد. داده قرار میزها بر معمول) هنگامی بسیار، بهانه‌های و عذر از پس اما بخوانم. را آن خواست مشتاقانه برخی آری، شدند. زده شگفت همه نمی‌توانم، که کردم اعتراف اکراه با که آمده‌ام.» بار چگونه می‌پرسیدند و می‌کردند نجوا یکدیگر با

برای یا و تکخوان‌ها از گروه‌هایی برای رنسانس، دوره مذهبی غیر موسیقی کلام نقاشی و درآمده نگارش به ساز چند یا یک همراهی با تکخوان طبیعی، صداها از تقلید بود. معمول آن در متن) موسیقایی (تصویرگری در بود. بخش لذت آهنگسازان برای خیابان هیاوهی و پرندگان صدای مانند آهنگساز)، ۱۴۸۵ □ ۱۵۶۰ (حدود ژانکن کلمان اثر جنگ، مشهور قطعه و طبل ضربه‌های نبرد، میدان صداها تقلید به زنده و درخشان گونه‌ای به مذهبی موسیقی از بیش مذهبی، غیر موسیقی است. پرداخته شیپورها غریب توصیه چنین آهنگساز یک به مورلی بود. حالت سریع دگرگونی‌های دارای و جسور گاه باشید، موج باد مانند موسیقی در می‌باید «شما است: کرده بیشتری تنوع هر چه و سنگین... و وقار با گاه زیر، به سر و آرام گاه سرکش، بود.» خواهید تر محبوب بنمایند، را

غیر آوازی موسیقی از مهم گونه‌ای **مادریگال** رنسانس دوره **مادریگال** شعر یک بر مبتنی و تکخوان چندین برای که است رنسانس دوره مذهبی **موت**، مانند **مادریگال**، می‌شود. نوشته دارد عاشقانه مضمون اغلب که کوتاه و کلام نقاشی اما می‌آمیزد، هم با را فونیک پلی و هوموفونیک بافت‌های پیدایش آغاز می‌شود. گرفته کار به آن در بیشتر نامتعارف هارمونی‌های **مارتسیو لوکا** می‌گردد. باز ایتالیا در میلادی ۱۵۲۰ حدود به **مادریگال** ایتالیا در معروف نویسان **مادریگال** از **جزوالدو کارلو** و (۱۵۵۳ - ۱۵۹۹) در لندن در ایتالیایی شده ترجمه **مادریگال**‌های از جلد یک چاپ با بودند. انگلیسی آهنگسازان توسط **مادریگال** نگارش در ناگهانی جوشی ۱۵۸۸ غیر آثار دیگر و انگلیسی **مادریگال** ساخت سال، سی حدود تا و شد ایجاد (۱۶۰۳) **الیزابت عصر** یافت. ادامه وقفه بی و پیوسته طور به آوازی مذهبی ادبیات **زیرین عصر** تنها نه (۱۵۶۴ - ۱۶۱۶) **شکسپیر ویلیام** و (۱۵۳۳ - است. آمده شمار به نیز انگلستان در موسیقی درخشان عصر بلکه انگلیسی، **مادریگال** هر چند بود. شده آغاز ایتالیا از زمینه، دو هر در هنری جنبش و ملودی و است تر شوخ و سبکیال‌تر ایتالیایی **مادریگال** به نسبت انگلیسی که **آنگاه** رنسانس، دوره معروف **مادریگال**‌های از است. ساده‌تر آن هارمونی **مادریگال** آفرینندگان بهترین از یکی **ویلکز**، **تامس** اثر **می‌آمد پایین وستا** است. انگلیسی

نت‌های از ایچ نیو موسیقی در هارمونی‌ها می‌شود. دانسته‌گرای زیست می‌آیند بدست الگو یک مختلف واریاسیون‌های از عموماً که - بم تکرار شونده ضبط صداهای موسیقی نوع این نمونه‌های از بسیاری در می‌شوند. ساخته - قطعه، ابتدای در غیره) و باران آب، پرندگان، صدای (همچون طبیعت از شده است. شده گرفته بکار قطعه، طول در یا و

الکترونیک موسیقی از هم - گوناگونی نمونه‌های ایچ نیو موسیقی حوزه در از الکترونیک موسیقی در است. آمده بوجود - آکوستیک موسیقی از هم و پیانو، قبیل از سازهایی آکوستیک موسیقی در و پد سینث ممتد نت‌های اگر چه می‌شوند. گرفته بکار شرقی سازهایی برخی و آکوستیک گیتار فلوت، با اما نبود، معمول آغاز در موسیقی سبک این در انسان صدای از استفاده از آواهایی اجرای برای بخصوص خواننده، از استفاده موسیقی این تکامل شد. رایج‌تر تبتی و سانسریت، آمریکا، بومیان

تاثیرگذار ایچ نیو موسیقی بر گوناگون سبک‌های از متعددی موسیقی‌دانان از یکی اولدفیلد مایک اثر لوله‌ای زنگ‌های آلبوم ۱۹۷۳ سال در بوده‌اند. شد. شناخته ایچ نیو موسیقی از نمونه‌ای عنوان به که بود آلبوم‌هایی اولین نقش که بود آثاری از هالپرن استیون اثر طیف مجموعه ۱۹۷۵ سال در ۱۹۸۹ سال تا نمود. ایفا ایچ نیو موسیقی جنبش راه‌اندازی در کلیدی را ایچ نیو موسیقی آثار که داشت وجود مستقل ضبط شرکت ۱۵۰ از بیش می‌کردند. منتشر

تاریخچه ۱۰.۷.۱

ایچ نیو الکترونیک موسیقی هنرمندان تاثیرگذارترین از یکی، کیتارو

فولک موسیقی همچون - گوناگون سبک‌های از متعددی موسیقی‌دانان طی بوده‌اند. تاثیرگذار ایچ نیو موسیقی بر - جاز و الکترونیک، مینیمال الکترونیک، ایچ نیو موسیقی از مختلفی ترکیب‌های و سبک‌ها ۱۹۷۰ دهه و کیتارو مانند آسیایی موسیقی شامل که آمدند بوجود آکوستیک و تجربی هست. نیز ارکستر مچیک یلو

شد منتشر ۱۹۷۵ سال در که هالپرن استیون اثر طیف مجموعه آلبوم از یاد شد ایچ نیو موسیقی جنبش راه‌اندازی باعث که اثری عنوان به معمولاً فروخته و تولید مستقل شرکت‌های توسط عموماً ایچ نیو آغاز، در می‌شود. کتابفروشی‌ها، مانند غیرموسیقایی فروشگاه‌های در ایچ نیو آلبوم‌های می‌شد. داشتند. توجهی قابل فروش سالم غذایی مواد فروشگاه‌های و کادوفروشی‌ها زندگی مستند فیلم موسیقی ایچ، نیو اولیه آلبوم‌های از دیگر مهم نمونه

مذهبی غیر آوازی موسیقی از دیگر گونه‌ای (فا-لا) رنسانس دوره باله چندین برای رقص با همراه آوازی که است فا-لا) (یا باله رنسانس دوره از بسیاری خلاف بر و است مادرگال از ساده‌تر باله است. بوده تکخوان اصلی ملودی بود. هوموفونیک بیشتر آن بافت رنسانس، موسیقی نمونه‌های یکسانی موسیقی آواز، شعر از بند هر می‌کرد. اجرا آوازی خط زیرترین را آن برگردان عنوان به لا) و فا نت‌های نه و هجاها (تلفظ فا-لا هجاها) و داشت سرچشمه ایتالیا از مادرگال مانند نیز رنسانس باله می‌رفت. کار به شعر فراوان رواج و شکوفایی انگلستان در ۱۶۲۰ تا ۱۵۹۵ حدود از و گرفت [۱] ۱۶۰۳ (مورلی تامس اثر است چیدن گل ماه اکتون باله داشت. دارد- شهرت مادرگال‌هایش سبب به بیشتر که انگلیسی -آهنگساز) ۱۵۵۷ است. بوده معمول و رایج بیشتر آن اجرای که است باله‌هایی از یکی

سازی موسیقی

را آوازی موسیقی و اهمیت شأن هنوز سازی موسیقی رنسانس دوره در هر چند معمول، رسم به بنا نوازندگان، می‌شد. افزوده آن اهمیت بر کم‌کم اما نداشت، می‌پرداختند. آوازخوانان همراهی به یا آواز با متناسب موسیقی نواختن به از زیادی میزان به شانزدهم سده نخست دهه‌های تا حتی سازی موسیقی فونیک پلی قطعه‌های به سازی، گروه‌های می‌شد. گرفته آوازی موسیقی برای بود: آمده اشاره‌های چنین آنها چاپ در اغلب که می‌نواختند را آوازی توسط که بودند سازهایی لوت و ارگ کلاوسن، ساز. با نواختن یا خواندن برده کار به آوازی آثار از سازی ساده تنظیم‌های اجرای برای تکنوازان بیشتر چه هر سازی موسیقی شانزدهم، سده در حال، هر به می‌شدند. باشند درآمده نگارش به ساز ویژه که آثاری و شد رها آوازی الگوهای قید از از بهره‌گیری، لوت یا ارگ برای موسیقی نگارش در آهنگسازان، شد. بیشتر و تم مانند سازی، خالص فرم‌های و کردند آغاز را سازها این ویژه توانایی‌های تفریح که رقص برای بیشتر سازی آثار این گونه دادند. گسترش را بواربایسون گروه توسط رقص موسیقی درمی‌آمدند. نگارش به بود، رنسانس دوره محبوب رقص، موسیقی از می‌شد. اجرا لوت یا کلاوسن مانند تکنوازی یا نوازندگان است. مانده جا بر رسیده چاپ به شانزدهم سده در که غنی گنجینه‌ای بودند، باز فضای مناسب که نافذ و قوی سازهایی میان رنسانس موسیقیدانان و ملایم سازهایی و ابوا) نیای و زبانه دو (سازی شام و ترومپت انواع مانند در بودند. قائل تمایز قدیمی، فلوت (نوعی رکورد و لوت انواع مانند خانگی، هموارتر می‌شود، آنها از امروزه آنچه به نسبت سازها صدای رنسانس، دوره زهی-آرشه‌ای) (سازهایی ویول‌ها و رکوردرها است. بوده درخشان کمتر و قطعات در رنسانس آهنگسازان بودند. رنسانس دوره سازهایی مهم‌ترین از ویول‌ها رکوردرها، با اثر یک بود ممکن نمی‌کردند. مشخص را سازها خود دوره در شود. اجرا مختلف ساز چندین با دسترس در سازهایی به بسته یا بزرگترین از نداشت. وجود امروزی معنای به شده تثبیت ارکستر رنسانس، آندرا و مورلی تامس ویلکز، تامس می‌توان رنسانس مذهبی غیر موسیقیدانان برد. نام را گابریلی

منابع ۱۰.۶.۴

[1] Castiglione, Baldassare. *Book of the Courtier*. 1528.

- نشر یاسینی، حسین ترجمه‌ین، کیمی راجر موسیقی، دریافت و درک چشمه

نو عصر موسیقی ۱۰.۷

شناخته‌شده سبک‌های از یکی نو عصر یا جدید عصر یا ایچ نیو موسیقی و روحی آرامش ایجاد هنری، الهام‌بخشی هدفش که است موسیقی برای آن از معمولاً موسیقی سبک این شنوندگان می‌باشد. مثبت‌اندیشی استفاده آرامش‌بخش فضای ایجاد یا و استرس، مهار مطالعه، مراقبه، یوگا، محیط همچنین و جدید عصر جنبش با مرتبط موسیقی نوع این می‌کنند.

سبک‌های سایر با توجه قابل همپوشانی دارای ایچ نیو موسیقی از بخش‌هایی می‌باشند. چیل‌اوت و الکترونیکا، جاز، کلاسیک، آمبینت قبیل از موسیقی می‌شود: ارائه زیر تعریف دو از یکی معمولاً ایچ نیو موسیقی برای

- مراسم دیگر یا و مدیتیشن در استفاده منظور به که موسیقی‌ای جمله از می‌شود. ساخته جایگزین طب و چاکرا، یوگا قبیل از معنوی را ایچ نیو موسیقی ساختن از خود هدف که برجسته‌ای هنرمندان پل هالپرن، استیون به می‌توان می‌کنند عنوان مدیتیشن در استفاده کرد. اشاره ایونسن دین و هورن،
- ایچ نیو بخش در را آن موسیقی فروشگاه‌های که موسیقی‌ای ضبط شرکت‌های که آثاری گسترده تنوع به توجه با می‌گذارند. نظر به می‌گنجاند، موسیقی رده این در موسیقی فروشگاه‌های و تعریف این باشد. عمل گرایانه تعریف یک بیشتر تعریفی چنین می‌رسد سبک‌های سایر عنوان زیر به راحتی که می‌شود آثاری شامل بیشتر برخی شامل حال عین در نمی‌گیرند، قرار جالفتاده و شده شناخته فلامنکو گیتار و ورلد بیت قبیل از موسیقی شده شناخته انواع از اول) (تعریف معنوی ایچ نیو موسیقی همچنین تعریف این می‌باشد. این فروشگاه‌ها بعضی می‌گیرد. بر در مجموعه زیر یک عنوان به را «پیانو»، طبیعت»، «صدای قبیل از زیرگروه‌هایی به را موسیقی نوع زیرسبک‌های این بر علاوه آمازون می‌کنند. تقسیم غیره و «اواها» زیرسبک‌های آی تیونز استور و «آرامش»، و «مدیتیشن»، «سلتیک»، انواع رده‌بندی به را «سفر» و «تمدن»، زیست»، «محیط طبیعت»، دارای سیلنزیو، آلمانی وبسایت لیست کرده‌اند. اضافه خود موسیقی است. ایچ نیو موسیقی برای زیرسبک هفتاد حدود

۱۰.۷.۳ ایچ نیو تم‌های و تاثیرگذار هنرمندان

ایچ نیو آلبوم بهترین برای گرمی جایزه چهار که ایرلندی آهنگ‌ساز و خواننده انیا کرد. دریافت

در که است و اندر استیوی بی اند آر موسیقی‌دان اثر **گیاهان اسرارآمیز** شده ضبط دیجیتال بصورت که ایچ نیو آلبوم اولین عنوان به ۱۹۷۹ سال در واقع Tower Records شرکت ۱۹۸۱ سال در گردید. منتشر بود، کاتالوگ به ایچ نیو موسیقی برای جدید رده یک کالیفرنیا در ویو مانتین ضبط شرکت‌های از بسیاری ۱۹۸۵ سال تا کرد. اضافه خود موسیقی انواع ایچ نیو موسیقی به را بخش‌هایی زنجیره‌ای فروشگاه‌های همچنین و مستقل خریدن طریق از چه - ضبط عمده شرکت‌های همچنین دادند. اختصاص سبک این هنرمندان با قرارداد عقد طریق از چه و کوچک شرکت‌های امتیاز می‌آوردند. روی موسیقی این به تدریج به - کیتارو همچون که رسید حدی به آمریکا در ایچ نیو موسیقی این به اقبال ۱۹۸۹ سال تا می‌کردند، منتشر موسیقی سبک این در آثاری مستقل شرکت ۱۵۰ از بیش توزیع کنندهٔ چهل از بیش و می‌کردند، پخش را آن رادیویی ایستگاه صداها ورزیدند. مبادرت سبک این آثار توزیع و فروش به عمده

۱۰.۷.۲ تعاریف

است ساخته که فیلم‌هایی موسیقی با را او بسیاری (که یونانی آهنگ‌ساز ونگلیس آثار می‌روند. بشمار ایچ نیو موسیقی از بارزی نمونه‌های می‌شناسند)

ترکیب حتی یا و الکترونیک، آکوستیک، از اعم مختلفی، سازهای که آن‌جا از بر مبتنی سبک این تعاریف می‌شود، گرفته بکار ایچ نیو موسیقی در دو هر معمولاً را موسیقی سبک این بلکه نمی‌باشند، آن در شده گرفته بکار سازهای - ایچ نیو هنرمندان می‌کنند. تعریف شنونده احساس بر آن تاثیر واسطهٔ به کلاسیک موسیقی سازهای از - گروهی اجراهای در چه و تک‌نوازی در چه الکترونیک موسیقی سازهای یا، چنگ و فلوت، آکوستیک گیتار، پیانو از اعم نموده‌اند. استفاده تامبورا و طبل، آسی تاری قبیل از شرقی سازهای حتی یا و

را دیگری عناوین هنرمندان خود اگر حتی گنجانده‌اند، موسیقی رده این در موسیقی جایگزین عناوین از مثال‌هایی برند. بکار خود موسیقی سبک برای از: عبارتند ایچ نیو

معاصر سازی موسیقی

دیوید مانند هنرمندانی آثار به می‌توان را معاصر» سازی «موسیقی عنوان کرد. اطلاقی نمی‌کنند استفاده الکترونیک سازهای از خود موسیقی در که لانز عنوان این از نیز جوزف برادلی و یانی مانند پیانیست‌هایی ترتیب همین به صداها کردن اضافه برای کیبورد از آن‌ها دوی هر اگر چه می‌کنند، استفاده نیو موسیقی سبک بین یانی می‌کنند. استفاده خود موسیقی در ارکستری می‌شود. قائل تفاوت ایچ نیو معنوی جنبش و ایچ

بزرگسالان معاصر سازی موسیقی

۱۹۹۹ ژوئن ایچ نیو صدای نشریه در هالپرن استیون توسط عنوان این موسیقی فروشگاه‌های توسط که آثاری تمام برای کلی عنوان یک عنوان به ندارند معنوی ایچ نیو ماهیت واضحاً اما می‌گیرند، قرار ایچ نیو عنوان زیر شد. پیشنهاد

وابسته جستارهای ۱۰.۷.۵

- روچ استیو
- هالپرن استیون

منابع ۱۰.۷.۶

Wikipedia contributors, "New-age music," Wikipedia, The Free Encyclopedia, https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=New-age_music&oldid=667503152 (accessed June 23, 2015).

بیشتر مطالعه ۱۰.۷.۷

کنید: مراجعه انگلیسی ویکی‌پدیای در زیر صفحات به بیشتر مطالعه برای

- Wikipedia contributors, "Adult contemporary music," Wikipedia, The Free Encyclopedia, https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Adult_contemporary_music&oldid=668027295 (accessed June 23, 2015).
- Wikipedia contributors, "Meditation music," Wikipedia, The Free Encyclopedia, https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Meditation_music&oldid=650187503 (accessed June 23, 2015).
- Wikipedia contributors, "List of new-age music artists," Wikipedia, The Free Encyclopedia, https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=List_of_new-age_music_artists&oldid=666573368 (accessed June 23, 2015).

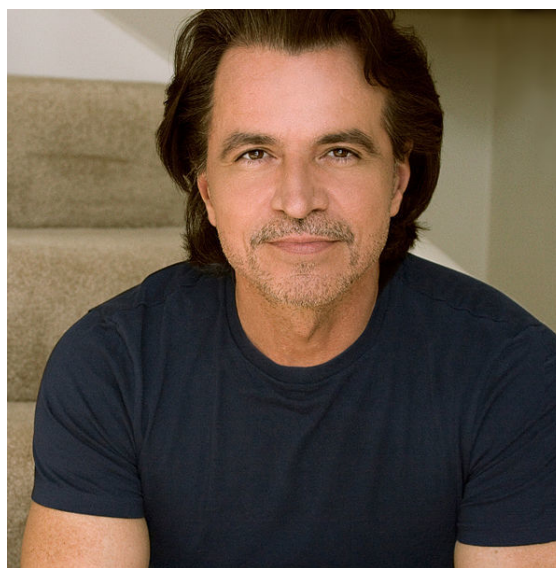
فروزه، ادگار جمله از آلمانی موسیقی‌دانان ۱۹۷۳ تا ۱۹۶۸ سال‌های طی تجربی اصوات و صداها از استفاده با آثار از مجموعه‌ای اشرا و زوکی، هولگار کردند منتشر الکترونیک) و آکوستیک سازهای سینث‌سایزر، بکارگیری (با به تبدیل تجربیات این می‌شود. یاد کراوت‌راک عنوان تحت آن‌ها از که دههٔ اواخر شدند. ایچ نیو و امینت موسیقی سبک‌های برای مهمی زیربنای موسیقی شکل‌گیری زمینهٔ امینت موسیقی در اینو براین تجربیات ۹۱۷۰ نمود. فراهم پیش از بیش را فریب رابرت همچون دیگرانی کارهای در ایچ نیو

راک پراگرسو سبک در لوله‌ای زنگ‌های نامتعارف آلبوم ۱۹۷۳ سال در از نمونه‌ای عنوان به که بود آلبوم‌هایی اولین از یکی اولدفیلد مایک اثر موسیقی شامل دیگر برجسته نمونه‌های شد. شناخته ایچ نیو موسیقی می‌باشند. ملل موسیقی و محلی موسیقی، کلاسیک موسیقی، الکترونیک همچنین و «رایش استیو و ریلی تری کارهای در مینی‌مالیسم از می‌توان عنوان به یونگ، لامونت و کونارد تونی موسیقی در تکرار شونده الگوهای با مرتبط دیگر عامل کرد. یاد ایچ نیو موسیقی شکل‌گیری بر موثر عوامل آواهای به موسیقی‌دانان از برخی رجعت می‌توان را ایچ نیو موسیقی پیدایش دانست. بیستم قرن دوم نیمهٔ در مسیحی) مذهبی (سرودهای گرگوری آواهای و است شده منشعب کاملاً موسیقی نوع این از ایچ نیو موسیقی اکنون در نیز را عبری و لاتین، سانسکریت، قبیل از باستانی زبان‌های به «معنوی» کور سناتم و داس، باگوان پرمال، دیوا، داس کریشنا از می‌توان می‌گیرد. بر برد. نام موسیقی نوع این شده شناخته هنرمندان عنوان به

ئی توسط همگی که میز لایل و تونر، رالف جارت، کیث تک‌نوازی‌های از ایچ نیو موسیقی تاثیرگذار و مهم آثار عنوان به نیز شده‌اند منتشر ام سی، بوینستون جرج دگراسی، الکس اکرم، ویلیام آثار همچنین می‌شود. یاد شمار به ایچ نیو شدند منتشر هیل ویندام شرکت توسط که هجز مایکل و می‌رفتند.

پیرامون کیهان، و فضا از عبارتند ایچ موسیقی در محبوب تم‌های از برخی روح. و ذهن سفر و رویاها، جهان، و خود با هماهنگی سلامتی، طبیعت، و ماه‌های هستند: گویا عناوینی معمولاً نیز ایچ نیو قطعات و آلبوم‌ها اسامی اثر ابرها لمس، کیتارو اثر فلکی) (صورت شکارچی تا مستقیم، انیا اثر شبان جوزف برادلی اثر عمیق نفس یک و سیمبوسیس،

عناوین سایر ۱۰.۷.۴

رده‌بندی صدر به یونانی آهنگ‌ساز و موسیقی‌دان یانی آلبوم‌های از بسیاری رسیدند. نیواج موسیقی در بیلورد نشریهٔ پر فروش‌ترین‌های

و کامل طور به ایچ نیو موسیقی مرزهای شد ذکر مقاله این در که همان‌طور را مختلفی هنرمندان آثار موسیقی فروشگاه‌های اما نشده‌اند. تعریف دقیق

۱۰.۷.۸ بیرون به پیوند

- All Music]]وبسایت در ایچ نیو موسیقی صفحهٔ All Music،

۱۱ فصل

نویسی نت

۱۱.۱.۱ پانویس

پارسیمان فارسی فرهنگ [1]

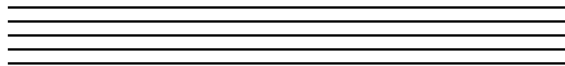
۱۱.۱.۲ بیرون به پیوند

- پارسیمان فارسی فرهنگ

۱۱.۱.۳ وابسته جستارهای

- سلفژ (موسیقی مبان)

۱۱.۲ حامل خط پنج

موسیقی در حامل، خط پنج از دیگر نت از نت هر تشخیص و خواندن برای یکسان فاصله‌های با موازی افقی خط ۵ حامل خط پنج می‌شود. استفاده که نت ۴ خط (۵ بین نت)، ۵ خط ۵ این روی می‌توانند نت‌ها می‌باشد. بالا همچنین داد. قرار آن بین و حامل خط پنج روی نت ۹ می‌توان جمعاً کرد. رسم دیگری زیاد نتهای می‌توان خط‌ها، نیم کمک با نیز آن پائین یا جهت به می‌شود. شمرده و خوانده بالا به پائین از همیشه حامل خط پنج که داریم، ابزاری به نیاز خواند، حامل خط پنج روی را نت‌ها بتوان اینته که می‌کنند کمک ما به می‌گوئیم. کلیدها کلید آن به موسیقی اصطلاح در محدوده هر برای بدهیم. تشخیص و بخوانیم حامل خط پنج روی را نت‌ها کلید مثال برای می‌شود. استفاده صوتی منطقه آن خاص کلید از صدائی، روی و شروع دوم خط روی از «سوپرانو صداهای محدوده (مخصوص سل نام به را دوم خط سل کلید دلیل همین به می‌گردد. رسم حامل خط پنج بگیرد قرار دوم خط روی که نتی هر ترتیب این به و می‌کند. (سل) خودش حال، همین در بود. خواهد سل نت سل) کلید داشتن وجود صورت (در موقعیتشان سل، نت موقعیت شدن مشخص به توجه با نیز دیگر نت‌های پائین نت‌های و بالاتر ترتیب به سل نت از بعد نت‌های می‌گردد. مشخص قرار آن مابین یا حامل خط پنج روی بر سل نت تر پائین سل، نت از تر می‌گیرند.

۱۱.۳ ترمولو

تکنوازی تکنیک‌های از یکی، گیتار در (Tremolo: انگلیسی (به ترمولو همزمان بطور ساز دو صدای به شبیه گیتار صدای آن توسط که است گیتار می‌نوازد زیر صدای با را روانی ملودی، ساز دو این از یکی می‌رسد. به‌گوش

۱۱.۱ نت نویسی

ثبت برای روشی هرگونه به ^[1](نت=نواشان) نواشان نویسی یا نت نویسی می‌شود. گفته موسیقایی آثار نوشتاری

برای که شده تعریف ویژه‌ای اصول و روش نت نویسی برای امروز موسیقی در است: نخست گام زیر مبان آموختن اصول، آن با آشنایی

- کلان بردار (خطوط حامل خطوط)

و خواندن نوشتن برای است نگاره‌ای کلان، بردار (خط‌های حامل خط‌های که موسیقی نت‌های بمی و زیر تعیین برای آن از تر دقیق و موسیقی خط برابر. فاصله‌های با همراستا خط) پنج امروزی خط (در خط چند از متشکل و است معینی نت یک جایگاه خط دو بین فاصله هر و خط‌ها از یک هر چپ سمت در ابتدای که می‌شود معین کلید نام به نشانه‌ای از روی نت‌ها نام بگیرند، قرار بردار از تری پائین محل در هر چه نت‌ها می‌گیرد. قرار بردار است. تر بم صوتشان

- barline (میزان: خط)

می‌کند قطع را بردار پهنای همه بردار، برخطوط عمود که خطی میزان، خط می‌کند. جدا یکدیگر از را میزان‌ها و

- clef: (کلید)

بمی و زیر سطح و نام تا می‌گیرند جای بردار خط‌های آغاز در که نشانه‌هایی سل کلید و فا کلید های نام به کلید دو پیانو در که کند. مشخص را نت‌ها دهد. می نشان را صدا بودن بم فا کلید و بودن زیر سل کلید که دارد وجود

- key signature: (مایه‌نما)

مشخص را موسیقی (تن مایه و می‌آیند کلید از پس که نشانه‌هایی مجموعه می‌کنند.

- time signature: (میزان‌نما)

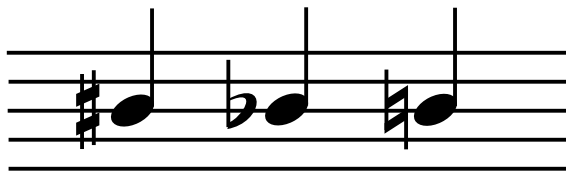
تعداد کننده مشخص و می‌شوند نوشته مایه‌نما و کلید از پس که شماره‌هایی هستند. نت‌ها نسبی زمانی ارزش و میزان هر در ضرب

- ledger lines: (افزوده خطوط)

روی بم خیلی یا زیر خیلی نت‌های تا بردار پائین یا بالا در کوتاه خط‌های شود. نوشته آنها

هستند). فارسی زبان فرهنگستان از برگرفته (برابرها

عهد به را ریتمیک همراهی نقش می‌گردد، اجرا بم صدای با که دیگر ساز و می‌نوازد. تضاد، در را دیگری ملودی یا و داشته

۱۱.۳.۱ منابع

- امیرانی، فرزاد ترجمه یک. ج. فلامنکو. گیتار هنر. خوان مارتین، ۹۰. ۱۳۷۹. امیرانی، فرزاد دوم. چاپ

۱۱.۴ (موسیقی) تنظیم

موسیقی در آرایش/چپنیش) معنای به *Arrangement*: انگلیسی (به تنظیم سازها، چیدمان آن طی که می‌شود گفته آهنگ‌سازی از بعد مرحله به مشخص هارمونی و کنترپوئن قوانین پایه بر نت‌ها لحن و اثر جمله‌بندی می‌شود.^[۱]

با باید می‌نویسد، مختلف سازهای برای را قطعه یک که تنظیم‌کننده کننده تنظیم یک درواقع باشد. آشنا به خوبی گوناگون سازهای قابلیت‌های استفاده با است، ملودی که را ترانه یک خواندن لحن باکلام، موسیقی در یا سмпل با است ممکن که — ملودی آن با متناسب ریتم‌های و نت‌ها از می‌کند. تبدیل کامل موسیقایی اثر یک به را — شوند اجرا زنده سازهای

بمُل، دیز راست: به چپ از ترتیب به اروپایی. نغمه‌نگاری نظام در عرضی علامت پکار

۱۱.۷ عرضی علامت

که است علامتی) *Accidental*: انگلیسی (به عرضی علامت موسیقی در چند (یا پرده نیم را آن صدای و می‌شود داده قرار نت‌ها از قبل حامل خط در یا بم‌شده نت خود معمولاً انگلیسی زبان در می‌کند. بم‌تر یا زیرتر نیم‌پرده) همچنین و نباشد، سرکلید در شده تعیین گام از عضوی که را زیرشده *Accidental*) پیانو (مشخصاً صفحه‌کلیددار سازهای در سیاه کلیدهای می‌شوند. نامیده

بباید میزان داخل در دهنده تغییر های نشانه هرگاه : **عرضی علامت تعریف** دارد. اثر آن همصدای های نت روی بر میزان همان انتهای تا نت همان از با حامل در دوم و اول خط بین فا نت از قبل دیز نشانه اگر مثال عنوان به زیرتر) پرده (نیم دیز میزان همان انتهای تا را نت همان گیرد قرار سل کلید اثری پنجم خط روی مثل دیگر های مکان در فا های نت روی و کند می خجسته)) ((محسن ندارد.

کنید: دقت زیر تصویر به

نت روی فقط تاثیر این همچنین دارند. تاثیر میزان یک انتهای تا عرضی علامت‌های هنگام) نت نه (و است نظر مورد

دارد. وجود پرده ربع برای علاماتی همچنین شرقی موسیقی در

۱۱.۷.۱ وابسته جستارهای

- گام
- ارتفاع
- سری
- کرن

۱۱.۷.۲ منابع

- «*Accidental (music)*» ویکی‌پدیا، مشارکت‌کنندگان (۲۰۱۱) ۲ دسامبر در (بازیابی آزاد دانشنامه انگلیسی، ویکی‌پدیا)

۱۱.۴.۱ وابسته جستار

- آهنگ‌سازی
- نوازندگی
- سلفژ
- موسیقی تئوری

۱۱.۴.۲ پانویس

^[۱] بریتانیکا دانشنامه

۱۱.۵ دیز دو

کروماتیک پرده نیم که است موسیقی نت‌های از نت یک $\square$ (یا دیز دو نت دیز دو می‌دهد. صدا ر از پایین‌تر دیاتونیک پرده نیم و دو از بالاتر می‌شود. محسوب بمِل ر آنارمونیک

۱۱.۶ سازبندی

برای سازها ترکیب و انتخاب به موسیقی در ارکستراسیون یا **سازبندی** می‌شود. گفته سازگانی موسیقی قطعه یک اجرای

در موسیقی‌دانان از بعضی گاه ولی است آهنگساز دوش بر معمولاً کار این می‌برند. بهره کارشناسان دیگر رایزنی یا کمک از سازبندی

موسیقی سازبندی بزرگان از کورساکف ریمسکی، واکتر ریچارد، برلیوز هکتور هستند. اروپایی کلاسیک

گوئیدو دست روش

یا ۹۹۱ (از موناکو) گوئیدو یا آرتینوس گوئیدو (یا آرتزو د گوئیدو در که بود موسیقی زمینه در پردازی نظریه)، ۱۰۳۳ از بعد تا ۹۹۲ بصورت موسیقی نت‌های نمادگذار بعنوان او از می‌زیست. وسطی قرون جایگزین که می‌شود، یاد استغف) نمادگذاری یا مدرن نمادگذاری (یا امروزی میکرولوگس"، او، "نوشته شد. قدیمی) (نمادگذاری "نیومتیک" نمادگذاری از (پس بود وسطی قرون در موسیقی زمینه در شده شناخته مقاله دومین نوشته بوئتیوس).

بود. ایتالیا در آرتزو ایالتی شهر اهل و بندیکتی نظام از راهبی گوئیدو ۱۰۲۶ یا ۱۰۲۵ سال به متعلق را او میکرولوگس مقاله اخیر تحقیقات چهار و سی در آن که کرده بیان نامه‌ای در او که چرا دانند می میلادی نظر در ۹۹۲ یا ۹۹۱ سال او تولد احتمالی تاریخ است. نوشته سالگی (در پامپوزا صومعه در را خود حرفه‌ای زندگی اوایل او می‌شود. گرفته سرود که مشقتی هنگام، آن در گذراند. فرارا) نزدیک آدریاتیک ساحل کرد. جلب را او نظر داشتند، گریگوری سرودهای کردن حفظ برای خوان‌ها

کوتاه زمانی در آنها تا کرد ابداع سرودخوان‌ها به آموزش برای روشی او هر شد. زبانزد ایتالیا شمال در زود خیلی روش این بگیرند. یاد را سرودها او و برانگیخت را صومعه در دیگر راهبان حسادت و دشمنی کار این چند صومعه‌ای هیچ که کند زندگی شهری در و برگردد، آرتزو به تا شد وادار که بودند شهر آن در کلیسائی آوازخوان‌های از بزرگ گروهی اما نداشت، آورد. بعمل دعوت آوازخوان‌ها رهبری برای گوئیدو از تالد، اسقف آنها، مربی

جمله از داد، توسعه را خود آموزش روش‌های بود، آرتزو در که هنگامی □ □ □ (دو لا) - سو □ فا □ می □ - "اوت از استفاده و استغف نمادگذاری "اوت بخش‌های نت‌ها). کردن حفظ (و خوانی نت برای لا) - سو □ فا □ می لاگزیس "کوئینت "اوت سرود اول بیت شش از لا" - سو □ فا □ می □ - است. شده گرفته

که حفظی روش یک کرد، پیدا اعتبار گوئیدو "دست" روش ابداع با گوئیدو نت‌های با متناظر انگشتان، بندهای روش این در شد. واقع مفید بسیار به نمی‌توان کامل بطور را روش این (البته می‌شوند گرفته نظر در موسیقی

۱۱.۸ فورته

میزان به بسته مثلا می‌شود. گفته موسیقی در نت‌ها صدای بلندی به شدت^[۱] می‌کند. فرق صدا شدت پیانو شستی‌های یا سنتور مضراب ضربات محکمی

پر و بیان قوی ادای معنی به موسیقی زبان در (Forte: انگلیسی (به فرته می‌باشد موسیقی در اجرا برونی حالت‌های از^[۲] می‌باشد، آن بودن احساس قسمت برابر دو شدت با اجرا معنی به و می‌شود داده نشان f) (علامت با که^[۳] است. نظر مورد

۱۱.۸.۱ منبع

- [1] منصورى پرويز موسيقى ثئورى
- [2] بریتانیکا دانشنامه
- [3] پورتراب کمال موسیقی:مصطفی ثئوری کتاب

۱۱.۹ آرتزو د گوئیدو

آرتزو در گوئیدو مجسمه

نهادن دو هر اندرین غایت و کنند نگاه ایشان ناوزنی و ایشان لحن‌هاست.

و هماهنگی میزان همچنین و است ملودی نغمه، از منظور نوشته، این در و «اتفاقی کلمات با ناخوشایند و خوشایند صداهای و نت‌ها بین هارمونی برای می‌آید- بر متن از که طور -آن نیز «ایقاع» شده‌است. بیان ناتفاقی» رفته‌است. کار به نت‌ها دیرند یا کشش معرفی

ارموی صفی‌الدین

علوم دربارهٔ بسیاری کتاب‌های قمری (۶۹۳ - ۱۳۰۶) ارموی صفی‌الدین نغمه‌ها نگاشتن به اقدام که است کسی اولین او نگاشته‌است. موسیقی من «الکافی» «الادوار» کتاب‌های کرده‌است. ایرانی موسیقی وزن‌های و زبان به که الموسیقی» (کتاب الشرفیة «الرسالة و الايقاع» «رسالة الشافی»، او بسیار کوشش و سعی بر دال همگی شده‌اند، نوشته سنگین نثری و عربی است. موسیقی علوم در

استفاده با او داد. ارائه نت‌ها و فاصله‌ها از کاملی نت‌نویسی ارموی، صفی‌الدین ج بمل ر برای ب، دو برای الف نوشت: ترتیب به را نت‌ها «بجد حروف از اصطلاح از همچنین او آخر. تا صورت همین به و ر برای د و کرن ر برای آن که کرد استفاده (هنگام) اکتاو به اشاره برای «ادوار» آن جمع (و «دور» قسمتی ۱۷ گام نظریه نیز می‌دانست. نت پنج و نت چهار فواصل مجموع را داد. ارائه را) منتظم فرضیه

شیرازی قطب‌الدین

کتابی تنها قمری (۷۱۰ در (مرگ شیرازی قطب‌الدین تألیفات مجموعه از در که است «لعنة‌الدباج درة‌التاج» دارد، موسیقی مورد در بخشی که شده‌است. داده شرح موسیقی و شعر وزن و صداها ریاضی رابطه‌های آن، ضمن در و داده شرح را ارموی صفی‌الدین و فارابی آثار نیز قطب‌الدین آواها نیز و موسیقی در ابعاد رابطه برای توضیحشان، با همراه نمودارهایی کشیده‌است.

مراغه‌ای عبدالقادر

فارسی زبان به خورشیدی (۸۳۸ در (مرگ مراغه‌ای عبدالقادر که کتاب‌هایی موسیقی مورد در نظریه‌پردازی بر پایانی نقطه نوشته‌است موسیقی مورد در ایجاد باشد ذکر قابل که مهمی اثر قاجار زمان تا آن از پس و است ایران در الالحن جامع الالحن مقاصد چون کتاب‌هایی نیست. دسترس در یا و نشده موسیقی نت‌نویسی تدوین در عبدالقادر تلاش نشان‌دهنده الالحن کنز و نظر مورد نت‌نویسی نظام با و ساخته تصانیفی همچنین او هستند. ایران است. دسترس در امروزه که نوشته‌است خود

به مراغه‌ای عبدالقادر آثار در که است فارسی‌ای اصطلاحات توجه، قابل نکته عبدالقادر آثار در بار اولین برای [احتمالاً] «گوشه» مثال برای می‌خورد. چشم رفته‌است. کار به

وزیری علی‌نقی

قطعات ارائه کنار در که تار» «دستور کتاب دادن انتشار با وزیری علی‌نقی ربع ۲۴ گام و ایرانی موسیقی مورد در نظریه‌اش باب در نیز متنی موسیقی، و رفت فرانسه به اروپایی موسیقی علوم کسب برای وزیری نوشت. پرده‌ای ایران به بازگشتن از پس پرداخت. آهنگسازی و هارمونی اصول فراگیری به نیز و کرد تربیت اروپایی موسیقی اصول طبق بر شاگرانی مدرسه، تاسیس و وضع ایران سنتی موسیقی در اروپاییان شیوه و سبک براساس اصلاحاتی کرد.

ارکستر و کر گروه‌های و موسیقی هنرستان‌های و معزز سالار دست به بعد، سال‌های در ^{۱۳} شد. انجام ایرانی موسیقی کردن مدرن برای تلاش‌های اشاره برای سری و کُر علامت نظیر ایرانی موسیقی خاص نشان‌های مرور به برای نشان‌ها اینگونه ساخت و ایجاد شد. وضع نیم‌پرده از کوچکتر فواصل به و بزرگ نوازندگان نیاز، برحسب و بود نغمه‌ها بازخوانی و آموزش در تسهیل نیز دیگری نشان‌های وضع به خود تخصصی ساز زمینه در موسیقی اساتید دستور، دستور چون خود آموزشی کتاب‌های در معولا که زدند دست برده‌اند. کار به غیره و دف

تاریخچه ۱۱.۱۱.۱

ایران موسیقی تاریخ وابسته: نوشتار(های)

عملی و شفاهی صورت به اسلام از پیش و باستان دوران در ایران موسیقی از پیش دوران در موسیقی نت‌نویسی و موسیقایی علوم مورد در بوده‌است. دست در خاصی مکتوب اطلاعات هجری سوم قرن از قبل همچنین و اسلام بنابراین یافت. دست سنتی موسیقی علم به طریق آن از بتوان تا نیست وجود ایران در موسیقی علوم دوران، آن در که گفت یقین به نمی‌توان مربوط مکتوب، صورت به موسیقی قواعد ضبط در حرکت اولین نداشتند. از که است فارابی ابونصر الکبیر» «الموسیقی کتاب و هجری سوم قرن به آثار گونه این از چنانکه شده‌است. اقتباس یونان قدیم فیلسوفان کتاب‌های و علمی مسئله‌ای ایرانی دانشمندان و فیلسوفان برای موسیقی برمی‌آید، بوده‌است. ریاضیات از جزئی و نظری،

اول بخش کرد. تقسیم بخش دو به می‌توان را نغمه‌نگاری‌ها این تاریخچه موسیقی کردن علمی در اسلامی و وسطی دوران دانشمندان تلاش‌های صفی‌الدین به‌ویژه و سینا ابن و فارابی نظریات جمله، آن از که است سنتی موسیقی سازهای پرده‌بندی و گام شناخت برای علمی اصول ارائه در ارموی با شرقی نوازندگان آشنایی دوران نیز دوم بخش است. ذکر قابل خود زمان ۲۴ گام ارائه در مشتاق میکائیل تلاش‌های که است جهانی موسیقی نظام تقسیم در وزیری علی‌نقی نظریه، عربی-ترکی موسیقی برای پرده‌ای ربع آن در نتیجه و پرده ربع دو به کروماتیک نیم‌پرده‌ای ۱۲ گام نیم‌پرده‌های برکشی مهدی نظریات صدا، درجه ۲۴ در مساوی پرده‌ای ربع فواصل ارائه فواصل نظریه نهایت در و پرده، ۲۲ گام و ارموی و فارابی نظرات برپایه جمله‌اند. آن از فرهنگ هرمز از انعطاف‌پذیر

فارابی ابونصر

بیان در «الکبیر الموسیقی» عنوان با کتابی هجری (۲۵۹ (متولد فارابی مورد در توصیفاتی او، نوشته‌است. سازشناسی همچنین و آواها ریاضی نسبت و نوشته) رباب همچنین و تنبور انواع، عود(خود زمان سازهای ساختمان کرده‌است. تشریح و بررسی ریاضی و فیزیک علمی اصول نظر از را آنها

سینا ابن

موسیقی و سینا ابن اصلی: نوشتار

فارسی زبان به «علایی دانشنامه» خود کتاب در (۳۷۰ (متولد سینا ابوعلی شرح به یونانی دانشمندان منابع از و داده اختصاص موسیقی به را بخشی در (ملودی) نغمه و وزن زمینه در سینا ابن پرداخته‌است. موسیقی قواعد می‌نویسد: علایی دانشنامه

موضوع و است تألیف یکی است. جزء دو موسیقی صنعت نگاه ایشان ناتفاقی و ایشان اتفاق حال اندر و نغمه‌هاست او میان اندر که زمان‌هاست او موضوع و است ایقاع دوم و کنند وزن حال اندر و شوند یکی به یکی از که نقره‌ها و اوفتد نغمه‌ها

کار به روش این استاید، توسط موسیقی‌ن‌ت‌های ارائه در همچنین و می‌کنند و می‌شود استفاده خطی پنج حامل از زهی سازهای نغمه‌نگاری در می‌رود. تک حامل از استفاده خطی. سه حامل از ضربی (یا کوبه‌ای سازهای برای دارد. کاربرد کوبه‌ای سازهای ن‌ت‌های نوشتن برای نیز خطی

سل کلید از، ایران سنتی موسیقی زهی سازهای تمام‌نت‌نویسی برای تقریباً می‌شود. استفاده حامل خط در

۱۱.۱۱.۳ بمی و زیر خاص علامت‌های

اندازه به صدا یک کردن بم و زیر برای که بمل و دیز علامت‌های بر علاوه ربع اندازه به کار این انجام برای نیز دیگر علامت دو می‌روند، کار به پرده نیم^[۱] می‌شوند. شناخته سری و کرن نام‌های با که دارند وجود پرده

۱۱.۱۱.۴ پانویس

منابع: به ارجاع

- [۱] ۱۰ صفحه ایرانی، موسیقی نظری مبانی
- [۲] ۲۴ صفحه ایرانی، موسیقی در دستگاه
- [۳] ۲۱ و ۲۰ صفحه ایرانی، موسیقی در دستگاه

توضیحات:

- [۱] قراردادی پرده ربع میزان به صدا دانگ کاهش یا و افزایش که است ذکر به لازم نیست. مدنظر دقیق میزان و است

خارجی: اصطلاحات

- [۱] است. Flat آن انگلیسی معادل Bémol، فرانسوی ریشه از
- [۲] است. Sharp آن انگلیسی معادل Dièse، فرانسوی ریشه از

۱۱.۱۱.۵ منابع

- نظری در پنجم». و چهارم سوم، اول، «فصل‌های: خالقی روح‌الله تهران: دوم، چاپ حیدرزاده، محمد ویراستار: ایرانی. موسیقی به ۲۹، ۲۴، ۱۳۸۶ بهار پوش، رهروان فرهنگی مؤسسه ۳۶، ۵۱، ۸۵، ۹۶. ISBN 964-96826-0-0.
- *The Iranian music concept in Persian music*. فصل فرهنگ هرمز پورمحمد. مهدی ترجمه. (۱۳۸۸. پاییز پارت، انتشارات تهران: آزاده. چاپ و ۱۷ صفحه‌های ۱۳۸۸. ISBN 964-5664-23-3.
- فروزش. کیان ویراستار: ایران. موسیقی مختصر تاریخ. بینش تقی، ۱۰۲، ۹۴، ۱۳۸۲، تازه، هوای نشر تهران: چهارم، چاپ ۱۱۳. ISBN 964-7222-43-2.
- ایرانی. موسیقی نظری مبانی دیگران. و پورتراب کمال مصطفی فرهنگی - موسسه تهران: اول. چاپ افتخاری. محمد فاطمی، ساسان ۱۳۸۸. ISBN 978-964-8772-22-7. ماهور، هنری
- موسسه تهران: چهارم. و بیست چاپ سنتور. دستور. پایور فرامرز ۱۳۸۸. ISBN 978-964-6409-15-6. ماهور، فرهنگی-هنری

۱۱.۱۱.۲ نشان‌گذاری

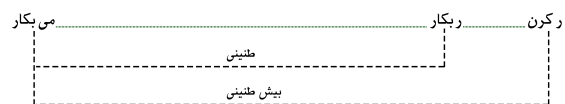
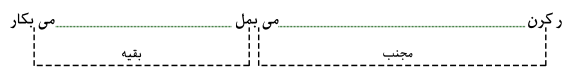
نوع است. موجود نشان‌گذاری نوع دو ایران، سنتی موسیقی نغمه‌نگاری در است. اسلامی دوران دانشمندان کتاب‌های برپایه و قدیمی نشان‌گذاری اول اروپایی. موسیقی‌نت‌نویسی اساس بر نشان‌گذاری دوم نوع و

ابجد نت‌نویسی

و فارابی همچون اسلامی، دوران دانشمندان از که کتاب‌هایی طبق بر استفاده با آهنگ‌ها و نغمه‌ها نگاشتن مانده‌است، جای به ارموی صفی‌الدین مرتب ابجد اساس بر حروف شیوه، این در می‌شده‌است. انجام ابجد حروف از حرف به رسیدن با می‌شد. داده نام (پرده‌ها) نت‌ها به ترتیب به و می‌شدند ابجد‌ها ابتدای به ی حرف می‌بود، کرن سل نت با برابر که ی (ابجد دهم (بین دو با برابر که «یح» نشان تا یج... بمل لایب = سل یا: می‌شد اضافه می‌شود. چهارم) و سوم خط

می‌شدند: نامگذاری صورت این به فاصله‌ها قدیم شیوه در فاصله‌ها

- در که متفاوت؛ بسامد دارای ولی نام هم نت دو بین فاصله: **ذی‌الکُل** بین فاصله مثال برای است. پایین نت برابر دو بالاتر نت بسامد آن ذی‌الکل با برابر چهار و سه خط بین دو نت و حامل خط زیر دو نت است. «درست هشتم» و «هنگام» آن جدیدتر مترادف است.
- نت بین فاصله مانند است درست پنجم فاصله با برابر که: **ذی‌الخَمْس** سل. تا دو
- فا. تا دو بین فاصله مانند درست چهارم یا: **ذی‌الاربع**
- این ر تا دو نت‌های بین فاصله مانند بزرگ دوم فاصله: **طنینی** می‌دادند. نشان «ط» با را فاصله
- ر بین فاصله مانند پرده‌است. نیم با برابر و کوچک دوم فاصله: **بقیه** می‌شد. داده نشان «ب» با اختصار به فاصله این می‌بمل. تا
- است کوچکتر پرده یک از و بزرگتر پرده نیم از که فاصله‌ای: **مُجَنَّب** کوچک‌تر فواصل از استفاده خاطر به فاصله این دارد. نام مجنب مدرن‌تر نغمه‌نگاری در و ندارد معادل غربی موسیقی در نیم‌پرده از گرفته‌است. نام نیم‌بزرگ «دوم خالقی روح‌الله توسط

$$۱ \text{ بقیه} + ۱ \text{ مجنب} = ۱ \text{ پیش طنینی} = ۵ \text{ ربع پرده}$$

تصویر در که همانطور کهن. نغمه‌نگاری شیوه در فاصله‌ها نامگذاری طریقه از شمایی است. پیش‌طنینی فاصله یک با برابر بقیه و مُجَنَّب فاصله دو جمع شده، ذکر

حامل خط در نت‌نویسی

حامل خطوط از استفاده سنتی، موسیقی‌نت‌های نوشتن برای کتونی روش استفاده روش این از آموزشی کتب نویسندگان از زیادی درصد است.

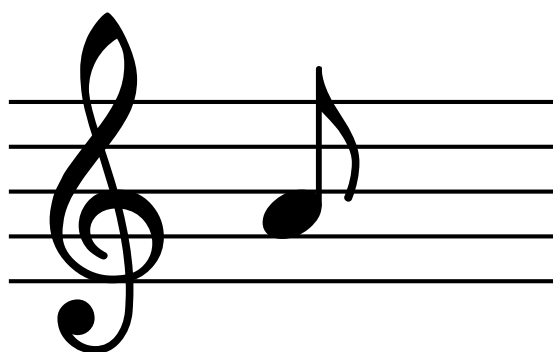
خطوط، میان در نت چهار خطوط، روی در نت پنج از: عبارتند که می‌شوند خط با (مماس حامل زیر در نت یک و پنجم) خط با (مماس بالا در نت یک یکم).

دوبرابر نصف، مثال، (برای قدرت هر از نسبتی هر با اصلی فرکانسهای با نت دو این با نت‌هایی تمام دلیل، این به می‌شوند. شنیده مشابه بسیار برابر) چهار یا موسیقی تئوری در شوند. دسته‌بندی زیرایی از گروه یک در میتوانند رابطه A, B, C, D, F, G) لاتین الفبای زبان از اول حرف هفت با زیرایی گروه‌های عمومی نت‌ها ایران و فرانسه بلژیک، ایتالیا، مانند کشورها از (بعضی) A مانند دیگری اسامی با را D، جای به C سی، جای به B لا، جای به A مانند دیگری اسامی با را کار به سل جای به G حرف و فا جای به F می، جای به E به R، جای به آن فرکانس ولی بوده، اول نت با نام هم «اکتاو یا هشتم، نت [3] می‌برند). دوبرابر فرکانس با نتی هر برای همچنین اکتاوا اصطلاح است. اول نت دوبرابر صوتی گروه یک در که نت دو بین گذاشتن فرق برای می‌شود. استفاده نیز، و حرف یک با نت‌نویسی علمی سیستم دارند، قرار متفاوت اکتاواهای در ولی استاندارد ارتفاع مثال، برای شده‌است. طراحی اکتاوا هر برای عدد یک A4 یا 'a نام به لا نت برای 440 Hz عربی، موسیقی در کوک برای امروزی نت‌نویسی و هلموتز سیستم دارد، وجود اکتاوا و نت هر تعیین برای روش دو اولین آرموی صفی‌الدین تاریخی اسناد از بسیاری در و روایت‌هایی به - علمی امروزی) به‌صورت نه (البته نوشتار به موسیقی تبدیل و موسیقی نت مخترع است. بوده جهان در

۱۱.۱۱.۶ بیرون به پیوند

- The Modal System in Persian Music دورینگ، ژان (بازیابی The Circle of Ancient Iranian Studies (انگلیسی) ۲۰۱۱ ژوئن ۴ در
- (انگلیسی) برابر پرده ۲۴ گام xenharmonic

۱۱.۱۲ نت

«A» یا «لا» نت به‌همراه سل کلید

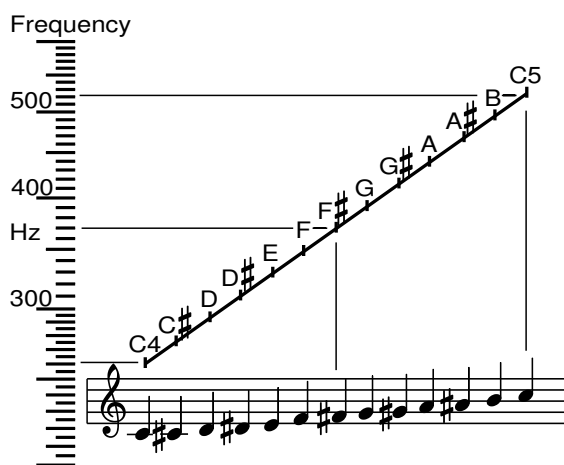
دارد: عمده معنی دو که، موسیقی در اصطلاحی نت

- مدت نسبی دادن نشان برای موزیکال یادداشت‌های در است نشانه‌ای صوت؛ یک اجرای زمان و
- به‌تنهایی. معین، صدای یک

تجزیه و تحلیل هستند: غربی موسیقی‌های از بسیاری «اتم‌های» مانند نت‌ها و موسیقی، درک می‌کند، آسان را آن ایفای که موزیکال اثر یک اجزای [1] آنالیز.

که وقتی مثل یکی خاص: و عام معنی دو هر در می‌تواند نت اصطلاح دیگری و می‌شود، آغاز هم‌صدا نت دو با مبارک تولدت «قطعه می‌گوییم «نت» اصطلاح قبلی، حالت در می‌شود». شروع نت یک تکرار بار دو با «قطعه از تعدادی به حالت این در دومی، در می‌کند؛ اشاره موسیقایی عمل یک به می‌کند. اشاره معین صوت یک با موسیقایی اعمال

۱۱.۱۲.۲ تغییردهنده علامت‌های

فرکانس با است برابر نت هر فرکانس (موسیقی) کلید در وضعیت درمقابل بسامد ۲. عدد دوازدهم ریشه در ضرب قبلی نت

□ دیز یک می‌شوند. عوض تغییردهنده علامت‌های به‌وسیله حروف اسامی در می‌کند. بم‌تر پرده نیم □ پمُل یک و زیرتر پرده نیم اندازه به را نت یک ۱.۰۵۹ معادل تقریباً $\sqrt[12]{2}$ معادل فرکانسی ضریب پرده نیم مدرن کوک که است موسیقایی فاصله از ای اندازه به‌معنای پرده نیم هر واقع در است. اول نت فرکانس در $\sqrt[12]{2}$ حاصلضرب برابر دوم نت فرکانس آن در به‌معنی □F مثال برای می‌شوند. نوشته نت نام از بعد تغییردهنده علامت‌های است. پمُل سی به‌معنی □B و دیز فا

پرده یک را نت که ♯ دیز دوپل از عبارتند دیگر تغییردهنده علامت‌های می‌کند. بم‌تر پرده یک را نت که ♭ پمُل دوپل و می‌کند زیرتر

می‌گیرند. قرار نت‌ها از قبل تغییردهنده علامت‌های موسیقایی، نت‌نویسی در سرکلید در می‌توان را گام‌ها در نت هفت روی سیستماتیک تغییرات تاثیر قطعه در نظر مورد نت‌های تمامی روی آنها اینکه به توجه با نوشت، هم با (عرضی) محلی تغییردهنده علامت‌های و سرکلید می‌گذارند. تاثیرات آن □ عرضی علامت می‌دهد، نشان را □G سرکلید اگر نمی‌شوند. ترکیب

۱۱.۱۲.۱ نت‌ها نام و حامل

عَرَضی علامت‌های بدون نت‌ها برخی نام

نت‌ها که مساوی فواصل با موازی، و افقی خط پنج از است عبارت [2] حامل معمولاً حامل خطوط می‌شوند. نوشته آن خطوط بالای یا و زیر میان، رو، در شناخته نت یازده تعداد حامل به‌وسیله می‌شوند. شمرده بالا به پایین از

- Music notation systems – Frequencies of equal temperament tuning - The English and American system versus the German system
- Frequencies of musical notes

علامت‌های از نوع این اوقات بعضی اما، G به نه می‌دهد تغییر G به را آن کردن واضح برای B یک با همراه (طبیعی)، B به معنی نادر تغییردهنده B علامت با همراه سرکلید در $\sharp$ علامت عموماً، (و همچنین می‌رود. بکار دیز. سه نه است دیز دوپل به معنای

ایجاد برابری صداها تغییردهنده علامت‌های از بسیاری آنارمونیک‌ها، مانند B به B نت بردن بالا نمونه، برای می‌شوند. نوشته متفاوت که می‌کنند کروماتیک کامل گام حالت‌ها، تمامی در کرد. خواهد «دو» نت معادل را آن نت ۱۲ به آنها تعداد که می‌کند اضافه اصلی نت‌های به جدید مجموعه پنج دیگری با پرده نیم هر کدام که است)، اکتاو همان نت می‌رسد (سیزدهمین دارد. تفاوت

دیاتونیک نت‌های بنام بعضاً قراردارند، دیاتونیک گام مبنای بر که نت‌های نت‌های بعضاً هستند مجموعه این از خارج که نت‌هایی می‌شوند؛ خواننده می‌شوند. خواننده کروماتیک

می‌شود، استفاده انگلیسی کشورهای در اغلب که نت‌نویسی، دیگر شیوه در برای A ، E از بعد "s" فقط "es" و B دادن نشان برای "is" پسوند از B ، E برای G ، Es برای F ، Ges برای Fis مثال برای B . داده نشان زبان که اروپایی کشورهای تمام در اکنون و شد ایجاد آلمان در سیستم این می‌رود. بکار نیست رومانی، یا انگلیسی آنها اصلی

برای H حرف می‌کنند، استفاده سیستم این از که کشورها از بسیاری در B داده نشان برای B حرف می‌رود، بکار انگلیسی در طبیعی B دادن نشان بلژیک دارد). وجود سیستم در همچنان که Bes ، (نه B برای Hes و بکار A تا G شده گفته نت‌های اما می‌کنند استفاده پسوند همان از هلند و استفاده H از همچنین دانمارک است. Bes همان B که می‌شوند، برده می‌شود. استفاده B برای Hes بجای bes اما می‌کند

می‌شود: آورده زیر در میانی دوی یا $C4$ مبنای بر کروکاتیک گام کامل جدول

۱۱.۱۲.۳ وابسته جستارهای

- موسیقی
- سلفژ

۱۱.۱۲.۴ منابع

[1] Nattiez 1990, p.81, n9

[2] «The Stave»

[3] ISBN: نظری) موسیقی (مبانی موسیقی تئوری کتاب نت و حامل تعریف 978-964-6194-27-4

- انگلیسی ویکی‌پدیای

۱۱.۱۲.۵ کتاب‌شناسی

- Nattiez, Jean-Jacques (1990). *Music and Discourse: Toward a Semiology of Music (Musicologie générale et sémiologie, 1987)*. Translated by Carolyn Abbate (1990). ISBN 0-691-02714-5.

۱۱.۱۲.۶ بیرون به پیوند

- Converter: Frequencies to note name, +/- cents
- Note names, keyboard positions, frequencies and MIDI numbers

۱۲ فصل

هارمونی

می‌گوییم. آریژ همان یا

۱۲.۱.۴ منابع

مترجم: ۱۰۴۰۸۱۰۴ صص موسیقی دریافت و درک راجر، ین، کیمی
۹۶۴۹۶۴-۶۴۸-۶ شابک چشمه، نشر یاسینی، حسین

۱۲.۲ آریژ

زیر به یم از متوالی به صورت نغمات آن در که شکسته آکورد نوعی موسیقی در
[1] **چنگسان** یا **arpège**: فرانسوی (به آریژ را می‌شود اجرا یم به زیر از یا
می‌گویند.

همزمان اجرای جای به آکورد یک نت‌های تک به تک نواختن عبارتی به آریژ
«همانند معنی به دو هر **آریچو** ایتالیایی و آریژ فرانسوی واژه است. آن‌ها
نواخته چنگسان شیوه به که آکوردی از حاصل صدای هستند. چنگ» ساز
، پیانو سازهای نوازندگی در آریژ فن می‌شود. نامیده **چنگسانه** می‌شود
دارد. کاربرد بسیار گیتار و چنگ

خود خاص شخصیت و استقلال دارای انگشت هر که است این آریژ مهم نکته
برعهده را مشخص سیم یک به زدن ضربه وظیفه انگشت هر اغلب است.
بلکه برسد، گوش درهم و مبهم نباید آریژها سرعتی قطعات نواختن در دارد.
شود. شنیده وضوح به و منظم زمانی فاصله با تنها تک تک باید

را چنگسان شیوه به آکورد یک نت‌های متوالی درآوردن صدا به
پرش با شکسته آکورد اجرای می‌گویند. **چنگسان سازی** arpeggiation
چنگسان کمانه‌کشی متفاوت سیم‌های روی بر متوالی به صورت کمانه
قسمت در معمولاً که چهارششی آکورد دارد. نام arpeggiato یا arpeggiando
همین دیگر حالت‌های بین در و می‌آید یکم درجه روی بر و میزان ضعیف
است. چنگسان چهارششی آکورد می‌گیرد فرار آکورد

۳/۴ آریژهای از زیرمجموعه‌هایی صورت به اغلب گیتار در مرسوم آریژهای
است. ۴/۴ و ۶/۸

۱۲.۲.۱ منابع

- Wayne, Chuck; Patt, Ralph (1965). *Guitar arpeggio dictionary: A library of over 2000 arpeggios, Including a diagram projector and viewing screen, Showing 25 types of arpeggios*. H. Adler. pp. 1–51.

[1] دفتر هشت (مجموع ۱۳۸۹ سال پایان تا فرهنگستان مصوب واژه‌های [1]
فرهنگستان) مصوب واژه‌های فرهنگ

۱۲.۱ هارمونی

همزمان اجرای در خوشایند موسیقیایی فاصله‌های چگونگی به **هارمونی**
ملودی‌ها خلاف بر دارد، کاربرد آکوردها در خصوصاً که می‌شود گفته نت‌ها
هارمونی می‌پردازد. همزمان) نه (و متوالی نت‌های نواختن خوشایندی به که
عامیانه موسیقی آفریننده یک می‌شود. ملودی غنای و بخشیدن ژرفا سبب
آکوردهای آزمایش با می‌کند)، استفاده گیتار از که خواننده یک (مانند
موسیقی در برمی‌گزیند. را ملودی حالت با آکوردها هم‌خوان‌ترین گوناگون،
می‌پردازد. هارمونی و ملودی خلق به همزمان موسیقیدان غربی، کلاسیک
مینای بر نوازندگان جاز مانند بداهه‌پردازانه موسیقی‌های انواع از برخی در
و ملودی ریتم، می‌پردازند. ملودی آفرینش به آکوردها، از مشخصی چنین
میدهد. تشکیل را موسیقی اثر یک خلق اصلی بخش سه هارمونی

۱۲.۱.۱ دیسیونانس و کنسیونانس

بر مطبوع و قبول قابل تأثیری که است آکورد در فاصله‌ای کنسیونانس
دارد. شنونده

ایجاد را کنسیونانس تأثیر عکس که است آکورد در فاصله‌ای دیسیونانس
بدون موسیقی تنش. و نامطبوعیت حالت به شبیه چیزی یعنی می‌کند.
از و باخته را خود رنگ ناراحتی، و دردسر بدون زندگی مانند دیسیونانس
می‌شود. تهی هیجان

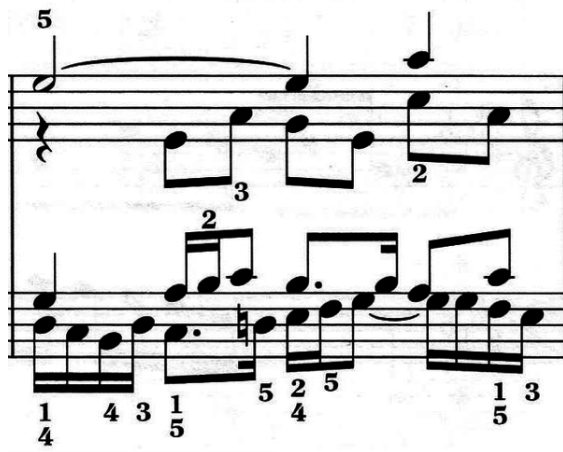
صدا یک به و ناپایدارند که است این دیسیونانس‌ها تمام در مشترک خصیصه
شدن» «حل حالت این به که دارند، گرایش خود از پایین‌تر یا بالاتر (درجه)
خود از پایین‌تر یا بالاتر درجه یک به نامطبوع نت شدن حل با می‌گویند.
هارمونیک‌های تعداد هرچقدر کلی، طور به می‌رسیم. مطبوع فاصله‌ای به
بیشتری کنسیونانس حالت نت دو آن باشد، بیشتر شده تشدید مشترک
ترند. مطبوع یکدیگر به نسبت و داشت خواهند

۱۲.۱.۲ تریاد

است سوم فاصله با تایی‌های سه به اشاره منظور به است. تایی سه معنی به
هم سر پشت و نواختن (جدا) منفک و آکورد تشکیل آنها نواختن باهم که
داریم صدا سه ماژور) (دو C آکورد در مثلاً می‌دهد؛ آریژ تشکیل آنها نواختن
پنجم). (سوم - tonic) (تونیک اول (فواصل sol سل - می - Mi - دو Do
هم تا سه و دارند اختلاف فاصله نظر از تا سه تا سه باهم که تریادهایی
و ماژور - مینور جمله از تایی سه آکوردهای کلیه مورد در تریاد هستند.
می‌کند. صدق) aug (افزوده و Dim) (کاسته

۱۲.۱.۳ آریژ

پشت و جدا صورت به آکورد یک نت‌های نوازندگی، یا موسیقی در گاه هر
آکورد آریژی اجرای عمل این به شوند، نواخته مشخص ریتم یک در هم سر

Das کتاب از باخ س. ی. ساخته پمُل، لا تنالیته در ۱۷ شماره فوگ از میزان یک کنترپوانی پُلی فونی از مشهور نمونه‌های اول)، (بخش Wohltemperierte Clavier

بافت از بود تحولی و شد مرسوم اروپا در میلادی نهم قرن از چندصدایی نام چندصدایی پدر عنوان با وی از که باخ چندصدایی. بافت به یکصدایی شمار به شیوه این کننده‌های ابداع و آهنگسازان اولین جز می‌شود، برده می‌آید.

۱۲.۵.۱ منابع

- harmonia.ir
- آهنگ نت

۱۲.۶ دگرصدایی

اجرای در به‌ویژه موسیقی بافت‌های از یکی (heterophony) دگرصدایی یک مختلف برداشت‌های هم‌زمان اجرای از حاصل دگرصدایی است. بداهه است. لحن

می‌گویند تک‌صدایی را آن شود اجرا همراهی بدون و تنها ملودی خط یک اگر به‌صورت خواننده یا ساز چند توسط ملودیک خط یک هم‌زمان اجرای و می‌نامند. دگرصدایی را هماهنگ

۱۲.۶.۱ منابع

- Campbell, Edward (2010). Boulez, Music and Philosophy, p.211&213. ISBN 978-0-521-86242-4.

۱۲.۳ (رود هارمونی آیلند)

ایالات کشور آیلند رود ایالت در شهری (Harmony: انگلیسی (به هارمونی میلادی، ۲۰۱۰ سال سرشماری در آن جمعیت که است آمریکا متحده [1] بوده‌است. نفر ۹۸۵

۱۲.۳.۱ وابسته جستارهای

- آیلند رود شهرهای فهرست

۱۲.۳.۲ منابع

- [1] "United States of America: largest cities and towns and statistics of their population". world-gazetteer. Retrieved 29 Jan 2013.

۱۲.۴ یکصدایی

Li maus d'amer

Adam de la Halle

Li maus d'a - mer me plai - st mie - x a sen - tir, K'a mai - ta - mant ne -
 fait li dons de - joi - e. Car mes es - poires vaut d'au - trui... le
 jo - ir, Si bien me plai - nt quan - ques a - mours m'en - voi - e...
 Car quant plus... suff - re et plus... me plai - st... que... soi - e Jol - is...
 et chan - tans, Aus - si... li - es sui - et joi - ans.
 que se plus a - vant... es - toi - e.

عنصر تنها که می‌شود گفته موسیقی به مونوفونیک یا یکصدایی موسیقی شامل موسیقایی بافت نوعی یکصدایی می‌باشد. ملودی خط یک آن اصلی است. لحنی بخش یک تنها

بود. یکصدایی صورت به رنسانس قرن تا اروپا در موسیقی

۱۲.۴.۱ منابع

- [Internet Archive](#) «هارمونی» - غرب در موسیقی «تاریخچه» ۲۰۱۵-۰۹-۰۹ در بازبینی شده ۲۰۰۷-۱۰-۱۴
- فاریاب تهران شرکت دوکانده، رولان موسیقی، بزرگ فرهنگ کتاب

۱۲.۵ چندصدایی

صدایی بخش چند آن در که است موسیقایی بافت پُلی فونی، یا چندصدایی چندصدایی می‌شود. اجرا هم‌زمان به‌طور لحنی مستقل هویت با غالباً می‌باشند، مستقل ملودی‌های قالب در صدا چند یا دو آن در که است شیوه‌ای مجموعه یک قالب در را خود خاص روند و حرکت ملودی‌ها این از کدام هر که و هارمونی قوانین تابع و هم) به (نسبت معین فواصل با ملودی‌ها این دارند. حقیقت در چندصدایی اثر یک در ملودی چند یا دو می‌باشند. چندصدایی شنیده و اجرا هم‌زمان که هستند اثر یک دهنده تشکیل اجزای و عناصر...انوانسیون و فوگ مانند می‌شوند،

۱۳ فصل

موسیقی بافت

۱۳.۱ (موسیقی) لحن

طنین و بلندی، ارتفاع زمان، مدت دارای که متناوب است صدایی لحن است. فرد به منحصر

(مجموعه طنین به بلکه نیست، وابسته فرکانس یا بسامد به تنها لحن این از و دارد بستگی ساز توسط شده تولید هم) به نزدیک فرکانس‌های هم با می‌نوازند را یکسانی نت وقتی حتی مختلف، سازهای صدای که روست است. متفاوت

۱۳.۱.۱ منابع

- انگلیسی ویکی

فصل ۱۴

موسیقایی های فرم

۱۴.۱ اپرا

۱۴.۱.۱ کلمه ریشه

واست «اثر» معنای به (Opus) اپوس لاتینی کلمه جمع (Opera) اپرا اما کرد ترجمه «آثار» به تحت‌اللفظی به‌طور را اپرا باید تغییر این به می‌شد گفته نمایشی به میلادی ۱۷ قرن آغاز از مؤنث مفرد کلمه به‌صورت می‌شود.^[4] خواننده آواز به‌جای که

بنیاد ۱۷۷۸ سال در که اسکالا آلا ایتالیا. میلان شهر در اسکالا آلا تئاترو ساختمان است. جهان اپراخانه‌های معروف‌ترین از شده

۱۴.۱.۲ اپرا مختلف بخش‌های

^[5] -رستیتایف ۳ -آریا ۲ اوورتور یا -پیش‌درآمد ۱ دارد: اصلی بخش ۳ اپرا

- کاملاً که اپراست شروع برای مقدمه‌ای درواقع تور) - ور - (او تور: اوور نمی‌خواند. آن در خواننده‌ای هیچ و است سازی به‌صورت
- آرایش‌های با آن در خواننده و اپراست اصلی قسمت که (Aria) آریا می‌دارد. ابراز را مهارتش و قدرت آوازی،
- و است آوازی مکالمه و بیان فن از نوعی که (Recitatif) رستیتایف رابط رستیتایف ایتالیایی، اپرای در می‌گیرد. قرار آریا از پیش غالباً آریاست: دو بین

فقط و است ارکستر بدون آواز که (Recitatif Secco) ساده (الف-رستیتایف می‌شود. همراهی کوتاه آکورد چند با

به خواننده که (Recitatif accampagne) آکامپانیه (ب-رستیتایف است. معمول فرانسوی اپراهای در بیشتر و می‌خواند ارکستر همراهی

برد. نام را مالر گوستاو می‌توان اپرا ارکستر رهبران جمله از

۱۴.۱.۳ مشهور آثار برخی

- آئیدا
- اتللو
- فیگارو ازدواج
- تراواتوره ایل
- ایران زمین ملکه پالمیرا
- پالیچی
- توراندوت
- نیپلونگ حلقه
- ریگولتو

از شود. کشیده تصویر به حقیقت تا است نمایش و موسیقی از آمیزه‌های اپرا تا بود عالم نمایش و موسیقی بخش دو در باید اپرای آثار خلق برای رو این دو این از یک هر برتری در هنر بزرگان کرد. ایجاد تحسین درخور پدیده‌ای را موسیقی واگنر ریشارد مثال عنوان به دارند؛ نظر اختلاف دیگری بر مؤلفه اعجازی دارای موسیقی حال این با می‌داند. **نمایش** والای هدف خدمت در دل‌انگیز و عمیق احساسی تجربه به ساده هرچند داستانی آن، با که است با درآمیختن با نیز موفق نمایشنامه‌های و داستانها همچنین می‌شود. بدل ^[1] می‌یابند. بیشتری عمق و بقا موسیقی،

کسی اما است، پری جاکوپو موسیقی تاریخ اپرای نخستین سازنده اگرچه ^[2] بود. مونته‌وردی کلودیو گذاشت بنیان کلمه واقعی معنای به را اپرا که

بازیگری، فن ادبیات، موسیقی، مختلف: هنرهای از است مجموعه‌ای اپرا جهان پدیده‌های ارزنده‌ترین از اپرا کارگردانی. و دکور صحنه، طراحی و رویدادها گونه همه فراوان تحولات با اپرا قرن چندین طی است. موسیقی ^[3] رسید. تکامل به و کرد تجربه را موسیقی سبکهای

با سازگار و هماهنگ که نمایشی سن یا سکو یک روی بر که است هنری اپرا تئاتر ویژه عناصر اپرا در اجرایی نمایش می‌گیرد. انجام شده ساخته موسیقی در را بازیگری و چهره‌پردازی، جامه‌ها نمایشی، محیط و زمینه‌پردازی مانند (libretto) اپرانامه یعنی می‌شود بازگو که واژه‌هایی اپرا در ولی دارد؛ خود خوانندگان است. سرودی و آوازی گونه به بلکه نبوده گفتاری سخن‌پردازی گروه یک می‌توانند هم‌نویان می‌کنند. همراهی هم‌نویان از گروه یک را اپرا کامل. سمفونیک ارکستر یک یا باشند سازی کوچک

موسیقی دیگر سبک‌های با گاه و نیست گذشته مانند هنر این امروزه البته می‌شود. اجرا نمایش بدون و تنهایی به اینکه یا شده است آمیخته

۱۴.۲.۱ ویژگی ها

زیادی شباهت که است باروک دوره آوازی فرم های مهمترین از یکی اوروتوریو دوئت ها، آریاها، گرال، بخشهای دربردارنده اینک با اوروتوریو دارد. اپرا با صحنه و نقش ایفای اپرا مانند ولی است ارکستری اینترلودهای و رسیتاتیفها داستانهای اساس بر مذهبی سوژه های دارای اغلب اوروتوریو ندارد. پردازی شده ساخته و طرح مذهبی آئین های در اجراء برای کمتر اما است انجیل است.

۱۴.۲.۲ بیرون به پیوند

- (X) خسوف انتشار بهانه به
- اوراتوریو

۱۴.۲.۳ وابسته جستارهای

مس
اپرا

۱۴.۲.۴ منابع

- <http://www.macmillandictionary.com/pronunciation/british/oratorio> ارتوریو: تلفظ

[1] <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/431021/oratorio>

۱۴.۳ پرلود

خودش. ساخته ۲۳ شماره پرلود از شوپن نت نوشته

کوتاه اغلب که است، موسیقایی ساخته یک (Prelude: انگلیسی) به پرلود طور به اصطلاح این می شود. نواخته دیگر طولانی قطعه یک از قبل عموماً و غیرمذهبی مذهبی، موسیقی های اجرای از قبل که قطعه ای هر برای کلی می شود. برده کار به می گردد اجرا اپرا^[1]

ساختار با پرلودهایی نوشتن به شروع خاص طور به ارگن نواز هفدهم قرن در^[1] کردند. خود پیچیده فوگ های برای آزاد

پرلود هر به باخ سباستین یوهان فرم، این در آهنگساز برجسته ترین توکانا زمانی و آریا به نزدیک گاهی بخشیده: را خویش مجزای شخصیت^[1] رقص موسیقی و

- کارمن
- روستیکانا کاوالریا
- سحرآمیز فلوت
- فیدلیو
- لابوهم
- لاترویاتا
- لامرمور دی لوچیا
- باترفلای مادام
- نابوکو
- نورما

۱۴.۱.۴ وابسته جستارهای

- اپرانامه
- زینگ اشپیل
- سیدنی اپرای خانه

۱۴.۱.۵ منابع

تألیف (The Stories of Great Operas) اپرا داستان 68 به: بنگرید [1]
1381 روزنه، انتشارات جان، آتشین تبسم ترجمه فریمن، و. جان

- [2] چیست؟ اپرا
- [3] اپرا داستان 68 از نقل فرهنگ شاهین
- [4] چیست؟ اپرا
- [5] اپرا صد تا صفر

Opera, the Rough Guide, by Matthew Boyden et al. (1997), 672 pages, ISBN 1-85828-138-5

۱۴.۲ ارتوریو

به اجرا برای بزرگ موسیقایی ساخته یک (Oratorio لاتین: به) ارتوریو متون مبنای بر غالباً ارتوریو متن است. تکنوازان و کر گروه ارکستر وسیله به دیگر، صحنه به صحنه ای از حرکت برای لازم روایت و است مقدس کتاب کر گروه و آریاها برای را زمینه که می شود، تامین گوناگونی صداهای وسیله^[1] می کنند. فراهم

نیست عبادی مراسم به مختص اما ارتوریو آن، مذهبی مایه درون به توجه با که اپرا با قیاس در می شود. اجرا نیز موسیقی سالن های در کلیسا بر علاوه و که چند هر است. کنسرتو قطعه یک دقیقاً ارتوریو موسیقایی ست، تئاتر یک کنسرتو مثابه به اپراها و می روند صحنه به اپرا یک همانند را ارتوریوها گاه می گردند. ارائه

۱۴.۶ سمفونی

شده گرفته Συμφωνία یونانی کلمه از (، *symphony*: انگلیسی (به سمفونی است.

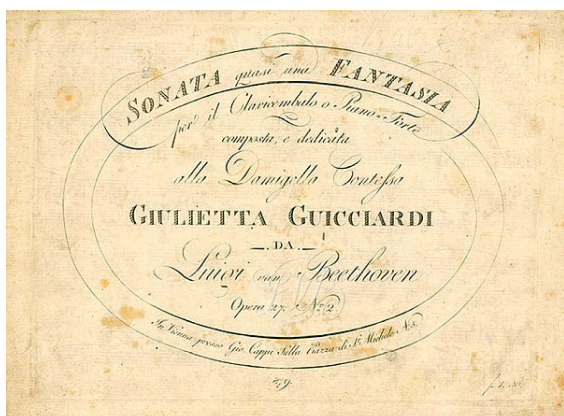
از که می‌شود گفته ارکسترال قطعه‌ای به کلاسیک موسیقی در سمفونی فرم دارای سمفونی هر باشد. شده تشکیل موومان نام به مجزاً بخش چند موومان چهار یا بخشی چهار فرم همان حقیقت در سمفونی فرم است. سونات است.

هایدن یوزف می‌گردد. باز اروپا در میلادی هجدهم قرن به سمفونی قدمت داشته‌اند. سزایی به تأثیر آن شکل‌گیری در بتهوون ویژه به و، موتزارت

۱۴.۶.۱ منابع

- بهرام‌بیگی، علی‌اصغر ترجمهٔ داوونز، ادوارد، سنفونیک موسیقی کتاب آگاه انتشارات
- فاریاب تهران شرکت دوکانده، رولان، موسیقی بزرگ فرهنگ کتاب
- انگلیسی، ویکی‌پدیای «Symphony» ویکی‌پدیا، مشارکت‌کنندگان (۲۰۰۷ سپتامبر ۱۰ در (بازیابی آزاد دانشنامهٔ

۱۴.۷ سونات

در بتهوون ساخته مهتاب سونات نام به ۱۴ شماره سونات پیانو اول صفحه از نمایی آن انتشار اولین

ساز برای معمولاً که است موسیقایی ساخته (*Sonata*: ایتالیایی) **سونات** در سونات یک معمولاً باشد. شده نوشته سازها از کوچکی گروه یا و تک‌نواز متفاوت‌اند درونمایه لحاظ از ولی کلید یک در همه که موومان چهار یا دو با تقابل در اجرا لحاظ از چه و لغوی لحاظ از چه سونات^[۱] می‌گردد. تصنیف هم فرم این و است خواندن آواز معنای به کانتاتا واژه^[۱] می‌باشد. کانتاتا فرم به معنای به که سونات اما می‌گردد، اجرا تک‌خوان یا کر گروه افراد توسط فرم این می‌گردد. تصنیف ساز وسیله به اجرا برای فقط است آوردن در صدا آن از و است یافته اهمیت کلاسیک موسیقی تاریخ طول در فزاینده صورت به (سمفونی) (نظیر بزرگ مقیاس‌های در آهنگسازی قواعد و اصول تفهیم برای موسیقی سونات فرم در موسیقی سازهای بیشتر برای همچنین شد. استفاده است. شده تصنیف

۱۴.۷.۱ سونات سازبندی

بهمراه همیشه تقریباً و ساز چند یا یک برای غالباً سونات باروک دوران در بعد می‌شد. تنظیم) (فاگوت و کنترباس نظیر بم سازهای (برای باس قسمت

در و معرف خود و کوتاه، دیبوسی کلود و شوپن فردریک پرلودهای شوپن شده‌اند. نوشته خاص هوای و حال یک در اما جدا، شخصیت‌های دارند. تفاوت او پرلودهای با اندکی ساختمانی لحاظ از که نوشته اتودهایی گاهی و خاطرانه‌نگیز توصیفی عناوین دارای دیبوسی پرلودهای که حالی در هستند. ماندنی راسپودی ساختار اوقات

فرم این در بیستم قرن در که آهنگسازی‌ست از نیز شوستاکویچ دمیتری^[۱] است. نوشته شاخصی قطعات

۱۴.۳.۱ منابع

- [1] <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/474848/prelude>

۱۴.۴ پیش‌نوا

سازی قطعه‌ای (*Overture*: فرانسوی (به **اوورتور** یا **اورتور** یا^[۱] **پیش‌نوا** یا دراماتیک آثار سایر و باله، اوورتوریو، اپرا برای مقدمه به‌عنوان که است آن اصلی نغمه‌های شامل معمولاً و می‌شود اجرا مستقل قطعهٔ یک به‌عنوان بالا نمایش پردهٔ هنوز که زمانی نمایشی، اجراهای در قطعه این است. اثر می‌شود. اجرا ارکستر توسط نرفته‌است،

خان درویش توسط بار اولین برای، قاجاریه دورهٔ اواخر از، ایرانی موسیقی در می‌شود. اجرا درآمد از قبل **پیش‌درآمد** نام به مقدمه‌ای

۱۴.۴.۱ منابع

- [1] فارسی ادب و زبان فرهنگستان برابرنهادهٔ

- تهران: دوم. چاپ موسیقی. تفسیری فرهنگ وجدانی. بهروز ISBN 964-6658-03-2. ۴۲۹ ص ۱۳۷۷، یاسمن، انتشارات

۱۴.۵ تناوب‌خوانی

گروه یک که را روحانی جوابی و سؤال سرودهای غربی، کلیسایی فرهنگ در **پادصدایی** و **متناوب** سرود آن به می‌گویند. **تناوب‌خوانی** کند اجرا کر از گروه چند یا دو تناوب‌خوانی، در است. شده گفته هم (*antiphony*) سرودهای یا مزامیر از معمولاً که بخشی یا قطعه یک کلیسا سرابندگان تناوبی مزامیرخوانی می‌کنند. اجرا جواب و سؤال به‌صورت را است گریگوری قرینه‌ای و داشته وجود بنی‌اسرائیل قوم زمان از احتمالاً *Antiphonal psalmody* باشد. مدعا این بر شاهی می‌تواند عبری مزامیر ساختار بودن

کشیش یک اگر دارد. تفاوت *Responsory* پاسخ‌دار سرود با تناوب‌خوانی سرودن با را او پاسخ مخاطبان و بخواند را سرودی کوچک گروهی یا می‌شود. گفته پاسخ‌دار سرود آن به بدهند ترجیع‌بندی

۱۴.۵.۱ وابسته جستارهای

نیمه‌خوانی

۱۴.۵.۲ منابع

- J. McKinnon, *Music in early Christian literature* (Cambridge University Press, 1989), p. 10.
- هشت (مجموع ۱۳۸۹ سال پایان تا فرهنگستان مصوّب واژه‌های فرهنگستان). مصوّب واژه‌های فرهنگ دفتر

منابع ۱۴.۸.۲

[1] <http://www.merriam-webster.com/dictionary/fugue>

- آزاد دانشنامه، ویکی‌پدیای «Fugue»، ویکی‌پدیا، مشارکت‌کنندگان (۲۰۱۳، سپتامبر ۱۴ در (بازیابی)
- فوگ و پرلود ۴۸ باخ سباستیان یوهان (فلش ادوبی)

۱۴.۹ کانس (موسیقی)

کانس اجرای حال در کر گروه یک

تقلید قوانین پایه بر آهنگسازی است شیوه یک و موسیقایی فرم یک کانس قسمت چند یا یک توسط مشخص بازه یک در اولیه ملودی یک که دقیق، ولی مشابه یا مشابه نت‌های دارای همه است ممکن که می‌شود تکرار افزایشی می‌تواند تقلید و تکرار این باشد. دیگر (اکتاو یک (در غیرهم‌ارزش (آینه) هم خلاف بر هر دو یا و رونده) پایین گام (کاهش یا رونده) بالا گام) باشد.^[1]

انگلستان در میلادی سیزدهم قرن به متعلق کانس از نمونه قدیمی‌ترین یکی کانس پانزدهم قرن در است. (*Sumer is icumen in*) آن نام و هجدهم قرن در^[1] شد. مس‌ها تنظیم کردن یکدست اجزای مهم‌ترین از هنرفوگ خویش، اثر دو در شگفت‌آور متناوب کانس دو باخ سباستیان یوهان و وبرن آنتون، شونبرگ آرنولد همچنین نمود. خلق واریاسیون گلدبرگ و^[1] ساختند. فرم این در قطعاتی بیستم قرن در هیندمیت پل

منابع ۱۴.۹.۱

[1] <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/92848/canon>

۱۴.۱۰ کنسرتو

برای است موسیقی قطعه‌ای کنسرتو (ایتالیایی: تلفظ (اصل کنسرتو)، فلوت یا و ویلونسل، ویولن یا پیانو (معمولاً^[1]) تکنواز ساز یک و ارکستر همراهی مجموع در ارکستر نقش است. شده تصنیف موومان سه در معمولاً تمام طی را کلیدی نقش تکنواز ساز ترتیب همین به و است تکنواز ساز می‌کند. ایفا قطعه

منابع ۱۴.۱۰.۱

[1] <http://www.merriam-webster.com/dictionary/concerto>

تکنوازی برای ویژه به بودند شده ساخته فرم این در که آثاری باروک دوره از نوشته کلیدی ساز یک به‌مراه تکنواز سازی یا، کلیدی ساز موارد اغلب و می‌شدند نوشته پیانو برای بیشتر سونات‌ها کلاسیک دوره در مثلاً می‌شدند. پیانو برای هم قسمتی می‌شد نوشته ویولن ساز برای سونات‌ی که هنگامی و می‌شد. گرفته نظر در

منابع ۱۴.۷.۲

- ویکی‌پدیا کنندگان مشارکت

[1] <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/554229/sonata>

۱۴.۸ فوگ

باخ اثر فوگ هنر از قسمتی نوشته نت

بر و صدا چند یا دو در که است کنترپوانی موسیقایی ساخته یک فوگ شده تعریف توالی و تکرار ابتدای در درونمایه می‌شود. ساخته درونمایه یک و تکرار این می‌شود. تکرار و بازنوازی بارها قطعه تمامی در مجدداً سپس^[1] می‌شود. بیان متفاوتی گام‌های و درجه در بار هر توالی

۱۴.۸.۱ فوگ ساختار

است: قسمت سه شامل معمولاً فوگ یک

- می‌گردد. اجرا و معرفی فوگ اصلی درونمایه آن در که شرح
- در و توسعه و تغییر با شده معرفی درونمایه آن در که توسعه و بسط می‌شود. عرضه متفاوت درجه و گام
- دایره‌وار تکاملی سیر یک بسط و شرح به بازگشت با آن در که تکرار می‌شود. تشکیل

آغاز می‌شود نامیده درونمایه اصطلاحاً که موسیقایی زمینه با فوگ‌ها بیشتر می‌شود. تکرار سازها از یک هر توسط پی‌درپی آوا این سپس و می‌گردند دوم صدای سپس کرده، تعریف را درونمایه اول ساز یا صدا که معنی بدین دیگر صداهای ترتیب بهمین و می‌کند تکرار متفاوت گامی در را درونمایه دو از که فوگ تنظیم به (بسته سازها یا صداها همه وقتی می‌کنند. عمل هم شده کامل شرح دادند انجام را خویش اجرای شده) تشکیل صدا بیشتر یا متوالی پاساژهای نظیر اضافاتی با درونمایه نواختن هنگام ادامه در است. می‌افزایند بدان بیشتری جزئیات بار هر و داده برگ و شاخ را اولیه درونمایه گذشته رئوس بر مروری کلی بازنگری یک در سپس باید. بسط فوگ تا شامل فقط می‌تواند و نیست کلی الزاماً مرور این که می‌گردد بسط و شرح باشد. صدا هر ملودی از خاص قسمت‌هایی

فرانسوی عامیانه رقص نوع یک) Menuet: فرانسوی (به منوئه یا مینوئت لودویک توسط میلادی ۱۶۵۰ سال از پس که است آرام سه‌ضربی وزن با در رقص این هجدهم قرن در شد. تبدیل درباری رقص مهم‌ترین چهاردهم در (سوئیت‌ها) رقصها مجموعه بخش‌های از یکی و شد متداول نیز آلمان شد. هندل و باخ آثار

۱۴.۱۲.۱ منابع

- چاپ کلاسیک. گیتار شده طبقه‌بندی قطعه ۵۰ امیرانی. فرزاد ISBN 964-06-3۷۰۰۰۱۳۸۰۰۰۳۷. امیرانی، فرزاد تهران: نخست. 0152-7.

۱۴.۱۳ معرف نغمه

یا راهبر نغمه معنی به leitmotiv آلمانی (از لایتموتیف یا معرف نغمه موسیقی کارهای از برخی در که است شونده تکرار و کوتاه قطعه‌ای شاخص) می‌رود. به کار اندیشه‌ای یا مکانی یا شخصیتی به اشاره برای

را شنونده اجرا حضور، هربار با که می‌شود نشانه‌ای بدین ترتیب لایتموتیف می‌اندازد. اندیشه یا مکان یا شخصیت آن به یاد

برای اپرا، معمولاً موسیقی، قطعه یک در که موسیقایی ایده‌ای معرف نغمه نغمه اگرچه می‌شود. تکرار آن مانند و احساس و شیء و شخص تداعی خاصی آکورد یا ضرب صورت به گاه ولی است، کوتاهی نغمه معمولاً معرف می‌رود. بکار هم

ولی برد بکار آلمانی آهنگساز وبر فون ماریا کارل نخست را معرف نغمه است. واگنر اپراهای در آن کاربرد مشهورترین

۱۴.۱۳.۱ منابع

- انگلیسی، ویکی‌پدیای «Leitmotiv» ویکی‌پدیا، مشارکت‌کنندگان (۲۰۱۴ مارس ۴ در (بازیابی آزاد دانشنامه

۱۴.۱۴ (موسیقی) واریاسیون

ملودی تغییرات بر مبنای که است پایه‌ای شیوه موسیقی در واریاسیون مجموعه واریاسیون، شکل ساده‌ترین شده‌است. بنا کنترپوانی و هارمونی زمینه بر مبنای را قطعه چند یا دو، آهنگ‌سازی فرم این در است. واریاسیون دیگری با متفاوتی بیان دارای کدام هر که می‌کنند تصنیف واحدی موسیقی هستند.^[1]

۱۴.۱۴.۱ واریاسیون فرم

که داشت معلوم می‌توان آن با که موسیقی از است خوبی نمونه واریاسیون نمی‌پسندد. را تکرارها نوع چه و است راغب تکرارهایی نوع چه به شنونده فرم به موسیقی قطعه یک که باری اول عادی، شنونده هر که کرد تصور نباید تغییری هر آن در می‌تواند و می‌کند درک کاملاً را آن می‌شوند، واریاسیون یک کلی طرح دانستن حال هر در ولی سازد، متمایز دیگر تغییرات از را تغییرات بتواند چه دارد، را ضرورت کمال شنونده هر برای واریاسیون قطعه تشخیص دادن اطلاعاتی، مختصر داشتن با نتواند. چه و کند متمایز هم از را

۱۴.۱۱ موتسارت ۱ شماره ویلن کنسرتو

در ساخته شده، موتسارت آماندوس ولفگانگ اثر ۱، شماره ویلن کنسرتو (زمانی ۱۷۷۵ سال در می‌شد تصور ابتدا در که ۲۰۷ ک. مائز بمل سی دیگر اصلی ویلن کنسرتو چهار با همزمان داشت) سال ۱۹ موتسارت که این نشان دهنده دست‌نوشته‌ها و کاغذها آنالیز و آزمایش اما شده، ساخته در کنسرتو این باشد. ۱۷۷۳ سال می‌تواند ساخت واقعی تاریخ که است^[1] شده‌است: ساخته موممان سه

۱. Allegro Moderato (مُدِراتو اَلِگرو)

۲. Adagio (آداجو)

۳. Presto (پرستو)

است. سریع - آهسته - سریع معمول فرم در که

و نیست، فعال شما مرورگر بر روی اسکرینیت جاوا افزار نرم پوزش، عرض با کند. نمی پشتیبانی افزار نرم این از شما مرورگر یا این اجرای برای کننده پخش یک یا و دانلود را ویدیو این می‌توانید شما نمایشید. دانلود ویدیو

قطعه است. شانزده گانه نت‌های به همراه بی نظیر پاساژهای از سرشار کنسرتو به‌عنوان و است مرتبط کنسرتو این به نیز ۲۶۹ ک. بمل سی در رُندو ویولنیست) Antonio Brunetti (برونتی آنتونیو سفارش به و آخر موممان اصلی پایان با کنسرتو این وجود، این با شده‌بود. ساخته زالتسبورگ اهل می‌شود. اجرا مجزا کنسرتوی قطعه یک به‌صورت رُندو و شده اجرا خود

۱۴.۱۱.۱ پانویس

[1] concertos-pour-violon

۱۴.۱۱.۲ منابع

- Concerto pour violon n° 1 «ویکی‌پدیا، مشارکت‌کنندگان ۲ در (بازیابی آزاد دانشنامه فرانسوی، ویکی‌پدیای «de Mozart» (۲۰۱۳ ژوئن

۱۴.۱۲ مینوئت

مینوئت

چندان جدید، چه و قدیم استادان آثار از چه واریاسیون، قطعه یک کلی طرح [2] نیست. مشکل

واریاسیون از مختلف توجیه دو

مختلف توجیه دو موسیقی در واریاسیون کلمه که شد متذکر باید را نکته این کرد. اشتباه هم با را دو آن نباید و دارد است تمهیدی یا رمز درواقع آن و تم تغییر یعنی واریاسیون اول توجیه چهارگانه عناصر از یک هر یعنی می گیرد. صورت تصادفی به طور کاملاً که است ممکن تیمبر و هارمونی، ملودی، ریتم از است عبارت که موسیقی اتفاق است ممکن نیز قطعه فرم در تغییر این گردد. واقع تغییر این مشمول دیگر فرم به یا فوگ یا سونات به صورت قطعه آن که نمی کند تفاوت و بیفتد می کنند استفاده زیاد آن از موسیقی مصنفان که است تمهیدی این باشد. می برند. کار به را آن غریزه قوه روی از اغلب و تمام که می شود اطلاق موسیقی در مخصوصی فرم به واریاسیون دوم نوع این در و می گردد شامل شده است نوشته عنوان این تحت که را قطعاتی می دهد. تشکیل را اصلی فرم واریاسیون قطعات

واریاسیون توجیهات از مثال چند

این به کاربردن است. قدیمی بسیار موسیقی در تغییر دادن قاعده و اصل از نمونه ای نمی توان که بجاست و طبیعی به اندازه ای موسیقی در تمهیدات زمان در باشد. نشده لحاظ آن در تمهیدات این که یافت را موسیقی آثار این بود، خود ترقی اوج در آوازی موسیقی که او، از قبل حتی و پالسترینا یک مثلاً می رفت. به شمار موسیقی عمده اصول از لحن تغییر دادن اصل در ملودی این و می شد بنا ملودی یک روی اغلب شانزدهم سده در مس یا واریاسیون اصل در می آمد. گوناگون فرم های به مس مختلف قسمت های شانزدهم قرن در انگلیسی مصنفان ولی می رفت، به کار ملودی در ابتدا تغییر، به تقریب می نوشتند، ساز برای که آثاری هارمونی قسمت در را تمهید این انگلیسی مصنفان می بردند. به کار است معمول امروزه که صورتی همین به به تدریج ایشان آثار که کردند زیاده روی به قدری تمهید این به کاربردن در معرفی به خصوصی فرم یک به صورت نتوانست و شد ملال آور و خسته کننده نیافته. هنری ارزش و نبود بیش معینی شیوه یعنی شود؛

منابع ۱۴.۱۴.۲

[1] <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/399274/musical-variation>

نگاه، انتشارات فروغ، مهدی دکتر ترجمه کولپند، آرون، موسیقی فرم های [2] ۱۰۶ ص، ۱۳۶۴ چاپ

بروخن تر هندریک اثر (۱۶۲۸) دونوازی تابلوی

دونوازی ۱۴.۱۵

می شود گفته موسیقی از قطعه ای به (duet: انگلیسی (به دوئت یا دونوازی اصطلاح این کلاسیک موسیقی در می پردازند. هنرمندی به نفر دو آن در که توسط پیانو دوئت اگر می رود. کار به پیانیست دو یا خواننده دو برای معمولاً می شود. گفته دستی چهار قطعه آن به شود اجرا پیانو یک روی نوازنده دو

انگلیسی (به بیسینیوم نام به دوئت از خاصی نوع موسیقی، رنسانس دوران در آموزشی اتود یک اجرای به شاگرد و معلم آن در که بود متداول) bicinium می پرداختند.

فصل ۱۵

فونیک پلی فرم

کممک هارمونیک یا ملودیک واریاسیون‌های از سوژه بسط برای آهنگساز می‌گیرد.

است: شده اشاره ملودیک واریاسیون‌های از نمونه چند به زیر در

- طولانی‌تر دیرندی با سوژه نواختن - [4] ^{۱۴}مهانش
- کوتاه‌تر دیرندی با سوژه نواختن - [5] ^{۱۵}اکهانش
- وارونه صورت به ملودی یک نواختن - [6] ^{۱۶}اقائم آینه‌وار قرینه
- اول به آخر از ملودی یک نواختن - [7] ^{۱۷}افقی آینه‌وار قرینه

سوژه به بیشتری وابستگی با واریاسیون‌ها فوگ یک توسعه و بسط بخش در فرمی انوناسیون که حالی در می‌گویند، [8] ^{۱۸}اپیزود آنها به که می‌شوند نوشته هم با فرم دو این در توسعه و بسط دلیل همین به است. بیشتر آزادی با دارد. تفاوت

ری‌اکسپوزیسیون

بسیار باشد، برخوردار نیز ری‌اکسپوزیسیون بخش از انوناسیون که صورتی در آهنگساز میزان. چهار تا دو حد در چیزی تنها اوقات گاهی بود؛ خواهد کوتاه این می‌بخشد. پایان قطعه به بالایی صدای در سوژه تکرار با بخش این در روی بر واریاسیونی) هیچ بدون حتی گاهی یا (و واریاسیون اندکی با تکرار خواهد پایینی صدای عهده به نیز کنترسوژه اجرای می‌شود. انجام اصلی تم می‌پردازد. اجرا به آزاد کنتریپوان در کنترسوژه، نبود صورت در و بود

تاریخچه ۱۵.۱.۲

کار انوناسیون روی بر که است نادری اساتید از باخ س. ی. گفت می‌توان کنتریپوانی بداهه‌نوازی‌های در می‌توان را انوناسیون سرچشمه [1] است. کرده فرانچسکو ایتالیایی آهنگساز کارهای در ویژه به جست، ایتالیا در گرفته شکل آن، در تغییراتی ایجاد و سبک آن از برداشت با باخ. [9] ^{۱۹}لُبن پُرتی آنتونیو ۱۵ باخ در آورد. است، شده شناخته امروزه که شکلی به را انوناسیون فرم BWV (نوشت باخ فریدمان ویلهلم فرزندش به آموزش هدف با انوناسیون صدایی سه انوناسیون‌های از تایی ۱۵ مجموعه‌ای بعدتر وی). (772-786) می‌شوند. شناخته سینفونیا نام با که نوشت (BWV 787-801)

از سری‌هایی و داده گسترش را فرم این [10] ^{۱۰}لُبرگ آلبان بیستم قرن در [2] ^{۲۱}است. برده کار به [11] ^{۱۱}لوتسک اپرایش، در را انوناسیون

واژه‌نامه ۱۵.۱.۳

[1] exposition

[2] development

انوناسیون ۱۵.۱

(BWV 775) مینور ر در باخ س. ی. 4 شماره انوناسیون ابتدای از میزان چند

دار شستی ساز یک برای معمولاً و کوتاه ساخته‌ای موسیقی در **انوناسیون** ولی دارند انوناسیون مشابه سبکی که (آثاری است. دوبخشی کنتریپوان با می‌شوند. شناخته سینفونیا عنوان به می‌جویند، سود سه‌بخشی کنتریپوان از گرفته اشتباه سمفونی با آثار این که این برای معاصر ناشران از برخی اگرچه شناخته آثار از می‌خوانند). بخشی "سه" انوناسیون را آنها اشتباه به نشود، کرد اشاره باخ سیبستین یوهان ساخته انوناسیون ۱۵ به فرم این در شده می‌دهد. تشکیل را سینفونیاها و انوناسیون‌ها عنوان با وی کتاب از نیمی که قطعات این واقع در نیست؛ آنها عمومی اجرای انوناسیون، ساخت از هدف پرورشی تمرینات و دار شستی سازهای هنرآموزان برای تمریناتی عنوان به می‌رود. کار به آهنگسازی دانشجویان برای

فرم ۱۵.۱.۱

ساده‌تر بسیار آن به نسبت اگرچه است، فوگ شبیه سبک نظر از انوناسیون [1] ^{۱۱}اکسپوزیسیون یک است: بخش سه شامل ساختار نظر از انوناسیون است. بخش و است اکسپوزیسیون از تر طولانی که [2] ^{۱۲} توسعه و بسط بخش کوتاه، دارای نیز سونات فرم [3] ^{۱۳} آغاز به بازگشت یا ری‌اکسپوزیسیون پایانی: می‌تمایز یکدیگر از را فوگ و انوناسیون که چیزی است. بخش سه همین کلید در که تونیک به پاسخی فوگ خلاف بر انوناسیون که است این کند، ندارد. است، شده معرفی اصلی) گام پنجم (درجه دومینانت

اکسپوزیسیون

صداها از یکی توسط گام تونیک در کوتاه موتیفی، **اکسپوزیسیون** بخش در تکرار به دوم صدای سپس می‌شود. گفته **تم** یا **سوژه** آن به که می‌گردد ارائه کنترسوژه معرفی به آغازین صدای بین این در و پرداخته گام تونیک در تم می‌پردازد. آزاد کنتریپوان در نواختن یا پیشین شده ارائه تم برابر در

توسعه و بسط

آهنگساز بخش این در می‌دهد. شکل را قطعه اصلی بخش توسعه و بسط می‌دهد. پر و بال را سوژه و پرداخته نوشتن به آزاد کنتریپوانی با معمولاً

- [3] Recapitulation or réexposition
- [4] Augmentation
- [5] Diminution
- [6] Inversion
- [7] Retrograde
- [8] episode
- [9] Francesco Antonio Bonporti
- [10] Alban Berg
- [11] Wozzeck

۱۵.۱.۴ منابع

- [1] ترجمه موسیقی. [فرمهای *Les forms de la musique* آندره. هودیه، ۱۳۸۰. ۷۲. شابک ۹۶۴-۶۵۶۴-۵۵-۰. محسن الهامیان. نشر الهامیان. نو، دنیای نشر
- [2] الهامیان. محسن ترجمه. [موسیقی فرمهای *Les forms de la musique*]. ۱۳۸۰. ۷۲. شابک ۹۶۴-۶۵۶۴-۵۵-۰. نو، دنیای نشر
- «Invention (musical composition)» ویکی‌پدیا، مشارکت‌کنندگان در (بازیابی آزاد دانشنامه انگلیسی، ویکی‌پدیا)، (۲۰۱۱ سپتامبر ۳)

۱۵.۱.۵ بیرونی پیوندهای

- history and analysis of Bach's inventions
- overview of inventions from the Northern Arizona University Website

۱۶ فصل

ترانه های فرم

Vol. 157, No. 16, (Apr. 15, 2000), pp. 252-254.
Published by: Society for Science & the Public.

دانشمند مجله [2]

۱۶.۲.۲ بیرون به پیوند

- **Voices in the Sea** از شنیداری‌ای پرونده‌های دربردارنده که دینیداری-شنیداری پرونده‌های برخی نیز و دلفین‌ها و نهنگ‌ها آوای است. تفسیرگرانه
- **Cornell University's Bioacoustics Research Program**

۱۶.۳ (موسیقی) جم اسلو

موسیقی از گونه‌ای برای اصطلاح یک **Slow jam**: انگلیسی (به جم اسلو اسلو است. عاشقانه یا عاطفی مفهوم دارای که است بلوز) اند (ریتم R & B این هستند. پائین تمپو آهنگ‌های یا بلوز اند ریتم آهنگ‌های معمولاً جم تغزلی، محتوای با آرام نوایی و نرم صدایی با آهنگ‌هایی برای معمولاً اصطلاح آیا اینکه مورد در پرسش این می‌شود. استفاد عاشقانه یا عاطفی شدت به منجر نه، یا کرد بندی طبقه جم"، "اسلو عنوان به باید را خاص آهنگ‌های حساب" "تسویه آهنگ درباره خصوصاً ۱۹۹۶ سال در شدید بحث‌های به است، ۱۹۸۳ سال به مربوط اصطلاح این از استفاده ریشه شد. گینوین از یکی نام عنوان به اصطلاح این از شب" نیمه گروه "ستاره‌های که زمانی کردند. استفاده خود آلبوم آهنگ‌های

از: عبارتند جم اسلو با همراه موسیقی‌های دسته

- **Soul**: انگلیسی (به روح)
- **R & B**
- **R & B** معاصر
- پاپ
- راک سافت
- رگی
- هاپ هیپ
- جاز
- فانک
- **Quite storm**: انگلیسی آرام(به طوفان)

۱۶.۱ آریتا

است ملودی یک)، کوچک آریای (آریتا مخفف) **Aria**: ایتالیایی (به آریا همراهی ارکستر با همیشه- نه معمولاً و می‌شود نوشته تنها آواز برای که خواننده آن، در که هست نیز آوازی موسیقی قطعاً گونه‌ای همچنین می‌شود. دیده اپرا در بیشتر آریا می‌کند. روایت را مستقل نسبتاً داستانی یا موضوعی این نوشته‌اند. نیز اپرا با بی‌ارتباط آریاهایی، آهنگسازانی که هرچند می‌شود می‌رود. به کار نیز ملودیک و آرام سازی قطعاً یک معنی به اصطلاح

۱۶.۱.۱ منابع

- چاپ کلاسیک. گیتار شده طبقه‌بندی قطعه ۵۰ امیرانی. فرزاد. ۴۹. ISBN 964-06-0152-7. ۱۳۸۰ امیرانی، فرزاد تهران: نخست.

۱۶.۲ نهنگ‌ها آواز

است آوازخوان نهنگ شده‌ترین شناخته گوژپشت نهنگ

که آنجایی از و می‌آورند در خود از نهنگ‌ها که است صدایی **نهنگ‌ها آواز** [1] می‌گویند. آواز بدان است موزون صدا این

گراز و دلفینها مانند دریازی پستانداران دیگر مشابه بسیار آواز این سازوکار می‌کنند استفاده خود جفت کردن پیدا برای آوا این از نهنگ‌ها است. دریایی [2] برسد. دیگر نهنگ‌های گوش به کیلومتر ده‌ها تا می‌تواند آوا این و

۱۶.۲.۱ منابع

- انگلیسی: ویکی‌پدیای

[1] Roger Payne, quoted in: Author(s): Susan Milius. "Music without Borders", p.253. Source: *Science News*,

- ۱۶.۳.۱ جم اسلو های آهنگ از برخی**
- "Funny How Time Flies (When You're Having Fun)" - جکسون جنت -
  - "Future Baby Mama" - پرنس (موسیقی دان)
  - "Games" - Chukii Booker
  - "Get Up On It" - Kut Klose
  - "Giving You the Best That I Got" - Anita Baker
  - "The Greatest Romance Ever Sold" - پرنس (موسیقی دان)
  - "How Come You Don't Call Me" - کیز آلیشا
  - "I Apologize" - Anita Baker
  - "I Belong to You (Every Time I See Your Face)" - Rome
  - "I Don't Wanna Cry" - کری ماریا
  - "I Hate U" - پرنس (موسیقی دان)
  - "I Learned from the Best" - هیوستون ویتنی
  - "I Look to You" - هیوستون ویتنی
  - "I Love You" - جکسون مایکل "باشم نداشته دوستت نمی تونم"
  - "I Swear" - All-4-One
  - "I Wanna Know" - Joe
  - "I Will Love You" - Whitney Houston "بودم خواهم عاشقت همیشه من"
  - "I'd Rather" - Luther Vandross
  - "If I Ain't Got You" - کیز آلیشا
  - "If I Was Your Girlfriend" - پرنس (موسیقی دان)
  - "If You Go Away" - New Kids on the Block
  - "Insatiable" - پرنس (موسیقی دان)
  - "Is It Good to You" - Tammy Lucas & Teddy Riley
  - "Kissin' You" - Total
  - "Knockin' Da Boots" - H-Town
  - "Let's Wait Awhile" - جکسون جنت
  - "Lonely's The Only Company" - Maxwell
  - "Losing My Balance" - J. Cole
  - "Love" - کول کیشیا
  - "Love" - Musiq Soulchild
  - "Love Shoulda Brought You Home" - Toni Braxton
  - "Love You Down" - Ready for the World
  - "Me, Myself and I" - بیانسه
  - "Money Don't Matter 2 Night" - پرنس (موسیقی دان)
  - "A House Is Not a Home" - Luther Vandross
  - "Adore" - پرنس (موسیقی دان)
  - "Adorn" - Miguel
  - "Again" - جکسون جنت
  - "Angel of Mine" - Eternal
  - "Anytime" - Brian McKnight
  - "And I" - سی‌یرا
  - "Age Ain't Nothing but a Number" - عالیه
  - "All the Man That I Need" - هیوستون ویتنی
  - "Another Sad Love Song" - براکستون تونی
  - "Any Time, Any Place" - جکسون جنت
  - "Between The Sheets" - Isley Brothers
  - "Back at One" - Brian McKnight
  - "Be With You" - بیانسه
  - "Breathe Again" - براکستون تونی
  - "Can I Take U Home" - فاکس جیمی
  - "Call My Name" - پرنس (موسیقی دان)
  - "Can't Let Go" - کری ماریا
  - "Can You Stand the Rain" - New Edition
  - "Can't B Good" - جکسون جنت
  - "Cause I Love You" - Lenny Williams
  - "Cheers 2 U" - Playa
  - "Cherish the Day" - (گروه شاده - موسیقی)
  - "Come Back to Me" - جکسون جنت
  - "Damn U" - پرنس (موسیقی دان)
  - "Diamonds and Pearls" - پرنس (موسیقی دان)
  - "Diary" - کیز آلیشا
  - "Didn't We Almost Have It All" - هیوستون ویتنی
  - "Differences" - جینوون
  - "Diggin' on You" - TLC
  - "Do Me, Baby" - پرنس (موسیقی دان)
  - "Everytime I Close My Eyes" - Babyface
  - "Finally Found" - Honeyz
  - "From The Heart" - Another Level
  - "Footsteps in the Dark" - The Isley Brothers

- "Stay" – Jodeci
- جکسون مایکل □ " (آلبوم) تریلر "
- "Sweet Love" – Anita Baker
- "Take a Bow" – مدونا
- "Take You Down" – براون کریس
- "Tender Love" – Force MDs
- "That's the Way Love Goes" – جکسون جنت
- "They Don't Know" – Jon B.
- "This Song" – لوکت لتویا
- "Time to Grow" – Lemar
- "Twenty Foreplay" – جکسون جنت
- "Turn My Back On You" – Sade
- "Un-Break My Heart" – Toni Braxton
- "Until The End of Time" – تیمبرلیک جاستین
- "Untitled (How Does It Feel)" – D'Angelo
- "Vision of Love" – Mariah Carey
- "Voyage to Atlantis" – The Isley Brothers
- "I Want You" – جکسون جنت
- "Weak" – SWV
- "We Belong Together" – کری ماریا
- "What's Love Got to Do With It" – ترنر تینا
- "What You Won't Do for Love" – Bobby Caldwell
- "When 2 R in Love" – پرینس (موسیقی دان)
- "Why I Love You So Much" – هنرمند) مونیکا
- "You" – Raheem DeVahn
- "You Give Good Love" – هیوستون ویتنی
- "You Gotta Be" – Des'ree
- "Your Love Is King" – Sade
- "You're Always On My Mind" – SWV
- "The Most Beautiful Girl in the World" – پرینس (موسیقی دان)
- "My First Love" – René & Angela (1983)/Avant & Keke Wyatt (2000)
- "Nice & Slow" – آشر
- "Nite & Day" – Al B. Sure!
- "No Ordinary Love" – (گروه شاده) موسیقی)
- "Nobody" – Keith Sweat
- "Promise" – سی‌یرا
- "One in a Million" – عالیہ
- "The One I Gave My Heart To" – عالیہ
- "Paradise" – (گروه شاده) موسیقی)
- "Pink Cashmere" – پرینس (موسیقی دان)
- "Poppin'" – براون کریس
- "Pretty Brown Eyes" – Mint Condition
- "Reasons" – فایر اند ویند ارت،
- "Red Light Special" – TLC
- جکسون مایکل □ "بیار یاد به رو زمان"
- "Rhythm of Love" – Anita Baker
- "Ring Ring Ring (Ha Ha Hey)" – De La Soul
- "Rock Wit'cha" – براون بابی
- "Roni" – براون بابی
- "Runaway" – جکسون جنت
- "Sail" – Awolnation
- "Saving All My Love for You" – هیوستون ویتنی
- "Scandalous!" – پرینس (موسیقی دان)
- "Sensitivity" – Ralph Tresvant
- "Shake You Down" – Gregory Abbott
- "Seven Whole Days" – براکستون تونی
- "Slow Jam" – Midnight Star
- "Slow Jam" – هنرمند) مونیکا & آشر
- "Slow Jams" – جونز کوئینسی، Babyface، تامیا & Barry White
- "Somebody Already Broke My Heart" – (گروه شاده) موسیقی)
- "Soul Sista" – Bilal
- "Spanish Guitar" – براکستون تونی

Twistin' - Keith Sweat

۱۶.۳.۲ منابع

Wikipedia contributors, "Slow jam," Wikipedia, The Free Encyclopedia, http://en.wikipedia.org/wiki/Slow_jam

یاد ضربی ساده نثر نام به آن از روس شرق شناس ژوکوفسکی که تصنیف ساخته عروضی اوزان اساس بر که آن ادبی معنای به شعر برخلاف می کند، دستوری قواعد و دارد عامه طبقات به تعلق است، خواص خاص و می شود نشود. رعایت آهنگ از تبعیت اقتضای به آن در می تواند عروضی شعر

۱۶.۴ برگردان بند

بند می شود تکرار سروده یا شعر یک از بند هر پایان در که بیت‌هایی به می گویند. **تَهلیل** یا **برگردان**

۱۶.۶.۱ ایران در تصنیف

ایرانی تصانیف از ماسه هانری و پنجم) قرن ارمنی (مورخ حورنی موسی اساس بر عروضی ساختار جای به آن وزن که می کنند یاد باستان دوران پادشاهان در تاریخ نیز سن کریستین بود. شده نهاده بنا هجاها شماره شعر نمونه‌های نخستین که می کند یاد تصنیف‌ها این از نمونه‌هایی از کیانی سامانی عهد در مردمی تصنیف‌های سرود در و می شوند محسوب پهلوی را تصنیف بتوان شاید؛ پور آرین یحیی تعبیر به بنابراین شده‌اند؛ بازخوانی تصنیف امروزی انواع به آن شباهت که دانست پارسی شعر نوع کهن‌ترین است. ایران مردم عامه میان در سرایی تصنیف سیر پیوستگی بیانگر

استفاده تصنیف بیان در غزل و قول تعبیر از مراغه‌ای عبدالقادر و حافظ یاد عجم متغزلان عنوان با آن خوانندگان از مراغه‌ای عبدالقادر و می کردند مردمی قدیمی ترانه‌های برای جدید نامی باید را تصنیف واژه بنابراین می کرد؛ یا عبارت‌ها برخی تکرار و هجابندی نظم بر آن اساس که دانست ایرانی می کرده‌اند. استفاده آن از نیز بزرگ شاعران و است استوار مصرع‌ها

ایران موسیقی تاریخ تدوین بنیان‌گذار را او بتوان شاید که خالقی روح‌الله مشروطیت انقلاب «ایران موسیقی سرگذشت» خود کتاب مقدمه در دانست، تبارشناسی عملاً خود در مطالعه اما می‌داند. معاصر دوره آغاز تاریخی نشان را -۱۲۱۲) قاجار شاه فتحعلی دوره از را احیا دوره نوازندگان و موسیقی‌دانان نوازندگان خالقی تبارشناسی مبنای می‌کند. دنبال قمری) هجری ۱۲۵۰ موسیقی گروه‌های نخستین او هستند. قاجار گرفته شکل تازه دربارهای در رقیب گروه‌های که می‌داند «مینا» و «زهره» نظر زیر گروه دو را ایران ارمنی یک نظر زیر بی‌واسطه مینا، و زهره هستند. قاجار شاه محمد دربار که است روشن می‌گیرند. فرا را موسیقی شیرازی یهودی یک و اصفهانی چنین با حتی □ طرب» «عمله پیوستن برای ایران دربار در اقدامی چنین حکومت فروپاشی از پس تنها حکومت باشندگان جمله به تکویده‌ای □ نام قاجار حکومت آمدن کار روی بر از پس نسبی ثبات و صفوی روحانی‌مدار بوده‌است امکان‌پذیر

تصنیفی شده‌است ثبت که جدید بالنسبه دوران در تصنیف قدیمی‌ترین در که تصنیف این شده‌است. سروده شیدا تولد از پیش سال ۶۰ که است به خیانت از عامیانه روایت یک داشته رواج فارس و ایران جنوب مردم میان نمی‌برد جایی به راه شجاعت همه با که است زند خان لطفعلی زند، شاهزاده میان در هم تصنیفی می‌کند. واگذار قاجار محمدخان آغا به را حکومت و در که داشته‌است رواج بوده‌است، ساله ۳۳ شیدا که دوره‌ای در فارس مردم است. تهران به فارس سخت‌گیر حاکم میرزا فرهاد احضار شرح

صورت به احتمالاً که تصنیف‌ها سرایندگان از چیزی شیدا از پیش تا مختلف تصنیف‌های در تنها و نمی‌دانیم می‌شده‌است سروده بداهه‌خوانی صبا که شعری نشانه‌های (نظیر می‌بینیم را شاعری از سروده‌ای نشانه‌های (او). به مربوط تصنیف در سروده زند خان لطفعلی از دعوت در

از می‌توان آن از قبل اندکی یا و شیدا با همزمان تقریباً تصنیف‌های میان در خیالی از آن شعر که برد نام نشانه» عشاق دل را غمت تیر «ای تصنیف فراق «بار عراقی از شعری با خوبان» «خسرو همچنین است، بخارایی و قره‌العین از شعری با چهره» به «چهره، سعدی از شعری با دوستان» شناخته از که بهایی شیخ و بخارایی خیالی از شعری با وصال» «تمنای می‌شود، دیده ترانه‌ها این در که چنان هستند. تصنیف‌ها این نمونه شده‌ترین ترانه‌هایی با می‌شده خواننده طریقت اهل مجالس در اکثراً که ترانه‌ها این میان ترانه‌ها این در همچنین دارد. وجود تفاوت می‌شد، شنیده بازار و کوچه در که تصنیف‌های تاریخی شکل با آن شعری ساختار و نیست تصنیف‌ساز شاعر مگر «تو مانند پسندی مردم تصنیف‌های می‌ماند است. متفاوت پسند مردم ندارد. شده‌ای شناخته شاعران که روایاتی» نکو ماه

۱۶.۵ شناسه ترانه

موارد برخی در (یا ترانه‌ای) Signature Song: انگلیسی (به شناسه ترانه) شناخته آن با مشهور موسیقی گروه یا خواننده یک که است ترانه) چند ترانه باشند. کرده پیدا موفقیت هم دیگر آهنگ چندین در اگر حتی می‌شوند، بازاریابی ابزار یک یا عمومی خودبخودی شناسایی نتیجه می‌تواند شناسه خواننده یک طرفداران افزایش و بیشتر فروش برای خواننده تبلیغ برای باشد.

۱۶.۵.۱ نمونه‌ها

- آبا گروه از رقصان ملکه ترانه
- ایگلز گروه از کالیفرنیا هتل ترانه
- مدونا از مادی دختر ترانه
- گرین ال از بمانیم باهم بیا ترانه
- دیون سلین از داد خواهد ادامه من قلب ترانه
- [1] بیتلز از جود هی ترانه
- [2] زبلین لد از بهشت سوی به پلکانی ترانه
- [3] نیروانا از می‌ده نوجوانی روح بوی ترانه

۱۶.۵.۲ منابع

- [1] "Greatest Beatle Song Ever?". ABC News. August 26, 2010. Retrieved December 3, 2013.
- [2] "Official band website". Ledzeppelin.com. April 27, 1977. Retrieved November 11, 2011.
- [3] Nirvana's 'Nevermind' is ever-covered, spoofed- Retrieved January 13, 2012

- ویکی‌پدیای «Signature song» ویکی‌پدیا، مشارکت‌کنندگان (۲۰۱۳ دسامبر ۵ در (بازیابی آزاد دانشنامه انگلیسی،

۱۶.۶ تصنیف

معمولاً و منظوم قالبی) Ballad: انگلیسی (به افسانه‌سرای یا تصنیف و انگلیسی آهنگ‌های و شعرها از که است جهان ادبیات در روایت‌گونه از بعد و اروپا سراسر در نوزدهم قرن تا که است وسطی قرون اواخر ایرلندی قالب این می‌گیرد. قرار استفاده مورد آفریقا شمال و استرالیا، آمریکا در آن تصانیف و اشعار ساخت برای آهنگسازان و شاعران توسط هجدهم قرن از قالبی عنوان به بیشتر نوزدهم قرن انتهای در اما می‌شد، برده به کار بزمی هر برای مترادفی نیز اکنون و می‌رفت به کار عام‌پسند عاشقانه اشعار برای در است. راک موسیقی و عامه‌پسند موسیقی در عاشقانه آهنگ و شعر نوع هستند. تصنیف‌سازی پیشگامان از قزوینی عارف و شیدا اکبر علی نیز ایران

- ناشناس آهنگساز قره‌العین از شعر چهره به چهره
- درویش از آهنگ بهار الشعراى ملک از شعر ندارد خبر نگارم من ز خان
- قزوینی عارف امان فراقت از امان ای
- قزوینی عارف منی منظور و آفاقی همه افتخار
- قزوینی عارف شد چمن گشت و گل می‌فصل هنگام
- قزوینی عارف کردم بهانه مستی به را گریه
- قزوینی عارف دل مهار شد رها کفم از
- همایون از آهنگ (سایه)، ابتهاج هوشنگ از شعر کجایی پری ای تو خرم

۱۶.۶.۲ منابع

- تهران: زمین. ایران سرودهای و ترانه‌ها تصنیف‌ها، قلم. مشکین سعید ۱۳۷۷. ISBN 964-91131-5-0. زمستان سبز، خانه انتشارات
- تصنیف زیل - معین فرهنگ
- ایران موسیقی تاریخ انقلابی تصنیف ترین «مهم سامانی. هوشنگ در بازبینی‌شده رابطه. چراغ‌های وب‌گاه «وطن» جوانان خون (از ۱/۱۰/۲۰۱۰.
- انگلیسی، ویکی‌پدیای «Ballad» ویکی‌پدیا، مشارکت‌کنندگان (۲۰۱۱ ژوئن ۱۶ در (بازیابی آزاد دانشنامه

۱۶.۷ زنگوله (رادیو)

گفته کوتاهی نگ ر یا نغمه به رادیویی پخش در (jingle) جینگل یا زنگوله تا می‌شود پخش برنامه یک از بخش هر پایان یا میانه آغاز، در که می‌شود کند. کمک مخاطبان سوی از برنامه آن بازشناسی و تشخیص به

برنامه اجرای روانی به کمک برنامه‌ها، میان در زنگوله‌زنی دیگر تأثیرات از زنگوله است. صوتی تنوع ایجاد و یکنواخت بخش‌های شدن طولانی عدم و بار نخستین کردند. استفاده متحده ایالات رادیوهای بار نخستین را رادیویی شده‌بود خواننده آواز به‌صورت که رادیویی کوتاه آگهی ۳۰ پیشین، سده در نامیدند. (جینگل) زنگوله را

۱۶.۷.۱ منابع

- هلندی، ویکی‌پدیای «Jingle» ویکی‌پدیا، مشارکت‌کنندگان (۲۰۰۷ فوریه ۲۶ در (بازیابی آزاد دانشنامه

۱۶.۸ روحانی سرود

جنبه که است سرود نوعی (Hymn): انگلیسی (به مذهبی سرود یا هیم نوشته‌شده عبادت یا پرستش ستایش، حمد، برای مشخصاً و داشته مذهبی برجسته شخصیت یک یا و خدایان یا خدا وصف به معمول طور به و باشد می‌باشد hymnos از مشتق‌شده (ἕμνος) یونانی کلمه‌های هیم واژه ببردازد. از مجموعه‌های انگلیسی زبان در می‌باشد. ستایش» «ترانه معنی به که Hymnbooks عنوان با گاهی و می‌کنند یاد Hymnals را مذهبی سرودهای می‌شود. یاد آن از نیز هیم) (کتاب

ایرانی موسیقی شده شناخته تصنیف‌ساز نخستین احتمالاً شیدا اکبر علی نظر از که داریم اختیار در شیدا از شده سروده تصنیف ۲۲ تقریباً است. شیدا خاص سبکی مشخصات دارای آهنگ‌ها نوع و شعری زبان مضامین، نوع این سبکی ویژگی‌های بر سرروستانی رضوی نظیر استادانی هستند. در موسیقی و شعر فضای و تاریخ مرور داشتند. زیادی تاکید تصنیف‌ها تصنیف دوباره احیای در را او موقعیت تا می‌کند کمک ما به شیدا دوران کنیم. درک را او بخشی اثر و پذیری اثر زمینه‌های و ایرانی

(میلادی)، ۱۹۰۶ (خورشیدی ۱۲۸۵ در مشروطه نهضت وقوع از پیش تا گاه و سرگرم‌کننده عاشقانه، مضامین غالباً بزرگ شهرهای در رایج موسیقی عصر نامدار تصنیف‌سرای قزوینی عارف که چنان داشت. بی‌ارزش بسیار ساختن به من «وقتی مضمون): به (نقل می‌نویسد کتابش در مشروطه حتی که بود یافته تنزل چنان هنر این آوردم، روی میهنی تصنیف‌های می‌ساختند». تصنیف نیز شاه گریه برای

ولی است مشهور میهنی تصنیف‌های ساختن به چند هر قزوینی عارف تصنیف‌های از بسیاری دارند. عاشقانه جمله از مختلفی مضامین او تصنیف‌های که مختلف شعر چند می‌توان ثابتی ملودی روی بر که است اینگونه عارف چند استفاده می‌توان ملودی یک از واقع در کرد. اجرا آمده او دیوان در خاصی سبک قزوینی عارف کرد. بیان را مختلفی مضامین و کرد منظوره و شعر تلفیق به او آگاهی نا آنرا برخی که داشته موسیقی و شعر تلفیق در از می‌کنند. نقد را عارف و می‌دانند موسیقی برای شعر کردن فدا و موسیقی اینگونه و بوده هم شاعر خود عارف که می‌کنند استدلال عده‌ای دیگر طرف شعر تلفیق به او ناآگاهی بدلیل نه و است سازی تصنیف در او سبک تلفیق یک او اینکه در گروه دو هر اغلب دیدگاه اختلاف این وجود با موسیقی. و دارند. توافق بوده موثر و بزرگ ساز تصنیف

به می‌توان قزوینی عارف و شیدا اکبر علی از بعد مشهور سازان تصنیف از کرد. اشاره جاهد امیر

تصنیفی به داشت علاقه ایرانی تصنیف‌های جمع‌آوری به که ژوکوفسکی را آن ۱۸۹۹ سال در و اصفهان در را آن ۱۸۸۵ سال در که می‌کند اشاره هم و عاشقانه‌است ترانه‌ای هم که جانم» «سلی نام به شنیده‌است تهران در ترجیع‌بند که اینجاست جالب نکته و دارد دربار تاریخی اتفاقات به گریزی و می‌شود تکرار که است شکست» شیدا دل زلفت، خم «در تصنیف این (که شیدا‌ست مشهور بند ترجیع از تصنیف خوانندگان استفاده دهنده نشان ترانه ثبت تاریخ به توجه بوده‌است). رایجی امر زمان آن تصانیف در البته نفوذ از درجه آن به سالگی ۴۰ در شیدا که می‌دهد نشان ژوکوفسکی توسط زلفت، خم «در معروف تصنیف و بوده آشنا مردم برای اصفهان در که رسید تهران در او زندگی از پیش و سالی میان دوران به مربوط شکست» شیدا دل است.

ایرانی مشهور تصنیف‌های

- نی‌داوود مرتضی از آهنگ بهار الشعراى ملک از شعر سحر مرغ
- شیدا اکبر علی شیدا دل
- شیدا مهتابه شب امشب
- شیدا توست زیبای رخ غلام ماه
- شیدا می‌لرزه دلم من میزنه در کیه کیه
- شیدا کجت زلف عقرب
- شیدا شکست شیدا دل زلفت، خم در
- شیدا چین بت
- قزوینی عارف دمیده لاله وطن جوانان خون از
- خالقی روح‌الله دلنشین بهار

۱۶.۱۰ لالایی

بوگرو ویلیام-آدولف اثر، لالایی نقاشی

از پیش کودکان برای معمولاً که است آرامش دهنده شعری یا آهنگ لالایی این و کودکان به آرامش دادن خواندن، لالایی هدف می شود. خواننده خواب ساده همه از بیش لالایی ها نتیجه، در بخوابند. زودتر و راحت تر بتوانند که دوره های همه در و فرهنگ هر در می توان را لالایی ها هستند. تکراری و [1] یافت. باستانی

لای "لای مانند: است؛ رایج مختلف مناطق در گوناگونی لالایی های ایران در گرگان در می ناله" چه کوه در پلنگ / لاله گل لای،

۱۶.۱۰.۱ بیرون به پیوند

- یوتیوب در سوئدی کلیسای یک در ایرانی لالایی ویدئو:

۱۶.۱۰.۲ منابع

۱۹۹۷. آکسفورد، دانشگاه دوم. ویرایش آکسفورد. پرستاری قافیه فرهنگ [1] ع.ص.

۱۶.۱۱ سازی موسیقی

Instrumental: انگلیسی (به بی کلام موسیقی یا سازی موسیقی) صدای و شده تنظیم سازها صدای برای تنها که است موسیقی قطعه ای نیست. آن در آواز یا انسانی

می شود. تقسیم آوازی و سازی کلی بخش دو به ایران موسیقی

۱۶.۸.۱ ریشه

که اشاره کرد مصریان آتن به بزرگ هییم به می توان هییم ها قدیمی ترین بین از مذهبی سرودهای از مجموعه ای، ودا تصنیف شده بود؛ آخاتون فرعون توسط سرودهای از مجموعه ای، مزامیر و می باشد؛ هندویسم فرهنگ به مربوط که با همراه غربی سرودسازی و سرودخوانی سنت کرد. اشاره، یهودیت آئین در که یونان باستانی هییم های مجموعه از سرود قدیمی ترین هومر، سرود یونان باستانی ادیان خدایان تمجید به و نوشته شده بود میلاد از پیش هفتم شد. آغاز می پرداخت،

در *hymnus* همنوس یا ، واژه استعمال به شروع کلیسا پدران مترادف کلمه عنوان به غالباً و نمودند، مسیحی سرودهای به جای لاتین [1] می کردند. استفاده «Psalm» از

۱۶.۸.۲ مسیحی سرودخوانی

در که می خوانند، روحانی» و هییم و مذهبی «سرودهای ابتدا از مسیحیان خوانده و سروده دسته جمعی عبادت های در یا و جداگانه و شخصی دعاهای Matthew ۲۶:۳۰) می شد

; ۱ Cor ۱۴:۲۶

; Ephesians ۵:۱۹

; Colossians ۳:۱۶

; James ۵:۱۳

; Revelation ۵:۸-۱۰

; Revelation ۱۴:۱-۵

.)

۱۶.۸.۳ بانویس

آکسفورد) یونانی-انگلیسی واژه نامه اسکات، و لیدل، واژه بر ورودی [1] ورودی؛ ۱۸۴۹ (صفحه ۱۹۸۵، ۱۸۹۷. نسخه آمین ۸ کلارندون انتشارات انتشارات: آکسفورد) لاتین واژه نامه شرت و لويس، *hymnus* واژه بر ۸۷۲ (صفحه ۱۹۸۷، ۱۸۷۹ کلارندون

- آزاد دانشنامه انگلیسی، ویکی پدیای «Hymn» ویکی پدیا، مشارکت کنندگان ۲۰۱۰ دسامبر ۲۰ در (بازیابی

۱۶.۸.۴ بیرون به پیوند

- (انگلیسی) کانادا» و آمریکا متحده ایالات روحانی سرود «جامعه»
- (انگلیسی) ایرلند» و کبیر بریتانیای روحانی سرود «جامعه»
- [شامل (انگلیسی) شرقی] روم روحانی سرودهای از «نمونه هایی» مسیحی روحانی سروهای متن های از صفحه ۲۰۰۰ از

۱۶.۹ گفت آواز

باشد: داشته اشاره زیر موارد از یکی به است ممکن گفت آواز

- (اپرا) گفت آواز
- گفتاواز یا فارسی رپ

۱۶.۱۱.۱ وابسته جستارهای

- آوازی موسیقی

۱۶.۱۱.۲ منبع

۱۶.۱۲ بازخوانی نسخه

Cover: انگلیسی (به دوباره خوانی یا بازخوانی آهنگ، بازخوانی نسخه فرد یک توسط شده منتشر قبلاً آهنگ یک اجرای و ضبط به) version و مردم بین در که می‌شود بازخوانی آهنگ‌هایی معمولاً می‌گویند. جدید باشد. محبوب موسیقی شنوندگان

۱۶.۱۲.۱ منابع

- انگلیسی ویکی‌پدیای

فصل ۱۷

غربی کلاسیک موسیقی های فرم

خود تکامل اوج به باخ زمان در و شد ابداع می ساختند آهنگ ارگ برای که بهره دشوار آثار ساختن برای فرم این از گاه بعدی موسیقی دانان رسید. گرفته‌اند.

سریع حرکت‌های از می‌رفته به کار باروک دوران در بیشتر که توکاتا نوع در حالت معمولاً توکاتا می‌شود. استفاده طولانی و پیچیده پاساژهای با ملودیک از اما می‌شد نوشته سازی هر برای آن اولیه گونه‌های و دارد [1] هیجانی سازهای ویژه زود خیلی گرفت به خود تک‌نوازی حالت رفته‌رفته که آن جایی [2] شد. کلاویه‌ای

(۵۶۵ ب.و.اف (توکاتا باخ سباستیان یوهان از ارگ توکاتاهای پرآوازه‌ترین (توکاتای ویدور شارل-ماری و گویتیک) سوئیت در (توکاتا بولمان لئون هستند. پنجم) ارگ سمفونی

شده‌است. گرفته بساویدن معنی به toccare ایتالیایی فعل از توکاتا واژه

منابع ۱۷.۲.۱

- تهران: وجدانی، بهروز گردآوری: و ترجمه موسیقی، تفسیری فرهنگ ۱۳۷۱ نخست، چاپ مترجم، ناشر:

[1] rhapsodic

[2] ۲۰۰۹ ژوئیه بازدید: تاک هارمونی

۱۷.۳ (موسیقی) کاپریس

قطعاتی به شانزدهم قرن از که عنوانیست (capriccio) ایتالیایی: کاپریس شاد کاراگری و آزاد فرمی دارای قطعه این دادند خاص صفات و شخصیت با هستند. ویرتوئوزیک قطعاتی اغلب و پرشتاب کاپریس‌ها سرزنده. و

باروک دوران در کاپریس است. شده گرفته به کار متفاوتی آثار در فرم این باخ سباستیان یوهان نمونه (برای می‌شد استفاده کلاویه‌ای کوتاه آثار برای مشهورترین رساند). پایان به کاپریس یک با را خود مازور دو پارتیتای ویلن برای است یاگانینی نیکولو کاپریس چهار و بیست مجموعه کاپریس‌ها هستند. نوازندگی تکنیک نظر از مشکل و ویرتوئوزیک قطعاتی که سولو شامل مجموعه‌ای برای آن از لنیانی لویجی همچون نیز دیگری آهنگسازان نیکولای و چایکوفسکی ایلچ پیترو و جست سود گیتار برای قطعه سه و سی در ترتیب (به بردند به کار ارکستری کارهای در را آن کورساکف ریمسکی سال‌های در نیز برامس یوهانس). اسپانیول کاپریس و ایتالیایی کاپریس نوشت. پیانو برای را بسیاری کاپریس‌های خود، زندگی پایانی

سمفونیک ارکستر گذار بنیان و ایرانی برجسته آهنگساز حنا مرطی ارکستر"، و پیانو برای لعنتی "کاپریس را خویش اثر" مهمترین تهران، "Execrable Caprisse Op 13 Per pianoforte e Orchestra" خودش شخصی زبان مبنای بر "مدرن" اثر یک "کاپریس" می‌داند این ایران (مقامها موسیقی مدهای و تم‌ها از کومپوزیسیون با زوج" هارمونی

۱۷.۱ اتود

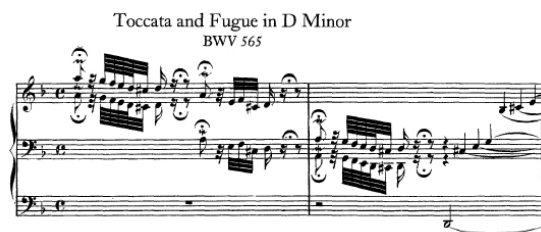
قطعه‌هایی به موسیقی در و است مطالعه معنای به (Étude: فرانسوی) اتود برای معمولاً اتود هر است. نوازندگی شگرد ارتقای آنها هدف که می‌شود گفته هنرآموزان تکنیکی ضعف‌های از یکی رفع و نوازندگی فن مشکلات از یکی اتودهای کوشیده‌اند بیش تر رمانتیک‌ها ویژه به و آهنگسازان می‌شود. تصنیف تکنوازا که طوری به کنند، تصنیف نیز زیبا بالا، هدف تأمین بر علاوه را خود نوازندگی‌شان قابلیت دادن نشان قصد به خود، رسیتال رپرتوار در را آن تمرین برای شوپن فردریک ۶ شماره ۲۵ اپوس اتود نمونه، برای می‌گنجانند. اتود و است، کروماتیک سوم فواصل موازی و سریع اجرای برای پیانیست پلی فونی ملودی یک در آوازی نغمه تولید بر تأکید او ۷ شماره ۲۵ اپوس می‌دهد. پوشش را موازی اکتاوه‌ای او ۱۰ شماره ۲۵ اپوس اتود و دارد، است. اولیه طراحی اتود، دیگر معنی

۱۷.۱.۱ منابع

- تهران: دوم. چاپ موسیقی. تفسیری فرهنگ وجدانی. بهروز ISBN 964-6658-03-2. ۲۰۵. ۱۳۷۷. یاسمن، انتشارات
- انگلیسی، ویکی‌پدیای «Étude» ویکی‌پدیا، مشارکت‌کنندگان (بازیابی آزاد دانشنامه ۲۰۰۷ سپتامبر ۱۰ در)

است. صحیح

۱۷.۲ توکاتا

باخ سباستیان یوهان اثر ۵۶۵ ب.و.اف معروف توکاتای آغازین نت‌های

است. موسیقی واژگان از) (toccata) توکاتا

شانزدهم سده به ریشه‌اش و اصل که کلیدی سازهای برای است فرمی توکاتا قطعه‌ای اصل در توکاتا است. فانتزی به نزدیک و آزاد توکاتا فرم می‌رسد. ساز توانایی‌های یا نوازنده چیره‌دستی دادن نشان برای که است نمایشی آهنگ‌سازی توسط میلادی هفده سده آغاز در فرم این می‌شود. ساخته

برای الزاماً را نوکتورن زمان آن در کرد. اشاره موتسارت اثر (notturna شبانه اجرای یک برای سرناد مانند بود ممکن اما نمی‌نوشتند نشینی‌ها شب شود. گرفته در نظر

سلو پیانو برای اغلب که است موومانی تک قطعات از عامیانه‌تر نوکتورن فرم که کسی اولین شد. گسترده‌تر نوزدهم قرن در فرم این می‌شد. نوشته پدر که بود ایرلندی آهنگساز فیلد جان نوشت، نوکتورن عنوان با قطعاتی مشهورترین شوپن فردریک حال این با اما می‌شود خوانده رمانتیک نوکتورن نوشته پیانو برای نوکتورن ۲۱ که است نوکتورن تصنیف زمینه در آهنگساز به می‌توان نوشته‌اند نوکتورن‌هایی که شوپن از پس آهنگسازان از است. کرد. اشاره ساتی اریک و اسکراییبین الکساندر، فوره گابریل

مندلسون اثر تابستان شب نیمه رویای موسیقایی فرم این دیگر نمونه‌های از شماره ویلن کنسرتو اول موومان و شده نوشته ارکستر برای که است شوستاکوویچ دیمتری ساخته

یک از نمونه‌ای می‌توان نیز را بتهوون اثر مهتاب سونات از موومان اولین نداشت. سوناتش از تعبیری چنین خود بتهوون اگرچه دانست، نوکتورن

غم‌انگیز گاهی و گونه غزل و معنی پر اغلب و آرام و ملایم قطعاتی نوکتورن‌ها مانند می‌کنند القا را متفاوتی کاملاً حس نوکتورن‌ها از برخی اما هستند. دارد. شاد و سرزنده حالتی که دپوسی ارکسترال نوکتورن دومین

۱۷.۵.۲ نوکتورن اصلی آهنگسازان

- ساخته را آن‌ها از قطعه ۱۶ پیانو. نوکتورن کننده ابداع: فیلد جان است.
- پیانو برای قطعه ۱۷: چورنی کارل
- پیانو برای قطعه ۲۱: شوپن فردریک
- شماره ۶ اپوس ماژور فا در نوکتورن نام به قطعه یک: شومان کلارا ۲
- ۲۳ اپوس شب قطعات نام به قطعه ۴: شومان روبرت
- قطعه ۳: گلینکا میخائیل
- رؤیا در نام به قطعه یک: لیبست فرانتز
- پیانو برای قطعه یک و کر و ارکستر برای قطعه ۳: دپوسی کلود
- پیانو برای قطعه ۱۳: فوره گابریل
- پیانو برای قطعه ۵: ساتی اریک
- پیانو برای قطعه ۸: پولنک فرانسیس

۱۷.۵.۳ پانویس

- [1] "nocturne". Encyclopædia Britannica. Retrieved 19 June 2013.

۱۷.۵.۴ منابع

- انگلیسی، ویکی‌پدیای «Nocturne» ویکی‌پدیا، مشارکت‌کنندگان (بازیابی آزاد دانشنامه ۲۰۱۳ ژوئن ۱۹ در)

poly (modalité + contre modalite)+rythmique+thematique" هستند) مدها زمره در همه دستگاه‌ها و در آن آفرینش که می‌باشد "poly (modalité + contre modalite)+rythmique+thematique" است. گرفته صورت سال 30 طی

۱۷.۳.۱ منابع

- لعنتی "کاپریس"

۱۷.۴ کانتاتا

چند نفره یا یک آوازی موسیقی قطعه یک Cantata: ایتالیایی (به کانتاتا توسط اغلب که است موومان چند معمولاً و موسیقی سازهای همراهی با اجرا برای فقط که است سونات مخالف نقطه کانتاتا می‌شود. همراهی گر^[1] می‌شود. نوشته آواز همراهی بدون و موسیقی سازهای

توسط بار اولین دارد^[1] پانویس کانتاره ایتالیایی واژه در ریشه که کانتاتا کلمه با آثارش از مجموعه‌ای نامگذاری برای گراندی الساندرو ایتالیایی آهنگساز سال‌های بین که^[2] پانویس تکی «خواننده یک برای آریاهایی و «کانتاتاها نام^[1] شد. استفاده بود نوشته میلادی ۱۶۲۹ تا ۱۶۲۰

اولیه کانتاتاها شده‌است، تغییر دستخوش زمان گذشت با کانتاتا مفهوم فرم ۲ در می‌شدند ساخته گراندی از پس ایتالیایی آهنگسازان توسط که ایتالیایی زبان به همه و^[4] پانویس کلیسایی کانتاتای و^[3] پانویس مذهبی غیر از کاریسمی جیاکومو و کستی آنتونیو پیترو بروسو لویجی^[1] بودند. بودند. میلادی هفدهم قرن در کانتاتا فرم پیشرو آهنگسازان

۱۷.۴.۱ پی‌نوشت

- [1] cantare
[2] Cantade et arie a voce sola
[3] cantata da camera
[4] cantata da chiesa

۱۷.۴.۲ منابع

- [1] در بازیابی‌شده. بریتانیکا دانشنامه وب‌گاه. (انگلیسی) «cantata» [1] ۲۰۱۱ اوت

۱۷.۴.۳ بیرون به پیوند

۱۷.۵ نوکتورن

قطعه‌ای (شبانه معنی به noturnal فرانسوی واژه از شده (گرفته نوکتورن شده ساخته شب در نواختن برای اروپایی سنت پایه بر که است موسیقی پیانو برای نوکتورن‌ها مجموعه نخستین دارد. شبانه هوای و حال یا است نوکتورن شد. منتشر فیلد جان ایرلندی آهنگساز توسط ۱۸۱۳ سال در^[1] رسید. کمال به شوپن فردریک توسط

۱۷.۵.۱ تاریخچه

قطعاتی که شد برده کار به هفدهم قرن در هنگامی بار اولین نوکتورن کلمه نواخته شبانه مهمانی‌های در اغلب که موومان چندین دارای و گروهی نام‌گذاری برای کلمه این ایتالیایی معادل از گاهی کردند. ظهور می‌شد (serenata) نوتورنا سرناتا به می‌توان که می‌شد استفاده قطعاتی چنین

فصل ۱۸

موسیقی واژگان دیگر

۱۸.۱ آهنگساز

پیانو یعنی مادر ساز به باید آهنگساز می‌برند. نام موسیقی دانشنامه عنوان باشد. داشته احاطه

۱۸.۱.۱ وابسته جستارهای

- ایرانی آهنگسازان فهرست

۱۸.۱.۲ پانویس

[1] ۲۰۰۹ اکتبر بازدید: مهر خبرگزاری

۱۸.۱.۳ منابع

- آهنگسازی ویژگیهای بررسی تخصصی نشست مهر- خبرگزاری
- آهنگسازی- ویژگیهای بررسی تخصصی نشست مهر- خبرگزاری
فرهت شاهین سخنرانی
- Lives of the Musicians: Good Times, Bad Times (and What the Neighbors Thought) by Kathleen Krull and Kathryn Hewitt, Harcourt Publishing, 2002, U.S.A
- Psychology for Musicians: Understanding and Acquiring the Skills by Andreas C. Lehmann, John A. Sloboda, and Robert H. Woody, 2007, Oxford University Press

کلاویه‌ای ساز با آهنگسازی حال در کلرامبو لویی-نیکولا فرانسوی، آهنگساز

در آهنگساز می‌نماید. تألیف موسیقی آثار که است شخصی آهنگساز ایده‌های موسیقی علم به کامل احاطه با که است موسیقی نویسنده حقیقت این آهنگسازی می‌آورد. در تحریر رشته به موسیقی قالب در را خود فکری موسیقایی قطعه‌ای که صورتی در تنها یا و بسازد ملودی شخص که نیست هر مانند آهنگساز بلکه دهد؛ نسبت خود به را آهنگساز لقب وی ساخت رشته در موسیقی علمی آموزش مراکز در می‌بایست دیگر علمی حرفه رهبری جمله از موسیقی مختلف علوم از می‌بایست یا و تحصیل آهنگسازی لازمه که و... کنتراپوئن، پلی فونی، هارمونی، سازبندی، سازشناسی، ارکستر باشد. برخوردار است آهنگسازی کار

سازبندی برای دیگری شخص به را آن و می‌سازد ملودی تنها که فردی اگر اما است. نواساز یا نغمه‌پرداز و نمی‌آید به‌شمار آهنگساز می‌سپارد، هم با را سازبندی و هارمونی، ملودی یعنی آهنگسازی مقولات دیگر کسی می‌رود. شمار به آهنگساز یک ببرد پیش^[1]

دنیای در حقیقت در بنوازد. خوبی به را ساز یک می‌بایست آهنگساز هر به وی از آهنگساز، کار گستردگی و زیاد دانش به نیاز دلیل به موسیقی

۱۸.۲ اپوس

کلاسیک موسیقی در)، Opus، انگلیسی (به اثر شماره یا اپوس، یا اثر یک انتشار برای آهنگساز هر که کلی‌ایست شماره دربرگیرنده کمک آنها تشخیص به طریق این از تا می‌دهد اختصاص خود آثار مجموعه آهنگسازان به‌وسیله موسیقی تاریخ طول در گسترده به‌طور سامانه این کند. آهنگسازان توسط هفدهم قرن اوایل از شماره‌گذاری این شده‌است. استفاده گرفت. قرار استفاده مورد

دسته‌بندی هنگام در او، زیر نظر یا آثار، آهنگساز توسط در واقع شماره‌ها این شماره "اثر نمونه، برای می‌شود. یا می‌شده داده اختصاص آنها به انتشار برای ممکن آثار این ("Op. 10, No. 01" (لاتین: "۱۰ مجموعه از یک فرم‌ها دیگر و اوورتور، کنسرتو، سمفونی، سونات نظیر فرمی نوع هر از است ارائه‌شده آثار در یکنواختی عدم و تنوع برای کار این گذشته در عموماً باشند. انجاء^[1] می‌شد.

شهر هر چیره‌دست و خیره نوازندگان از معمولاً ارکسترها این در و می‌شود به‌صورت سازی، از نظر، فیلامونیک ارکستر ساختار البته می‌گردد. استفاده و برلین فیلامونیک ارکستر مانند است، بزرگ ارکستر یا سمفونیک ارکستر در و نقش مهم‌ترین ارکستر رهبر ها ارکستر در لندن. فیلامونیک ارکستر می‌رود. شمار به ارکستر قلب واقع

۱۸.۳.۱ تاریخچه

مُنْتَسِل آدولف اثر فلوت کنسرتوی تابولی

شدند. پدیدار ۱۶۰۰ سال‌های حوالی امروزی، ارکسترهای پیشینیان برای موردنیاز ارکستر پیشین، ارکسترهای مثال بارزترین و برجسته‌ترین قرن اواخر در است. مونته‌وردی کلودیو ساخته‌های از ارفئو اپرای اجرای یک سلطنتی بارگاه برای لولی ژان-باپتیست فرانسوی، آهنگساز هفدهم سازهای شامل ولی بود، زهی سازهای از آن اکثر تقریباً که داد ترتیب ارکستر هجدهم قرن در می‌شد. نیز فلوت حتی و فاگوت و ابوا نظیر، چوبی بادی مانهایم مکتب عنوان به که آنچه در آهنگسازان دیگر و استامیتز یوهان را مدرن سمفونی ارکستر برای اولیه آهنگسازهای است، شده شناخته شامل سازهای ترکیب برای قطعه چهار از آهنگ هر کردند. پایه‌گذاری هورن، برنجی (فرنج بادی‌های فاگوت)، و ابوا چوبی (فلوت، بادی‌های قسمت ویولا، دوم، و اول (ویولن‌های زهی قسمت و تیمپانی) ۲ (کوبه‌ای‌ها ترومپت)، ارکستر در دوره این در کلارینت می‌شد. تشکیل کنترباس) و ویولونسل، هارپسیکورد مانند قبل دوره‌های اصلی سازهای که حالی در گردید. پذیرفته شدند. سپرده فراموشی به به‌تدریج باس لوت و لوت

عدد دو از چوبی بادی‌های بود. ارکستر برای پربار دوره‌ای نوزدهم قرن به برنجی بادی‌های و یافتند افزایش ساز هر برای عدد چهار یا سه به تقویت ترومبون شدن افزوده و چهارم و سوم هورن سوم، ترومپت وسیله نیکولای و واگنر ریشارد، برلیوز هکتور نظیر شدند. آهنگسازانی تکمیل و ایگور و مالر گوستاو، اشتراوس ریشارد بیستم قرن در و کورساکف ریمسکی لحاظ از وسیع و بی‌سابقه ابعاد در ارکسترهایی خلق و وجود استراوینسکی ارکسترهای بزرگ نمونه‌های بودند. شمرده لازم و بدیهی امری را صدایی نوازنده صد به نزدیک با ارکسترهایی بیستم قرن اواسط تا نوزدهم قرن اواخر مورد وسایل و سازها از گسترده‌ای طیف شامل بود ممکن نیز و کرده ثبت را ۱۹۲۰ سال‌های حدود از هرچند باشند. خاص آهنگ یک به مربوط نیاز شامل گاه که کردند کوچک ارکسترهای چینش سوی به رو آهنگسازان [3] می‌شدند. هم مکمل قدیمی سازهای سازهای

۱۸.۳.۲ ارکستر سازبندی

چینش این باشد. متفاوت می‌تواند سازبندی نیاز، به بنا ارکستر، یک در که است تغییراتی همچنین و آهنگساز به‌وسیله نوشته‌شده پارتیتور از تابعی تقسیم زیر دسته‌های به سازبندی این می‌افتد. اتفاق مجدد تنظیم اثر دبر می‌شود:

۱۸.۲.۱ منابع

[1] http://wiki.answers.com/Q/In_classical_music_what_does_op_10_No_1_mean

- نشر وجدانی، بهروز گردآوری و ترجمه، موسیقی تفسیری فرهنگ دایره

۱۸.۳ ارکستر

دوبلین فیلامونیک ارکستر

وین موتسارت ارکستر

به باهم که سازهایی و نوازندگان از مجموعه‌ای به [2] سازگان یا [1] ارکستر می‌شود. اطلاقی می‌پردازند، موسیقی قطعات اجرای

آن در سازها تعداد و نوع قرارگرفتن براساس معمول به‌طور ارکستر هر نوع بزرگترین به‌عنوان که، سمفونی ارکستر نمونه، برای می‌شود. نامگذاری سازی گروه‌های تمام از آن در که معناست بدان می‌شود، شناخته ارکستر وجود آن در غربی کلاسیک موسیقی سازهای تمامی تقریباً و شده استفاده آن در کلاسیک موسیقی سازهای از بخشی که کوچک‌تر، ارکسترهای دارد. ارکستر می‌شوند. نامیده مجلسی ارکستر جمله از دیگر نام‌های با دارد، قرار آرشه‌ای، زهی سازهای از آن در که می‌شود گفته ارکستری به مجلسی پیانو همچون کلیدی سازهای و کوبه‌ای سازهای و چوبی بادی سازهای شود. استفاده می‌تواند

این که می‌شود، استفاده ارکسترها برای عنوان‌ها از بعضی موارد، از برخی در ندارد ارکسترها این در سازها نقش یا به‌کاررفته سازهای نوع به اشاره‌ای نام‌ها منطقه یک در مختلف ارکسترهای تشخیص دادن برای تنها نامگذاری‌ها این و سوی از معمولاً فیلامونیک ارکستر نمونه، برای می‌شود. استفاده شهر یا مالی پشتیبانی فیلامونیک) (انجمن شهر هر در موسیقی دوستداران انجمن

۱۸.۳.۶ بیرون به پیوند

تهران سمفونیک ارکستر

۱۸.۴ مجلسی ارکستر

بیل دانشگاه مجلسی ارکستر

زهی سازهای از آن در که می‌شود گفته ارکستری به مجلسی ارکستر همچون کلیددار سازهای و کوبه‌ای سازهای و چوبی بادی سازهای آرشه‌ای، ساز و نوازنده تعداد نظر از مجلسی ارکستر شود. استفاده می‌تواند پیانو می‌باشد. سمفونیک ارکسترهای از کوچکتر ارکستری

می‌رسد. اروپا در میلادی هفدهم قرن به ارکستر گونه این پیشینه

نوازندگان به حقوق پرداخت که بود دلیل این به ارکستر نوع این تشکیل ایده بضاعت در و راحت بود کمتر بزرگ ارکسترهای به نسبت تعدادشان که آن در شاهزاده هر شرایط این با بود. آنزمان شاهزادگان و اعیان از بسیاری باشد. خود کاخ مخصوص کوچک ارکستر یک صاحب می‌توانست آنزمان

۱۸.۴.۱ منبع

- Peysers, Joan, ed. (1986). *The Orchestra: Origins and Transformations*. Charles Scribner's Sons. ISBN 0-684-18068-5.

۱۸.۵ پارتیتور

نت که نت‌نویسی‌ای (score: انگلیسی، partitura: ایتالیایی) پارتیتور یا مجلسی ارکستر بزرگ، ارکستر یک آوازی و سازی بخش‌های تمام متعلق حامل هر پارتیتور در باشد. شده ثبت آن روی بر دیگر هم‌نوازی را ملودی که است همنام سازهای از گروهی یا ساز یک بخش، یک به عمودی خطوط وسیله به پارتیتور در میزان‌بندی می‌کنند. اجرا هم‌زمان را هم‌زمان ملودیک بخش‌های به مربوط حامل‌های تمام که می‌گیرد صورت پارتیتور شکل به که نتی به رهبری کار در ارکستر رهبر هر دربرمی‌گیرد. می‌کند. رهبری را ارکستر آن روی از و دارد نیاز است شده نوشته

۱۸.۵.۱ منابع

انتشارات تهران: دوم. چاپ موسیقی. تفسیری فرهنگ وجدانی. بهروز یاسمن، ISBN 964-6658-03-2. 1377. 545

- چوبی بادی سازهای
- برنجی بادی سازهای
- کوبه‌ای سازهای
- زهی سازهای
- کلیدی سازهای

کلاسیک موسیقی ارکستر سازبندی

همانطور است. ارکستر ترکیب در ساز نوع اساس بر کلی دسته‌بندی یک این ویولن‌های گروه ارکستر، رهبر چپ سمت در می‌شود، مشاهده تصویر در که در و ویولاها ویولن‌ها، کنار در دارند. قرار دوم ویولن‌های آن کنار در و اول دارند. قرار ویولنسل‌ها ویولاها، کنار

سمت در گاه اما زهی‌ست. سازهای شامل اغلب ارکستر جلوی قسمت جای نیز کنسرتوها تکنواز سازهای اول، گروه ویولن‌های جلوی و رهبر چپ ردیف باشد. می‌تواند سازی هر نظر مورد کنسرتوی به بسته که می‌گیرند می‌گیرند. قرار کنترباس‌ها آنها کنار در و بادی‌هاست گروه به متعلق بعد گرفت. خواهند قرار انتهایی ردیف در اغلب کوبه‌ای سازهای

آن طریق از تا می‌کند فراهم را استاندارد گونه‌ای نظم، و سازمان دهی این زمان از را سازی گروه هر خود قراردادی اشارات وسیله به ارکستر رهبر کند. آگاه خویش نواختن

۱۸.۳.۳ زمان گذر در ارکستر

است: کلاسیک موسیقی زمانی دوره‌های به مربوط ارکستر دیگر تقسیم‌بندی

۱۸.۳.۴ مربوطه جستارهای

- آنتونیو سن سمفونی

۱۸.۳.۵ منابع

- [1] چهارم تا نخست دفتر، فارسی ادب و زبان فرهنگستان مصوب واژه‌های فرهنگ [1]
- [2] چهارم تا نخست دفتر، فارسی ادب و زبان فرهنگستان مصوب واژه‌های فرهنگ [2]
- [3] <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/431249/orchestra>

- Peysers, Joan, ed. (۱۹۸۶). *The Orchestra: Origins and Transformations*. Charles Scribner's Sons. ISBN 0-684-18068-5.

MHAINN, M. [et al.], eds., *Audiovisual Translation. Subtitles and Subtitling: Theory and Practice*, Bern-Berlin-New York: Peter Lang, 2010. See also the extensive Bibliography (in Appendix)

- GAMBIER Y., *Les transferts linguistiques dans les médias*, Lille: Presses Universitaires du Septentrion, 1996
- GOTTLIEB H., *Subtitling. A new University Discipline*, in DOLLERUP C. e LODDEGAARD A., Eds., *Teaching Translation and Interpreting. 1. Training, Talent and Experience*, Amsterdam-Philadelphia: John Benjamins, 1992
- HEISS C. e BOLLETTIERI BOSINELLI R. M., *Traduzione multimediale per il cinema, la televisione e la scena*, Bologna: Clueb, 1996
- HUGHES P.J., *The introduction of supertitles to opera*, M.A. Thesis, Teachers College, Columbia University: New York 2003
- MARSCHALL G.R., *La traduction des livrets. Aspects théoriques, historiques et pragmatiques. Actes du colloque international tenu en Sorbonne les 30 novembre, 1er et 2 décembre, 2000 sous la direction de Gottfried R. Marschall*, Paris: Presses de l'Université Paris-Sorbonne, 2004
- LURAGHI S., *Sottotitoli per l'opera: strategie di semplificazione in un tipo speciale di traduzione*, in «Studi italiani di linguistica teorica e applicata», 33, (1), Pisa: Pacini Editore, 2004
- PAPARELLA S., *I sopratitoli: metodi di traduzione e adattamento del testo*, B.A. Thesis, Facoltà di Lettere e Filosofia, University of Pisa, advisor Mireille Gille, academic year 2003-2004
- PEREGO E., *Evidence of explication in subtitling: toward a categorisation*, in «Across language and cultures», 4, (1), pp. 88-121, 2003
- PEREGO E., *La traduzione audiovisiva*, Roma: Carocci, 2005. See also the extensive Bibliography (in Appendix), pp. 126-121
- RACAMIER, M., *Une vision d'ensemble du surtitrage d'opéra: vers la reconnaissance d'une nouvelle pratique de traduction?*, Université de Toulouse II Le Mirail - University of Genua, Mémoire de deuxième année de Master Professionnel en Traduction et Interprétation «Proscenio»: Traduction technique, multimedia et arts de la scène, headmaster Margherita Orsino, co-headmaster Micaela Rossi, academic year 2011-2012
- ROCCATAGLIATI A. and SALA E., *Tradurre l'opera? Basta capirsi!...*, in «Il giornale della musica», No. 188, December 2002
- SABLICH S., *Wagner con le didascalie*, Program notes, Die Meistersinger von Nürnberg, European debut of surtitles, Florence, Teatro Comunale, 1 June 1986

۱۸.۶ چندرسانه‌ای ترجمه

Multimedia Translation (به چندرسانه‌ای ترجمه سیستم هرگونه وجود بیانگر که است ترجمه علم از تخصصی ای شاخه میباشد. سخن یک مخابره فرایند در یا ترجمه در الکترونیک چندرسانه‌ای

۱۸.۶.۱ تشریح

بشدت خلاقیت، فرایند مفهوم در چه و فرم در چه ترجمه از گونه این زمینه در چندرسانه‌ای ترجمه میباشد. رفته بکار دستگاه نوع تاثیر تحت ارتباطات، تبلیغات، تئاتر، تلویزیون، سینما جمله از دارد، نمود متنوعی های همراه تلفن و سمعی بصری

از: عبارتند چندرسانه‌ای ترجمه در تخصصی راههای از بعضی

دوبله

زیرنویس

Closed captioning (پخش صفحه از کردن محو قابل زیرنویس)

تلویزیونی اقتباس و سینما

Surtitling

Audio description

Respeaking

Mobile translation

ویدیویی بازیهای ترجمه

۱۸.۶.۲ منابع

*BARDI A., *Parola cantata o recitata e parola scritta. Pensieri per i primi dieci anni di Prescott Studio*, in Prescott Studio. -1996 Catalogo delle produzioni. Dieci anni di sopratitoli in Italia e in Europa, pp. 13-11 Firenze-Scandicci, 2007

- BESTENTE S., *Buon compleanno, sopratitoli*, 16 July, 2008 in <http://www.fierrabras.com/2008/07/16/buon-compleanno-sopratitoli/>
- COLOMBO S., ed., «Come si dice Wagner in italiano?» *Rassegna stampa del debutto dei sopratitoli in Europa*, in Prescott Studio. -1996-2006 Catalogo delle produzioni. Dieci anni di sopratitoli in Italia e in Europa, pp. 36-29 Firenze-Scandicci, 2007
- CONTI M., *Leggere voci. Il muto racconto dei sopratitoli, voce fuori campo del teatro*, in Prescott Studio. -1996 Catalogo delle produzioni. Dieci anni di sopratitoli in Italia e in Europa, pp. 24-15 Firenze-Scandicci, 2007
- EUGENI C., *Il Teatro d'opera e l'adattamento linguistico simultaneo*, M.A. Thesis, Scuola Superiore di Lingue Moderne per Interpreti e Traduttori, University of Bologna, academic year 2002-2003
- FOURNIER-FACIO G., *Io c'ero. La prima volta dei sopratitoli in Italia*, in Prescott Studio. -1996-2006 Catalogo delle produzioni. Dieci anni di sopratitoli in Italia e in Europa, p. 37 Firenze-Scandicci, 2007
- FREDDI M. and LURAGHI S., *Titling for the Opera House: a Test Case for Universals of Translations?* in INCALCATERRA McLOUGHLIN L., BISCIO M. and

۱۸.۸ رپرتوار

لغوی معنای در (repertory: انگلیسی، repertoire: فرانسوی) رپرتوار موسیقی قطعه‌های مجموعه موسیقی اصطلاح در اما جدول. یا فهرست یعنی آماده کنسرت برای ارکستر یا، رسییتال برای خواننده) (یا تکنواز که است از بیش معمول طور به رپرتوار در موسیقی قطعه‌های تعداد می‌کند. ممکن زیرا می‌شود، اعلام کنسرت یا رسییتال برنامه در که است قطعه‌هایی برنامه مجری(های) تشویق عین در برنامه اتمام از پس شرکت‌کنندگان است کنند. درخواست را دیگری قطعه‌های اجرای

یک در مثلاً تولیدشده و انتخابی آثار از مجموعه‌ای به رقص اصطلاح در رپرتوار از اثری قو دریاچه باله مثال طور به می‌شود. اطلاق باله کمپانی سلطنتی باله رپرتوار در همچنین اثر این است. کلاسیک باله بین‌المللی کرده تولید را اثر این انگلستان سلطنتی (باله است شده گنجانده انگلستان است).

۱۸.۸.۱ منابع

- تهران: دوم. چاپ موسیقی. تفسیری فرهنگ وجدانی. بهروز ISBN 964-6658-03-2. ۱۳۷۷. ۵۰۸. انتشارات
- ترجمه ببریم. لذت موسیقی از چگونه در «واژه‌نامه». اسپات. زیگموند ۲۷۸. ۱۳۵۳. زمان، کتاب تهران: اول. چاپ منصوری. پرویز

۱۸.۹ رودسته

سازهای و بریطها اغلب در ساز از قسمتی (fingerboard) رودسته نوازنده انگشت‌گذاری محل و می‌گیرد قرار دسته روی بر که است کمانه‌ای^[1] است.

۱۸.۹.۱ اسکلوپد رودسته

سازهای مورد در که است اصطلاحی (scalloped: انگلیسی) به اسکلوپد بین فاصله آن در که معمولی سازهای برخلاف می‌شود. برده بکار زهی شکل (U) رفته فرو پرده‌بندی اسکلوپد سازهای هستند صاف کاملاً پرده‌ها احتیاج نوازندگی در شخص کافی تبحر به سازها این‌گونه از استفاده دارند. انگشتانش باید نوازنده نشود ایجاد ساز از نابهنجاری صدای این‌که برای دارد، تکنیک‌های اجرای کیفیت نتیجه در^[2] دهد فشار سیم‌ها روی نرمی به را افزایش سرعتی قطعات اجرای در نوازنده مانور قدرت و^[4] ویبراتو،^[3] بندینگ شد. خواهد مشکل تر بسیار^[5] آکوردگیری عوض در می‌یابد

۱۸.۹.۲ نگارخانه

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

- SABLICH S., Tradurre all'epoca dei sopratitoli, in «Il giornale della musica», No. ,188 December 2002
- SESTITO M., Costumi di scena del tradurre, in Prescott Studio. 1996-2006 Catalogo delle produzioni. Dieci anni di sopratitoli in Italia e in Europa, pp. 27-25 Firenze-Scandicci, 2007
- STAMPACCHIA E., Traduzione e sopratitolaggio. Il caso dell'opera lirica, M. A. Thesis, Facoltà di Lettere e Filosofia, University of Pavia, Silvia Luraghi advisor, academic year 2003-2004

۱۸.۷ تک‌نوازی

تک‌نوازی حال در پیانو نوازنده

قسمتی یا قطعه منفرد) و تنها معنای به Solo ایتالیایی: (به تک‌نوازی اجرا خواننده یا نوازنده از اعم کننده اجرا یک توسط که است موسیقی از زمینه در متعددی مفاهیم شامل می‌تواند عنوان این عمل در می‌گردد. کنسرتو یک در پیانو تک‌نوازی یک مثال برای باشد. آن مفهوم و موسیقی واژه این است. ساز یک تک‌نوازی که نوکتورن قطعه یک یا ارکستر همراه به به اجراکننده به اطلاق برای گاهی و انفرادی هنری اجرای برای همچنین^{[1][2]} می‌رود. کار به (soloist لاتین: (به تک‌نواز صورت

۱۸.۷.۱ منابع

[1] <http://www.merriam-webster.com/dictionary/solo>

[2] <http://www.thefreedictionary.com/solo>

راه یا و مدخل رهبر به‌علاوه می‌گیرد. شکل باتون حرکات با ارکستر ضربان جزئی تفاوت‌های و اندک اختلاف‌های تساوی، به را صداها یا و سازها ورود و می‌دارد معلوم را اجرا گونه‌گون جزئیات دیگر و حالت، تغییرات پویایی، دست (به‌ویژه دست حرکات منظور بدین امروزی رهبران می‌دهد. نشان می‌گیرند. کار در را خود چهره حالت همین‌طور و خود بدن تمام و چپ)

اجراکننده به رهبر سوی از اشارتی واقع در (*Ad libitum*) دلخواه‌نوازی آهنگ بر را بخشی مؤکد، ضرب یا ضرباهنگ یک به خود میل به تا است هنرنمایی (بخش کادنزا یک کنسرتو یک در مثلاً کند. حذف آن از یا و بیفزاید بگنجانند. را نوازنده)

۱۸.۱۰.۲ پیشینه

ارکستر یک نوازندگان گروه از جدا و مستقل رهبری، نوزدهم سده اوایل تا هارپسیکورد نوازنده یا و ارگ‌نواز، ویولن، نوازنده یک عوض، در نداشت. وجود گروه درمی‌آورد، اجرا به ارکستر در را خود سهم درحالی‌که پیانو، یا و هنگام به را سازی که رهبرانی نخستین می‌کرد. رهبری نیز را نوازندگان هفدهم، سده اواخر در که بودند آهنگسازانی خود نمی‌نواختند، رهبری می‌کردند. هدایت نقش‌هایشان اجرای در را نوازندگان

۱۸.۱۰.۳ منابع

- ویکی‌پدیای «Conducting» ویکی‌پدیا، مشارکت‌کنندگان (۲۰۰۷ سپتامبر ۶ در (بازیابی آزاد دانشنامه انگلیسی، نامدار رهبران و رهبری با ارتباط در اصطلاحات همایون: نورا حمر، شماره موسیقایی) «مقام مجله: در کلاسیک موسیقی در جهان ۱۳۸۳ آبان ۱۶.

۱۸.۱۰.۴ وابسته جستارهای

- (موسیقی) رهبری

۱۸.۱۱ موسیقایی زمینه

موسیقی قطعه یک در (*Musical theme* لاتین: موسیقایی زمینه تمامی یا قسمتی است ممکن که است مشخصی ملودی معمولاً و آن زیربنای^[۱] باشد. شده پایه‌ریزی آن بر قطعه

کلی طرح و آن ملودی و قطعه روند کننده تعیین واقع در موسیقایی زمینه ملودی یک ابتدایی قطعه واریاسیون فرم در مثال برای است. موسیقی قطعه واریاسیون مجموعه یک موسیقایی زمینه عنوان به آن از که دارد مشخص زمینه یک با ولی ملودی این در تغییر با بعدی قطعات در و می‌کنند استفاده می‌کنند. خلق مختلفی قطعات یکسان موسیقایی

۱۸.۱۱.۱ منابع

- [1] <http://dictionary.reference.com/browse/theme>

- ویکی‌پدیا کنندگان مشارکت

۱۸.۱۲ موسیقایی ساخته

تشریح فرم، یک در موسیقی کامل قطعه یک می‌تواند موسیقایی ساخته باشد. موسیقی جدید قطعه یک ایجاد فرایند یا موسیقی قطعه یک ساختار می‌نامند. آهنگساز را می‌کنند خلق موسیقایی ساخته‌های که کسانی

۱۸.۹.۳ بانویس

- ۱۳۸۹ سال پایان تا فارسی زبان فرهنگستان مصوّب واژه‌های مجموعه [1]
است. بهتری تعریف ناچیز فشار با ساز سیم‌های کردن لمس [2]
به سیم‌ها دادن حرکت با مجاور پرده‌های نت (ایجاد *Bending*: انگلیسی به) [3]
پایین و بالا
نت‌ها به دادن (ارتعاش *Vibrato*: انگلیسی به) [4]
همزمان نت چند اجرای [5]

۱۸.۹.۴ منابع

ProjectGuitar.com

۱۸.۱۰ ارکستر رهبر

نحوه و نوازندگان گروه یا ارکستر هدایت نقش موسیقی اجرای در رهبر از گروهی راهنمایی و هدایت هنر به دارد. عهده بر را موسیقی اجرای می‌گویند. رهبری دو) هر یا نوازندگان (خوانندگان، موسیقی اجراکنندگان

هستند. رهبر دارای معمولاً موسیقی گروه‌های سایر و کر گروه‌های ارکسترها بدنی حرکات و اشارات طریق از موسیقی اثر یک اجرای چگونگی فرمان منتقل ارکستر نوازندگان به است، متداول قراردادی بصورت که ارکستر رهبر می‌شود.

یک اجرای در ضرباهنگ، لحاظ از را اجراکنندگان که است آن رهبر کار وانگهی کند. هدایت یکدیگر با شایسته و کامل درست، نمودی با آهنگ جووری درآورد، تعادل حالت به را گونه‌گون صداها یا و سازها می‌باید رهبر و ساز میزان و درجه خوانندگان یا و نوازندگان گروه از فردی هیچ مثلاً که و بلند بسیار خوانندگان یا و نوازندگان سایر با ارتباط در را خود صدای یا آهنگی ارائه رهبر یک مقدماتی هدف و قصد ندارند. عرضه کوتاه بسیار یا را آن امکان حد تا و بازشناسند متحد و کل واحدی به‌عنوان را آن که است سازند. هماهنگ رهبر ذهنی مفاهیم و اهداف با

به می‌توان جهان ارکستر رهبران مشهورترین و بزرگترین از یکی عنوان به معاصر دوره در ارکستر نامدار رهبران دیگر از کرد. اشاره کارایان فون هربرت برد. نام را مهتا زوبین باید

۱۸.۱۰.۱ کار شیوه

داشتن اختیار در با و می‌گیرد قرار ارکستر جلوی در ارکستر رهبر یک همیشه نت‌های اجرای و چگونگی جریان در است، معروف پارتیتور نام به که نتی دفتر آهنگساز هر می‌گیرد. قرار دارند شرکت اثر آن اجرای در که مختلفی سازهای اثر آن به مربوط توضیحات و نت‌ها تمامی می‌نویسد، ارکستر برای اثری که می‌گنجانند. پارتیتور در دارد وجود که استاندارد و ترتیب به را ساز هر برای در می‌گیرد. قرار ارکستر رهبر اختیار در تمرینات و اجرا برای پارتیتور اطلاعات دیگر و اثر آن اجرای چگونگی به مربوط توضیحات ریزترین پارتیتور و خواندن به قادر ارکستر رهبری دانش به توجه به ارکستر رهبر که دارد قرار برای را آنها تمرین زمان در و می‌باشد اصطلاحات این تمامی دادن تشخیص می‌نماید. تفسیر نیز نوازندگان

دیگر و می‌گیرند، کار در را خود دست‌های فقط رهبری در رهبران از برخی رهبر آنکه مضافاً را. دو هر دیگر برخی و را میزانه چوب یا باتون رهبران بهره خود بدن تمامی حتی و سر، چهره، حرکات از رهبری در است ممکن کند. القا موسیقیدانان به را خواسته‌هایش تا گیرد

است آن متریک ضربان و ریتم زمانی سرعت و ضرب رهبری اساسی جنبه و ریتم واقع در می‌گردد. مشخص باتون به‌وسیله یا و راست دست با که

۱۸.۱۴ سنکپ

اتصال (موسیقی در است اصطلاحی) Syncope: فرانسوی (به سنکپ) در تأکیدها شدن جابه‌جا باعث قوی ضرب کشش به ضعیف ضرب کشش این‌گونه می‌گردد. اجرا بیشتری تأکید با ضعیف قسمت و می‌شود ضرب‌ها می‌گویند. سنکپ آن به که می‌کند ایجاد موسیقی در را خاصی حالت موارد

۱۸.۱۴.۱ وابسته جستارهای

- ضرب ضد

۱۸.۱۴.۲ منابع

- چشمه، نشر تهران، موسیقی. تئوری کمال. مصطفی پورتراب، ۱۳۶۸.

۱۸.۱۵ موسیقی اصطلاحات فهرست

۱۸.۱۵.۱ هانت‌واره

- آچیاکاتورا
- (گزش) موردنت
- آپوجیاتورا
- گروپتو
- تریل
- آرپژیاتو

۱۸.۱۵.۲ نشانه‌ها

- تکرار دولاخت
- کاپو دا
- سینو دال
- (پایان) فینه
- فرماتو
- نقطه
- میخک
- (پرتاتو) مزواستکاتو
- تأکید
- اتصال خط
- اتحاد خط
- پرتامنتو
- گلیساندو
- کرشندو
- دکرشندو

نهایی ایجاد و آن خلق هنر قطعه، یک درک عمل واقع در موسیقایی ساخته نت‌نویسی طریف از آهنگسازی فرم در موسیقی قطعه‌ی یک [1] است. آن از قبل اگر موسیقایی ساخته می‌آید. بوجود منفرد صوتی رویداد یک یا یا شده نوشته نت طریق از حافظه، طریق از می‌تواند باشد، شده ساخته اجرا عناصر دربرگیرنده موسیقایی ساخته‌های گردد. اجرا اینها دوی هر از ترکیبی فرهنگ‌ها میان و دیگر فردی به فردی از گسترده طور به که موسیقایی ست اجراست. حین در موسیقی ساخت هنر نیز بداهه‌نوازی است. متفاوت

۱۸.۱۲.۱ منابع

[1] <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/130133/musical-composition>

- «Musical composition» ویکی‌پدیا، مشارکت‌کنندگان (بازیابی آزاد دانشنامه انگلیسی، ویکی‌پدیای ۱۳۹۲) شهریور ۳ در

۱۸.۱۳ (موسیقی) سری

از قبل گذاشته‌شدن با که ایران سنتی موسیقی در است علامتی نام سری زیر نیم‌پرده از کمتر دقیق تر معنی در یا پرده ربع اندازه به را آن نت، هر اروپایی سبک ارائه هنگام وزیر علی‌نقی ابداعات از علامت این می‌کند. است. ایرانی موسیقی نت‌نویسی برای

کند. می‌برابری دیز نشان نصف با نشان این ریاضی ارزش میزان

تشکیل حروف عددی مقدار روی ریاضی اعمال طریق از علامت این نام گونه این به شده‌است. حاصل ایجاد ترتیب براساس نقی «علی نام دهنده عدد چند مجموع صورت به را حاصل و کرده جمع هم با را حروف عدد که می‌دهند: نمایش دیگر

$$۱۰ = ی، ۱۰۰ = ق، ۵۰ = ن، ۱۰ = ی، ۳۰ = ل، ۷۰ = ع$$

به یکبار را عدد این وزیر علی‌نقی و است ۲۷۰ با برابر اعداد این مجموع از دوباره تبدیل با و است گرفته درنظر ۱۰ و ۶۰، ۲۰۰ و ۶۰۰ اعداد جمع عنوان کرده‌است. حاصل را «سری» کلمه آن، متناظر حرف به عدد

۱۸.۱۳.۱ وابسته جستارهای

- بمل
- کرن
- دیز

۱۸.۱۳.۲ منابع

- *The (ایرانی موسیقی در دستگاه در دوم) «و اول «فصل فرهنگ هرمز پورمحمد. مهدی ترجمه» (Dastgah concept in Persian music) انتشارات تهران: آزاده. چاپ و ۱۷ صفحه‌های ۱۳۸۸ پاییز پارت، انتشارات تهران: آزاده. چاپ ۲۳-3. ISBN 964-5664-23-3.*
- ایرانی. موسیقی نظری مبانی دیگران. و پورتراب کمال مصطفی فرهنگی-موسسه تهران: اول. چاپ افتخاری. محمد فاطمی، ساسان ۱۳۸۸. ISBN 978-964-8772-22-7. ماهور، هنری

- کالاندو
- دیمینوئندو
- مورندو
- ووجه ستو
- تارداندو
- آگوگیک

۱۸.۱۵.۵ موسیقی گونه‌های

- آکوستیک
- اوورتور
- روندو
- سوئیت
- سونات
- سمفونی
- کانن
- والس
- کنسرتو

۱۸.۱۵.۶ آهنگسازی اصطلاحات

- آرپژ
- سازبندی
- (موسیقی) پاساژ
- تمپو
- ریتم
- فُرم
- ملودی
- نت
- حامل پنج‌خط
- کلید
- سرکلید
- میزان
- میزان کسر
- تریوله
- سنکوپ

۱۸.۱۵.۳ اجرا سرعت واژه‌های

- گراوه
- لارگو
- لارگتو
- آداجو
- آندانته
- آندانتینو
- مدراتو
- آلگرو
- پرستو
- انیماتو
- اکسلراتو
- اچلراندو
- تمپو |
- لنتو
- ریتارداندو
- رالتاندو
- ریتنوتو
- استارژندو
- استرینگندو
- ویوو

۱۸.۱۵.۴ اجرا لحن واژه‌های

- فورته
- فورتسیمو
- فورتسیماتو
- مزوفورته
- پوکوفورته
- اسفورزاندو
- رینفورزاندو
- پیانو فورته
- پیانو
- پیانوسیمو
- پیانوسیماتو
- مزوپیانو
- پوکوپیانو

تشکیل حروف عددی مقدار روی ریاضی اعمال طریق از علامت این نام گونه این به شده است. حاصل ایجاد ترتیب براساس نقی «علی نام دهنده» عدد چند مجموع صورت به را حاصل و کرده جمع هم با را حروف عدد که می دهند: نمایش دیگر

- $۱۰ = ی = ۱۰۰۰ = ق = ۵۰۰ = ن = ۱۰۰ = ی = ۳۰۰ = ل = ۷۰۰ = ع$

به یکبار را عدد این وزیری علی نقی و است ۲۷۰ با برابر اعداد این مجموع از دوباره تبدیل با و است گرفته در نظر ۵۰ و ۲۰۰، ۲۰۰ اعداد جمع عنوان کرده است. حاصل را «کرن» کلمه آن، متناظر حرف به عدد

۱۸.۱۷.۱ وابسته جستارهای

- بمل
- سری
- دیز

۱۸.۱۷.۲ منابع

- *The Dastgah concept in Persian music* (ایرانی موسیقی در دستگاه در دوم). و اول «فصل. فرهنگ هرمز پورمحمد. مهدی ترجمه». ۱۷ صفحه‌های ۱۳۸۸ پاییز پارت، انتشارات تهران: آزاده. چاپ و ۲۳. ISBN 964-5664-23-3.
- ایرانی. موسیقی نظری مبانی دیگران. و پورتراب کمال مصطفی فرهنگی - موسسه تهران: اول. چاپ افتخاری. محمد فاطمی، ساسان ۱۳۸۸. ISBN 978-964-8772-22-7. ماهور، هنری

۱۸.۱۸ لندلر

است (والس) $۳/۴$ میزان در محلی رقص یک (Ländler: آلمانی) (به لندلر انجام سوئیس آلمانی بخش و آلمان جنوب، اتریش در بیدرمایر دوره از که پیش دوره و میلادی هجدهم قرن اواخر به رقص این تاریخچه می شود. آنتون و شوبرت فرانتس بتهون همچون آهنگسازانی بازمی گردد. رمانتیک ساخته اند. لندلرهای بروکنر

۱۸.۱۸.۱ منابع

- چاپ کلاسیک. گیتار شده طبقه بندی قطعه ۵۰ امیرانی. فرزاد -06-964-06-۶۵. ISBN 964-06-۶۵. ۱۳۸۰ امیرانی، فرزاد تهران: نخست. 0152-7.

۱۸.۱۹ موومان

اثر یک از کاملی بخش معنای به (Movement: فرانسوی) (به موومان و سمفونی مانند آثاری دارد. انجامی و آغاز خود که است موسیقی بزرگ تر موومان یک گاه می شوند. تشکیل موومان چند از یک هر سونات و کنسرتو کامل وقتی موسیقی اثر هر اجرای ولی می شود، اجرا کنسرتو در اثری از شود. اجرا آن موومان های تمام که است

آغاز از پیش و موومان یک پایان از پس موسیقی، آثار اجرای در معمولاً مشخص آهنگ سازان برخی گاه می شود. برقرار سکوت اندکی بعدی، موومان شود؛ شروع سکوت این بدون و بلافاصله بعدی موومان اجرای که می کنند

۱۸.۱۵.۷ اصطلاحات دیگر

- اکتاو
- ارکستر
- ساز
- صوتی محدوده

۱۸.۱۵.۸ ایرانی موسیقی اصطلاحات

- ضرب ضد
- ضرب
- مایه
- (هارمونی) هماهنگی

۱۸.۱۵.۹ وابسته جستارهای

۱۸.۱۵.۱۰ بیرون به پیوند

۱۸.۱۵.۱۱ منابع

- فریاب تهران شرکت دوکانده، رولان موسیقی، بزرگ فرهنگ کتاب
- «Glossary of musical terminology» ویکی پدیا، مشارکت کنندگان در (بازیابی آزاد دانشنامه انگلیسی، ویکی پدیای «terminology» ۲۰۱۲ July ۵
- کارنامه، نشر تهران: موسیقی. بنیادی تئوری. پرویز منصوری، ۱-۰۰۷-۴۳۱-۹۶۴ شابک ۱۳۸۸.

۱۸.۱۶ (موسیقی) قطعه

اما کامل موسیقایی طرح یک موسیقی، در (Section: انگلیسی) (به بخش گشایش، یا درآمد مقدمه، یا پیش درآمد شامل: بخش انواع است. غیرمستقل برخی است. آهسته اتمام و سررسید یا خاتمه فرجام، کر، آواز، مرور، و تکرار شده اند. ساخته بخش دو یا یک از تنها شناخته شده قطعات از

لحاظ از می تواند که موسیقایی ست، طرحی) (Passage: انگلیسی) (به پاساژ^[1] باشد. یا باشد کامل استقلال

۱۸.۱۶.۱ منابع

- [1] <http://encyclopedia.thefreedictionary.com/Section+%28music%29>

۱۸.۱۷ کرن

نت، هر از قبل گذاشته شدن با که ایرانی موسیقی در است علامتی نام کُرَن این می کند. بم نیم پرده از کمتر دقیق تر معنی در یا پرده ربع اندازه به را آن نت نویسی برای اروپایی سبک ارائه هنگام وزیری علی نقی ابداعات از علامت است. ایرانی موسیقی

کند. می برابری بمل نشان نصف با نشان این ریاضی ارزش میزان

به موسوم بتهوفن ۳ شماره سمفونی چهارم و سوم موومان‌های بین مثلاً است. اندک بسیار سکوت، قهرمانی) سمفونی یا حماسه (سمفونی اروتیکا

یا اجرا طول در شنوندگان که نیست رسم) اپرا در (بجز اروپایی موسیقی در اتمام از پس کار این و کنند، تشویق را نوازندگان موومان، هر پایان از پس می‌گیرد. انجام اثر همه

۱۸.۲۰ هفت‌درجه‌ای

مشخصه وجه که موسیقایی شیوه‌ای یا نظام یا گام ویژگی به موسیقی، در ^[1] **هفت‌درجه‌ای** است، نغمه‌ای رده هفت یا نغمه هفت از استفاده آن گفته نیز هفت‌پرده‌ای و هفت‌نغمه‌ای آن به می‌شود. گفته (heptatonic) شده‌است.

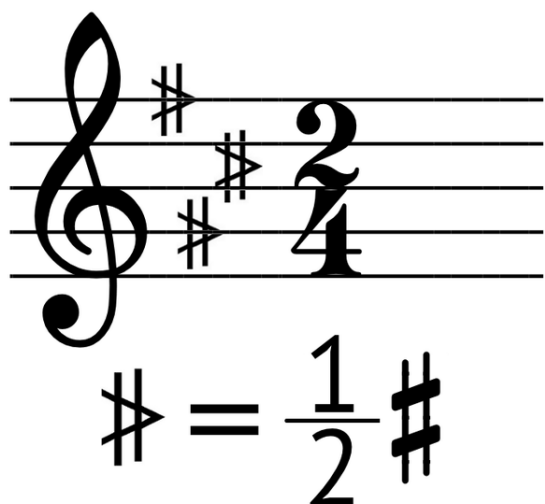
شده تقسیم مساوی قسمت هفت به octave هنگام آن در که گامی ویژگی دارد. نام equiheptatonic مساوی هفت‌درجه‌ای است

می‌شود تکرار نیز آخر در اول درجه یا تونیک نت معمولاً گام‌ها در چون را هشت‌درجه‌ای گام‌های گام) همانم صداهای تکرار از پرهیز منظور (به می‌گویند. پنج‌درجه‌ای را شش‌درجه‌ای گام‌های و هفت‌درجه‌ای

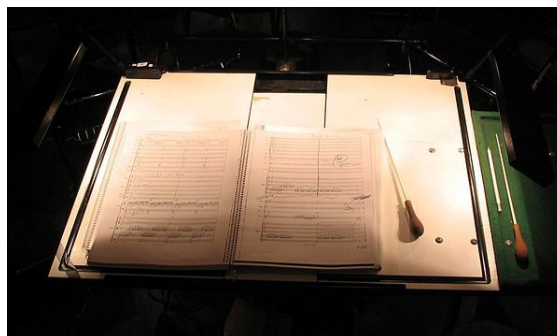
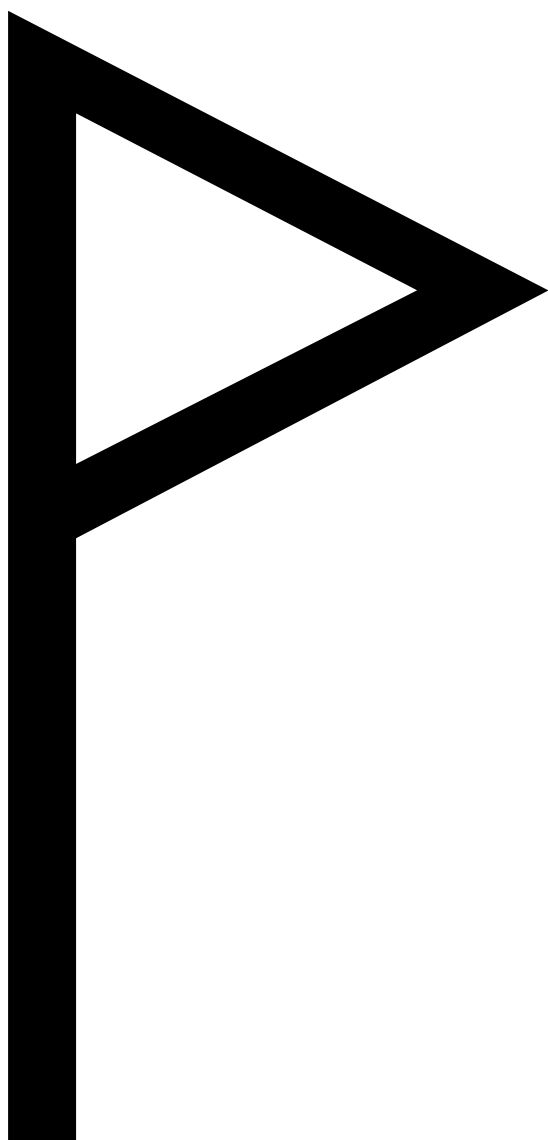
۱۸.۲۰.۱ منابع

- The New Grove Dictionary of Music and Musicians, second edition, edited by Stanley Sadie and John Tyrrell (London, 2001)

[1] فارسی. زبان فرهنگستان برابرنامه [1]

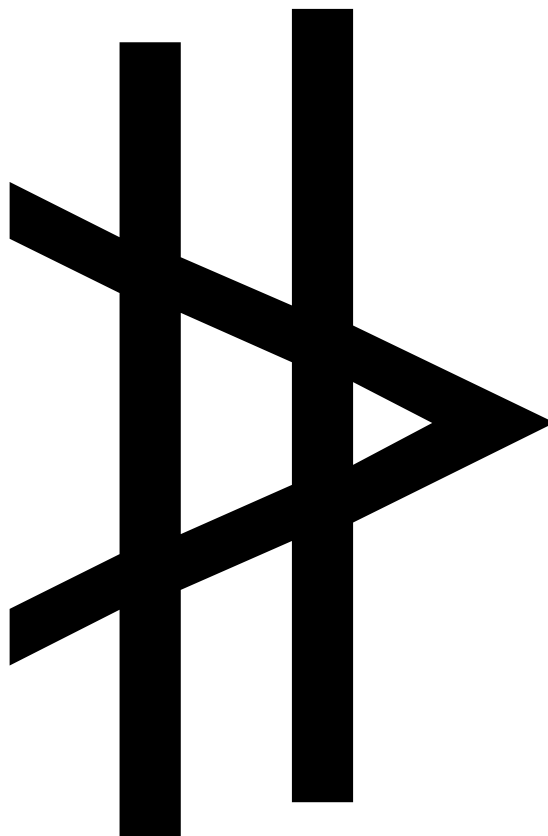
حامل های خط روی سری نشان

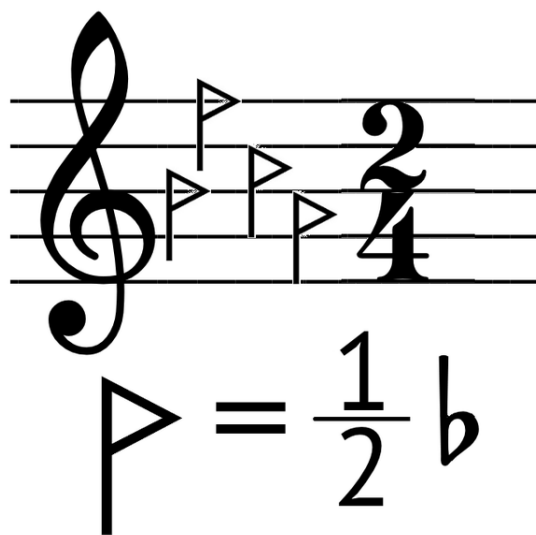

ارکستر رهبری مخصوص چوب باتون، و بارتیتور

هند پارسیان از ارکستر، رهبر مهتا زوبین

حامل های خط روی کرن نشان

۱۹ فصل

مجوزها و مشارکت‌کنندگان تصویر، و متن منابع

۱۹.۱ متن

- منبع: موسیقی تئوری https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AA%D8%A6%D9%88%D8%B1%DB%8C_%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C?oldid=16406696 مشارکت‌کنندگان: Meisam، جوانبخت، ترانه، Hujji، Paiamshadi، VolkovBot، OKBot، SieBot، Princill، Tanhabot، CarsracBot، همان، Amirobot، Lucas-bot، Cobain، Adler، fa، Xqbot، Gire 3pich2005، TobeBot، D'ohBot، MastiBot، Shahradd، moghadami، مانفی، EmausBot، ZéroBot، Ellin، AStarBot، Rezabot، Behyilmaz، YFdyh-bot، ویرایشگر ۱، KasparBot و Mohsen7453
- منبع: آپوجیا تورا https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%A2%D8%B1%D8%A7%DB%8C%D9%87_%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C?oldid=16368859 مشارکت‌کنندگان: Taranet، Radmanesh-fawiki، MahdiBot، JYBot، Dexbot، Pedram irany و Fatranslator
- منبع: سینفونیاها و انونسینون‌ها (ی. سینفونیاها و انونسینون‌ها) [https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%A7%D9%86%D9%88%D8%A7%D9%86%D8%B3%DB%8C%D9%88%D9%86%E2%80%8C%D9%87%D8%A7_%D9%88_%D8%B3%DB%8C%D9%86%D9%81%D9%88%D9%86%DB%8C%D8%A7%D9%87%D8%A7_%D8%B3_%D8%A8%D8%A7%D8%AE\)?oldid=16463708](https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%A7%D9%86%D9%88%D8%A7%D9%86%D8%B3%DB%8C%D9%88%D9%86%E2%80%8C%D9%87%D8%A7_%D9%88_%D8%B3%DB%8C%D9%86%D9%81%D9%88%D9%86%DB%8C%D8%A7%D9%87%D8%A7_%D8%B3_%D8%A8%D8%A7%D8%AE)?oldid=16463708) مشارکت‌کنندگان: VolkovBot، Sanchooli، Princill، Lucas-bot، ZxxZxxZ، AliBot، Hooman، Ghafouri، Rezabot، MerllwBot، FawikiPatroller، KasparBot و Bjarlin
- منبع: بن‌مایه (موسیقی) https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%A8%D9%86%E2%80%8C%D9%85%D8%A7%DB%8C%D9%87_%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C?oldid=16270207 مشارکت‌کنندگان: Hujji، Wayiran، VolkovBot، SieBot، Idioma-bot، Amirobot، Lucas-bot، Cobain، EmausBot، Ebrambot، Rezabot، MerllwBot و Wikimostafa
- منبع: الگوریتمیک ترکیب https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AA%D8%B1%DA%A9%DB%8C%D8%A8_%D8%A7%D9%84%DA%AF%D9%88%D8%B1%DB%8C%D8%AA%D9%85%DB%8C%DA%A9?oldid=11865257 مشارکت‌کنندگان: Amirobot، Reza1615، Ali.eblis1، ChuispastonBot، Rezabot، Fatima2007، Ort43v، FawikiPatroller و YasBot
- منبع: بارید جامعه https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AC%D8%A7%D9%85%D8%B9%D9%87_%D8%A8%D8%A7%D8%B1%D8%A8%D8%AF?oldid=16268363 مشارکت‌کنندگان: قلی‌مشارکت‌کنندگان: Reza1615، Dalba، Shahramsh، Dexbot و تفکر
- منبع: درجه (موسیقی) https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AF%D8%B1%D8%AC%D9%87_%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C?oldid=9709059 مشارکت‌کنندگان: Hujji، Tanhabot، Amirobot، Lucas-bot، EmausBot، Ebrambot، Movses-bot، Rezabot و Makecat-bot
- منبع: گنترپوان <https://fa.wikipedia.org/wiki/%DA%A9%D9%86%D8%AA%D8%B1%D9%BE%D9%88%D8%A7%D9%86?oldid=16097271> مشارکت‌کنندگان: JAnDbot، Ahmadahmadf، Kopal-fawiki، SieBot، Tanhabot، Zorrobot، Lucas-bot، Cobain، Xqbot، Almabot، DSisyphBot، ایلیا، Adlerbot، Leyth، Hamidhassani1، KamikazeBot، SurenaBot، HRoestBot، Ho3ein33، DixonDBot، Rezabot، Dexbot، YasBot، KasparBot، و بزرگمهر مهدی 1 ناشناس
- منبع: نت دو https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AF%D9%88_%D9%86%D8%AA_%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C?oldid=9726907 مشارکت‌کنندگان: Farzaneh، Abtin، Idioma-bot، Tanhabot، NjardarBot، Aidin12، Leyth، SurenaBot، AliBot، Rezabot و Dexbot
- منبع: (نت ر) https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B1_%D9%86%D8%AA_%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C?oldid=9733737 مشارکت‌کنندگان: محمد رضا، مشارکت‌کنندگان: Azin69، Abtin، TXiKiBoT، SieBot، Idioma-bot، Tanhabot، Zorrobot، Lucas-bot، Obersachsebot، Aidin12، TobeBot، RedBot، SurenaBot، AliBot، Rezabot و MerllwBot
- منبع: ریتیم <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B6%D8%B1%D8%A8%E2%80%8C%D8%A2%D9%87%D9%86%DA%AF?oldid=16267358> مشارکت‌کنندگان: Amin rkh، Zeerak، Meisam، JAnDbot، Taranet، Wayiran، VolkovBot، Tanhabot، WikiDreamer Bot، Amirobot، Lucas-bot، Amirmahbub، Adlerbot، RedBot، FoxBot، KamikazeBot، مانفی، EmausBot، ZéroBot، WikitanvirBot، Movses-bot، Rezabot، MerllwBot، MahdiBot، Dexbot، FawikiPatroller، Wikimostafa، KasparBot، Amir R. Pourkashef و 4 ناشناس
- منبع: (نت سل) https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B3%D9%84_%D9%86%D8%AA_%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C?oldid=11878382 مشارکت‌کنندگان: Zeerak، محمد رضا، Abtin، SieBot، Alexbot، Tanhabot، Zorrobot، Amirobot، Lucas-bot، Cobain، Xqbot، Aidin12، TobeBot، Leyth، FoxBot، SurenaBot، EmausBot، Ebrambot، AliBot، Rezabot، AvocadoBot، Dexbot، FawikiPatroller و Addbot
- منبع: سلفز <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B3%D9%84%D9%81%DA%98?oldid=16235603> مشارکت‌کنندگان: مانی، مشارکت‌کنندگان: Mmehdi، g، Raamin، JAnDbot، Kamix، Sir blue، Ahmadahmadf، Parvaneh sh، RezaRaza، Tanhabot، Amirobot، Mmxx، Cobain، DragonBot، ArthurBot، Adler، fa، Xqbot، D'ohBot، Baqeri، Hamidhassani1، FoxBot، Grim reaper، مانفی، EmausBot، ZéroBot، Ebrambot، AliBot، Rezabot، MerllwBot، Botyb، Meisampt، DarafshBot، MahdiBot، JYBot، Dexbot، FawikiPatroller، YFdyh-bot، Addbot، KasparBot و 5 ناشناس
- منبع: (نت سی) https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B3%DB%8C_%D9%86%D8%AA_%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C?oldid=9750325 مشارکت‌کنندگان: Azin69، Abtin، TXiKiBoT، Hamizad، Tanhabot، Zorrobot، Lucas-bot، Aidin12، Rubinbot، TobeBot، Leyth، SurenaBot، EmausBot، ZéroBot، AliBot و Addbot

- منبع: بزرگ دوم https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AA%D9%85%D8%A7%D9%85_%D9%BE%D8%B1%D8%AF%D9%87?oldid=12564136 پروچیسستا و Rezabot مانفی، Leyth، مشارکت‌کنندگان:
- منبع: نیم‌بزرگ دوم https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AF%D9%88%D9%85_%D9%86%DB%8C%D9%85%E2%80%8C%D8%A8%D8%B2%D8%B1%DA%AF?oldid=12564137 Leyth، مشارکت‌کنندگان: Rezabot، 0261bax و Addbot
- منبع: پرده ربع https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B1%D8%A8%D8%B9_%D9%BE%D8%B1%D8%AF%D9%87?oldid=12132004 Meisam، Elessar، Ayad، Adlerbot، Leyth، SurenaBot، HRoestBot، ChuispastonBot، Rezabot، MahdiBot، FawikiPatroller، Addbot، Pooyahosseini و ناشناس: 1
- منبع: بزرگ سوم https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B3%D9%88%D9%85_%D8%A8%D8%B2%D8%B1%DA%AF?oldid=12566677 Hamizad، Luckas-bot، Leyth، EmausBot، ZéroBot، WikitanvirBot، Rezabot و Addbot
- منبع: بیش‌بزرگ سوم https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B3%D9%88%D9%85_%D8%A8%DB%8C%D8%B4%E2%80%8C%D8%A8%D8%B2%D8%B1%DA%AF?oldid=10093386 Leyth و JYBot
- منبع: نیم‌بزرگ سوم https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B3%D9%88%D9%85_%D9%86%DB%8C%D9%85%E2%80%8C%D8%A8%D8%B2%D8%B1%DA%AF?oldid=12566679 Leyth، مشارکت‌کنندگان: Addbot
- منبع: (موسیقی) فاصله [https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%81%D8%A7%D8%B5%D9%84%D9%87_\(%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C\)?oldid=15535642](https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%81%D8%A7%D8%B5%D9%84%D9%87_(%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C)?oldid=15535642) Mehranshargh، اشکان‌ج، VolkovBot، Tanhabot، Luckas-bot، Saeidpourbabak، Xqbot، Gire 3pich2005، Leyth، SurenaBot، Rezabot، MerllwBot، Dbot و Fakhroldin
- منبع: هم‌صدا <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%87%D9%85%E2%80%8C%D8%B5%D8%AF%D8%A7?oldid=12480670> Luckas-bot، DSisyphBot، Leyth، WikitanvirBot، Rezabot، Ripchip Bot و Yamaha5
- منبع: (موسیقی) پرده https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AA%D9%85%D8%A7%D9%85_%D9%BE%D8%B1%D8%AF%D9%87?oldid=12564136 Leyth، مشارکت‌کنندگان: Rezabot و پروچیسستا
- منبع: درست پنجم https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%BE%D9%86%D8%AC%D9%85_%D8%AF%D8%B1%D8%B3%D8%AA?oldid=12566879 PixelBot، Leyth، WikitanvirBot و Rezabot
- منبع: درست چهارم https://fa.wikipedia.org/wiki/%DA%86%D9%87%D8%A7%D8%B1%D9%85_%D8%AF%D8%B1%D8%B3%D8%AA?oldid=12091395 PixelBot، Leyth، EmausBot، ZéroBot، WikitanvirBot و Rezabot
- منبع: آلتو <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%A2%D9%84%D8%AA%D9%88?oldid=16089655> اشکان‌ج، مشارکت‌کنندگان: JAnDbot، CommonsDelinker، Farzanehs، Taranet، Tanhabot، Amirobot، Cobain، Saeidpourbabak، Aidin12، SurenaBot، Amolbot، ChuispastonBot، Ziloo، Rezabot، MerllwBot، Addihockey10 (automated)، Omid، JYBot، Dexbot، Parashnia، و ساقی
- منبع: آواز <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%A2%D9%88%D8%A7%D8%B2?oldid=15748393> Behaafarid، Juybari، Elessar، JAnDbot، Ashkan، Ariaei، Tanhabot، Amirobot، Saeidpourbabak، Hamidhassani1، Surena، Mehdi، TjBot، اصل، ZéroBot، مانفی، و ناشناس: 1
- منبع: باریتون <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%A8%D8%A7%D8%B1%DB%8C%D8%AA%D9%88%D9%86?oldid=16089657> MystBot، Luckas-bot، Cobain، Rubinbot، TjBot، EmausBot، Rezabot، ElphiBot، Parashnia و Fatemibot
- منبع: باس <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%A8%D8%A7%D8%B3?oldid=16089623> مشارکت‌کنندگان: Thijs!bot، JAnDbot، CommonsDelinker، Taranet، SieBot، M.Fanavar، Tanhabot، MelancholieBot، SilvononBot، Amirobot، Luckas-bot، Cobain، LaaknorBot، Nallimbot، ArthurBot، Xqbot، Aidin12، TjBot، SurenaBot، JackieBot، WikitanvirBot، Rezabot، MerllwBot، Addihockey10 (automated)، Parashnia، Fatemibot و ناشناس: 2
- منبع: (صدا) تنور [https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AA%D9%86%D9%88%D8%B1_\(%D8%B5%D8%AF%D8%A7\)?oldid=16089619](https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AA%D9%86%D9%88%D8%B1_(%D8%B5%D8%AF%D8%A7)?oldid=16089619) Aliparsa، Robbot، اشکان‌ج، روبسام، Meisam، Elessar، Escarbot، MSBOT، Thijs!bot، Aparhizi، JAnDbot، CommonsDelinker، Taranet، TXiKiBoT، VolkovBot، BotMultichill، Vahid11، SieBot، Dernihelm، AlleborgoBot، SieBot، Idioma-bot، Princill، M.Fanavar، Tanhabot، StigBot، SilvononBot، Amirobot، MystBot، Luckas-bot، Cobain، LaaknorBot، محمد ArthurBot، Saeidpourbabak، Xqbot، Aidin12، DSisyphBot، TobeBot، TjBot، SurenaBot، ZéroBot، Ebrambot، Shahroozporia، Rezabot، MerllwBot، Vagobot، Addihockey10 (automated)، 4nn112، Parashnia، Fatemibot، Mehdi adizadeh، Amirhaji0217 و ناشناس: 4
- منبع: سوپرانو <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B3%D9%88%D9%BE%D8%B1%D8%A7%D9%86%D9%88?oldid=16136183> Hoomy، اشکان‌ج، پویا، مانفی، مشارکت‌کنندگان: TXiKiBoT، VolkovBot، OKBot، BotMultichill، Vahid11، SieBot، Dernihelm، Tanhabot، StigBot، Amirobot، Luckas-bot، Cobain، ArthurBot، Xqbot، Broadbot، Aidin12، Rubinbot، Adlerbot، TobeBot، D'ohBot، Cyletech، SurenaBot، EmausBot، Rezabot، MerllwBot، Hoomanshah، Addihockey10 (automated)، Omid، Dexbot، Parashnia، و علیرضا Addbot، Fatemibot، ساقی
- منبع: سوپرانو مدزو https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%85%D8%AA%D8%B2%D9%88_%D8%B3%D9%88%D9%BE%D8%B1%D8%A7%D9%86%D9%88?oldid=16089654 Elessar، CommonsDelinker، Taranet، Ebrahim، TXiKiBoT، Dreamfall، SieBot، Alexbot، Tanhabot، SpBot، Amirobot، MystBot، Luckas-bot، Cobain، Gerakibot، Fatemi، Xqbot، Rubinbot، MondalorBot، D'ohBot، FoxBot، Calak، SurenaBot، AliBot، Mjbmrbot، Rezabot، In twilight، MerllwBot، Addihockey10 (automated)، MahdiBot، Parashnia، Fatemibot، Rigolettoopera و ناشناس: 1
- منبع: ماژور دو https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AF%D9%88_%D9%85%D8%A7%DA%98%D9%88%D8%B1?oldid=16248328 Idioma-bot، Princill، Hamizad، Kasir، Leyth، WikitanvirBot، Rezabot، MerllwBot، Siavash.shakeri، Dexbot و کامران اورفه
- منبع: ماژور ر https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B1_%D9%85%D8%A7%DA%98%D9%88%D8%B1?oldid=15747465 Azin69، Luckas-bot، Meysam، RedBot، Hamidhassani1، WikitanvirBot، Rezabot و MahdiBot
- منبع: ماژور بمل سی https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B3%DB%8C_%D8%A8%D9%85%D9%84_%D9%85%D8%A7%DA%98%D9%88%D8%B1?oldid=11208835 Azin69، Rezabot، MRG90 و Msaadatinia
- منبع: ماژور فا https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%81%D8%A7_%D9%85%D8%A7%DA%98%D9%88%D8%B1?oldid=16249095 Kian، Azin69، TXiKiBoT، Alexbot، BodhisattvaBot، Tanhabot، Amirobot، Luckas-bot، DSisyphBot، Leyth، RedBot، HRoestBot، AliBot، Rezabot، MerllwBot و اورفه کامران
- منبع: ماژور لا https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%84%D8%A7_%D9%85%D8%A7%DA%98%D9%88%D8%B1?oldid=12199837 Azin69، VolkovBot، Tanhabot، MelancholieBot، Luckas-bot، Xqbot، Leyth، ZéroBot، Leonotion، Rezabot و MahdiBot

- منبع: https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%85%DB%8C_%D8%A8%D9%85%D9%84_%D9%85%D8%A7%DA%98%D9%88%D8%B1?oldid=11208838: Masoud 75 و Rezabot، مشارکت کنندگان: Azin69
- منبع: [https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B6%D8%B1%D8%A8_\(%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C\)?oldid=16182013](https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B6%D8%B1%D8%A8_(%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C)?oldid=16182013): همزمان، Luckas-bot، Cobain، TruthPraisr، DragonBot، ArthurBot، Saeidpourbabak، Xqbot، Leyth، Hamidhassani1، Dinamik-bot، Calak، SurenaBot، EmausBot، ZéroBot، AliBot، ChuispastonBot، Rezabot، MerllwBot، A.alisz، DbBot، MahdiBot، JYBot، Dexbot، FawikiPatroller، Makecat-bot، Heydari304، ناشناس، و KasparBot
- منبع: https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B6%D8%B1%D8%A8_%D9%87%D9%85%E2%80%8C%DA%AF%D8%B0%D8%B1?oldid=11889455: Rezabot، JYBot و FawikiPatroller، مشارکت کنندگان: مانی
- منبع: <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%85%D8%AA%D8%B1%D9%88%D9%86%D9%88%D9%85?oldid=15575480>: مجتهدی، داود، Kasir، Rubinbot، Darafsh، ArthurBot، Xqbot، Amirobot، Tanhabot، TXiKiBoT، R0stam، Hamidhassani1، SurenaBot، EmausBot، ZéroBot، Ebrambot، AliBot، Rezabot، A.alisz، MahdiBot، Sharifi.mehr، Dexbot و KasparBot
- منبع: https://fa.wikipedia.org/wiki/%DA%A9%D8%B3%D8%B1_%D9%85%DB%8C%D8%B2%D8%A7%D9%86?oldid=14711851: Fatemibot و JYBot، DarafshBot، Soroush k 1370، Sandman، Rezabot، مشارکت کنندگان: Masoud 75
- منبع: https://fa.wikipedia.org/wiki/%DA%AF%DB%8C%D8%AA%D8%A7%D8%B1_%D8%B1%DB%8C%D8%AA%D9%85?oldid=9685164: Rezabot، WikitanvirBot، Wikipedian، ZéroBot، LaaknorBot، PfoBiA، TruthPraisr، Cobain، Luckas-bot، Amirobot، مشارکت کنندگان: 9685164
- منبع: <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%A2%D9%84%D9%85%D8%A7%D9%86%D8%AF?oldid=15584843>: Zorrobot، Amirobot، Luckas-bot، ZéroBot، Rezabot، YasBot، Fatemibot و KasparBot، YurikBot، Elessar، Escarbot، MSBOT، Thijs!bot، TXiKiBoT، VolkovBot، SieBot، MelancholieBot، Shervinafshar، مشارکت کنندگان: آلمانند
- منبع: https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AD%D8%B1%DA%A9%D8%AA%E2%80%8C%D9%87%D8%A7%DB%8C_%D8%B1%D9%82%D8%B5_%D8%AA%DA%A9%D9%86%D9%88?oldid=15154971: Rezabot، Bkouhi، Dexbot و Parham00z، مشارکت کنندگان: تکنو رقص های حرکت
- منبع: [https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B1%D9%88%D8%A8%D8%A7%D8%AA_\(%D8%B1%D9%82%D8%B5\)?oldid=9738238](https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B1%D9%88%D8%A8%D8%A7%D8%AA_(%D8%B1%D9%82%D8%B5)?oldid=9738238): Dexbot و MerllwBot، Luckas-bot، TruthPraisr، Pouyana، ZéroBot، HRoestBot، Shahroozporia، Rezabot، Kasirbot، مشارکت کنندگان: 9738238
- منبع: <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B4%D8%B4-%D9%82%D8%AF%D9%85?oldid=11978622>: FawikiPatroller و CommonsDelinker، World Cup 2010، نوزن، Rezabot، Alishahss75ali، Amiraram، Parham00z، مشارکت کنندگان: منبع: شش-قدم
- منبع: https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%82%D8%B1_%D8%B3%D8%B1%D8%A8%D8%A7%D9%84%D8%A7?oldid=12538700: Fatemibot و MahdiBot، Signal89، MRG90، CommonsDelinker، مشارکت کنندگان: منبع: سربالا قر
- منبع: https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%85%D9%88%D9%86%E2%80%8C%D9%88%D8%A7%DA%A9_%D8%B1%D9%82%D8%B5?oldid=13328426: Rezabot، WikitanvirBot، Shahroozporia، TruthPraisr، RedBot، AnDbot، مشارکت کنندگان: 13328426، مونا واک
- منبع: https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%87%D8%AF_%D8%B2%D8%AF%D9%86?oldid=9709746: TXiKiBoT، مشارکت کنندگان: 9709746، هد
- منبع: https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AF%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D9%87_%D9%BE%D9%86%D8%AC%D9%85%E2%80%8C%D9%87%D8%A7?oldid=15981302: Rezabot، H.b.sh، MahdiBot، FawikiPatroller و YasBot، Hamidhassani1، نوزن، مشارکت کنندگان: 15981302، دایره
- منبع: <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AA%D9%88%D9%86%D8%A7%D9%84%DB%8C%D8%AA%D9%87?oldid=16355347>: KasparBot و Wikimostafa، یزیدی، مهدی، Oyakmohsen، Yamaha5، Sepehrqwer، Diako1971، Hamidhassani1، مشارکت کنندگان: 16355347، ماهیه
- منبع: [https://fa.wikipedia.org/wiki/%DA%A9%D9%84%DB%8C%D8%AF_\(%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C\)?oldid=15765044](https://fa.wikipedia.org/wiki/%DA%A9%D9%84%DB%8C%D8%AF_(%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C)?oldid=15765044): Rezabot، MerllwBot، JackieBot، R habib zadeh، Denniss، Thijs!bot، Darafsh، EmausBot، مشارکت کنندگان: 15765044، کلید
- منبع: https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AA%D8%A7%D8%B1%DB%8C%D8%AE_%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C?oldid=16505292: Rezabot، Shahroozporia، مانفی، پالیسی، افغان، Arash.pt، Hamidhassani1، Reza1615، Taranet، مشارکت کنندگان: 16505292، تاریخ
- منبع: https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C_%D8%AF%D8%B1_%D8%AC%D9%87%D8%A7%D9%86_%D8%A7%D8%B3%D9%84%D8%A7%D9%85?oldid=15912968: Elessar، Mnasiri7، VolkovBot، AlleborgoBot، Savakilian، اشکان، مشارکت کنندگان: 15912968، موسیقی
- منبع: https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C_%D8%AF%D9%88%D8%B1%D9%87_%D8%A8%D8%A7%D8%B1%D9%88%DA%A9?oldid=15389078: Elessar، مشارکت کنندگان: 15389078، دوره موسیقی
- منبع: https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C_%D8%AF%D9%88%D8%B1%D9%87_%DA%A9%D9%84%D8%A7%D8%B3%DB%8C%DA%A9?oldid=16001767: Zeerak، جازم، Shervinafshar، دانیل، مشارکت کنندگان: 16001767، موسیقی
- منبع: https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C_%D8%AF%D9%88%D8%B1%D9%87_%DA%A9%D9%84%D8%A7%D8%B3%DB%8C%DA%A9?oldid=16166990: Hooomy، Downtownee-fawiki، Sajad، دانیل، مانی، روزبه، مشارکت کنندگان: 16166990، موسیقی
- منبع: https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C_%D8%B1%D9%85%D8%A7%D9%86%D8%AA%DB%8C%DA%A9?oldid=16166990: Rezabot، MerllwBot، JYBot، Dexbot، YasBot، Yamaha5، Dewdrop1989، ع.شاهنده، مشارکت کنندگان: 16166990، موسیقی

- منبع: **رنسانس موسیقی** https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C_%D8%B1%D9%86%D8%B3%D8%A7%D9%86%D8%B3?oldid=15582896: مانی، مشارکت‌کنندگان: Ellessar، Azin69، Wayiran، Tanhabot، Amirobot، MystBot، Cobain، Nallimbot، Dinamik-bot، WikitanvirBot، Rezabot، Tornado21، Dexbot، YasBot، Yamaha5، Fatemibot، Violetlin6، KasparBot و 2 ناشناس:
- منبع: **نو عصر موسیقی** https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C_%D9%86%DB%8C%D9%88_%D8%A7%D8%AC?oldid=15446909: دانیل، مشارکت‌کنندگان: Shervinafshar، Ariobarzan، Mehran، ربوسام، Escarbot، Huji، MSBOT، Thijs!bot، Azin69، TXiKiBoT، VolkovBot، OKBot، BotMultichill، AlleborgoBot، Dreamfall، Faridv، SieBot، Idioma-bot، PixelBot، Tanhabot، Muro Bot، Cobain، Xqbot، Dinamik-bot، Lapskingwiki، M.TvikyF، Pro translator، EmausBot، ZéroBot، AliBot، WikitanvirBot، Rezabot، Ripchip Bot، MerllwBot، MahdiBot، Dexbot، Ostadmusic، KamalPF، Farzin rob، Abbas.pirnیا و 2 ناشناس:
- منبع: **نت نویسی** <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%86%D8%AA%E2%80%8C%D9%86%D9%88%DB%8C%D8%B3%DB%8C?oldid=15597614>: مانی، مشارکت‌کنندگان: Aliparsa، ربوسام، Ellessar، VolkovBot، OKBot، M.Fanavar، Tanhabot، SilvonenBot، Amirobot، Muro Bot، Luckas-bot، Cobain، ArthurBot، Xqbot، Gire 3pich2005، MastiBot، EmausBot، Ebrambot، WikitanvirBot، JYBot، Dexbot، Addbot، Hoseinkhosravi، KasparBot و 2 ناشناس:
- منبع: **حامل خط پنج** https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%BE%D9%86%D8%AC_%D8%AE%D8%B7_%D8%AD%D8%A7%D9%85%D9%84?oldid=13746986: حسام، مشارکت‌کنندگان: Tgeik، ربوسام، محمدرضا، Ellessar، TXiKiBoT، Tanhabot، Luckas-bot، Darafsh، Cobain، ArthurBot، Xqbot، Aidin12، Adlerbot، Leyth، KamikazeBot، MastiBot، EmausBot، ZéroBot، Ebrambot، JackieBot، ChuispastonBot، Rezabot، Ali ringo، JYBot و 5 ناشناس:
- منبع: **ترمولو** <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AA%D8%B1%D9%85%D9%88%D9%84%D9%88?oldid=16368873>: مشارکت‌کنندگان: Darafsh، Xqbot، Rezabot، MahdiBot و Fatranslator
- منبع: **تنظیم (موسیقی)** [https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AA%D9%86%D8%B8%DB%8C%D9%85_\(%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C\)?oldid=16369308](https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AA%D9%86%D8%B8%DB%8C%D9%85_(%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C)?oldid=16369308): روزبه، مشارکت‌کنندگان: Kaveh، مانی، Behaafarid، Meisam، Ellessar، MSBOT، Taranet، TXiKiBoT، Tanhabot، CarsracBot، Amirobot، Luckas-bot، Cobain، DragonBot، ArthurBot، Saeidpourbabak، Xqbot، Gire 3pich2005، Dalba، Hamidhassani1، Arash.pt، SurenaBot، ZéroBot، Rezabot، MahdiBot، Pooriya.nikan، Myshark20102010، Fatemibot، Wikimostafa، Hassan deghanian، Abiii13wp، Amir R. Pourkashef و 2 ناشناس:
- منبع: **دیز دو** https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AF%D9%88_%D8%AF%DB%8C%D8%B2?oldid=16387374: مشارکت‌کنندگان: Azin69، Hamizad، AliBot، Rezabot، Sandman، JYBot، Wikimostafa و Fatranslator
- منبع: **سازبندی** <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B3%D8%A7%D8%B2%D8%A8%D9%86%D8%AF%DB%8C?oldid=16248362>: دانیل، مشارکت‌کنندگان: YurikBot، Ellessar، Thijs!bot، JAnDbot، VolkovBot، AlleborgoBot، Idioma-bot، PixelBot، Tanhabot، ZorroBot، Iroony، Cobain، Leyth، Rezabot، MerllwBot، ElphiBot، Addbot، و اورفه کامران
- منبع: **عرضی علامت** https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B9%D9%84%D8%A7%D9%85%D8%AA_%D8%B9%D8%B1%D8%B6%DB%8C?oldid=16261861: مشارکت‌کنندگان: Huji، Leyth، Rezabot، MerllwBot، Vagobot، Radivojil و 1 ناشناس:
- منبع: **فورته** [https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B4%D8%AF%D8%AA_\(%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C\)?oldid=12876989](https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B4%D8%AF%D8%AA_(%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C)?oldid=12876989): مشارکت‌کنندگان: Chobot، Ellessar، JAnDbot، TXiKiBoT، VolkovBot، Behtis، Tanhabot، SilvonenBot، MystBot، Luckas-bot، Cobain، Phoenixstar، Xqbot، Adlerbot، SurenaBot، مانی، EmausBot، WikitanvirBot، MerllwBot، MahdiBot، Yamaha5، Addbot و 2 ناشناس:
- منبع: **آرتزو د گوئیدو** https://fa.wikipedia.org/wiki/%DA%AF%D9%88%D8%A6%DB%8C%D8%AF%D9%88_%D8%AF_%D8%A2%D8%B1%D8%AA%D8%B2%D9%88?oldid=16167180: مشارکت‌کنندگان: Rezabot، طاها، MahdiBot، Xylamond، Anujuno و KasparBot
- منبع: **میزان (موسیقی)** [https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%85%DB%8C%D8%B2%D8%A7%D9%86_\(%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C\)?oldid=15771029](https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%85%DB%8C%D8%B2%D8%A7%D9%86_(%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C)?oldid=15771029): مشارکت‌کنندگان: Kian، JAnDbot، Tanhabot، Amirobot، Saeidpourbabak، Mfaiiaz، Leyth، RedBot، Hamidhassani1، SurenaBot، EmausBot، HRoestBot، JackieBot، AliBot، ChuispastonBot، WikitanvirBot، Rezabot، MerllwBot، AvocatoBot، Shabi a c، DbBot و Fatemibot
- منبع: **ایرانی نغمه‌نگاری** https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%86%D8%BA%D9%85%D9%87%E2%80%8C%D9%86%DA%AF%D8%A7%D8%B1%DB%8C_%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C_%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86%DB%8C?oldid=16202768: مشارکت‌کنندگان: Amirobot، Leyth و Dexbot
- منبع: **نت** <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%86%D8%AA?oldid=15890473>: روزبه، مشارکت‌کنندگان: Hamed-fawiki، مانی، Downtownee-fawiki، Shervinafshar، جازم، YurikBot، ربوسام، Dennis، Behaafarid، ترانه، Ellessar، Huji، Thijs!bot، JAnDbot، CommonsDelinker، Taranet، Wayiran، Hoomanb، Abtin، VolkovBot، Pirdel2002، SieBot، Idioma-bot، کایروس، Tanhabot، MelancholieBot، CarsracBot، Markman Darkman، Amirobot، Cobain، ArthurBot، Saeidpourbabak، Aidin12، Adlerbot، AmphBot، Leyth، RedBot، Hamidhassani1، Hamidhassani1، شهربانزاده، Shahrdad.moghaddami، SurenaBot، EmausBot، Ebrambot، Jogibaba، R habib zadeh، WikitanvirBot، Rezabot، MerllwBot، Addihockey10 (automated)، MahdiBot، Dexbot، Teheraner، Addbot و 12 ناشناس:
- منبع: **هارمونی** <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%87%D8%A7%D8%B1%D9%85%D9%88%D9%86%DB%8C?oldid=16249013>: مشارکت‌کنندگان: Aliparsa، JAnDbot، Princill، Saeidpourbabak، Reza1615، Leyth، Dinamik-bot، مانی، EmausBot، Rezabot، MerllwBot، Mehrshad96، Botyb، Dexbot، Nader Soltanmohammadi، DaneshDan، KasparBot، مهدی، و اورفه کامران بزرگمهر:
- منبع: **آرپژ** <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%A2%D8%B1%D9%BE%DA%98?oldid=16368866>: مشارکت‌کنندگان: MahdiBot، Wikimostafa و Fatranslator
- منبع: **رود هارمونی (آبلند)** [https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%87%D8%A7%D8%B1%D9%85%D9%88%D9%86%DB%8C_\(%D8%B1%D9%88%D8%AF_%D8%A2%DB%8C%D9%84%D9%86%D8%AF\)?oldid=13689150](https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%87%D8%A7%D8%B1%D9%85%D9%88%D9%86%DB%8C_(%D8%B1%D9%88%D8%AF_%D8%A2%DB%8C%D9%84%D9%86%D8%AF)?oldid=13689150): مشارکت‌کنندگان: Rezabot، MerllwBot، DarafshBot، MahdiBot، JYBot و YasBot
- منبع: **یک صدایی** <https://fa.wikipedia.org/wiki/%DB%8C%DA%A9%E2%80%8C%D8%B5%D8%AF%D8%A7%DB%8C%DB%8C?oldid=15929984>: مشارکت‌کنندگان: Omid.koli، Princill، Tanhabot، Amirobot، Cobain، LaaknorBot، Aidin12، Adlerbot، SurenaBot، Rezabot، Kasirbot، JYBot، Dexbot و Addbot
- منبع: **چند صدایی** <https://fa.wikipedia.org/wiki/%DA%86%D9%86%D8%AF%D8%B5%D8%AF%D8%A7%DB%8C%DB%8C?oldid=9704362>: مشارکت‌کنندگان: Peymanpi، JAnDbot، Taranet، TXiKiBoT، Rooh23، SieBot، Maryam bagher، Princill، Tanhabot، CarsracBot، Amirobot، Luckas-bot، Cobain، ArthurBot، Xqbot، Aidin12، Adlerbot، SurenaBot، EmausBot، Ebrambot، AliBot، WikitanvirBot، Rezabot، MerllwBot و Dexbot
- منبع: **دگر صدایی** <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AF%DA%AF%D8%B1%D8%B5%D8%AF%D8%A7%DB%8C%DB%8C?oldid=9730819>: مشارکت‌کنندگان: Rezabot، MahdiBot و YasBot

- منبع: (موسیقی) [https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%84%D8%AD%D9%86_\(%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C\)?oldid=15393460](https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%84%D8%AD%D9%86_(%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C)?oldid=15393460) 3 ناشناس: و آیل Far-gh، Heydari304، Freshman404، Donup، MRG90، MahdiBot، مشارکت کنندگان:
- منبع: اپرا <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%A7%D9%BE%D8%B1%D8%A7?oldid=16304203> Masoud، Hamed-fawiki، روزبه مشارکت کنندگان: ZwoBot، Behaafarid، Elessar، Urmia، Escarbot، JhsBot، Hujji، Ladsgroup، Thijs!bot، JAnDbot، Azin69، سندباد، Abtin، TXiKiBoT، VolkovBot، 4cinema، Rooh23، OKBot، AlnoktaBOT، AlleborgoBot، SieBot، Idioma-bot، Synthebot، M.Fanavar، Alexbot، Tanhabot، MelancholieBot، Oqtay، HerculeBot، SilvononBot، Amirobot، Luckas-bot، Xqbot، Naghshejahanart، SassoBot، Adlerbot، TobeBot، D'ohBot، Hamidhassani1، Dinamik-bot، FoxBot، KamikazeBot، MastiBot، EmausBot، Ebrambot، ChuispastonBot، WikitanvirBot، Rezabot، CocuBot، MerllwBot، MRG90، DarafshBot، DbBot، Omid، Dexbot، Mahdy33، Addbot، Komeilsadegh، Rigolettoopera، علیرضا، Wikimostafa، KasparBot، اورفه کامران
- منبع: ارتوریو <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%A7%D9%88%D8%B1%D8%A7%D8%AA%D9%88%D8%B1%DB%8C%D9%88?oldid=16221822> Ho3ein33، Yamaha5 و AnuJuno مشارکت کنندگان:
- منبع: پرلود <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%BE%D8%B1%D9%84%D9%88%D8%AF?oldid=15584485> Darafsh، Xqbot، EmausBot، WikitanvirBot، Ho3ein33، Rezabot، MerllwBot، Dexbot و KasparBot مشارکت کنندگان:
- منبع: پیش‌نوا <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%BE%D8%8C%D8%B4%E2%80%8C%D9%86%D9%88%D8%A7?oldid=16221204> روزبه، مشارکت کنندگان: ZwoBot، YurikBot، Behaafarid، Elessar، JhsBot، Thijs!bot، JAnDbot، TXiKiBoT، SieBot، Odadgari، Pejmaniran، Tanhabot، Zorrobot، Amirobot، Luckas-bot، SassoBot، Hamidhassani1، SurenaBot، EmausBot، Ebrambot، ChuispastonBot، WikitanvirBot، MerllwBot، MahdiBot، Dexbot، Hamidsadeqi، Addbot، Wikimostafa و 2 ناشناس:
- منبع: تناوب‌خوانی <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AA%D9%86%D8%A7%D9%88%D8%A8%E2%80%8C%D8%AE%D9%88%D8%A7%D9%86%DB%8C?oldid=11495609> MahdiBot و مانی مشارکت کنندگان:
- منبع: سمفونی <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B3%D9%85%D9%81%D9%88%D9%86%DB%8C?oldid=16354738> دانیل، مشارکت کنندگان: Elessar، Dilmaghanian m، Escarbot، JhsBot، MSBOT، Thijs!bot، JAnDbot، Taranet، Hoseyn 1، TXiKiBoT، VolkovBot، AlnoktaBOT، AlleborgoBot، SieBot، Odadgari، PipepBot، Tanhabot، NjardarBot، SilvononBot، Luckas-bot، Tarabot، DragonBot، Xqbot، Aidin12، GhalyBot، Adlerbot، TobeBot، D'ohBot، Hamidhassani1، KamikazeBot، SurenaBot، EmausBot، Ebrambot، WikitanvirBot، Mjbmrbot، Fromart، Rezabot، MerllwBot، JYBot، Dexbot، Addbot، اورفه کامران و 9 ناشناس:
- منبع: سونات <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B3%D9%88%D9%86%D8%A7%D8%AA?oldid=15571408> Aliparsa، Amin rkh، Meisam، Elessar، Taranet، Akalanaki، Azin69، Lagon666، Sanchooli، SieBot، Idioma-bot، Princill، Tanhabot، Luckas-bot، Xqbot، Adlerbot، EmausBot، Ho3ein33، Rezabot، AvocadoBot، Dexbot، Addbot، KasparBot و 1 ناشناس:
- منبع: فوگ <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%81%D9%88%DA?oldid=15579590> EmausBot، Ho3ein33، Rezabot، Dexbot و Fugueman و KasparBot مشارکت کنندگان:
- منبع: (موسیقی) [https://fa.wikipedia.org/wiki/%DA%A9%D8%A7%D9%86%D9%86_\(%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C\)?oldid=15011977](https://fa.wikipedia.org/wiki/%DA%A9%D8%A7%D9%86%D9%86_(%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C)?oldid=15011977) مانی، مشارکت کنندگان: Kamix، Abtin، VolkovBot، Farzad poorkazemi، Princill، M.Fanavar، Komeil 4life، Tanhabot، Amirobot، MystBot، Luckas-bot، LaaknorBot، ArthurBot، Saeidpourbabak، Darkicebot، Rubinbot، Surena، Ho3ein33، Rezabot و علیرضا
- منبع: کنسرتو <https://fa.wikipedia.org/wiki/%DA%A9%D9%86%D8%B3%D8%B1%D8%AA%D9%88?oldid=16260543> Invalid username 309~fawiki، Shervinafshar، جازم، Ariobarzan، ÆON، Elessar، JAnDbot، Taranet، Azin69، Huzzlet the bot، Amirobot، Reith، Arash.pt، MastiBot، ZéroBot، AliBot، Ho3ein33، Rezabot، MerllwBot، AvicBot، Omid، JYBot، Fatemibot، Wikimostafa، Farsmuse و 2 ناشناس:
- منبع: شماره ویلن کنسرتو https://fa.wikipedia.org/wiki/%DA%A9%D9%86%D8%B3%D8%B1%D8%AA%D9%88_%D9%88%DB%8C%D9%84%D9%86_%D8%B4%D9%85%D8%A7%D8%B1%D9%87_%DB%B1_%D9%85%D9%88%D8%AA%D8%B3%D8%A7%D8%B1%D8%AA?oldid=15294916 Taranet، Ebrahim، Hamidhassani 1، MahdiBot و Ho3ein33 مشارکت کنندگان:
- منبع: مینونت <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%85%D9%86%D9%88%D8%A6%D9%87?oldid=16250406> Darafsh، Rubinbot، EmausBot، Rezabot، Dexbot، Fatemibot، Wikimostafa، KasparBot و اورفه کامران
- منبع: معرف نغمه https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%86%D8%BA%D9%85%D9%87_%D9%85%D8%B9%D8%B1%D9%81?oldid=16264928 مانی، مشارکت کنندگان: ZwoBot، YurikBot، Elessar، Asadi s، Thijs!bot، JAnDbot، Azin69، TXiKiBoT، VolkovBot، AlleborgoBot، SieBot، سیمرخ، Tanhabot، SpBot، SilvononBot، Amirobot، Luckas-bot، Cobain، TruthPraisr، LaaknorBot، ArthurBot، Darkicebot، Xqbot، SassoBot، Ebrambot، Beheshtihosseini، World Cup 2010، Rezabot، JYBot، Fatemibot، Wikimostafa، Fatranslator، KasparBot و 3 ناشناس:
- منبع: واریاسیون [https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%88%D8%A7%D8%B1%DB%8C%D8%A7%D8%B3%DB%8C%D9%88%D9%86_\(%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C\)?oldid=16289484](https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%88%D8%A7%D8%B1%DB%8C%D8%A7%D8%B3%DB%8C%D9%88%D9%86_(%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C)?oldid=16289484) Hamidhassani1، EmausBot، Ho3ein33، MahdiBot و اورفه کامران
- منبع: دونوازی <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AF%D9%88%D9%86%D9%88%D8%A7%D8%B2%DB%8C?oldid=11873250> مانی، مشارکت کنندگان: Hujji، JAnDbot، Luckas-bot، ArthurBot، Adlerbot، Dinamik-bot، FoxBot، KamikazeBot، EmausBot، Sahim، ChuispastonBot، WikitanvirBot، Rezabot، CocuBot، Dexbot و FawikiPattroller
- منبع: انواسیون <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%A7%D9%86%D9%88%D8%A7%D9%86%D8%B3%DB%8C%D9%88%D9%86?oldid=9683030> Princill، Amirobot، EmausBot و Rezabot مشارکت کنندگان:
- منبع: آریتا [https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%A2%D8%B1%DB%8C%D8%A7_\(%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C\)?oldid=16225561](https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%A2%D8%B1%DB%8C%D8%A7_(%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C)?oldid=16225561) مانی، مشارکت کنندگان: Hujji، Darafsh، DragonBot، Saeidpourbabak، Xqbot، ZéroBot، Rezabot، MerllwBot، DbBot، Dexbot، YasBot، Fatemibot و Wikimostafa
- منبع: نهنگ‌ها آواز https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%A2%D9%88%D8%A7%D8%B2_%D9%86%D9%87%D9%86%DA%AF%E2%80%8C%D9%87%D8%A7?oldid=13206737 مشارکت کنندگان: Ladsgroup، VolkovBot، Tanhabot، Amirobot، Luckas-bot، Xqbot، پوشیچی، Leyth، EmausBot، Ebrambot، Amolbot، JackieBot، ChuispastonBot، محمدعلی، Rezabot، MahdiBot، Dexbot، YasBot و YFdyh-bot
- منبع: (موسیقی) https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%A7%D8%B3%D9%84%D9%88_%D8%AC%D9%85?oldid=16445716 جم اسلو، Rezabot، Milad، Ariaveeg، MahdiBot، Wikimostafa و Fatranslator مشارکت کنندگان:
- منبع: برگردان بند https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%A8%D9%86%D8%AF_%D8%A8%D8%B1%DA%AF%D8%B1%D8%AF%D8%A7%D9%86?oldid=16264921 مانی، مشارکت کنندگان: Shervinafshar، YurikBot، Elessar، Thijs!bot، JAnDbot، VolkovBot، SieBot، Synthebot، SilvononBot، Amirobot، Luckas-bot، SassoBot، Adlerbot، FoxBot، EmausBot، Amolbot، Movses-bot، Rezabot، MerllwBot، Fatranslator، KasparBot و 1 ناشناس:

- منبع: شناسه ترانه https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AA%D8%B1%D8%A7%D9%86%D9%87_%D8%B4%D9%86%D8%A7%D8%B3%D9%87?oldid=16469025 مشارکت‌کنندگان: Bkouhi، Raatin، Yamaha5، Wikimostafa و Fatranslator
- منبع: تصنیف <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AA%D8%B5%D9%86%DB%8C%D9%81?oldid=16068855> مشارکت‌کنندگان: Aliparsa، Tgeik، Escarbot، VolkovBot، Farzan44، Amirobot، Leyth، EmausBot، ZéroBot، Rezabot، MerllwBot، Dexbot، Kaveh822001، KasparBot علیرضا، و 1 ناشناس:
- منبع: (رادیو) زنگوله https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B2%D9%86%DA%AF%D9%88%D9%84%D9%87_%D8%B1%D8%A7%D8%AF%DB%8C%D9%88?oldid=12564900، مانی، مشارکت‌کنندگان: Thijs!bot، TXiKiBoT، VolkovBot، SieBot، Tanhabot، CarsracBot، Muro Bot، Luckas-bot، Xqbot، Gire 3pich2005، Adlerbot، AmphBot، EmausBot، Rezabot، AvocatoBot، Dexbot و Addbot
- منبع: روحانی سرود https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B3%D8%B1%D9%88%D8%AF_%D8%B1%D9%88%D8%AD%D8%A7%D9%86%DB%8C?oldid=16045985 مشارکت‌کنندگان: Chobot، CarsracBot، Amirobot، Luckas-bot، SiarFisher، EmausBot، WikitanvirBot، Rezabot، Ripchip Bot، Alishahs75ali، Amiraram، Dexbot، The Ocean و Addbot
- منبع: گفت‌آواز <https://fa.wikipedia.org/wiki/%DA%AF%D9%81%D8%AA%E2%80%8C%D8%A2%D9%88%D8%A7%D8%B2?oldid=14377752> و J، molaei، Arash.pt، مشارکت‌کنندگان: 14377752
- منبع: لایبی <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%84%D8%A7%D9%84%D8%A7%DB%8C%DB%8C?oldid=16481334> مشارکت‌کنندگان: Pejman7، Amir R. Pourkashef و Xqbot، Hamidhassani1، EmausBot، Propars55، Rezabot، AvicBot، YasBot، Fatemibot، KasparBot
- منبع: سازی موسیقی https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C_%D8%B3%D8%A7%D8%B2%DB%8C?oldid=16527119 روزبه، مشارکت‌کنندگان: Hamed-fawiki، Mani، Daniel، Jazm، Poya، Elessar، Hamidhassani1، Arashbm، Rezabot، HiW-Bot، JYBot، Dexbot، Addbot، Fatranslator و 2 ناشناس:
- منبع: بازخوانی نسخه https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%86%D8%B3%D8%AE%D9%87_%D8%A8%D8%A7%D8%B2%D8%AE%D9%88%D8%A7%D9%86%DB%8C?oldid=16364024 مشارکت‌کنندگان: NjardarBot، Luckas-bot، LaaknorBot، قلی، EmausBot، WikitanvirBot، Shahroozporia، Rezabot، Dexbot، Fatranslator، KasparBot و 1 ناشناس:
- منبع: اتود <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%A7%D8%AA%D9%88%D8%AF?oldid=15772616> مانی، مشارکت‌کنندگان: YurikBot، Behaafarid، Elessar، JAnDbot، TXiKiBoT، Odadgari، BodhisattvaBot، Tanhabot، SilvonenBot، Amirobot، Luckas-bot، Cobain، ArthurBot، Xqbot، Adlerbot، Alpinu، SurenaBot، EmausBot، Kanaan، Rezabot و 4 ناشناس:
- منبع: توکاتا <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AA%D9%88%DA%A9%D8%A7%D8%AA%D8%A7?oldid=10817497> مانی، مشارکت‌کنندگان: VolkovBot، Alexbot، Tanhabot، Amirobot، Luckas-bot، SurenaBot، EmausBot، Ebrambot، ChuispastonBot، Ho3ein33، Rezabot و MahdiBot
- منبع: (موسیقی) کاپریس https://fa.wikipedia.org/wiki/%DA%A9%D8%A7%D9%BE%D8%B1%DB%8C%D8%B3_%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C?oldid=15011409 مشارکت‌کنندگان: Mardetanha، Elessar، JAnDbot، Azin69، Tanhabot، Luckas-bot، Cobain، Mraliamini، Saeidpourbabak، Xqbot، Adlerbot، EmausBot، Ebrambot، HRoestBot، AliBot، WikitanvirBot، Rezabot، Omid و 1 ناشناس:
- منبع: کانتاتا <https://fa.wikipedia.org/wiki/%DA%A9%D8%A7%D9%86%D8%AA%D8%A7%D8%AA%D8%A7?oldid=15578623> مشارکت‌کنندگان: Luckas-bot، Cobain، EmausBot، ZéroBot، World Cup 2010، WikitanvirBot، Rezabot، MerllwBot، MRG90، JYBot، Dexbot و KasparBot
- منبع: نوکتورن <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%86%D9%88%DA%A9%D8%AA%D9%88%D8%B1%D9%86?oldid=16221247> مشارکت‌کنندگان: Aliparsa، Elessar، Escarbot، JhsBot، Thijs!bot، JAnDbot، Azin69، VolkovBot، SieBot، Odadgari، M.Fanavar، Tanhabot، SpBot، Amirobot، Luckas-bot، Cobain، Nallimbob، Xqbot، Adlerbot، Dinamik-bot، SurenaBot، EmausBot، AliBot، Rezabot، MRG90، Wikimostafa، KasparBot و 2 ناشناس:
- منبع: آهنگساز <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%A2%D9%87%D9%86%DA%AF%D8%B3%D8%A7%D8%B2?oldid=16476971> مانی، مشارکت‌کنندگان: Raamin، Alimoafi، ترانه، جوانیخت، Elessar، Escarbot، JhsBot، RetiredUser، Thijs!bot، Azin69، Ebrahim، TXiKiBoT، VolkovBot، OKBot، BotMultichill، AlleborgoBot، SieBot، Idioma-bot، Princill، M.Fanavar، Alexbot، CarsracBot، Amirobot، Luckas-bot، Cobain، ArthurBot، Xqbot، Aidin12، ایلیا، 2010، Nathanid، Adlerbot، Spb-fawiki، TobeBot، MastiBot، Ebrambot، Sentor، WikitanvirBot، Rezabot، MerllwBot، قاصدک، بهار، MRG90، Vagobot، MahdiBot، Dexbot، Yamaha5، Far-gh، Anujuno، علیرضا، و 3 ناشناس:
- منبع: اپوس <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%A7%D9%BE%D9%88%D8%B3?oldid=16130715> مشارکت‌کنندگان: Behaafarid، محمدیان، دانیل، مشارکت‌کنندگان: Lagon666، Amirobot، Luckas-bot، Adlerbot، Hamidhassani1، EmausBot، ZéroBot، Ho3ein33، Eshahndeh، Rezabot، JYBot، Dexbot، FawikiPatroller و Addbot
- منبع: (ارکستر) روزبه، مشارکت‌کنندگان: <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%A7%D8%B1%DA%A9%D8%B3%D8%AA%D8%B1?oldid=16013342>، Taranet، Hoseyn 1، Pirhayati، VolkovBot، SieBot، Synthebot، Tanhabot، Amirobot، Luckas-bot، Cobain، ArthurBot، Adler.f، Xqbot، Aidin12، Rubinbot، Companionship، Adlerbot، D'ohBot، RedBot، Hamidhassani1، Arash.pt، KamikazeBot، SurenaBot، ZéroBot، HRoestBot، JackieBot، Jacklee، AliBot، Arfarshchi، Ho3ein33، Rezabot، MahdiBot، Justincheng12345-bot، YasBot، Addbot، Vstbase، Sialkgraph، Farsmuse، Hadi.shahbazi1984، Pirhadi.ali، Lovemusican، Komeil khan، Ghmusic و 2 ناشناس:
- منبع: (مجلسی ارکستر) https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%A7%D8%B1%DA%A9%D8%B3%D8%AA%D8%B1_%D9%85%D8%AC%D9%84%D8%B3%DB%8C?oldid=10211770 مشارکت‌کنندگان: Aliparsa، اشکان، ج، Tanhabot، Amirobot، Aidin12، Adlerbot، SurenaBot، AliBot، Rezabot و JYBot
- منبع: (پارتیتور) <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%BE%D8%A7%D8%B1%D8%AA%DB%8C%D8%AA%D9%88%D8%B1?oldid=15580698> و صفرزاده، Odadgari، Tanhabot، Amirobot، Cobain، SurenaBot، و 1 ناشناس:
- منبع: (چندرسانه‌ای) ترجمه https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AA%D8%B1%D8%AC%D9%85%D9%87_%DA%86%D9%86%D8%AF%D8%B1%D8%B3%D8%A7%D9%86%D9%87%E2%80%8C%D8%A7%DB%8C?oldid=11013976 مشارکت‌کنندگان: EmausBot، MahdiBot و Wikitransler
- منبع: (تک‌نوازی) <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AA%DA%A9%E2%80%8C%D9%86%D9%88%D8%A7%D8%B2%DB%8C?oldid=16138558> مشارکت‌کنندگان: Hamidhassani1، Hafez، Ho3ein33 و MahdiBot
- منبع: (ریپ‌توار) <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B1%D9%BE%D8%B1%D8%AA%D9%88%D8%A7%D8%B1?oldid=15553592> مشارکت‌کنندگان: Takinson-fawiki، Raamin، Elessar، Thijs!bot، TXiKiBoT، VolkovBot، SieBot، Odadgari، Tanhabot، Amirobot، بهنام، Luckas-bot، Obersachsebot، Adlerbot، RedBot، SurenaBot، EmausBot، ZéroBot، AliBot، ChuispastonBot، Rezabot، Sanya3، AvicBot، Cnevis، MahdiBot، و صفرزاده، و 1 ناشناس:

- مانی‌مشارکت‌کنندگان: <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B1%D9%88%D8%AF%D8%B3%D8%AA%D9%87?oldid=11771717> منبع: رودسته Aliparsa, Elessar, Ladsgroup, CommonsDelinker, Tanhabot, Amirobot, Cobain, Leyth, MastiBot, TjBot, SurenaBot, EmausBot, Rezabot, MerllwBot و Fawikibot
- مانی‌مشارکت‌کنندگان: [https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B1%D9%87%D8%A8%D8%B1_\(%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C\)?oldid=15575922](https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B1%D9%87%D8%A8%D8%B1_(%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C)?oldid=15575922) منبع: ارکستر رهبر Mardetanha, Elessar, JAnDbot, Taranet, Odadgari, Idioma-bot, Princill, Tanhabot, Amirobot, Amirreza, Cobain, Saeedtkh, Aidin12, Adlerbot, Arash.pt, Calak, Orod13, Ebrambot, AliBot, Rezabot, Ripchip Bot, BendelacBOT, MahdiBot, Aminsoloist, Dexbot, FawikiPatroller, Fatemibot, KasparBot و ناشناس: 2
- مانی‌مشارکت‌کنندگان: https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B2%D9%85%DB%8C%D9%86%D9%87_%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%D8%A7%DB%8C%DB%8C?oldid=16270151 منبع: موسیقایی زمینه EmausBot, Ho3ein33, Wikimostafa و Fatranslator
- مانی‌مشارکت‌کنندگان: https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B3%D8%A7%D8%AE%D8%AA%D9%87_%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%D8%A7%DB%8C%DB%8C?oldid=15583818 منبع: موسیقایی ساخته Hafez, Ho3ein33 و KasparBot
- مانی‌مشارکت‌کنندگان: [https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B3%D8%B1%DB%8C_\(%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C\)?oldid=15476366](https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B3%D8%B1%DB%8C_(%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C)?oldid=15476366) منبع: (موسیقی) سری Amirobot, Saeidpourbabak, Leyth, Propars55, DbBot و Dexbot
- مانی‌مشارکت‌کنندگان: <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%B3%D9%86%DA%A9%D9%BE?oldid=16340360> منبع: سنکپ Ladsgroup, JAnDbot, VolkovBot, Sanchooli, AlefBe, SieBot, Tanhabot, Amirobot, Cobain, ArthurBot, Gire 3pich2005, TobeBot, Leyth, Hamidhassani1, SurenaBot, EmausBot, ZéroBot, AliBot, MerllwBot, Dexbot, YFdyh-bot, Addbot, Oyakmohsen, Fatemibot و Sinap1996
- مانی‌مشارکت‌کنندگان: https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%81%D9%87%D8%B1%D8%B3%D8%AA_%D8%A7%D8%B5%D8%B7%D9%84%D8%A7%D8%AD%D8%A7%D8%AA_%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C?oldid=16263445 منبع: اصطلاحات فهرست مانی‌مشارکت‌کنندگان: Mmehdi, Behaafarid, Elessar, Dilmaghaniyan m, Sohrab b.m, Virtuozo-fawiki, Pirhayati, Farzad porkazemi, Princill, Tanhabot, Amirobot, Darafsh, Cobain, Aidin12, Leyth, Ebrambot, Fromart, Ho3ein33, Rezabot, Avaybaran, JYBot, Justincheng12345-bot, Wikimostafa, Saeid mardani و مهرنگار
- مانی‌مشارکت‌کنندگان: [https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%BE%D8%A7%D8%B3%D8%A7%DA%98_\(%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C\)?oldid=16263683](https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%BE%D8%A7%D8%B3%D8%A7%DA%98_(%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C)?oldid=16263683) منبع: (موسیقی) قطعه Hafez, Ho3ein33, Rezabot و Wikimostafa
- مانی‌مشارکت‌کنندگان: <https://fa.wikipedia.org/wiki/%DA%A9%D8%B1%D9%86?oldid=15409588> منبع: کرن Amirobot, PHoBiA, Saeidpourbabak, Leyth, EmausBot, Rezabot و Dexbot
- مانی‌مشارکت‌کنندگان: <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%84%D9%86%D8%AF%D9%84%D8%B1?oldid=16463527> منبع: لندلر Darafsh, Xqbot, Rezabot, Dexbot, Makecat-bot, Fatemibot, Wikimostafa, Fatranslator و KasparBot
- مانی‌مشارکت‌کنندگان: <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%85%D9%88%D9%88%D9%85%D8%A7%D9%86?oldid=16288998> منبع: مومومان Ariobarzan, Tanhabot, Cobain, LaaknorBot, Leyth, Hamidhassani1, FoxBot, SurenaBot, Ebrambot, Rezabot و Fatranslator
- مانی‌مشارکت‌کنندگان: <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%87%D9%81%D8%AA%E2%80%8C%D8%AF%D8%B1%D8%AC%D9%87%E2%80%8C%D8%A7%DB%8C?oldid=11208619> منبع: هفت‌درج‌های مانی‌مشارکت‌کنندگان: Rezabot و Alishahs75ali

۱۹.۲ تصاویر

- مانی‌مشارکت‌کنندگان: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/d0/1_cz.png مجوز: CC BY 2.5 No machine-readable source provided. Own work assumed (based on copyright claims). هنرمند اصلی: No machine-readable author provided. Koobak assumed (based on copyright claims).
- مانی‌مشارکت‌کنندگان: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/27/3_w.png مجوز: CC BY 2.5 No machine-readable source provided. Own work assumed (based on copyright claims). هنرمند اصلی: No machine-readable author provided. Koobak assumed (based on copyright claims).
- مانی‌مشارکت‌کنندگان: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c6/5_cz.png مجوز: CC-BY-SA-3.0 No machine-readable source provided. Own work assumed (based on copyright claims). هنرمند اصلی: No machine-readable author provided. Koobak assumed (based on copyright claims).
- مانی‌مشارکت‌کنندگان: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/ee/A_Major_Scale.PNG مجوز: CC-BY-SA-3.0 هنرمند اصلی: هنرمند ؟ مشارکت‌کنندگان: ؟
- مانی‌مشارکت‌کنندگان: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/92/A_Major_key_signature.png مجوز: Public domain هنرمند اصلی: هنرمند ؟ مشارکت‌کنندگان: ؟
- مانی‌مشارکت‌کنندگان: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/69/A_minor_scale.png مجوز: CC-BY-SA-3.0 هنرمند اصلی: هنرمند شخصی اثر مشارکت‌کنندگان: ؟
- مانی‌مشارکت‌کنندگان: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/3d/Ab_sefid-aligoodarz.jpg مجوز: CC BY-SA 3.0 هنرمند اصلی: Wiki66 اثر مشارکت‌کنندگان: ؟
- مانی‌مشارکت‌کنندگان: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/53/Accidentals.svg> مجوز: Public domain هنرمند اصلی: <http://en.wikipedia.org/wiki/User:Wahoofive>, SVG created by w:User:Sbrools
- مانی‌مشارکت‌کنندگان: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/64/Adolph_Menzel_-_Fl%C3%B6tenkonzert_Friedrichs_des_Gro%C3%9Fen_in_Sanssouci_-_Google_Art_Project.jpg مجوز: Public domain مشارکت‌کنندگان: WAFEF2zy8Ym8vQ at Google Cultural Institute, zoom level maximum هنرمند اصلی: Adolph Menzel
- مانی‌مشارکت‌کنندگان: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c2/All_clefs.svg مجوز: CC BY-SA 3.0 Template: Wikipédia version anglaise هنرمند اصلی: Sakurambo
- مانی‌مشارکت‌کنندگان: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4e/Allah-green.svg> مجوز: Public domain مشارکت‌کنندگان: Converted to SVG from Image:Islam.png, originally from en:Image:Ift32.gif, uploaded to the English Wikipedia by Mr100percent on ۴ فوریه ۲۰۰۳. Originally described as "Copied from Public Domain artwork." هنرمند اصلی: هنرمند ؟

- **Alto_clef_with_ref.svg** پرونده: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/68/Alto_clef_with_ref.svg مجوز: Public domain
منبع: [just plain Bill](#) اصلی: هنرمند شخصی اثر مشارکت‌کنندگان:
- **Ambox_content.png** پرونده: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f4/Ambox_content.png مجوز: Public domain
منبع: [El T \(original icon\)](#); [David Levy \(modified design\)](#); [Penubag \(modified color\)](#) اصلی: هنرمند [Derived from Image:Information icon.svg](#) مشارکت‌کنندگان:
- **Ambox_wikify.svg** پرونده: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e1/Ambox_wikify.svg مجوز: Public domain
منبع: [penubag](#) اصلی: هنرمند شخصی اثر مشارکت‌کنندگان:
- **Amoll.harm.png** پرونده: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2a/Amoll.harm.png> مجوز: Public domain
مشارکت‌کنندگان: [?](#) اصلی: هنرمند [?](#)
- **Amoll.melod.png** پرونده: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/cf/Amoll.melod.png> مجوز: Public domain
مشارکت‌کنندگان: [?](#) اصلی: هنرمند [?](#)
- **Appoggiatura_notation.png** پرونده: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/22/Appoggiatura_notation.png مجوز: Public domain
منبع: [English Wikipedia project](#) در **Sbrools** آن، پدیدآور توسط اثر این اصلی: هنرمند [Source](#) مشارکت‌کنندگان: [?](#) به مربوط این است. درآمد عمومی مالکیت به [English Wikipedia project](#) در **Sbrools** آن، پدیدآور توسط اثر این اصلی: هنرمند [Source](#) مشارکت‌کنندگان: [?](#) است. جهان تمام
- **Appoggiatura_common_practice_interpretation.png** پرونده: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f9/Appoggiatura_common_practice_interpretation.png مجوز: [CC BY-SA 3.0](#) مشارکت‌کنندگان: [http://en.wikipedia.org/wiki/File:Appoggiatura_execution.png](#)
منبع: [User:Sbrools](#) اصلی: هنرمند [User:Sbrools](#)
- **Arpeggio.ogg** پرونده: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/80/Arpeggio.ogg> مجوز: [CC BY-SA 2.5](#) مشارکت‌کنندگان: [Oona Räisänen \(Mysid\)](#)
منبع: [Composed by Mysid, written in Logic Audio Platinum 3.5 and rendered using a Roland SC-7 synth](#) اصلی: هنرمند [Oona Räisänen \(Mysid\)](#)
- **Art_of_fugue_reflection.jpg** پرونده: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4d/Art_of_fugue_reflection.jpg مجوز: Public domain
منبع: [kay](#) اصلی: هنرمند شخصی اثر مشارکت‌کنندگان:
- **Audio_a.svg** پرونده: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2b/Audio_a.svg مجوز: Public domain
مشارکت‌کنندگان: [?](#)
- **'A'_(PSF).png** پرونده: ['A'_\(PSF\).png](#) اصلی: هنرمند [Pearson Scott Foresman](#)
- **B-flat-major_g-minor.svg** پرونده: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/fe/B-flat-major_g-minor.svg مجوز: Public domain
منبع: [?](#) اصلی: هنرمند شخصی اثر مشارکت‌کنندگان:
- **pl.wiki: WarX**
- **B-flat_major_scale.svg** پرونده: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/58/B-flat_major_scale.svg مجوز: Public domain
منبع: [User:Secrets & User:Klork](#) اصلی: هنرمند شخصی اثر مشارکت‌کنندگان:
- **BWV_772_preview.png** پرونده: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/aa/BWV_772_preview.png مجوز: [CC BY-SA 2.5](#)
منبع: [http://www.mutopiaproject.org/ftp/BachJS/BWV772/bach-invention-01/bach-invention-01-preview.png](#) اصلی: هنرمند [http://www.mutopiaproject.org](#) مشارکت‌کنندگان: [http://www.mutopiaproject.org](#)
- **BWV_773_preview.png** پرونده: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/57/BWV_773_preview.png مجوز: Public domain
منبع: [http://www.mutopiaproject.org/cgibin/make-table.cgi?collection=bachis&preview=1](#) اصلی: هنرمند [http://www.mutopiaproject.org](#) مشارکت‌کنندگان: [http://www.mutopiaproject.org](#)
- **BWV_774_preview.png** پرونده: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/23/BWV_774_preview.png مجوز: Public domain
منبع: [http://www.mutopiaproject.org/cgibin/piece-info.cgi?id=70](#) اصلی: هنرمند [http://www.mutopiaproject.org](#) مشارکت‌کنندگان: [http://www.mutopiaproject.org](#)
- **BWV_775_preview.png** پرونده: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/fa/BWV_775_preview.png مجوز: Public domain
منبع: [http://www.mutopiaproject.org/cgibin/piece-info.cgi?id=67](#) اصلی: هنرمند [http://www.mutopiaproject.org](#) مشارکت‌کنندگان: [http://www.mutopiaproject.org](#)
- **BWV_776_preview.png** پرونده: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/33/BWV_776_preview.png مجوز: Public domain
منبع: [http://www.mutopiaproject.org/cgibin/make-table.cgi?collection=bachis&preview=1](#) اصلی: هنرمند [http://www.mutopiaproject.org](#) مشارکت‌کنندگان: [http://www.mutopiaproject.org](#)
- **BWV_777_Incipient.png** پرونده: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/18/BWV_777_Incipient.png مجوز: Public domain
منبع: [http://www.mutopiaproject.org/cgibin/make-table.cgi?collection=bachis&preview=1](#) اصلی: هنرمند [Johann Sebastian Bach](#) مشارکت‌کنندگان: [http://www.mutopiaproject.org](#)
- **BWV_778_Incipient.png** پرونده: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/39/BWV_778_Incipient.png مجوز: Public domain
منبع: [http://www.mutopiaproject.org/cgibin/make-table.cgi?collection=bachis&preview=1](#) اصلی: هنرمند [Johann Sebastian Bach](#) مشارکت‌کنندگان: [http://www.mutopiaproject.org](#)
- **BWV_779_Incipient.png** پرونده: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/9c/BWV_779_Incipient.png مجوز: Public domain
منبع: [http://www.mutopiaproject.org/cgibin/make-table.cgi?collection=bachis&preview=1](#) اصلی: هنرمند [Johann Sebastian Bach](#) مشارکت‌کنندگان: [http://www.mutopiaproject.org](#)
- **BWV_780_Incipient.png** پرونده: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2b/BWV_780_Incipient.png مجوز: Public domain
منبع: [http://www.mutopiaproject.org/cgibin/make-table.cgi?collection=bachis&preview=1](#) اصلی: هنرمند [Johann Sebastian Bach](#) مشارکت‌کنندگان: [http://www.mutopiaproject.org](#)
- **BWV_781_Incipient.png** پرونده: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2a/BWV_781_Incipient.png مجوز: Public domain
منبع: [http://www.mutopiaproject.org/cgibin/make-table.cgi?collection=bachis&preview=1](#) اصلی: هنرمند [Johann Sebastian Bach](#) مشارکت‌کنندگان: [http://www.mutopiaproject.org](#)
- **BWV_782_Incipient.png** پرونده: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/16/BWV_782_Incipient.png مجوز: Public domain
منبع: [http://www.mutopiaproject.org/cgibin/make-table.cgi?collection=bachis&preview=1](#) اصلی: هنرمند [Johann Sebastian Bach](#) مشارکت‌کنندگان: [http://www.mutopiaproject.org](#)
- **BWV_783_Incipient.png** پرونده: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b4/BWV_783_Incipient.png مجوز: Public domain
منبع: [http://www.mutopiaproject.org/cgibin/make-table.cgi?collection=bachis&preview=1](#) اصلی: هنرمند [Johann Sebastian Bach](#) مشارکت‌کنندگان: [http://www.mutopiaproject.org](#)
- **BWV_784_Incipient.png** پرونده: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e3/BWV_784_Incipient.png مجوز: Public domain
منبع: [http://www.mutopiaproject.org/cgibin/make-table.cgi?collection=bachis&preview=1](#) اصلی: هنرمند [Johann Sebastian Bach](#) مشارکت‌کنندگان: [http://www.mutopiaproject.org](#)
- **BWV_785_Incipient.png** پرونده: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/5f/BWV_785_Incipient.png مجوز: Public domain
منبع: [http://www.mutopiaproject.org/cgibin/make-table.cgi?collection=bachis&preview=1](#) اصلی: هنرمند [Johann Sebastian Bach](#) مشارکت‌کنندگان: [http://www.mutopiaproject.org](#)
- **BWV_786_Incipient.png** پرونده: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2c/BWV_786_Incipient.png مجوز: Public domain
منبع: [http://www.mutopiaproject.org/cgibin/make-table.cgi?collection=bachis&preview=1](#) اصلی: هنرمند [Johann Sebastian Bach](#) مشارکت‌کنندگان: [http://www.mutopiaproject.org](#)

- **Bach_Sinfonien15.ogg**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/7c/Bach_Sinfonien15.ogg مجوز: CC BY-SA 2.0
مشارکت‌کنندگان: The Al Goldstein collection in the Pandora Music repository at ibiblio.org. هنرمند: Randolph Hokanson
- **Ballerina-icon.jpg**: منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/3a/Ballerina-icon.jpg> مجوز: CC-BY-SA-3.0
مشارکت‌کنندگان:
- **Snowdance.jpg**: منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/7c/Snowdance.jpg> مجوز: CC BY-SA 2.0
مشارکت‌کنندگان: Rick Dikeman
- **Bar-mizan.jpg**: منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/fa/0/0f/Bar-mizan.jpg> مجوز: PD
مشارکت‌کنندگان: PD
اثر شخصی_توسط_یارگذار
اصلی: هنرمند
Rock On
- **Baritone_C_clef_with_ref.svg**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a5/Baritone_C_clef_with_ref.svg مجوز: Public domain
مشارکت‌کنندگان: Just plain Bill
- **Baritone_clef_with_ref.svg**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/36/Baritone_clef_with_ref.svg مجوز: Public domain
مشارکت‌کنندگان: Just plain Bill
- **Baritone_voice_range_on_keyboard.svg**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a7/Baritone_voice_range_on_keyboard.svg مجوز: CC0
مشارکت‌کنندگان: Bcharles
- **Baschenis_-_Musical_Instruments.jpg**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/50/Baschenis_-_Musical_Instruments.jpg مجوز: Public domain
مشارکت‌کنندگان: Art Renewal Center – description
اصلی: هنرمند Evaristo Baschenis
- **Bass_and_Treble_clef.svg**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/d3/Bass_and_Treble_clef.svg مجوز: CC BY 3.0
مشارکت‌کنندگان: L.thown
- **Bass_clef_with_ref.svg**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b8/Bass_clef_with_ref.svg مجوز: Public domain
مشارکت‌کنندگان: Just plain Bill
- **Beethoven_Ninth_Symphony.gif**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/56/Beethoven_Ninth_Symphony.png مجوز: Public domain
مشارکت‌کنندگان: fr.wikipedia.org
هنرمند: Beethoven, Ludwig van (1770 - 1827)
- **Beethoven_Piano_Sonata_14_-_title_page_1802.jpg**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/11/Beethoven_Piano_Sonata_14_-_title_page_1802.jpg مجوز: Public domain
مشارکت‌کنندگان: Beethoven-Haus Bonn via [http://imslp.org/wiki/Piano_Sonata_No.14,_Op.27/2_\(Beethoven,_Ludwig_van\)](http://imslp.org/wiki/Piano_Sonata_No.14,_Op.27/2_(Beethoven,_Ludwig_van))
اصلی: هنرمند Ludwig Van Beethoven
- **Breakdance_BattleToys_amk.jpg**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c5/Breakdance_BattleToys_amk.jpg مجوز: CC BY-SA 2.5
مشارکت‌کنندگان: user:AngMoKio
اصلی: هنرمند selfmade photo
- **Britannica_Horn_Nozze_C_Clef_Note_A.png**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/84/Britannica_Horn_Nozze_C_Clef_Note_A.png مجوز: Public domain
مشارکت‌کنندگان: Encyclopædia Britannica, 11th ed., Vol. 13, p. 703.
اصلی: هنرمند Kathleen Schlesinger
- **BuxWV_12_-_Cantate_Domino.ogg**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c8/BuxWV_12_-_Cantate_Domino.ogg مجوز: Public domain
مشارکت‌کنندگان: ?
اصلی: هنرمند ?
- **Bémol.png**: منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/77/B%C3%A9mol.png> مجوز: Public domain
مشارکت‌کنندگان: Transferred from fr.wikipedia to Commons.
فرانسوی ویکی‌پدیا در Ruizo
اصلی: هنرمند
- **CClef.svg**: منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b0/CClef.svg> مجوز: CC BY 2.5
مشارکت‌کنندگان: s file
اصلی: هنرمند
- **C_clef_neume.gif**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b9/C_clef_neume.gif مجوز: Public domain
مشارکت‌کنندگان: ?
اصلی: هنرمند ?
- **C_major.ogg**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/72/C_major.ogg مجوز: Public domain
مشارکت‌کنندگان: Aidan Hanrath
اصلی: هنرمند
- **Caligrafia_arabe_pajaro.svg**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/cf/Caligrafia_arabe_pajaro.svg مجوز: Public domain
مشارکت‌کنندگان: vectorised with inkscape from Caligrafia arabe pajaro.jpg
هنرمند: YassineMrabet/Gallery'
اصلی: هنرمند YassineMrabet/Gallery'
مشارکت‌کنندگان: YassineMrabet/Gallery'
اصلی: هنرمند YassineMrabet/Gallery'
مشارکت‌کنندگان: YassineMrabet/Gallery'
اصلی: هنرمند YassineMrabet/Gallery'
- **Chopin_Prelude_F.JPG**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/ad/Chopin_Prelude_F.JPG مجوز: CC BY-SA 3.0
مشارکت‌کنندگان: Ventus55
اصلی: هنرمند
- **Chromatic-scale.png**: منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/40/Chromatic-scale.png> مجوز: Public domain
مشارکت‌کنندگان: ?
اصلی: هنرمند ?
- **Cifrado_americano.JPG**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/ab/Cifrado_americano.JPG مجوز: Public domain
مشارکت‌کنندگان: Ferbr1
اصلی: هنرمند
- **Circle_of_fifths_deluxe_4.svg**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/33/Circle_of_fifths_deluxe_4.svg مجوز: CC-BY-SA-3.0
مشارکت‌کنندگان: Just plain Bill
- **Common_clefs.png**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/98/Common_clefs.png مجوز: CC BY-SA 3.0
مشارکت‌کنندگان: R habib zadeh
اصلی: هنرمند
- **Commons-logo.svg**: منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4a/Commons-logo.svg> مجوز: Public domain
مشارکت‌کنندگان: This version created by Pumbaa, using a proper partial circle and SVG geometry features. (Former versions used to be slightly warped.)
اصلی: هنرمند SVG version was created by User:Grunt and cleaned up by 3247, based on the earlier PNG version, created by Reidab.
- **D-major_h-minor.svg**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a7/D-major_h-minor.svg مجوز: Public domain
مشارکت‌کنندگان: هنرمند شخصی اثر مشارکت‌کنندگان:

- مشارکت‌کنندگان: CC-BY-SA-3.0 مجوز: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/5f/G-Schluessel.png> منبع: **G-Schluessel.png** پرونده: اصلی: هنرمند ?
- هنرمند s file مشارکت‌کنندگان: Public domain مجوز: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/ff/GClef.svg> منبع: **GClef.svg** پرونده: اصلی: اصلی:
- هنرمند 2013.38.1 مدخل: National Gallery of Art: online database مشارکت‌کنندگان: Public domain مجوز: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/16/Gerard_van_honthorst_-_the_concert_-_1623.jpg منبع: **Gerard_van_honthorst_-_the_concert_-_1623.jpg** پرونده: اصلی: Gerard van Honthorst
- مشارکت‌کنندگان: CC-BY-SA-3.0 مجوز: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/71/Gfingerboard.JPG> منبع: **Gfingerboard.JPG** پرونده: Originally from en.wikipedia; description page is/was here. هنرمند: Original uploader and author was Sotakeit at en.wikipedia
- هنرمند Andy at OpenClipart مشارکت‌کنندگان: CC0 مجوز: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/cb/Gnome-mime-audio-openclipart.svg> منبع: **Gnome-mime-audio-openclipart.svg** پرونده: OpenClipart
- مجوز: Public domain ? مشارکت‌کنندگان: Public domain مجوز: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/3a/Guido_house_20030330.jpg منبع: **Guido_house_20030330.jpg** پرونده: اصلی: هنرمند ?
- مشارکت‌کنندگان: Public domain مجوز: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/8d/Guidonian_hand.jpg منبع: **Guidonian_hand.jpg** پرونده: اصلی: هنرمند ?
- مشارکت‌کنندگان: Public domain مجوز: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a0/Headbangers.jpg> منبع: **Headbangers.jpg** پرونده: Photo donated to Public Domain (released all rights) by DarkLight Nocturnal Entertainment (<http://darklight.co.za>). هنرمند: DarkLight Nocturnal Entertainment
- مشارکت‌کنندگان: Public domain مجوز: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/ea/Hendrik_ter_Brugghen_-_Het_duet.jpg منبع: **Hendrik_ter_Brugghen_-_Het_duet.jpg** پرونده: مشارکت‌کنندگان: Public domain هنرمند: Hendrick ter Brugghen
- مشارکت‌کنندگان: Public domain مجوز: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4c/Humpback_underwater.jpg منبع: **Humpback_underwater.jpg** پرونده: اصلی: هنرمند ?
- مشارکت‌کنندگان: Public domain مجوز: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/76/Invention_%28Bach%29.jpg منبع: **Invention_(Bach).jpg** پرونده: اصلی: N. Steensma
- مشارکت‌کنندگان: CC BY-SA 3.0 مجوز: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2e/Kitaro_5.jpg منبع: **Kitaro_5.jpg** پرونده: Domo Music Group هنرمند: Wikipedia:Contact us/Photo submission
- مشارکت‌کنندگان: ? مجوز: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/fa/4/4e/Koron_Sign_64px.png منبع: **Koron_Sign_64px.png** پرونده: بارگذار اصلی: هنرمند بارگذار توسط فتوشاپ نرم‌افزار با شده ساخته پدیدآور، به نیاز بدون و عمومی شکل
- مشارکت‌کنندگان: Public domain مجوز: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/fa/7/7e/Koron_and_Sori_Signs_64x128.png منبع: **Koron_and_Sori_Signs_64x128.png** پرونده: مشارکت‌کنندگان: Public domain مجوز: بارگذار اصلی: هنرمند بارگذار توسط فتوشاپ نرم‌افزار با شده ساخته پدیدآور، به نیاز بدون و عمومی شکل و زبری، علی‌تقی
- مشارکت‌کنندگان: Public domain مجوز: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/31/Koron_sign.svg منبع: **Koron_sign.svg** پرونده: Uploaded by User:Leyth at fa.wikipedia هنرمند: Self-made using the Inkscape. This file is very similar to the "Microtonal Notation Text" font. and maybe need to credited on pertout
- مشارکت‌کنندگان: Public domain مجوز: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/7f/Li_maus_d_amer.png منبع: **Li_maus_d_amer.png** پرونده: Adam de la Halle composed the music. I created the png file. هنرمند: E. de Coussemaker: Oeuvres complètes du trouvère Adam de la Halle (1872) مشارکت‌کنندگان:
- مشارکت‌کنندگان: Public domain مجوز: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/1a/Lilypond-screenshot-adepte.png> منبع: **Lilypond-screenshot-adepte.png** پرونده: User:Ardonik; new version with spelling correction made to title by en:User:Matt0401
- مشارکت‌کنندگان: Public domain مجوز: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/54/Llpd-1.svg> منبع: **Llpd-1.svg** پرونده: شخصی اثر مشارکت‌کنندگان: اصلی: Papy77
- مشارکت‌کنندگان: CC BY 2.5 مجوز: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/cc/Logo_physics.svg منبع: **Logo_physics.svg** پرونده: No machine-readable source provided. Own work assumed (based on copyright claims). هنرمند: No machine-readable author provided. Guilloim assumed (based on copyright claims).
- مشارکت‌کنندگان: CC BY-SA 3.0 مجوز: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/cb/Loudspeaker-rtl.png> منبع: **Loudspeaker-rtl.png** پرونده: اصلی: هنرمند شخصی اثر مشارکت‌کنندگان: Pesare amol
- مشارکت‌کنندگان: Public domain مجوز: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/8a/Loudspeaker.svg> منبع: **Loudspeaker.svg** پرونده: New version of Image:Loudspeaker.png, by AzaToth and compressed by Hautala هنرمند: Nethac DIU, waves corrected by Zoid
- مشارکت‌کنندگان: Public domain مجوز: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/16/Louis-Nicolas_Clerambault.jpg منبع: **Louis-Nicolas_Clerambault.jpg** پرونده: اصلی: هنرمند 1 | مشارکت‌کنندگان: Public domain (1728-1807) **Louis-Simon Lempereur**
- مشارکت‌کنندگان: CC BY-SA 3.0 مجوز: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/21/Major_Second_P.svg منبع: **Major_Second_P.svg** پرونده: Own made. هنرمند: Leyth at fawiki
- مشارکت‌کنندگان: Public domain مجوز: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/52/Merge-arrows.svg> منبع: **Merge-arrows.svg** پرونده: اصلی: هنرمند ?
- مشارکت‌کنندگان: CC BY-SA 3.0 مجوز: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/5f/Metronome_Nikko.jpg منبع: **Metronome_Nikko.jpg** پرونده: اصلی: هنرمند شخصی اثر مشارکت‌کنندگان: Vincent Quach (Invincible)

- منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/1c/Mezzo-soprano_clef_with_ref.svg **Mezzo-soprano_clef_with_ref.svg** پرونده: Just plain Bill اصلی: هنرمند شخصی اثر مشارکت‌کنندگان: Public domain مجوز: svg
- منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/6c/Mezzo-soprano_voice_range_on_keyboard.svg **Mezzo-soprano_voice_range_on_keyboard.svg** پرونده: Bcharles اصلی: هنرمند شخصی اثر مشارکت‌کنندگان: CC0 مجوز: svg
- منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/0b/Mib_mayor_escala.png **Mib_mayor_escala.png** پرونده: CC-BY-SA-3.0 مجوز: اصلی: هنرمند ? مشارکت‌کنندگان: مشارکت‌کنندگان
- استفاده مجوز: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/fa/1/10/MichaelJacksonMoonwalk.ogg> **MichaelJacksonMoonwalk.ogg** پرونده: اصلی هنرمند <http://en.wikipedia.org/wiki/File:MichaelJacksonMoonwalk.ogg> مشارکت‌کنندگان: منصفانه جکسون مایکل
- منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e1/MiddleC-Keyboard.svg> **MiddleC-Keyboard.svg** پرونده: Public domain مجوز: image:Range_of_alto_voice_marked_on_keyboard.svg modified. هنرمند myself war X مشارکت‌کنندگان: مشارکت‌کنندگان: ? مجوز: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/fa/0/03/Middle_C.png **Middle_C.png** پرونده: اصلی هنرمند http://en.wikipedia.org/wiki/File:Middle_C.png
- منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/17/Middle_C_in_four_clefs.svg **Middle_C_in_four_clefs.svg** پرونده: Public domain مجوز: Created by bdesham using GNU LilyPond. مشارکت‌کنندگان: هنرمند Benjamin D. Esham (bdesham) اصلی: هنرمند
- منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e1/Milano-scalanotte.jpg> **Milano-scalanotte.jpg** پرونده: CC BY-SA 2.0 مجوز: اصلی: هنرمند Flickr مشارکت‌کنندگان: مشارکت‌کنندگان: b2ma
- منبع: [https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/5f/Minnie_the_Moocher_\(1932\).webm](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/5f/Minnie_the_Moocher_(1932).webm) **Minnie_the_Moocher_(1932).webm** پرونده: Dave Fleischer اصلی: هنرمند YouTube مشارکت‌کنندگان: Public domain مجوز: %281932%29.webm
- منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/eb/Minuet_%28PSF%29.png **Minuet_(PSF).png** پرونده: Pearson Scott Foresman اصلی: هنرمند Archives of Pearson Scott Foresman, donated to the Wikimedia Foundation مشارکت‌کنندگان: Public domain مجوز: %28PSF%29.png
- منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/da/Moai_Easter_Island_InvMH-35-61-1.jpg **Moai_Easter_Island_InvMH-35-61-1.jpg** پرونده: Jastrow (2006) مشارکت‌کنندگان: Public domain مجوز: ``
- منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/27/MozartExcerptK331.svg> **MozartExcerptK331.svg** پرونده: English Wikipedia مشارکت‌کنندگان: Public domain مجوز: user:TantalosRFH اصلی: هنرمند
- منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/17/Music-neutralclef.png> **Music-neutralclef.png** پرونده: No machine-readable source provided. Own work assumed (based on copyright claims). هنرمند No machine-readable author provided. Denelson83 assumed (based on copyright claims). مشارکت‌کنندگان: Attribution مجوز: CC-BY-SA-3.0 مجوز: Music_note_D.jpg
- منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/3a/Music_note_D.jpg **Music_note_D.jpg** پرونده: The original uploader was Ofeky در ویکی‌پدیا در he.wikipedia to Commons. هنرمند اصلی: Transferred from
- منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/96/Musical_note_nicu_bucule_01.svg **Musical_note_nicu_bucule_01.svg** پرونده: nicu bucule اصلی: هنرمند <http://openclipart.org> مشارکت‌کنندگان: CC0 مجوز: svg
- منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/08/Neutral_third_P.svg **Neutral_third_P.svg** پرونده: Own made. هنرمند Leyth at fawiki مشارکت‌کنندگان: CC BY-SA 3.0 مجوز:svg
- منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/9a/Nuvola_apps_kmessedwords.png **Nuvola_apps_kmessedwords.png** پرونده: David Vignoni / ICON KING اصلی: هنرمند <http://icon-king.com> مشارکت‌کنندگان: LGPL مجوز:svg
- منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/87/Oldbassclef.svg> **Oldbassclef.svg** پرونده: en: Image:Oldbassclef.png هنرمند User:Zeimus; traced by User:Stannered مشارکت‌کنندگان: CC-BY-SA-3.0 مجوز:svg
- منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/49/Orchestra-a.jpg> **Orchestra-a.jpg** پرونده: Ho3ein33 اصلی: هنرمند شخصی اثر مشارکت‌کنندگان: CC BY-SA 3.0 مجوز:svg
- منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/51/Orquesta_Filarmonica_de_Jalisco.jpg **Orquesta_Filarmonica_de_Jalisco.jpg** پرونده: Pedro Sánchez اصلی: هنرمند شخصی اثر مشارکت‌کنندگان: CC BY 2.5 مجوز:jpg
- منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/0a/Pape_Gurioli.jpg **Pape_Gurioli.jpg** پرونده: Davidoff366 اصلی: هنرمند www.myspace.com/papegurioli شخصی اثر مشارکت‌کنندگان: Public domain مجوز:jpg
- منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/37/People_icon.svg **People_icon.svg** پرونده: OpenClipart اصلی: هنرمند OpenClipart مشارکت‌کنندگان: CC0 مجوز:svg
- منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/73/Perfect4.png> **Perfect4.png** پرونده: مشارکت‌کنندگان: CC-BY-SA-3.0 مجوز: اصلی: هنرمند ? مشارکت‌کنندگان: اصلی: هنرمند
- منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/08/Pg_View.gif **Pg_View.gif** پرونده: Hemmahemma اصلی: هنرمند مشارکت‌کنندگان: Public domain مجوز:gif
- منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/79/Plaque_of_Guido_Monaco%2C_Arezzo.JPG **Plaque_of_Guido_Monaco%2C_Arezzo.JPG** پرونده: Ivanhoe اصلی: هنرمند شخصی اثر مشارکت‌کنندگان: CC BY-SA 3.0 مجوز:jpg
- منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/fd/Portal-puzzle.svg> **Portal-puzzle.svg** پرونده: Eubulides اصلی: هنرمند User:Eubulides. Created with Inkscape 0.47pre4 r22446 (Oct 14 2009). This image was created from scratch and is not a derivative of any other work in the copyright sense, as it shares only nonprotectible ideas with other works. Its idea came from *File:Portal icon.svg* by User:Michiel1972, which in turn was inspired by *File:Portal.svg* by User:Peptps and User:Ed g2s, which in turn was inspired by *File:Portal.gif* by User:Ausir, User:Kyle the hacker and User:HereToHelp, which was reportedly from *he:File:Portal.gif* (since superseded or replaced?) by User:Naama m. It is not known where User:Naama m. got the idea from. هنرمند اصلی: User:Eubulides

- **Powerchord_with_dist.ogg** پرونده: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/fa/8/8f/Powerchord_with_dist.ogg مجوز: GFDL مشارکت‌کنندگان: اثر_شخصی_توسط_بارگذار اصلی: هنرمند Rock On
- **Powerchords.jpg** پرونده: منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c1/Powerchords.jpg> مجوز: Public domain مشارکت‌کنندگان: Mfaiiazi اصلی: هنرمند شخصی اثر
- **Question_book-new.svg** پرونده: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/99/Question_book-new.svg مجوز: CC-BY-SA-3.0 مشارکت‌کنندگان: Transferred from en.wikipedia to Commons. Created from scratch in Adobe Illustrator. Based on Image:Question book.png created by User:Equazcion اصلی: هنرمند Tkgd2007
- **Question_book.svg** پرونده: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/97/Question_book.svg مجوز: CC-BY-SA-3.0 مشارکت‌کنندگان: اصلی: هنرمند ? مشارکت‌کنندگان: ?
- **Range_of_alto_voice_marked_on_keyboard.svg** پرونده: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c7/Range_of_alto_voice_marked_on_keyboard.svg مجوز: Public domain مشارکت‌کنندگان: اصلی: هنرمند ? مشارکت‌کنندگان: ?
- **Range_of_bass_voice_marked_on_keyboard.png** پرونده: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/1c/Range_of_bass_voice_marked_on_keyboard.png مجوز: Public domain مشارکت‌کنندگان: اصلی: هنرمند ? مشارکت‌کنندگان: ?
- **Re_mayor_escala.png** پرونده: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/29/Re_mayor_escala.png مجوز: Public domain مشارکت‌کنندگان: اصلی: هنرمند ? مشارکت‌کنندگان: ?
- **Realplayer.svg** پرونده: منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/d3/Realplayer.svg> مجوز: LGPL مشارکت‌کنندگان: http://ftp.gnome.org/pub/GNOME/sources/gnome-themes-extras/0.9/gnome-themes-extras-0.9.0.tar.gz اصلی: هنرمند David Vignoni
- **RudkhanCastle.JPG** پرونده: منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/08/RudkhanCastle.JPG> مجوز: CC BY 3.0 مشارکت‌کنندگان: اصلی: هنرمند شخصی اثر مشارکت‌کنندگان: Navid.k
- **Saxophone-icon.svg** پرونده: منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/01/Saxophone-icon.svg> مجوز: GFDL مشارکت‌کنندگان: اصلی: هنرمند شخصی اثر Lukipuk
- **Siegfried leitmotif.jpg** پرونده: منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/93/Siegfried leitmotif.jpg> مجوز: Public domain مشارکت‌کنندگان: derived from Wagner, 'Siegfried', Mineola:Dover Publications, 1983 p. 161. اصلی: هنرمند Smerus
- **Sopran.png** پرونده: منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/77/Sopran.png> مجوز: Public domain مشارکت‌کنندگان: اصلی: هنرمند ? مشارکت‌کنندگان: ?
- **Soprano_Clef_-_trimmed.png** پرونده: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/91/Soprano_Clef_-_trimmed.png مجوز: Public domain مشارکت‌کنندگان: Wikipedia image اصلی: هنرمند used an existing Wikipedia image and trimmed off the white space.
- **Sori.png** پرونده: منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/fa/5/53/Sori.png> مجوز: PD مشارکت‌کنندگان: شخصی اثر اصلی: هنرمند طهمورث
- **Sori_Sign_64px.png** پرونده: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/fa/5/56/Sori_Sign_64px.png مجوز: مشارکت‌کنندگان: ? بارگذار اصلی: هنرمند بارگذار اصلی: هنرمند بارگذار توسط فتوشاپ نرم‌افزار با شده ساخته پدیدآور، به نیاز بدون و عمومی شکل
- **Sori_sign.svg** پرونده: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/bb/Sori_sign.svg مجوز: Public domain مشارکت‌کنندگان: Self-made using the Inkscape. This file is very similar to the "Microtonal Notation Text" font. اصلی: هنرمند Uploaded by User:Leyth at fa.wikipedia and maybe need to credited on pertout
- **Staff240.svg** پرونده: منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/1d/Staff240.svg> مجوز: CC BY 2.5 مشارکت‌کنندگان: اصلی: هنرمند s file مشارکت‌کنندگان: just plain Bill
- **Statue_of_Guido_of_Arezzo.jpg** پرونده: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2b/Statue_of_Guido_of_Arezzo.jpg مجوز: Public domain مشارکت‌کنندگان: اصلی: هنرمند ? مشارکت‌کنندگان: ?
- **SubMajor_Second.svg** پرونده: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b3/SubMajor_Second.svg مجوز: CC BY-SA 3.0 مشارکت‌کنندگان: Own made. اصلی: هنرمند Leyth at fawiki
- **Subbass_clef_with_ref.svg** پرونده: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b7/Subbass_clef_with_ref.svg مجوز: Public domain مشارکت‌کنندگان: just plain Bill اصلی: هنرمند شخصی اثر مشارکت‌کنندگان: ?
- **Taake_Metal_Méan_Fest_220809_25.jpg** پرونده: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/eb/Taake_Metal_M%C3%A9an_Fest_220809_25.jpg مجوز: CC BY 3.0 مشارکت‌کنندگان: اصلی: هنرمند شخصی اثر مشارکت‌کنندگان: Vassil
- **Tablature.svg** پرونده: منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a0/Tablature.svg> مجوز: Public domain مشارکت‌کنندگان: en: Image:Tablature.png اصلی: هنرمند User:Gheuf; traced by User:Stannered
- **Tenor.png** پرونده: منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/81/Tenor.png> مجوز: Public domain مشارکت‌کنندگان: اصلی: هنرمند ? مشارکت‌کنندگان: ?
- **Tenor_clef_with_ref.svg** پرونده: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/17/Tenor_clef_with_ref.svg مجوز: Public domain مشارکت‌کنندگان: just plain Bill اصلی: هنرمند شخصی اثر مشارکت‌کنندگان: ?
- **Tenorclefs.png** پرونده: منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/fa/0/0e/Tenorclefs.png> مجوز: PD مشارکت‌کنندگان: شخصی اثر اصلی: هنرمند R habib zadeh

- **The_Art_of_Fugue_Contrapunctus_Logg**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/37/The_Art_of_Fugue%2C_Contrapunctus_Logg: مجوز: Public domain: مشارکت‌کنندگان: هنرمند? مشارکت‌کنندگان: اصلی: هنرمند? مشارکت‌کنندگان: مجوز: Public domain: مشارکت‌کنندگان: هنرمند: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/be/Toccata_et_Fugue_BWV565.ogg: مجوز: Public domain: مشارکت‌کنندگان: Enregistrement personnel / Personal recording by Ashtar Moira [the uploader] - Tamburini organ: هنرمند: Johann Sebastian Bach (disputed), performed by Ashtar Moira
- **Treble_a.svg**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/57/Treble_a.svg: مجوز: CC0: مشارکت‌کنندگان: هنرمند شخصی اثر مشارکت‌کنندگان: اصلی: Dbolton
- **Treble_clef_with_ref.svg**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c8/Treble_clef_with_ref.svg: مجوز: Public domain: مشارکت‌کنندگان: هنرمند شخصی اثر مشارکت‌کنندگان: اصلی: just plain Bill
- **Vangelis_HonoraryDoct.jpg**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/6d/Vangelis_HonoraryDoct.jpg: مجوز: CC BY-SA 3.0: مشارکت‌کنندگان: Transferred from en.wikipedia; transferred to Commons by User:Magnus Manske using CommonsHelper. هنرمند: just for Vaggelis. Original uploader was Kapetan Nikolios at en.wikipedia
- **Vienna_Mozart_Orchestra.JPG**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/03/Vienna_Mozart_Orchestra.JPG: مجوز: GFDL: مشارکت‌کنندگان: Vienna Mozart Orchestra: هنرمند اصلی: Vienna Mozart Orchestra
- **Wiktionary-logo-en.svg**: منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f8/Wiktionary-logo-en.svg>: مجوز: Public domain: مشارکت‌کنندگان: Vector version of Image:Wiktionary-logo-en.png. هنرمند: Vectorized by Fvasconcellos (based on original logo tossed together by Brion Vibber)
- **William-Adolphe_Bouguereau_(1825-1905)_-_Lullaby_(1875).jpg**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/9e/William-Adolphe_Bouguereau_%281825-1905%29_-_Lullaby_%281875%29.jpg: مجوز: Public domain: مشارکت‌کنندگان: اصلی: هنرمند? مشارکت‌کنندگان: اصلی: هنرمند? مشارکت‌کنندگان: مجوز: Public domain: مشارکت‌کنندگان: اصلی: هنرمند: User:S Sepp
- **Wooden_hourglass_3.jpg**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/70/Wooden_hourglass_3.jpg: مجوز: CC-BY-SA-3.0: مشارکت‌کنندگان: هنرمند شخصی اثر مشارکت‌کنندگان: اصلی: User:S Sepp
- **Yale_Cellos_Korea_05.jpg**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/77/Yale_Cellos_Korea_05.jpg: مجوز: Public domain: مشارکت‌کنندگان: هنرمند شخصی اثر مشارکت‌کنندگان: اصلی: Dmiat
- **YanniPressPhoto.jpg**: منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/79/YanniPressPhoto.jpg>: مجوز: CC BY-SA 2.0: مشارکت‌کنندگان: اصلی: Yanni: هنرمند: <http://www.flickr.com/photos/officialyanni/4999565028/>: مشارکت‌کنندگان: اصلی: Yanni
- **Zubin_Mehta_at_NCPA.jpg**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e9/Zubin_Mehta_at_NCPA.jpg: مجوز: CC BY 2.0: مشارکت‌کنندگان: اصلی: Zubin Mehta and the Israeli Philharmonic Orchestra @ Jamshe Bhabha Theatre: هنرمند: Apoorva Guptay
- **koron.png**: منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/fa/e/e1/Koron.png>: مجوز: PD: مشارکت‌کنندگان: خودم
اصلی: هنرمند
خودم
- **PNG**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a1/%D8%B9%D9%84%D8%A7%D8%A6%D9%85_%D8%B9%D8%B1%D8%B6%DB%8C.PNG: مجوز: CC BY-SA 4.0: مشارکت‌کنندگان: هنرمند شخصی اثر مشارکت‌کنندگان: اصلی: خجسته اصلی: هنرمند شخصی اثر مشارکت‌کنندگان: اصلی: خجسته
- **svg**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/77/%D9%81%D8%A7%D8%B5%D9%84%D9%87%E2%80%8C%D9%87%D8%A7_%D8%AF%D8%B1_%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C_%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86%DB%8C.svg: مجوز: Public domain: مشارکت‌کنندگان: Transferred from fa.wikipedia to Commons. هنرمند: فارسی ویکی‌پدیا در Leyth اصلی: فارسی ویکی‌پدیا در Leyth اصلی: فارسی ویکی‌پدیا در Leyth
- **png**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/fa/3/30/%D9%86%D8%BA%D9%85%D9%87%E2%80%8C%D9%86%DA%AF%D8%A7%D8%B1%DB%8C_%D9%85%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%82%DB%8C_%D8%B3%D9%86%D8%AA%DB%8C.png: مجوز: GFDL: مشارکت‌کنندگان: بارگذار. توسط فتوشاپ افزار نرم با ساخته دیگران. و عزیزاده حسین از ایرانی» موسیقی نظری «مبانی و فرهنگ هرمز از ایرانی» موسیقی در «دستگاه کتاب‌های براساس اصلی: هنرمند

۱۹.۳ مجوز محتوای

- Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0